[illegible] prima in adventu
dnica [illegible] 2a [illegible] et 3a.
dnica 2a adventus
dnica 3a adventus
dnica 4a et alia.
In [illegible] [illegible]
In [illegible] nativitatis
de sancto Stephano
de sancto Johanne et
de Innocentibus
in nativitate [illegible]
dnica infra octavas nativitatis
In epiphania
dnica infra octavas epiphanie
dnica prima post epiphaniam
dnica 2a post epiphaniam
dnica 3a post epiphaniam
dnica 4a post epiphaniam
In septuagesima
dnica sexagesima
dnica quinquagesima
dnica prima quadragesime
dnica 2a quadragesime
dnica 3a [illegible]
dnica 4a [illegible]
dnica [illegible]
dnica palmarum
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
dnica 2a post pascha
dnica 3a post pascha

44

C 404

M R I

Dominica prima Adventus ad epistolam

Scitote quoniam prope est regnum dei. Luce xxi ca.

[illegible] dies est magne et dignissime
hodie clarissima in ecclesia [illegible] sacratissimi adventus domini, et hec est
devotionis que recolit nobis [illegible] in qua primum ecclesia letabunda salu-
tem dominica totius anni in qua primum [illegible] adventum annunciat domini [illegible]
tem nobis ad [illegible] per [illegible] scilicet adventum iuxta sententiam apostoli
quia prope est regnum dei. Nam [illegible] longe in sanguine [illegible] facti
Ephe. ii. Nos qui antea eramus longe prope [illegible] salvatorem. Luce xvii. Re-
gnum dei intra vos est eo quod [illegible] per gratiam in cordibus nostris re-
gnum dei intra vos est [illegible] hodie [illegible] tractamus [illegible]
[illegible] hodie [illegible] spirituali consolatione [illegible]
[illegible] que nobis ecclesia proponit [illegible] regnum dei prope
[illegible] evangelio [illegible] regnum dei [illegible] recolit [illegible]
tote [illegible] adventus de quo ecclesia [illegible] recolit
nobis [illegible] adventum [illegible] misteria notemus per sermonem
circa de hoc adventu tria [illegible]

primum dicitur [illegible]
secundum dicitur celebritatis
tertium dicitur [illegible]

Circa primum ut notemus [illegible] modis [illegible]
[illegible] in scriptura invenimus [illegible]
veniat, adventus [illegible] ad nos in hunc mundo. Secundo quod venit in
[illegible] ad [illegible] Tertio quod venit ad [illegible]
[illegible] venit in [illegible] Nam
[illegible] Secundo quod veniet ad iudicium dando sententiam finalem. Nam
mortem. Tertio quod veniet [illegible] venit et iterum
de primo adventu scribitur [illegible] venit [illegible] in [illegible]
[illegible] secundo venit [illegible]

inhabitantem de qua Joh. xiiij Si quis diligit me sermonem me-
um servabit et pater meus diliget eum et ad eum veniemus et [illegible]
anima peccatricis scito quod quidam Jacob in peccatis non in-
ra eius sed diabolus. Et si tamen [illegible] veraciter ad penitenciam
venit iste eius et in habitat [illegible] quoque adventu venit
ad mortem iuxta illud Mat. xxiiij Estote parati quia qua hora
non putatis filius hominis venturus est. Vide ergo o peccator qui-
bus comparabis. Quarto denique veniet ad iudicium de quo in sa-
cro evangelio Luc. xxi Tunc videbunt filium hominis venientem
in nubibus cum potestate magna et maiestate. Hunc ecclesia
ad significandum hunc quadruplicem eius adventum quattuor dominicis
et septimanis agit de ipso officium, nunc de uno nunc de altero ad-
ventum predictorum, nunc de pluribus eorum mencionem faciendo.
Et sic sepius accidit quod ultima septimana non completur. Et hoc
ad designandum in misterio quod per eius ultimum adventum quo sicut ve-
niet ad iudicium nunquam erit tempus terminatum sed eternum et sine
fine sive in beatitudine celesti sive in pena infernali. Quo-
tiens ergo hec christiani peccatores recordantur et ad primos hos di-
ebus [illegible] ne peccant in iudicio. Nam eius dicit Luc. xiij
Nisi penitenciam egeritis omnes simul peribitis
Sed questio oritur quo eius deus dicatur venire in mundum sit
ubique semper ut dicit Augustinus [illegible] potentialiter deus ubique
presenter. Nunquam autem deest quia omnia ipse continet. Respon-
detur sicut quod dicit [illegible] in ser. de adventu et [illegible] doc. quod deus dicitur ve-
nire non per essenciam et presenciam aut potenciam quia sic ubique presens
est ut dictum est sed venire dicitur quando in aliquo effectu apparet qui
latebat. Et sic homo non incipit esse quod antea ibi non erat
exempli gratia in incarnacione cepit esse in mundo per carnis assump-
cionem et sic in mente hominis peccatoris incipit esse per graciam. Et
in hora mortis et iudicii finalis apparebit ut iustus iudex
quod antea latebat propter hominis [illegible] dissimulando. O tu igitur peccator

eg ... ducatur ad eam. qz velis nolis comparere te oportebit cora[m]
... morte et iudicio. Ve tibi si tunc in peccato deprehensus fueris
... eas. qz animalis pibis

Circa secundum misterium s[cilicet] celebracionis

inquirendum est cur ecclesia singulis annis celebrat sacros
dies adventus. ad quod dicendum qz potissime quatuor racionibus
quas recitant doctores
1 Prima racio accipitur ex parte ipsius dei
2 Secunda ex parte matris et concepcionis eius
3 Tercia ex parte patrum veteris testamenti
4 Quarta ex parte nostra hoc est populi cristiani
Prima racio ex parte dei est ut vicissitudinem maximum beneficium quod
nos sic dilexit ut filium suum unigenitum nobis daret redimendo
... celebremus ... et ... ut dicit ang[elus] ...
recolamus in tempore omnis illa gratia summa ... quod deus
homo factus est et per consequens summe est regraciandum de hoc
deo. quia ut ait Greg[orius] Non est dignus beneficio dandis qui
non agit gracias de dato. Unde Bern[ardus] in sermone ij de
adventu dicit. O inestimabilis dignacio charitatis et pietatis
incogitabilis qui in carceribus huius horrores tanta dignata
est descendere celsitudo sic divina maiestate. Item O homo si piget
amare deum videat saltem non reamare et tanto
amori amarem non rependere. Secunda racio ex parte matris et
concepcionis eius qz sancta virgo maria pro isto tempore fuit gravida
... et ... partui. Unde propter eam et matris eius honorem
debemus hos dies tamquam festum cum devocione agere cavendo
peccata et bonis operibus abundancius insudando ut hortatur
Ambrosius. Item qui poterit sufficienter considerare qualis

et quantas dulcedines habuit virgo maria [in] filio [illegible]
pectibus filium dei in utero portando, ut ergo per mari[am]
eius ac incarnatum consequamur gratiam debeamus hec
dies observare devocius. Tercia racio est propter patrum
veteris testamenti. Nam pro hoc ipsa ecclesia recolit sanctorum
patrum desiderium ad eius adventum quod fuit maximum deo
gratissimum et compassione dignissimum quod patet ex dicto
christi Math. xiij. Abraham pater vester exultavit ut videret diem meum, eodem
modo et alij. unde illud luce x. multi reges et prophete voluerunt videre
que vos videtis. Denique fuit et compassione dignissimum quia omnes
detinebantur in limbo tamquam in carcere sedentes in tenebris et umbra
mortis. Unde hoc eorum desiderium recolit ecclesia hiis diebus ut eorum exemplo
excitet nos ad eius dilectionem et fervidum amorem. Unde et in epistola
hodierna dicitur, fratres hora est iam nos de sompno scilicet peccati et reportus
surgere. Ro. xiij. Sed hic veniunt questiones alique pertractande scilicet
ut melius possimus cognoscere statum sanctorum illorum. Prima questio scilicet ubi est ipse
limbus limbus patrum in quo a principio mundi usque ad christum steterant, Respondetur
sunt hijs dicit de medio [illegible] liij di. et dicunt omnes doctores quod infernus
hoc creditur esse sub terra in centro ubi sunt quattuor receptacula animarum tamquam
maxima caverna putei profundissimi. De quo dicunt astronomi quod a superficie
terre distat tribus milibus ducentis quinquaginta miliaribus secundum
mensuram semidiametri terre ut habetur in libro catholicon. Itaque in infimo
inferno infimum receptaculum animarum est infernus dampnatorum. Supra hic secundum
est limbus puerorum in originali decedencium. Supra hic tercium est pur-
gatorium. Supra quod quartum est limbus patrum in quo ante christi
liberacionem requiescebant omnes anime sanctorum que nihil purgabile secum portabant
tamen erant et eorum que de purgatorio per satisfactionem purgate ascendebant.
hodie autem illuc nulla anima habet ire. Sed hoc loco evolat in celum. Sicut
ignis purus quod nihil habet tardicium statim ascendit sursum. Ubi ergo
scilicet in limbo steterunt omnes sancti patres quod dicitur est sinus abrahe. Luce xvi.

Circa tercium misterium, scilicet exemplaritatis, decipiamus
exemplum et exempla ab observancia ecclesie quibus docemur quod fa-
cere debeamus in his diebus sacris adventus pro preparacione de-
bita ad festum nativitatis domini digne recipiendum. Sicut enim
festo pasce premittitur longa quadragesima et pro penthecoste ro-
gaciones, sic pro festo nativitatis domini premittuntur hi dies adventus
domini ut nos preparemus. Et pro hoc notandum quod ecclesia docet nos
exemplariter in quattuor per [illegible] quod solet facere pro his diebus

Primo in lugubri celebracione
Secundo in ieiunii institucione
Tercio in nupciarum prohibicione
Quarto in beate Marie veneracione.

Primo enim ecclesia hos dies adventus
lugubriter celebrat. Nam secundum
morem romane ecclesie tollitur
[illegible] et subticetur de-
cantica leticie, scilicet Gloria in excelsis
deo et Te deum laudamus. Item Ite missa est. Attamen cantat alia que a cunctis cele-
stibus [illegible] iuxta illud Job xxxviii: [illegible] omnes filii dei [illegible] celestis
[illegible] alia [illegible] ad significandum quod patres veteris testamenti
[illegible] in statu lugubri in limbo et non videntur di-
vinam faciem dei in celo [illegible] satisfecerat et liberaverat eos et quia
[illegible] videre faciem dei [illegible] ad celestem [illegible] ideo alia cantat
aliqua [illegible] Ideo docet nos ecclesia ut de petitis [illegible] assumamus hos di-
es [illegible] et sanctos patres invocamus ut orent pro petitis nostris apud eum [illegible]
ad [illegible] celestes per [illegible] nativitatem [illegible] potuerimus quia
[illegible] sanctos patres veteris testamenti
[illegible] a nobis invocandi et exorandi ut intercedant pro nobis [illegible] ecclesia
[illegible] ut solemnizat sicut sanctos novi testamenti [illegible] debeat
invocari. [illegible] anton. florentin. in summa [illegible] sancti
patres veteris testamenti scilicet Abraam, Isaac, Israel, David [illegible]
et alii [illegible] singularitatem et [illegible] canonizati a papa sicut sancti novi
testamenti nisi diceremus eos canonizatos scilicet canonizacione scripturarum
canonicarum in quibus ipsorum vita legitur [illegible] non fuerunt in tempore
plenitudinis gracie que per eum facta est Joh. i. [illegible] aug. lib. de simbolo
et pro multis sanctitatem ecclesia solemnizat [illegible] domus sanctitatem [illegible]
licetur

anno. ideoque illi sancti non sunt festiuitatibus missis et officiis debitis colendi
hec colantur sancti [illegible] sunt conuenientia specialiter [illegible]
ecclesia eos appellat sanctos et eorum sanctitate [illegible] exemplarem [illegible] imitanda
nec non orationibus eos inuocat. ut frequenter patet in letania [illegible]
; hi dicendo / Omnes sancti patriarche et prophete orate pro nobis. et in officio [illegible]
sanctorum. quia et si aliqui fuerint in limbo [illegible] tamen sunt in summa gloria celesti [illegible]
merito a nobis inuocantur frequenter [illegible] ipse
ecclesia hec ipsa quod licet non precipit [illegible] Octauo [illegible]
; [illegible] hec ideo [illegible] [illegible] [illegible] de obseruantia [illegible]
[illegible] [illegible] virtute [illegible] et [illegible] [illegible] corporale [illegible]
[illegible] modo [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]
; [illegible] et sic in [illegible] [illegible] quod [illegible] si forte in [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] Nono [illegible] ecclesia [illegible] agendo [illegible]
ipse ut patet [illegible] [illegible] non oportet. Et hoc est sub precepto [illegible]
licet quibus posset [illegible] [illegible] [illegible]
quia hec non prohibet [illegible] hiis diebus [illegible] in facie ecclesie
[illegible] solemnis et [illegible] [illegible] ac [illegible] [illegible]
celebrare interdicit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mortale [illegible] capellanus
; dictum ecclesia [illegible] [illegible] [illegible] decimo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] facta a [illegible] [illegible]
[illegible] per quos [illegible] [illegible] fideles [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] celebrationis [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sub precepto [illegible] et [illegible]
diebus. [illegible] quod licet non sit [illegible] valde [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
; [illegible] [illegible] diebus Decimo ecclesia [illegible] diebus [illegible] beate marie
virginis [illegible] et [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible]
; non officio aliquo antiphonam de ea [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
benedicta [illegible] in [illegible] et [illegible] et [illegible] missa [illegible] et euangelio
missis [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] exemplo do:
; [illegible] fideles [illegible] diebus [illegible] honorare et [illegible] [illegible] [illegible]

dicitur, domina Maria etc. Ad quod ponit tale exemplum Sanctus Vincen-
cius de Valencia in sermone d. quod sicut videmus quando magna domina honorabi-
lis debet parere tunc parentes et fratres sorores et amici portant
sibi gallinas et alia cibaria et vinum bonum portant et sibi pre-
sentant in partu decumbenti, Sic Virgo Maria domina omnium ange-
lorum et hominum est domina nobilissima cum plures festivitates nostras cito
advenit quod ego sibi presentare [illegible] quia non indiget gallinis vel aliis
bonis corporalibus, sed ideirco presentare ei dicam devote Ave Maria
hoc est dicere cum in utero portat verbum celeste, et totidem pater noster
et pro recitatio in die nativitatis recipe filium eius in sacro altari
celebrando et magnam gratiam operant cum et eius matrem ac gratiam
Qua nobis prestare ipse idem qui cum patre et spiritu sancto vivit in secula
seculorum a m e n

Marie fuit septem candele in corona ad singula sunt
gaudia que habuit beata Virgo in terra et que habet in celo, et etiam
etiam septem recreaciones quas habuit in terra Primum gaudium quod habet
in celo, est quod ipsa super omnes choros est exaltata et a persona sancte
trinitatis. Et hoc dedit sibi deus propter illam recreacionem quam habuit
cum Joseph videbat eam impregnatam voluit eam occulte dimittere
Secundum in terra gaudium primum habuit cum concepit filium suum, dicitur primum
humanum Secundum gaudium habuit quod omnes cives regni celestis
sibi ut matri regis obediunt. videntes eam elevatam gaudent.
Hoc gaudium habet pro illa inclinatione quod hic fuit pauper super omnes
mulieres, in qua ad respexit humilitatem ancille sue etc. Sed
hic in terra gaudium habuit quando eum peperit et creatum humanum
Tertium gaudium est quod ipsa in illa plena gloria celesti
videt se omnem gloriam excellere sanctorum, Sed se in eterna perpetui-
tate sempiternitate certatam et immutabilitate confirmatam, Hoc
gaudium habet pro illis laboribus quos fugiebat in egiptum

cum suo filio, et quem perdidit eum. Et hic in terra gaudium habuit quando
tres reges ad eam venerunt cum muneribus. 3m in celum Tercium
gaudium habet, quia ipsa cum sit mater unice Christo [illegible] gratias sicut
super omnes sanctos, et videt quod omnium sanctorum celestium ab ipsa [illegible]
illustracionem accipiunt de cuius illustracione iocundatur. Hoc gaudium habet
[illegible] presencie et odii omnium, Maria ipsa et filius eius [illegible] habet
meditare. Et hic in terra habuit gaudium quando se purificabat hec
quartum in celum Quartum gaudium est, quod sicut consistens prelata
cunctis sanctis videt quod ipsa orante pro aliquo hore omnes sancti pariter
cum ea patrum. Hoc gaudium habet pre magna sua fide tamen
habuit quando eum vidit post resurreccionem. 5 in celum Quintum
gaudium habet, quod ordo sit secreta sancte trinitatis et videt omnes
quod habet salvare, et quicumque filio placet sancta trinitas eam
gaudebit. Hec gaudium habet de benediccione per sua voluntate et [illegible]
summet ab negacione. Et hic in terra habuit quando vidit suum
filium in ascensionem glorificatum. Sextum in celum Septimum
gaudium est, quod hec omnia que sibi sunt adempta et que possidet et ultra
habebit in temporibus neque finem. Hoc gaudium habet et habebit
[illegible] pro perpetua [illegible] dei voluntate [illegible] illud,
[illegible] ad [illegible] eius. Et hic gau-
dium habuit quando fuit assumpta cum corpore et anima. Hec gaudium
habet [illegible] post ascensionem suam filii [illegible]
[illegible] quid faciebat [illegible] eius loca visitabat. 7 in celum ad
memoriam horum gaudiorum, dare [illegible] septem [illegible]
dicit Ave Maria et unum symbolum [illegible]

Exemplum legitur quidam fuit paganus nomine Ptholomeus,
et hec rex egipti erat et multos delectabatur in scripturas. Hic
comparavit sibi libros quantum magis poterat. Interrogat aliquos
ubi esset copia librorum comparandorum, cui dixerunt quod apud Iudeos,
precepit magistros Iudeorum ad se vocare, et cum congregasset dixit eis,

Scribite omnes libros in vestro interpretando idiomate greco et dabo vobis
aurum et argentum quantum vultis, et cum obedivissent dedit cuilibet cellam specialem
et omnia attinentia, scilicet pergamenum, incaustum et alia, et numerus magistrorum erant
septuaginta, illi autem scribere ceperunt, Et unus illorum quem Simon
vocabatur cessit liber ysaie prophete ad scribendum, illum processisset Simon ad
locum illum, Ecce virgo concipiet et pariet filium, Statim dubitare cepit
quomodo fieri posset, et nullum impossibile sibi videbatur, Estimabat autem quod
scriptores librorum viciaret et hoc scribendo delevit id est planavit, Ecce virgo concipi-
et, et scripsit Ecce alma pariet, id est juvenis aliter proprie de nocte,
venit angelus et delevit id, et scripsit auro purissimo Ecce
virgo concipiet, illum autem die crastina, Simon surrexisset vidit illud
scriptum de auro purissimo, et prius erat, et cepit admirari quod scrip-
sisset, et iterum deplanavit, et scripsit sicut prius scripserat, et iterum angelus
tercia de nocte delevit id scriptum et scripsit sicut ante scripserat,
ecce virgo concipiet. Simon iterum deplanavit, et scripsit ecce alma etc. Statim
angelus apparuit sibi dicens, Certe non credis quod virgo conciperet et pareret
et virgo propterea permanebit, quia apud deum omnia sunt possibilia, Simon
dixit non credo nec credere volo. Nunc angelus [illegible] eum dicens prius
non illuminaberis nisi hec fiat. Et hec evanuit ab eo. Tunc subito
cepit [illegible] quod deum offendisset et multis annis ploravit dicens si non
moriar donec hoc videam, et [illegible] si hec fiat antequam moriar, Et
cum ita assidue deprecaretur, Responsum accepit a spiritu sancto quod non moreretur
nisi prius videret oculis corporalibus eum qui nasceretur de virgine, Et sic
pluribus annis vixit, multis temporibus non vidit usque ad hanc horam, cum beata virgo maria cum
[illegible] ad templum portaverat Simeon eadem die et eciam eadem hora venit ad templum
ad templum portaverat Simeon [illegible] cum Christo [illegible], Simeon autem nesci-
ebat quem [illegible], et beata virgo venit cum Christo [illegible]
[illegible] qui natus esset, et voleret offerre ad templum, illud
quod venit in templum erat per spiritum sanctum et accedens ad altare cum obviaret beatam
virginem statim [illegible] oculi eius, et sic cognovit quod ipse esset
[illegible] cum angelis [illegible]
[illegible], Et accipiens puerum in ulnas suas [illegible]
[illegible] dixit. Nunc dimittis servum tuum domine secundum verbum
tuum in pace etc.

Z BIBLIOTEKI
SEMINARIUM
SANDOMIERSKIEGO

Dominica prima In adventu. Ad epistolaz

Fratres: Scientes quia hora est iam nos de somno surgere. Nunc enim propior est nostra salus quam cum credidimus. Nox praecessit, dies autem appropinquabit. Abiciamus ergo opera tenebrarum et induamur arma lucis. Sicut in die honeste ambulemus, non in comessacionibus et ebrietatibus, non in cubilibus et impudicitiis, non in contencione et emulacione, sed induimini dominum nostrum Ihesum Christum.

Hora est iam nos de somno surgere etc. Consuetudo est hominum in mundo quando ipsis innotescat adventus alicuius regis vel magni principis ut quando [illegible] ad suam civitatem ut regem venientem, tunc omnes tam divites quam pauperes querunt hic solicite ut eum possent recipere, munera ei diversa offerentes quilibet cum honore et amore, [illegible] adventum suum iuxta suum posse. Similiter hoc modo facit ecclesia adventum [illegible] in predicacione populo [illegible] regis [illegible] innotescat in predicacione [illegible] cum honore et amore recipiant [illegible] mundi [illegible] cum honore et amore [illegible] videre desiderabant in limbo [illegible] patres et prophete [illegible] Vidi afflictionem populi mei [illegible] et dicentes [illegible] dicebat aliquis [illegible] amare [illegible] desiderabant [illegible] et noli tardare [illegible] Primo quia erat [illegible] Secundo quia erat [illegible] dico [illegible] regis [illegible] Tercio quia erat captivus [illegible] errantes ut oves sine pastore [illegible] regnum celorum intrare, quia nullus eos poterat [illegible] non poterat regnum [illegible] nisi filius Marie [illegible] absolvere [illegible] sicut oves errantes sine pastore [illegible] Secundo quia erat sicut [illegible] peccatore et lignum vel lapides quia [illegible] ydola pro deos [illegible] ad celum demonstraret. Tercio quia nullus erat qui eis viam rectam ad celum [illegible] et non erat qui eos [illegible] a potestate dyaboli [illegible] erat a dyabolo capti, et non [illegible] et virum quilibet. Numquid non sumus [illegible] O [illegible] cor [illegible] et [illegible] precepta dei servare [illegible] negligimus [illegible] dictum [illegible] ad vitam [illegible] in regnum celorum [illegible] Numquid non sumus errantes [illegible] in fide [illegible] sine [illegible] dei, Numquid non sumus errantes in fide

clarum iuxta dictum Eustachij prophete q dr In Simbolo quam nisi
quisque fideliter firmiterque crediderit salvus esse non poterit [illegible]
Negligens in fine [illegible] capite, cum peccatum mortale [illegible] ad
dictum beati Gregorij Sicuti quis homo committit peccatum mortale tot
[illegible] demonia in se [illegible] Sanctus Paulus nos monet in hodierna
epistola dicens, hora est iam nos de somno surgere. q. d. O vos
peccatores qui diu dormivistis in peccatis, vos peccata fecerunt surdos mutos
cecos et claudos, dum non cognoscentes, vos surgere moneo de
somno peccati propter tria. Primo quia brevis est vita nostra, et omnes mo-
rimur et sicut aqua dilabimur. Nullus enim tam nobilis [illegible]
[illegible], tam dives tam potens tam fortis tam pius tam magnus tam sen-
tam inveniebatur tam sanus qui posset evadere mortem corporalem. Ad hoc
dicit beatus Augustinus. Michi certius morte. si ergo nos mori oportet
iam hora est nos surgere de somno peccati propter brevitatem vite nostre
ut dicit Job propheta breves dies hominis sunt, numerus autem mensium
apud te est. [illegible] in hiis diebus et mensibus etates hominis designantur
scilicet infancia, iuventus, adolescencia et senectus. In hiis enim homo
expectat mortem sed nescit horam quando. Non vult enim deus
[illegible] scire horam mortis hominis. Et hoc ideo ut cum [illegible] mors
inveniret paratum sine peccato existentem iuxta illud dictum
Salvatoris quod scribitur Luce [illegible] Si sciret pater familias qua hora
fur veniret utique vigilaret et non sineret perfodi domum suam.
Ideo et vos estote parati quia qua hora non putatis filius hominis veniet.
Et ergo [illegible] propheta dicit. Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine
anime mee. Secundo surgere debemus a somno peccati propter
incertissimam horam mortis nostre. Nam nescit homo quando, ubi, ut, qu-
[illegible] in quo loco sit quando morietur. Videmus enim et compertum est sepe
quando homo debet esse in maiori gaudio et securitate, tunc quan-
doque forti et sano corpore existens cadit et subito moritur
[illegible] aliquando in infirmitate, et sic homo nescit finem suum. Et hoc dicit
beatus Augustinus [illegible] incertius hominibus quam horam mortis. Igitur
[illegible] dicatur de ipsa [illegible], illud dictum prophete, omnes
[illegible]

amici et angeli dei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in peccato permanet [illegible] verum angelus desinit custodire hominem
[illegible] mortaliter peccat. Respondetur quod desierit ipsum custodire si recor-
dans ab ipso nec potest dare sibi tale adiutorium quale dedisset si
non peccasset. Sicut angelus hominem tam bonum quam malum non
custodiret quando peccaret, nunquam [illegible] [illegible] et ideo
ab eo nunquam recedit. Si queritur utrum omnibus hominibus est datus an-
gelus ad custodiendum, dico quod omnibus quantum tamen [illegible] quia an-
gelus [illegible] bonis et malis christianis, immo et ante-
christianis paganis bonis et malis, et hoc ideo ut nullus se excusaret in die
iudicii ad custodiendum. Et hec adeo ut [illegible] dormientibus [illegible] vaga
iudicii. Nomine [illegible] peccato mortiferos. Ideo ad hec surge. Surge
de [illegible] in peccato et illuminabit te deus. Unde Marci: vigi-
late quia nescitis quando dominus veniet, sero an mane an galli
cantu, an media nocte, ne dominus veniens repente inveniat
vos dormientes. Unde [illegible] ut sit vigilandum. Unde apostolus dicit et [illegible]
[illegible] abiciamus ergo opera tenebrarum et induamur
in epistola hodierna. Abiciamus opera mortalia et bonis [illegible] talis
[illegible] proponamus opera [illegible] et honeste appareamus
ut in die adventus domini [illegible] [illegible] huius vite non sentit peccato
[illegible] et misera dulcedo huius vite [illegible] eterna damna.
Sed hec medicina et [illegible] precipitantur in [illegible] eterna damna.
[illegible] vigilare donec [illegible] modica dulcedo huius vite
[illegible] ad hec [illegible] [illegible] Johannes [illegible]
sepissime [illegible] [illegible] hora mortis sue, tales faciliter
non [illegible] cogitat [illegible] hora [illegible] de consuetudine in da-
mnatione cadit in [illegible] de peccato in consuetudinem [illegible]
[illegible] cadit in [illegible] de desperatione in mortem eternam. Electio eius surge
[illegible] de desperatione [illegible] quia nunc est hora [illegible] impetrandi. Qui
debes a somno peccati quia [illegible] mortem impetrare non potest. Unde aliter
modo [illegible] patet per [illegible] potest. Unde [illegible] [illegible]
dominum [illegible] [illegible] in hac vita non inveniat [illegible] [illegible]
[illegible] eius dominum in hac vita [illegible] [illegible] Rogamus igitur dominum ut vi-
gilare per mortem evadet [illegible] [illegible] duplices [illegible]
[illegible] a peccato surgere possimus [illegible] [illegible] [illegible]
hodierna [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] venit sponte [illegible] [illegible] [illegible] genealogia [illegible] ac
[illegible] patris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
deum [illegible] laudamus

Alius Sermo de Ewangelio

Dicite filie syon ecce rex tuus venit tibi mansuetus. Math. xxi.
Plinius dicit in speculo naturali. quanto pomum alicuius ar-
bore situatum fuerit. tanto minus est in operacione ad infe-
riora. Racio quia radii solares forcius tangunt superiora et
sic ea plus exsiccant et humidum eorum consumunt et sic minora
videntur. Moraliter per pomum intelligitur homo. Nam sicut ab exte-
riori specie pomum veraciter iudicari non potest. Nam aliquot ex-
teris decens est interius vero putridum ut apparet dulce
exterius quod tamen est interius ponticum. Sic homo secundum exteriorem
aparenciam veraciter iudicari non potest. Nam quicumque apparet
exterius quod tamen est malo interius iuxta illud. Ecci. xix. Est qui
nequiter se humiliat et interiora eius sunt plena dolo.
Propterea prohibet dominus nos secundum exteriora iudicare quemquam. Et
Joh. vii. Nolite iudicare secundum faciem. Et apostolus i. Cor. iiii.
Nolite iudicare ante tempus quoadusque veniat dominus qui et illumi-
nabit abscondita tenebrarum et manifestabit consilia cor-
dium. Sic modo quanto ipsum pomum scilicet homo in arbore humane
nature altius in sanctitate et dignitate fuerit. tanto per hu-
militatem minus apparere debet. Ecci. iii. Quanto ma-
ior es tanto humilia te in omnibus et coram deo invenies graciam.
Et hoc fecit moyses. exodi iii. qui tante sanctitatis fuit quod deus
in monte oreb ei apparuit in rubo ardente et vocavit
eum bis nomine suo proprio et educeret populum de egipto. mo-
yses tamen quamvis excusavit se antequam vellet ducatum susci-
pere. Similiter ecciam habetur in Iohanne baptista. cui dominus dedit
testimonium sanctitatis et dignitatis. dicens Math. xi. Inter natos mu-
lierum non surrexit maior etc. Tamen parvus apparuit in humili-
tate cum dicit Joh. i. Cuius ego non sum dignus ut corrigiam
calciamenti eius solvam. Sic et nos secundum illud. Ecci. vii. Hu-
milia valde spiritum tuum. Quam quidem humilitatem docuit nos

cristus dei filius verbo et exemplo. verbo Luce xxii: Qui maior
est in vobis fiat sicut minor et qui precessor est fiat sicut mini-
strator. Similiter exemplo docuit nos humilitatem in huma-
nitatis susceptione iuxta illud apostoli ad Philippenses ii: exinanivit se-
metipsum formam servi accipiens. De quo Bernardus super cantica:
omnibus digna expansione pro quanta humilitatis sit creatorem
celi et terre humana carne indui, mancipato quod deus pro te ho-
mo factus est, dominus servus, dives pauper et dei verbum filius hominis pro-
te fieri non despexit et si te de nichilo fecit non te de nichilo
te fieri in sua benignitate et humilitate te redimendo
redemit sed in quo thema: Ecce rex tuus venit tibi mansuetus,
venit de quo denotantur
In summa verborum duo ibi ecce rex tuus
adventus dignitas, ibi venit tibi mansuetus
1 adventus eius utilitas, ibi venit tibi, pro quo sciendum quod adventus domini cele-
2 De primo dicit ecce rex tuus ... septimanas ad significandum quod quatuor sunt domini
bratur per quatuor septimanas
adventus ... humilis et amabilis
Primus est ad homines et ille est dulcis et laudabilis
Secundus est in homines et ille est amarus et terribilis
Tercius contra homines et ille est admirabilis et horribilis
Quartus est super homines et ille est ad homines quia ad carnem et ille est humilis
Dicit ... primus adventus est ad homines ... Philippenses ii: exinanivit semetipsum formam ser-
et amabilis. Humilis de quo ... vi hominis factus et habitu inventus
vi accipiens in similitudinem hominum ... ministerium de quo Mathei xx:
ut homo. Et est amabilis quia nobis in ministerium et non ministrari sed ministrare ... ama-
Filius hominis venit ministrare ... de quo Iheremie xxiii: dominus ... indaga-
bilis quia nobis ad salutem de quo ... salvabit nos ideo
... dominus ... laudabilis ... filia syon ecce
hortatur nos Zacharias c. ii: ... in medio tui. Secundus adventus est in homo
ego venio et habitabo in medio tui. Secundus adventus est in ho-
minibus quia in mentes per graciam et ille est dulcis et laudabilis de quo
Cantica v: veniat dilectus meus in ortum suum id est in animam per graciam

infusio iij. et habet glossa vij in animas sanctas se transfert ... da
quo Joh. xiiij. Si quis diligit me sermonem meum servabit ...
et pater meus diliget eum et ad eum veniemus et mansionem apud
eum faciemus. Tercius adventus est contra homines et ille est amarus
et terribilis qui est ad mortem de quo Math. xxiiij. Vigilate quia
nescitis qua hora dominus vester venturus sit scilicet in morte et bene
amarus. De quo Eccli. xli. O mors quam amara est memoria
tua. Ecce ille adventus est terribilis contra naturalem affectum
unde ethicorum iij. dicitur terribilissimum omnium terribilium
mors. Ita quod omnibus naturali affectu dicitur Math. xxvj. tristis
est anima mea usque ad mortem. Quartus adventus est super
homines scilicet ad iudicium cum veniet in nube et ille erit ad
mirabilis de quo Luce xxj. videbunt filium hominis venien-
tem in nube cum potestate magna et maiestate. Ille erit et
ceteris horribilis. De quo Malach. ultimo. Ecce ego mittam vobis
Heliam prophetam antequam veniat dies domini magnus et horri-
bilis et Malach. iij. Quis poterit cogitare diem ad-
ventus eius et quis stabit ad videndum eum. Ipse enim quasi
ignis conflans. Pro quo sciendum quod licet adventus celestis
in carnem dominum est preteritus in ecclesia instituit hoc tempus
celebrandum sancta quatuor de causis
ut beneficium recolamus
et vanam gloriam respuamus
et diligencius petamus
et ferventius gratias agamus

Sancta anna mater ma[rie]
ora pro me peccatore

1 ut beneficium recolamus
2 ...
3 ...
Dico quod primo institutum est hoc tempus ut beneficium recolamus
quod post incarnacionem angelos honoravit de quo ad Hebr. ...
Nam in hoc loco ultra angelos apprehendit semen Habrahe. apre-
hendit. Ex quo sequitur quod inter deum et homines maior
est fraternitas quam inter deum et angelos fraternitas

q̄ idem [illegible] que consors coequalis patri et sancto spiritui, patremque
; [illegible] creaturis maior est et senior, et [illegible], firma est,
ex ea accepta parte eterni verbi vero accepta parte et [illegible], homines ergo
unde sepius unquam vocavit [illegible] fratres. [illegible] homines ergo
magna debet esse nostra fiducia de deo salvatore quia
caro et frater noster est de qua dixit, puto [illegible] meus per [illegible]
caro et [illegible]. Nam Genesis xlij. os de ossibus et caro de carne mea.
legitur Joseph in suo convivio maiorem partem dedit Beniamin
[illegible] ceteris fratribus qui frater
fuit secundum utrumque parentem. Sic Christus duplicem refectionem
[illegible] in coequalitate parata, [illegible] cunctis
[illegible] erat in divinitate et humanitate, [illegible] videbit
dabit homini [illegible] in [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible]
[illegible] autem in sua divinitate [illegible] [illegible]. Secundo [illegible]
natura [illegible] adeo [illegible] gaudeat in spiritu [illegible]
[illegible] et de [illegible] beneficio [illegible] [illegible] gaudia [illegible] diaboli
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quia et hic ipse [illegible] [illegible] [illegible] laudamus
[illegible] [illegible] [illegible] leticia ut [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
et deponendi [illegible] et desiderium [illegible] de [illegible]
[illegible] in [illegible] deo [illegible] adsignandi et desiderandi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad designandi [illegible] [illegible]
[illegible] admirari [illegible] [illegible] et [illegible] quam habent ad adventum
et gaudiosam fiduciam et [illegible] [illegible] exulta satis [illegible] filia
[illegible] [illegible] de Zacharia ix [illegible] [illegible] veniat [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] Jerusalem, ecce rex tuus venit [illegible] [illegible]
[illegible] iubila filia Jerusalem [illegible] quia ille venit nobis [illegible]
[illegible] ergo debemus gaudere in spiritu quia [illegible] desideratus, unde
[illegible] [illegible] antiqui [illegible] [illegible] [illegible] desiderabat [illegible]
[illegible] quem antiqui [illegible] celos et [illegible] et aggei. ij.
ysaie. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] dixit, [illegible]
[illegible] et desiderandus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] celos
[illegible] [illegible] quem [illegible] [illegible] [illegible]
iiij. Mitte [illegible] quem [illegible]

... [illegible] in sanguinem, hinc dicit Christus discipulis suis

mos et des[iderium] ... videre in signa Lu. x. dico vobis quod multi reges et prophete voluerunt [illegible] videre
que vos videtis et non viderunt, Et memento quam illi longa
tempora nobis ipse factus est, ad Ro. viij. ... [illegible] tempus a quo
tempore crediderunt, ij ad Thimo. i. fidelis sermo et omni accepti-
one dignus quod Christus ihesus venit peccatores salvos facere
et ergo gaudeamus merito et iuxta illud Phil. iiij. Gau-
dete in domino magno non in mundo neque in carne, Unde dicit
Gregorius Nemo potest hic gaudere cum seculo et illic regnare
cum christo et ideo semita [illegible] ad eterna [illegible]
Tercius ut diligencius peccata vitemus, Unde videmus
[illegible], Nunc magis sollicitari debemus ut naturam nostram
servemus a peccato magis mundam per incarnacionem quam ante
incarnacionem erat una causa quare homo ad
imaginem dei factus est, Nunc autem secundo superaddita est
natura nostra assumpta a deo [illegible] in semetipso
[illegible] quod deus creavit hominem ad similitudinem
et imaginem suam et hic est similitudinem dei magis
et imaginem suam ut hic est similitudinem dei magis
et quod deus factus est ad imaginem et similitudinem hominis
dicit de vera religione, demonstravit nobis deus quam
[illegible] locum inter creaturas habeat humana natura
[illegible] in vero homine apparuit Jo. leo papa
unde quod hominibus in vero homine apparuit ... [illegible]
in [illegible] agnosce o christiane dignitatem tuam quia
illius consors factus nature noli in veterem vilitatem
[illegible] conversacione redire, Quarto ut eo firmius
[illegible] gracias agamus, i. Thessalo. v. In omnibus gracias agite,
gracias agamus, i. Thessalo. v. In omnibus gracias agite,
Unde bernardus super cantica. disce ad singula dona

gregis curare # de principaliter [illegible] hoc principio michaele [illegible] magnus quia [illegible] # ei prin-
vigilias [illegible] hoc principio [illegible] operis mirabile opus cipaliter de incar-
deo homo factus est [illegible] [illegible] et [illegible] nacione da-
singularem et ut omnia opera [illegible] dignitate ac gregis angelorum [illegible] [illegible] #
[illegible] pro [illegible] dignitate [illegible] nisi deus fieret
angeli de [illegible] apostolus non liberaret homo nisi deus fieret [illegible] incarnaretur
homo et ideo gregis agere debemus ut [illegible] omnibus [illegible] dominus deo
ut faciat [illegible] liberat de dyabolo potestate. Amor et vos
ista Nativitate [illegible] liberat de dyabolo [illegible] thema [illegible] evangelista
plus propheta Zacharias [illegible] [illegible] et [illegible]
exsulta [illegible] dicite filie Syon [illegible] veniet tibi iustus et salvator
[illegible] ecce rex tuus [illegible] considerando ubi novus rex venit [illegible] regnum
[illegible] [illegible] replicas [illegible] ma-
[illegible] solum [illegible] ad [illegible] parentes venit. Sic hodie
pastores et [illegible] parentes [illegible] et adnarr-
pastores [illegible] ut facit [illegible] filius [illegible]
[illegible] parentes [illegible] [illegible] agnus
[illegible] David [illegible] regi [illegible] hodie descendit in [illegible]
[illegible] hodie [illegible] pastoribus dabat se [illegible]
[illegible] [illegible] regi [illegible] et sic pastores [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] novo regi [illegible] hora est iam nos
[illegible] [illegible] dicit apostolus Ro xiii hora est iam nos
pastorum [illegible] de somno surgere et sequitur abiciamus opera tene-
de somno surgere et [illegible] vocare [illegible] pastores ad
brarum [illegible] venit [illegible] cum muneribus. Sic hodie
[illegible] [illegible] cum bonis operibus [illegible] dicit gregorius [illegible]
[illegible] cum bonis operibus [illegible] offert bonis operibus
[illegible] mala non [illegible]

[illegible] de quo apostolus Ro. xiij. [illegible] dicit abiciamus opera
tenebrarum et [illegible] non in comessacionibus et
ebrietatibus non in cubilibus et impudiciciis non in contencione
et emulacione [illegible] subdit induamur arma lucis ut
sicut in die honeste ambulemus. Ysidorus. Sicut corpus ornatur
vestibus sic anima virtutibus. Tercio venit ei cogitare
et singularis est omnium hic a contemplativis cum dulcibus affectibus
et amplexibus et inclinacionibus. Cant. iij. egredimini
filie Syon et videte regem Salomonem in corona? in dia-
demate quo coronavit eum mater sua [illegible] cordis et
contemplativi dicunt omnium alias singularitates de quibus Gre-
gorius super [illegible] moral. Sepe misericors deus quos terra-
na delectat ab exterioribus actionibus custodit [illegible]
debent ipso regi occurrere et eum amplexari duabus
brachiis, sinistrum brachium est sacre meditacionis, unde Bern.
omnium exercitiorum ut ait meditacio nichil dulcius [illegible]
[illegible] ipso [illegible] quam imaginem divine incarnacionis
nam de hoc scitur Ricardus de mistico sompno est
secunda [illegible] videlicet dilectio et illa oritur ex memoria
dominice incarnacionis de quo Gregorius. Considera
eius humilitatem et incarnacionem passionem et sanguinis
effusionem et pensa per estimacionem et pervenies ad de-
vocionem. Nam sicut mel fugit de favo sic de incarna-
cione dominica devocio, ideo [illegible] gustate et videte quoniam sua-
vis est dominus. Ps. xxxiij. Considera sicut Ysaias de quanto plus
gustatur dominus de tanto appetitur et [illegible] gustatur
Sic ei patiuntur amor dominus precibus te dona [illegible] mea

confortare [illegible] amorem quod gestiens [illegible]
salvatorem profectus quod salvator [illegible] [illegible]
humanitatem. Item tertio fecit per dadi [illegible] [illegible]
incarnacionem propter sibi debebo quam [illegible] [illegible]
habeo nisi hic ipsum habeo quod feci. Ideo [illegible]
devote valentia carior parvis celebrarat adventum [illegible]
pateret in eo magnum factum quod ad salvatorem [illegible]
esset in ultima cena. Luce xxij. Hoc facite in meam
commemoracionem scilicet incarnacionis in qua sibi a [illegible]
fideles

Ecclesia hiis diebus beatam virginem Mariam veneratur
et laudibus extollit quia tam in diurno quam in nocturno
uno officio singula antiphona de ea canitur certa
ideo incipiat ut benedicta in mulieribus et hymnus di, et antea
missa dicitur Rorate, cum evangelio Missus est. De qua
[illegible] et suo exemplo doceat fideles hiis diebus celebrium
[illegible] et salutare beatam virginem dicens: Ave Maria
honorare et salutare beatam virginem, dicens Ave Maria,
[illegible], ad quod ponit tale exemplum [illegible]
[illegible] magna domina
dei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
honorabiles debet parare [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
et [illegible] parat sibi [illegible] et alia [illegible]
[illegible] bonum [illegible] et sibi [illegible] in partu [illegible]
Sic virgo Maria domina omnium angelorum et hominum a deo
nobilissima [illegible] [illegible] [illegible] cito advenerit
[illegible] ergo sibi [illegible] [illegible] non indiget [illegible]
ut aliis [illegible] corporalibus [illegible] ei dicens Ave
Maria tot quot diebus [illegible] [illegible] portat [illegible]

et sepelivit et fundavit [illegible] et petitis in die nativitatis
recepta filium dei in sancto altari venerando ac magna
cum apud [illegible] eterne matris acquirere quam nobis
prestare dignetur. Finis

Secunda dominica Adventus

Erunt signa in sole et luna et stellis. Luce xxi
Hec verba cristus dominus dixit discipulis querentibus signum
adventus sui et consumacionis seculi. Voluit autem cristus
sui adventus ad iudicium signa predicare ut vicinitatem
hore iudicii nostri monstraret ad penitenciam ne pereamus
per eius misericordiam salvaremur quam ipse ve-
raciter noluit si penitere. propterea et beatus Johannes apoc. xiiij.
mine vult dicere Timete deum et date illi honorem quia
omnes hortatur di: iudicij eius. Consideremus ergo sacra verba
venit hora iudicij ewangelio loquentis et dicentis. Erunt signa etc
domini Jesu in hoc ewangelio tria scripture misteria docentur
In hoc sacro ewangelio tria scripture misteria docentur
1 primo predicit signorum terribilium adventum | per salvatorem quia
di: Erunt signa etc adventum ibi: tunc videbunt filium etc
2 Secundo filium magnificum adventum complementum ibi: amen dico vobis
Tercio certissimum horum complementum
quia non preteribunt legens etc verba mea etc ut melius intelligamus prosequitur
Primo ad primum ut literam melius intelligamus prosequitur
breviter. Dixit inquit Jesus discipulis suis. Erunt
signa in sole et luna et stellis. que sunt ista exponuntur
signa in sole et luna et stellis et luna non debet lumen
Math. xxiiij. quod sol obscurabitur et luna non dabit lumen
suum et stelle cadent de celo. De hiis infra dicemus. Sequitur
et in terris erit pressura gencium. Glosa dicit quod mare ela-
bitur et in terris erit pressura sonando in fluctibus adeo quod illi
habitabunt terribiliter sonando in vallibus fugient ad montes timentes
quod ipsum mare habitabunt in vallibus fugient ad montes
quod ipsum pre timore ne mare super eos effluat et sic premat
se mutua arescentibus hominibus pre timore scilicet expectacionem

malorum et expectacione futurorum que supervenient uni-
verso orbi. Luce 21

Hoc evangelium principaliter agit de signis terribilibus
iudicii finalis ad quod venturus est cum ... Ideirco de istis signis
tria mysteria sunt notabilia

1 Primum mysterium de istorum signorum qualitate
2 Secundum de eorundem signorum [illegible]litate
3 Tercium de ipsorum signorum multiplicitate

Circa primum mysterium qualitatis nota questionando
accidit de tribus principalibus signis predictis
1 Prima de solis et lune obscuracione
2 Secunda de stellarum casu et decursione
3 Tercia de virtutum angelorum commocione

Prima quoque que solis et lune obscuracio reputatur pro iudicii
signo. cum videamus hoc sepe in eclipsibus accidere in mundo,
respondetur secundum sentenciam doctorum principue Rich(ardi) super iiii di(stinctione) xlviii
et doctorum aliorum in iiii summa recolligendo quod ista obscuracio solis
et lune merito erit signum iudicii finalis pro uno racione:
certitudinis quia erit in proximo ante iudicium vel in ipso ipse
iudicii. pro quo advertendum quod signa iudicii sunt in triplici
differencia quedam cum sint remota. De quibus Luce xxi dicitur
Cum audieritis prelia et sediciones nolite terreri. oportet enim hec
fieri. sed non statim finis. Consurget gens in gentem et terre-
motus erit per loca et pestilencie et fames. De istis Gregorius
in omelia hodierna, quod hec iam in nobis multis cernimus
impleta. Nam pestilencie sine cessacione patimur, alia sunt
signa propinqua ut antichristi predicaciones, alia autem sunt
signa proxima ut hec de quibus hic agitur. ut dicit [illegible] longe #

In isto pe

sol et luna tunc dupliciter obscurari dicuntur. Uno modo
aliquanto tempore ante iudicium et hoc fiet contra naturam deo faci-
ente, alio modo in ipso iudicio adveniente supereminente ma-
ioris luminis claritate scilicet christi. maius eius lunam of-
fuscat minus. Secundo quod tunc miraculositatem erit eclip-
sis signum iudicii quia contra naturam fiet ad terrorem hominum ut
sol et luna simul eclipsentur. Si enim preter naturam fieret non
oporteret hoc inter signa computari ut dicit Rich. Quia
preter naturam impossibile esse quod sit patet eclipsim,
eo quod naturalis eclipsis solis causatur per interposicionem
lune inter solem et aspectum nostrum quod fit in coniunctione vel
patet videri a nobis luna distante. Fit ergo hoc divina
virtute per nubem [illegible] interponendo aliquid opacum et nubila
densam, secundum litteram de quo prophetat Iohel ii. Sol convertetur in
tenebras et luna in sanguinem ante quam veniat dies
domini magnus et terribilis. Secundo quod quedam stelle cadere
dicuntur de celo cum sint perpetue, ut dicitur i celi. Et quia mini-
ma stella maior est tota terra secundum astronomos. Si ergo ca-
derent operirent terram et mare. Rp. secundum Rich. et alexan-
drum quia ista locucio qua dicuntur stelle cadere non est secundum substanciam sed
secundum apparenciam, quia igneae coruscaciones que dicuntur stelle
visionis apparencia, quia [illegible] multitudine descendant quod videbitur aspicien-
tibus ut tota stelle caderent. Tercio quod secundum [illegible] ange-
li quasi de stelle cadere ... et post eum Rich. quod no-
lite dicuntur commoveri ... et perturbacione aliqua
commoventur in ea damnacionis
pavoribus, sed quadam admiracione eorum que videbunt, et sic intelligitur
illud Iob xxvi. columne celi contremiscunt et quia angeli de
ordine virtutum qui mundum regere faciant ante christi

admiracionem insolita maioris admiracionis esse quam ante
fecerunt. Et in ipso christi adventu cessabunt ubique talia de
cetero. O istos deus peccatores redire ad cor nepeatis

Circa secundum misterium scilicet causalitatis exempla-
ri debent quare tanta signa fient ante diem iudicii
Ad quod dicendum quod propter raciones quadruplices
Prima est propter peccatorum nostrorum ulciones et puniciones
Secunda est propter iudicis tremendam apparicionem
Tercia est propter impiorum debitam accusacionem
Quarta est propter creaturarum piam compassionem. Nam ut di-
Ultima racio propter peccatorum nostrorum istorum ulcionem. sicut offen-
Prima racio: offenso creatore offendit omnis creatura. sicut offen-
so rege offendit amicos familiares. Et nos in omnibus crea-
turis abutendo offendimus creatorem. Ergo iustum est ut
omnis creatura tam celestis quam terrena aeria et ma-
rina insurgat contra nos dei inimicos in ulcionem. Sicut
scribit Sap. v. armabit creaturam in ulcionem inimicorum
et pugnabit cum illo orbis terrarum contra insensatos. Hanc ra-
cionem notat Gregorius in omelia de martyribus dicens: Quia gra-
ciam vite accepimus ad usum convertimus culpe, et
ad usum vite accepimus ad usum nobis ver-
timus que ad usum pravitatis inflectimus ad usum nobis ver-
cuncta que ad usum ... in cunctis delinquimus in cunctis ferimur
Secunda racio est propter iudicis tremendam apparicionem et spectabilem
quia terribiliter veniet et apparebit christus in
signo ostendens quam terribilis terrore veniet ...
iudicii quia creatura sua totam terrorem ... potestatis iudicis ira-
tam ... O homo quem nunc timebis faciem ... cuncta diiudican-
tis. quem non timebis faciem ... hominibus ventos et terremotus ve-
ris. Nam ... draconum et serpentium sibilos. Leonum rugi-
tum ...

Li. mo

quam magis timere habebunt tremendam vocem sentencie ipsi-
mi iudicis qua dampnabit omnes reprobos dicens Ite ma-
ledicti in ignem eternum. Math. xxv. Tercia racio
propter impiorum debitam compassionem quia cum deus omnes
creaturas fecerit ad hominis utilitatem et seruicium ipse
vero homo rebellans inobediens extitit creatori. ideo ac
insurgit cum omnibus creaturis tamquam ingratum ut dicit hu-
go lib. ii de arca Noe. cum sentenciam tremendam iudex proferet
clamabit unaqueque suo modo celum O deus omnipotens ego homini
ministraui lucem in die et vigilat tenebras in nocte ut
quiesceret ipse vero te offendit. ergo iustum est ut a celo ex-
cludatur. aer dicet O iustissime iudex ego prebui homini vitalem
flatum et omnia genera auium. aqua dicet. ego prebui
potum sordes mundaui pisces eius dedi. ipse te offendit
fac ergo vindictam ipsum in infernum demergendo. sic
et terra dicet. ego portaui et nutrimentum dedi fructum
panis et vini et olei. ipse te contempsit ergo a terra
absorbeatur. ignis dicet ego calefaci cibum coxi ergo
comburatur. totus mundus dicet. vide homo quantum amauit
te deus qui propter te creauit me ut seruirem tibi. tu
fuisti deo tuo et meo ingratus ergo iuste infernus
deglutiat te. Ultima racio signorum predictorum est propter com-
passionem ut scilicet omnes creature moueant ad naturalem pie-
tatem ad compaciendum miseris peccatoribus dampnandis. unde
Crisostomus super Matheum dicit. patrefamilias moriente domus
dispensabatur familia plangit et nigris se vestibus induit sic
humano genere in fine destituto celi et terra lugebunt

et iam dicis videntur. plangat quia sol dampnacionem hominum
plangat et luna cum stellis. plangant omnia creata vel quia
dicitur est in peiore contradictis sibi ipsi quod te dampnacionem
conspicis et non ploras penitendo

Circa tercium misterium de multitudine si-
gnorum queri potest quomodo esse poterunt plurima signa
ante iudicium quod deus voluit esse tam occultum ut nec possit
prescire iudicii tempus. Iuxta illud mathei xxiiii. de die illa
et hora nemo scit etc. sicut diebus noe erant homines come-
dentes et nubentes ita erit adventus filii hominis. Item i.
thess. v. dicitur dies domini sicut fur ita in nocte veniet. dicit Jeronimus di-
cens non nocte fiet sed in die tamen nobis ignota. Respondetur
sicut homo [illegible] xxiiii. distin. capitulo et concor. Jeronimum super mathe-
um [illegible] certitudinaliter nec potest determinate scire
xxiiii. quod [illegible] revelacionem divinam quod ex sola dei dispo-
sicione [illegible] tempus iudicii nisi per [illegible] principiis creacionibus
mundi sicut et principium iudicium erit oportuit
det voluntate sed tamen signa que circa iudicium erunt apparebunt
ideo omnia signa contenta [illegible] antequam ergo illa signa apparebunt
tempus iudicii certitudinaliter [illegible] mortuo antichristo
nemo scit certitudinaliter mundi statum confirmari et comedentibus
non cadentibus [illegible] subito apparebunt signa
et non nubentibus in [illegible] iiii. dist. xlviii. Carnotensis quod
iudicii. Nam et dicit Ricardus in iiii. iudicium [illegible] propter reverenciam
signa precedent aliqua iudicium [illegible] apparebunt [illegible] electi ante
tiam iudicibus [illegible] et hominibus [illegible] quod in annalibus hebreorum
iudicium et adducit Jeronimum quindecim signa terribilia precedencia
libri dicit se legisse quindecim diebus ante adventum iudicis et hec pote-
cia quadraginta diebus [illegible] insolita et crebra signa quod [illegible] sit
dit coniecturari per insolita [illegible] de die illa et hora sciri
tempus iudicii etc. determinate

sciri non potest

eterna et certa super. ha... dr. utrum figura et dies illa
.... fuerunt sept... se habentes ... interpolata sub
dubio relinquitur et sic patet quod nec per istam figuram sic
visa poterit fieri determinata dies

Sunt autem posita hec signa quindecim secundum Richardum armac/
cho. hoc ordine quo sequuntur

Prima die maria erunt super montes quindecim cubitis ele;
vabuntur. Secunda die ab alto in profundum pervenient. ita quod vix videa;
antur. Tercia die statum in antiquum redigent. Quarta die belue
que moventur in aquis congregabuntur et super aquas more conten;
cionis invicem mugientes clamabuntur. Quinta die volati;
lia celi congregabuntur simul in campis et non gustabunt quicquam. sed
quasi invicem quasdam voces flebiles emittent. Notare autem
hec dicunt aliqui quod ideo hec facient belue et eciam volatilia
quia angelorum instinctu cognoscent quod iam omnia deficient
generacionis eorum et sic voces dabunt quasi deos graves agentes pro
eo quod creati fuerunt et servierunt electis dei ac gloriam repro;
bos acusando vindictam expetentes. Sexta die ignea
flumina surgent ab occasu contra faciem firmamenti
ad ortum currencia quo aque et mare ardebunt et com;
burentur. Septima die stelle et sidera omnia errati;
ca et fixa ignitas comas ex se spargent sicut comete;
Octava die terre motus erit magnus ita quod omnia alta
edificia prosternantur. Decima? Nona die edificiorum lapides
et omnes petre findentur in partes et una petra collidente
aliam dividentur. Decima die arbores omnes et plante ac
herba sanguineum rorem fluent. Undecima die mon;
tes et omnes colles in pulverem redigentur et prosternen;
tur et terra equabitur. Duodecima die animalia omnia
de silvis ad campos venient rugiencia et nichil gustan;

l. ...

Et hec eadem racione sicut supra dictum est de omnibus /
Tredecima die sepulcra omnia ab ortu solis usque ad occa:
sum patebunt cadaveribus erectis ad resurgendum. Quar
tadecima die omnes homines de latibulis suis recedent
discurrendo attoniti velut amentes et non audentes loqui /
Quintadecima die omnes homines morientur et resurgent
conflagracionibus cum mortuis longe ante defun:
signa conflagracionis quam terribilia signa et quam plurima
dies ille horribilissimi quam horrent ex doctoribus. Ideo non est
precedencia iudicium ante diem iudicii fiant terribilia signa
dubitandum quia scilicet sole et luna et stellis scilicet in omnibus creaturis re
non solum autem sed mundus ardebit igne. Propter hec exit vox
nam et totus tube [illegible] et archangelorum clamancium Surgite
terribilis tuba venite ad iudicium / ad quam vocem omnes hom:
mortui venite coram iudice. Semper omnia sunt terri
parebunt homines coram [illegible] sentencia dei dicentis ad impios
[illegible] exit illa sentencia [illegible] paratus est diabolo et angelis
[illegible] maledicti in ignem eternum a peccatore depone duricia cor et
[illegible] maledicti miserrime peccator. O vos luxuriosi. O vos superbi
[illegible] O ergo miseri. O vos omnes [illegible] advertite [illegible] dicentes [illegible]
fatuitates [illegible] O quicumque peccatores advertite [illegible] O infelix
lo amari. O quam plangent se omnes tribus terre. O infelix
quia scilicet tunc plangent se et non plangas tunc. plange pro contricio:
peccator plange nunc ut [illegible]
[illegible] et tibi deus indulgeat [illegible] possemus sigillatim
Contemplati itaque [illegible] custodias primorum clama
[illegible] archangeli [illegible] vos dico anime sanctorum mortuorum surgite
[illegible] ad celum [illegible] O vos [illegible] et mox omnibus accedet ad suo corpo:
et venite ad iudicium. et mox [illegible] egredientur omnia [illegible] adeo [illegible]
[illegible] et [illegible] egredientes [illegible]

cum turba patriarcharum et prophetarum

[illegible] patriarchas et prophetas. petrus cum turba apostolorum
et discipulorum. Stephanus cum turba martirum. Ista maria virgo
cum virginibus. anna cum coniugatis. Elizabeth cum viduis.
iuxta illud Zacharie: Ecce dominus veniet et omnes sancti eius
cum eo. Quando veniet cum eo egredientur omnes chori ange-
lici. Mathei xxv°: Cum venerit filius hominis in maiestate sua et
O carissimi ecce stephanus quod aliquis archangelus cla-
mabit in aere dicens: O vos omnes altere potestates demonum
venite ad iudicium. Item alius similiter ad infernum clamabit
dicens: O omnes dampnati exite surgite a mortuis et venite
ad iudicium. et fiet resurrectio in corporibus humanis. per
tabunt pendentes. Quapropter in inferno luciferi, avari cum
inferno mammone, luxuriosi in asmodeo, iracundi astaro-
than, gulosi cum beelzebub, invidi cum leviathan, accidi-
osi cum belphegor etc. O miserrime peccator cogita quo
cum diabolo peribis.

Josef maria sancta anna

Hic tamen dominus in finali iudicio ut declarat sua iusticiam
et iudicium recte sustinuisse, ostendet sua passionis insignia
vulnera clavos coronam crucem. Et ut reprobos iuste dam-
natos eternaliter omnibus pateat, exprobrabit illos in facie
talibus verbis ut Chrysostomus super Mathei ait: O infelices ego pro vobis
peccatores videte charitatem et bonitatem meam erga vos.
Ego homo factus sum propter vos, fui alligatus et derisus, caesus
et crucifixus sum. Ubi est fructus meorum vulnerum factus?
Ego dedi pretium sanguinis mei pro redemptione animarum
vestrarum, ubi est servitium vestrum? Ego super gloriam meam vos hono-
ravi, cum esset deus apparens homo et vilior me dederunt
vobis, fecistis quod amplius dilexistis quam iusticiam meam
et fidem. Item Chrysostomus: O peccatores scelerati et ingrati quod mali-

faci vobis aut quid pro salute vestra facere debui quod non feci
videte caput meum [illegible] splendidum et ecce corona que fuit pro
honore videte faciem que tota fuit sputis deturpata pro
vobis videte corpus gloriosum quod flagellis totum fuit
flagellatum videte manus et pedes et latus perforata
cum clavis et lancea acuta et crucis lignum quam pater
vos amorificans et mortuus patent ergo vobis et om-
nibus [illegible] qui digni estis morte eterna et damna-
cione gehenne qui reddidistis odium pro dilectione. Gregorius
magister in iiii li. Christus qui ibi portabitur cum angelorum
ministerio ideo [illegible] Tunc apparebit signum filii
hominis in celo. Jeronimus in sermone de passione [illegible] tunc appa-
rebit et cognoscent [illegible] causam iniquitatis qui crucifixerunt
dominum maiestatis et [illegible] modo putatur a pluribus doctoribus aliis
principalibus insignibus passionis ut scilicet lancea clavis corona
spinea que ab angelis illuc deferentur. O Jesu dulcis
Tunc cum iustos benedicet dicendo eis venite benedicti patris
mei percipite regnum etc. Matthei v. Contemplare
[illegible] quomodo eius placidam et amabilem faciem [illegible]
[illegible] ad electos et [illegible] ad benedictos [illegible] dicet humanis
[illegible] ad electos et [illegible] in ewangelio non ponatur [illegible] omnis scriptura
modi verba. Hic in ewangelio et dilecta genitrix tu me [illegible]
fert O [illegible] et virginitate tua dignum habitaculum
suscepisti portasti et virginitate adorasti tu me [illegible] in pannis
[illegible] et [illegible] te matrem [illegible] pannis involuisti et [illegible]
[illegible] matrem et [illegible] et [illegible] virgineo lacte
[illegible] tu me [illegible] omnibus ministrasti michi necessaria
[illegible] et [illegible] compassa et [illegible]
[illegible] angustiis compassa et [illegible]
in [illegible]

19

fuisti et tandem in cruce morienti astitisti, et benedicta ergo sit anima tua, benedictum sit corpus sanctissimum, benedicti sint omnes labores tui. Sede tu tamquam regina angelorum et beatorum. Faciam in throno meo considere. Et mecum eternaliter regnabis et bonos admittere [illegible] gloriosum. Et omnes dicent amen. Deinde dicet apostolis et discipulis: Amen vos estis qui permansistis mecum in persecucionibus, benedicti sitis qui in eternum amen. Et postea: O vos sancti martires qui pro amore meo mortem passi estis, benedicti sitis in eternum. Et omnes sancti dicent amen. Item o vos sancti confessores qui artissimam penitenciam egistis, benedicti sitis in eternum: amen dicent. Item o vos sancte virgines qui illibatam castitatem tenuistis pro amore meo, benedicti sitis in eternum. dicent amen. Item o sancti omnes electi qui opera misericordie exhibuistis. esurienti mihi [illegible] in membris et dedistis manducare, sitienti dedistis bibere, benedicti ergo sitis in eternum. Respondebunt omnes amen. O quam grata erit omnibus electis benedictio. O quantum tristantur reprobi. Secundo ergo cristus reprobos maledicet per turmas illorum dicens: O superbi, O luxuriosi et sic de singulis. Discedite a me maledicti cum lucifero superbo et cum [illegible] luxuria diabolo, et sic de aliis peccatis cum demonibus; maledicti a deo patre, maledicti a me filio, maledicti [illegible] a spiritu sancto, maledicti ab omnibus sanctis et angelis, maledicti ab omnibus creaturis. Et omnes sancti dicent amen. Tunc lugendo et plangendo dicent: Domine, nonne tue creature sumus? Quare nos tam dura maledicione? Et respondebit: Quia esurivi et non dedistis mihi manducare, sitivi et cetera. Item dicent: Domine saltem permitte nos apud te manere.

reddebit vobis si discedite a me longe [illegible]
periores. Item dicet Domine saltem da nobis aliquem locum consolabi- a me longe
lem. reddebit. Nequaquam sed discedite in ignem. O durum in tenebras exteriores
verbum. Item dicet Domine da ut saltem per aliquot millia
annorum contingeret ignis nobis. reddebit Nunquam sed ita
in ignem eternum. Item dicet Domine da nobis saltem aliquam so- 20
cietatem consolabilem. reddebit vobis horrendissimi demo-
nes sunt socii vestri quorum voluntatem in vita fecistis. Di-
scedite ergo in ignem eternum qui paratus est diabolo et
angelis eius. O quantus ibi erit fletus et stridor dencium
Tercio cum demonibus et reprobis sunt in infernum
deseriet. unde subditur Matth. Et ibunt hi in supplicium
eternum. Christus dicit quod solus hic discessus nulla ge-
hennas [illegible] in auctoritudine. O bone dei in supplicio
O peccator ecce quod tibi similiter erit si non egeritis pe-
nitenciam. O quam lamentabiliter tunc clamabit. Ve
nobis quia nati sumus. ve nobis quia diabolo ira-
diti sumus. ve quia nunquam de igne liberamur. Ecce
cum electos in celum perducet. Hic enim pacis graciter se-
eternum dulcitatis ad electos dicet. O dilecti amici mei venite
benedicti patris mei percipite regnum quod vobis paratum
est ab origine mundi. O dulce verbum. O quam iocundum. ad he-
verbum omnes electi gaudio flectant genua. agentes et dicet
comites. benedictio et claritas et sapiencia et graciarum
actio. honor virtus et fortitudo tibi deo nostro in secula
seculorum amen. et sic ascendent in celum ad quod nos perducat
Amen. Jesus. [illegible] Finis

[illegible] Damascenus scripsisse in vita barlaam
quod Rex quidam magnus christianus devotus et plurimum
humilis existens omnibus apparebat / Unde cum frater suus
mirandus valde existens aliis non audientibus audacter
interrogasset / cur semper se tristem ostenderet / Rex dicens
statuit quod ad hec responderet / Interim patri iussit foveam
profundam in qua ignem posuit / Super orificium fovee sedem mobi-
lem et fragilem valde in nocte collocavit / desuper gladium
filo alligari iussit ut cervici minaretur sedentis / a dextris
similiter et a sinistris ante et retro gladios collocavit / ut si
hinc aut illinc de sede inde inclinaret se gladius ipsum
ex parte illa confoderet. Hiis paratis iussit coram domo [illegible]
fratris sui tubam precantis [illegible] personari / Erat enim con-
suetudo quod quando aliquis morti tradendus erat rex ante eius
domum precones cum tuba ad clamandum mittebat / Quod
frater regis audiens de sua vita desperans venit ad fores
palacii accessit / Quem rex sedere fecit super sedem predictam
super foveam inter gladios ut predictum est / Et iussit omnia fer-
culorum genera et potentum ambiguum musicorum instrumenta
ante afferri et coram eo letos symphonias cantari. Et quis
modi / Cui rex dixit. Letare / Cur tristis es respondit / Quomodo
inquit in tot et talibus periculis mortis letari possum etc. Et sic
rex sibi exposuit causam sue tristicie / Quia inquit et ego
sum in hoc modo similiter in angustiis iudicii divini constitutus,
Ideo tristari debeo quia super me a sententia iudicis suspen-
sa [illegible] et subtus inferni ignis pendet,
a dextris peccata a sinistris ut supra / Item Gregorius super dicta
Apostoli ut deus administravit etc. Ille se regis compunctus
penituit / et tandem semper timuit futurum iudicium / Hic ergo

c[on]tra beter preconalib[us] habe[t] futuri iudicii [illegible]
Hieronimi dicentis. Sive comedebam sive bibebam sive q[ui]d . futur[um] iudiciu[m]
aliud faciam / semper videtur auribus meis insonare illa vox et tuba
tuba terribilibus dicens. Surgite mortui venite ad iudicium; exemplo b[eati] Hieronimi
rum Rogemus ergo christum dominum ut det nobis gratiam in presenti; dicens
a [illegible] et in [illegible]
seculi et gloriam in futuro

21

Dominica Tercia In adventum

Tu es qui venturus es an alium expectamus Mt.
Math. xi. Dicit aristotiles in iiij metheororum quod in mari
occeano non cadit nix. racio quia ex commocione undarum
vapor quidam calidus ascendit a mari versus regionem
que nivem descendentem in imbrem transmittit antequam
mari advenit. Spiritualiter per nivem intelligitur gracia dei.
Nam sicut nix nascitur in supremis regionibus aeris, sic
in infimis, sic gracia dei non in superbis altis mentibus sed in
humilibus generatur. Jaco. iiij. deus superbis resistit humilibus
autem dat graciam suam. de quo origenes. Nisi humilis fueris
graciam dei non habebis. Et sicut nix non cadit in mari
occeano, sic nec gracia dei habet locum in corde incredulo,
ut patet in canone xxiiij. q. i. ubi, ubi sana fides non
est, non potest esse iusticia, quia iustus ex fide vivit. adhuc
iij. Nec aliqualiter gre veritas ubi eciam a heretici. Cum a
fide catholica discessissent perfectorum spiritus quam
acceperant amiserunt. Ideo angelus de celo ...
sciencia. dicit ubi non est agnicio veritatis eterne
ibi falsa est omnis virtus, eciam in optimis moribus.
Sic erat discipuli Johannis cum increduli. Ut igitur
eos divine gracie esse participes mittit eos
Johannes ad ihesum fontem gracie. di. Tu es qui venturus es etc.
ad ... anno ... xxxi secundum septimam lunam in indiccione iiij.
Evangelium
In illo tempore cum audisset Johannes in vinculis opera christi

‡ .i. quod non recedit a fide sed permanebit usque ad finem ‡

.i. parentes an vanis fuit et predicavit Christum ewangelium

‡ .i. Johannes non est quasi arundo que vento movetur ‡

mittens duos de discipulis suis ait illi, Tu es qui
venturus es, an alium expectamus, Et respondens
Iesus ait illis, [illegible] euntes renunciate Johanni que
audistis et vidistis, ceci vident, claudi ambulant
leprosi mundantur, surdi audiunt, mortui resurgunt,
.i. predicatur eis ewangelium
pauperes ewangelizantur, et beatus est qui non fuerit scanda-
lizatus ‡ in me, Illis autem abeuntibus cepit Iesus dicere ad
turbas de Johanne, Quid existis videre in desertum arun-
dinem vento agitatam, Sed quid existis videre hominem
mollibus vestitum, certe non, de Johanne vestimentum habebat de
pilis camelorum. Ecce qui mollibus vestiuntur in domibus regum sunt, Sed quid ex-
istis videre prophetam, certe Johannes est plus quam propheta quia quem alii prophete
predicabant hic Johannes digito demonstrabat, Hic est enim de quo
scriptum est Ecce ego mitto angelum meum ante faciem tuam qui preparabit
viam tuam ante te   Math. xi.

Quia historicum intellectum breviter prosequens [illegible] pro eo
pro tunc rationem facit de Iohannis interrogatione
Secundo de christi ipsius responsione
Tertio de Iohannis a christo commendatione. In illo tempore cum audisset etc.
[illegible] evangelium hic ait [illegible] de ipso quod hic fuerit [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] in postilla [illegible]
[illegible] [illegible] publica predicare
[illegible] quod [illegible] [illegible] anno baptizatus est [illegible]
et miracula faceret, nam in [illegible] anno [illegible] aquam convertit in vinum
a iohanne; et eodem die anno revoluto [illegible] iohannes [illegible]
[illegible] ut dicit [illegible] ad instanciam herodiadis adultere
ab herode antipa [illegible] ipsum herodem [illegible] abstulerat
fratri suo philippo uxorem nomine herodiadem [illegible]
[illegible] insidiabatur iohanni quia timebat ne he-
rodias [illegible] penitentiam ageret et eam marito suo
redderet ad predicationem iohannis [illegible] eius [illegible] et [illegible] eius
redderet [illegible] [illegible] vanitates animam
[illegible] [illegible] iohannes esset [illegible]
[illegible] [illegible] discipulos et custodiam carceris [illegible]
[illegible] et [illegible] miracula que faciebat [illegible] misit iohannes
[illegible] [illegible] discipulis suis duos ad eum
xiiij die decembris [illegible]
[illegible] idus decembris et festum sancte lucie virginis. Secundo
[illegible] iohannes sic interrogavit eum [illegible]
[illegible] Rabanum, hilarius et alii ac doctores communiter
quod iohannes non interrogavit ex dubitatione quia adhuc

invitaro cogavit Jesum ipsum eum, quem etiam passum pro peccatis nostris
praedixit monstrando dicens: Ecce agnus Dei qui tollit peccata mundi. Etiam
quem eius descensurus esset ad limbum, quia non fuit nuncius illis,
[illegible] Lucae [illegible] Hic praedicatoribus. Secundo eum interrogat
sic dicens: Tu es qui venturus es etc. Pro quo discipulorum suorum dubita-
tionem quam de eo habebat, quod licet veniret in persona nostra po-
neret errorem eorum extirpare, ipse misit duos ex illis
ad eum, ut audita eius praedicatione et visis miraculis, cre-
derent in eum. Secundo etiam interrogavit propter suam consolationem
et admirationem et amorem. Pro quo notandum quod triplex est
scriptura sacra quaestio. Una quaedam est quaestio dubitationis, ut illa Sa-
lomonis [illegible] ut [illegible], alia est quaestio admirationis,
ut quando [illegible] de virgine [illegible] et pro nobis tanta passus,
et alia est quaestio delectationis, ut [illegible] exclamationis [illegible] dicit
aliquis: O bone Jesu, nonne [illegible] dilectus meus etc. Sic
Johannes quaesivit non dubitando, sed ex amore et admiratione,
quod vix vellet in propria persona descen-
dere peccatorum causa, quod [illegible] in limbo defunctis, quibus gaudium volebat
annunciare, et sic patet. Secundo in evangelio subditur Christi
responsio quam facit facto. Nam ut dicitur Lucae vii, cum venissent
illi ad Jesum, in ipsa hora multos curavit. Et sic dixit
eis: Euntes renunciate Johanni quae vidistis, scilicet in praedicatione,
et vidistis in miraculorum opere, quia caeci vident, claudi
ambulant, leprosi mundantur, surdi audiunt, mortui re-
surgunt. Nam hic paulo [illegible] suscitaverat filium viduae
in porta civitatis Naim. Et hic Lucae vii pauperes evan-
gelizantur, id est per evangelium confirmantur et generantur. Et pauperes

qz plus frequentat sermones quam divites, et beatus qui non fue-
rit scandalizatus in me. Mt. xi. Nam [?] viderit me pati fue-
rit scandalizatus [?] in me, cadet a fide deitatis mee. Secundo notatur in hiis verbis de-
notantur septem pericula que incurrit homo per peccatum, a quibus non
nisi per Christum sanatur. Primo, quia cecus efficitur. Sap. ii°. Excecavit
eos malicia eorum. Nam certe cecus est qui non videt quod a
diabolo trahitur ad patibulum infernale. Secundo fit claudus
ad vicia declinando. Tertio leprosus, dum a preceptis dei ad vicia declinando recedit [?]. Quarto
dum a preceptis dei et a civitate superna seclusus. Quarto
quia peccator fetidus et a verbo dei [?] surdus [?] mortuus, quia
surdus ad audiendum verbum dei. Quinto mortuus, quia
separari per peccatum, mors pessima est,
vita anime deus est a qua separari per peccatum mors pessima est.
Ezech. xviii. Anima que peccaverit ipsa morietur. Sexto
Ezech. xviii. anima que peccaverit ipsa morietur. Septimo
ita fit pauperrimus quia omnia sua bona et merita om-
nia per peccatum perdit. Sapientia [?] fit scandalizatus, quia peccata impedit
se per dei. Sapientia fit scandalizatus. O quam peccator miserrima
et iudicium dei murmurat. O quam peccator miserrima
et miserrima conversio [?] per primam [?] et secundam, et postea de constancia dicitur,
et miserrime conveniet per penam ... Tertio
evangelio Johannes a Christo commendatur, et primo de constancia dicitur
evangelio Johannes a Christo commendatur, et primo de constancia dicitur. Arundinem
quid existis videre in desertum, scilicet ubi Johannes baptizat, arundinem
vento agitatam. Interrogativa legitur, per negacionem intelli-
gendo q. d. non. Sed est constans, quia nec timore nec amore dei
cedit. Secundo commendatur de austera penitencia, quia
clinat a veritate. Secundo commendatur de austeritate, quia
non vestitur mollibus. Ecce inquit qui mollibus vestiuntur in
domibus regum sunt, scilicet ut cum illis utantur deliciis, sed Johannes
in deserto moratur. Tertio de clarissima prophetia, quia dicitur eius plus
quam propheta, eo quod ad hunc Christum venientem [?] passus [?] prophetavit cum ceteri
prophete, eo quod ad hunc nostrum pastorem prophetavit cum digito
ostendendo. Quarto nullus alius fecit. Quarto de angelica vita
monstrando quod nullus alius fecit.

Mundo de ipso etc. de quo scriptum est Malach. 3. Ecce mitto
angelum meum id est Johannem precessorem qui preparabit fidi:
cando etc. Deo dicit Rex audisset Johannes in vinculis opera
Christi. specialiter notandum quod quadruplex est vinculum in
quibus omnes homines ligantur. Primum vinculum est amoris Secundum
timoris 3m honoris 4m horrorum eterne dampnacionis
Primum est vinculum amoris quod omnia ligat ad divinum
amorem ut deum super omnia diligat. De quo vinculo dicitur Col. iij.
habentes dilectionem que est vinculum pacis. Isto vinculo fuit
ligatus apostolus paulus Ro. viij. cum diceret Neque mors
neque vita neque gladius neque timor poterit nos separare
a caritate etc. De quo vinculo amoris legimus figuraliter
1. Regum ubi legimus quod David vicit goliam in quinque la:
pidibus et liberavit filios israeliticos de potestate golie et
inimicorum. Preterea Jonathas filius regis Saul venit pacem
cum david et quasi vinculo amoris inter se colligabantur
quod erant ambo tante amicicie quasi haberent unam animam et
Jonathas exuit se tunicam suam et induit eam david
Ita moraliter Golias est dyabolus qui obsedit civitatem
nostri corporis undique et militat contra animam nostram corpora. Sed david
manu fortis id est iustus homo deum diligens vincit goliam
id est dyabolum in quinque lapidibus prime vite cum confessione, contricione
et satisfactione, ieiunio et oracione et liberavit animam
de potestate dyabolica et ideo Jonathas id est Christus filius
altissimi regis ipsum intantum diligit quod colligat se cum eo
quasi vinculo dilectionis et induit eum vestimento salutis ut in

die iudicii honeste valeat ambulare. Secundum vinculum
pudoris peccatorum de isto vinculo dicit david in psalmo dirupisti
domine vincula mea etc. Istud vinculum solvit per bona opera
coerent. Tercium vinculum est honoris hic patet de sa- 25
lomone cum mulieres accessit amor mundi et sic ipsum
ligavit quod deos alienos adoravit propter amorem
mundi et sic bene potest quilibet dicere quod ligat vinculum
lo amor huius mundi funes peccatorum circumplexi sunt me.
Quartum vinculum est horroris et eterne damna-
cionis de quo vinculo ait dominus matth. xxij. ligatis
manibus et pedibus proicite eum in tenebras exteriores
c ibi erit fletus etc. Pro quo sciendum. Hodie est ter-
cia dominica in qua agitur de adventu in mentes peccatorum
Unde ecclesia adventum petit tacite in collecta domini excita
quesumus domine benigne accomoda et mentis nostre
tenebras gratie tue visitacionis illustra. Nam adventus
gratie valde est desiderandus quia precellit alios duos adven-
tus scilicet in carne et ad iudicium. Primo enim adventus in carne
fit solius filii in carne mortali apparentis. Adventus
huius in mentes hominis est tocius trinitatis. Johannis xiiij. ad eum
veniemus et mansionem apud ipsum faciemus.
Secundo quia eum adventus in carnem et adventus ad iudicium
comunis sunt bonis et malis. Nam boni viderunt eum
in mundo quiescentem sicut et mali sicut pharisei pilatus
et herodes viderunt eum in carne. Sicut in iudicio tam
boni quam mali videbunt eum venientem in nube. Sed

Adventus spiritualis in mentem est summe bonus quia se pre-
parare, quia deus habitabit in corpore subdito peccatis. Sap. i.
Unde Iohannes de Hamino super Ioh. dum datur non suscepimus inha-
bitaculum cordis non emunda conscienciam nostram ab operibus mortu-
is et a cogitacionibus superfluis et immundis, quia mundus habita-
tor querit mundam domum. Non enim habitat super lutum. Vera
balsamum preciosissimum est et mundum et mundum vas querit. Jo.
quia illi duo adventus scilicet in carnem et ad iudicium sunt ad
nos, sed ille spiritualis adventus est in nobis. Nam post adventum ve-
nit salvator ad nos in celum rediturus in mentem. Venit
nobiscum permansurus nisi per immundiciam operum nostrorum
quasi invitis motibus eum expellimus. Non vocatur Emanu-
el. Ysa. vii. quod interpretatur nobiscum deus. Unde Joh.
xiiii. Vos autem cognoscetis eum quia apud vos mane-
bit et in vobis erit. Bern. Prope est deitatem et in te est
non magna est securitatis homini deum habere in se
et quidem habet in se veritate est quod non sine con-
solacione. Apoc. iii. Si quis audierit vocem meam et
aperuerit michi ianuam intrabo ad illum et cenabo
cum illo. Bern. dulcissimus cibus anime est gracia dei, balsamum
basilisci, o dulcedo melliflua, dulcedo mirabilis, quia
dulcis est in meditacione, sed dulcior in oracione, dulcis-
sima in contemplacione, sed superdulcissima in bea-
titudine. Quia dicit Matth. Sicut omni habenti dabitur
quia habenti graciam dabitur gloria. Ideo ad istum dulcis-
simum adventum debemus nos preparare, quia dicit Aristoteles
in phisicis forma non introducitur nisi materia

Dominica quarta Adventus principaliter

Dirigite viam domini sicut dixit Esaias propheta Joh. 1. Nota quod veni-
unt ad oculum in istis naturalibus rebus. Si quando aliquis
rex aut princeps magnus vult venire terram in qua nondum
fuit, nuncios solennes solet premittere ut faciant vi-
cinis se preparare ut cum honore tali regi aut prin-
cipi valeant apparere. Tunc ei domus paratur, via mundatur,
termino premeditatur, sedes apparatur, lectus sternitur. Ita deus celi
et terre Jesus Christus qui ut ait Joh. Apoc. in vestimento eius
scriptum Rex regum et dominus dominancium, et voluit istum
mundum intrare et dyabolum de suo regno expellere
voluit solennem nuncium scilicet sanctum Johannem baptistam velut
angelum premittere qui suum adventum mundo intimaret, aut
quod ipse est qui post me venturus est. Dirigite viam domini
... Judeis adventum Christi insinuavit patet in
... quia Johannes fuit in deserto circa
euangelio hodierno, quia Johannes ... vite sue voluit circa
Jordanem et propter sanctitatem ... Judei credebant ipsum esse
messiam in mundo, ut patet in euangelio.

In illo tempore miserunt Judei ab Ierosolimis sacerdotes
et levitas ad Johannem ut interrogarent eum: Tu quis es?
Et confessus est et non negavit, et confessus est quia ego non
sum Christus. Et interrogaverunt eum: Quid ergo? Helias es tu? Et dixit: Non sum.
Propheta es tu? Et respondit: Non. Dixerunt ergo ei: Quis es, ut responsum demus his qui
miserunt nos? Quid dicis de te ipso? Ait: Ego vox clamantis
in deserto: Dirigite viam domini sicut dixit Ysaias propheta.
Et qui missi fuerant erant ex phariseis. Et interrogaverunt
eum et dixerunt ei: Quid ergo baptizas si tu non es Christus

Dirigite viam domini etc. In hoc dicto agit de adventu domini
in mentem sive in animam. Ideo hortatur nos Johannes bap. et eciam
propheta. Esa. xl. ut nos ad talem adventum preparemus. Dicit Diri-
gite viam domini i. preparate vos ut deus inveniat viam ve-
niendi ad vos. Sciendum est quod ad adventum dei in mentem
sit via necessaria primum est ut desideret

Primum est ut desideret
Secundum ut hospicium preparet
Tercium ut invitet eum

debemus eum desiderare
fervente dileccione
mentem hospicium preparare

per cordis purificacionem / invitare per devotam oracionem /
Primo dico quod debemus eum desiderare fervente dileccionem /
Non enim potest dominus abesse ubi sic desideratur. Augustinus ij.
Non enim [illegible] desideratur cuilibet homini in eius adventum
veniat desideratus ex amore desideratur sive sit pauper sive sit dives
sive infirmus sive sanus sive nobilis sive ignobilis
quia non est personarum acceptor deus sed in omni gente qui
diligit eum acceptus est illi, sicut dicit Joh. xiiij. Qui diligit me
sermonem meum servabit et pater meus
diliget eum et ad eum veniemus et mansionem
apud eum faciemus. Si pater meus et ego et spiritus sanctus
apud eum [illegible]. Desideremus ergo adventum dei ex toto corde
in anima sua, desideremus [illegible] et ipse sine dubio veniet ad nos
[illegible] et [illegible] anima, et [illegible] dabit [illegible] desider-
[illegible] desiderium [illegible] ascendit [illegible] sicut
[illegible] Zacheus
[illegible] Luce xix quod eum [illegible] desideravit videre, et quia statura [illegible]
eum toto corde desideravit non posset eum attendere, [illegible]
erat, et cum in turba non posset ut videret illum [illegible]
et ascendit in arborem [illegible]

desiderium videns dominus [illegible]
festina descende quia hodie in domo tua te oportet [illegible] descende, zachee festinans descende
[illegible] cogit [illegible] ut hodie in domo tua oportet me manere
[illegible] in domum eius et salutem fecit,
[illegible] volumus ut deus veniat in
domum nostram debemus cum zacheo [illegible] pusilli [illegible] humiles esse
[illegible] humilibus deus dat gratiam, sicut [illegible] sic aqua descen
dit montes et fluit ad valles sic gratia spiritus sancti descendit
superbos et fluit ad corda humilium, unde [illegible] dilectio [illegible]
toto minor est toto [illegible] humilior in [illegible] et in veniens
[illegible] altissimo, debemus et cum zacheo ascen
dere arborem [illegible] crucem et passionis [illegible] memoriam
[illegible] maxime accendit desiderium nostrum ad dei dilectionem
[illegible] reddit amabilem bone jesu
[illegible] nos [illegible] non separet
[illegible] accenderet ad dei dilectionem qui videret
[illegible] dispositionem, habet enim caput in
[illegible] corporis [illegible] brachia extensa ad amplexandum
[illegible] ad osculandum [illegible] affixos ad nobis
manus perforatas ad largiendum, [illegible] totum corpus
cum [illegible] apertum ad diligendum, totum corpus
extensum ad se totum nobis impartiendum ecce [illegible] modo
[illegible] ascenderet et videret jesum qui sic ascen
debat arborem crucis [illegible] sine dubio inveniret deum
dit et eum desideraret [illegible] preparare [illegible]
Secundo debemus ei hospitium [illegible] charissimi quod sit ista sollem
nitas [illegible] in corde hospicio adventus dei, certe si
[illegible] domum nostram [illegible] debemus.
[illegible] ut [illegible] domus nostra mundaret, [illegible]
[illegible] oculos amici tanti [illegible]
[illegible] offenderet [illegible] sordes peccati [illegible]

qui preparat deo domum mentis. Hec autem prepa-
racio vel purificacio vel mundificacio debet fieri
per veram confessionem. Bernardus: ubi frequens con-
fessio ibi devocio et purificacio. Istud figuratum est
in x leprosis Luce xvii. quibus ait dominus: Ite osten-
dite vos sacerdotibus, et factum est dum irent mun-
dati sunt. Per decem leprosos signantur decem preceptorum
transgressores qui leprosi sunt coram deo. Sicut
enim leprosus separatur a consorcio hominum sic peccatores
propter immundiciam peccatorum separantur a consorcio
dei et angelorum. Si autem volunt mundari debent se os-
tendere sacerdotibus, et tanta virtus confessionis
est quod prius quam perveniat ad sacerdotes mundatur
sicut patet in istis decem leprosis dum irent mundati
sunt, ut testatur psalmista: Dixi confitebor adversum me
iniusticiam meam domino et tu remisisti
[impietatem] Cant. v. pessulum hostii mei aperui
et q. [illegible] dilecto meo et ecce declinaverat. i. declinans
declinaverat. Glo. ostium firmat pessulus quidem interius
non aperit confessio, pessulum autem ostii hoc tollit quod propositum
confitendi [illegible] et in ipso proposito confitendi deus decli-
nat. i. delinquens inclinat, et paratus est ut invocatur.
Sic quando peccator humiliter confessus fuerit deus domum eius
intrabit. Exemplum in Jairo archisinagogo Math.
ix. qui accessit ad Jesum dicens: Domine filia mea modo de-
functa est, sed veni in domum meam et pone manum tuam
super eam et vivet, et surgens Jesus sequebatur eum et
intravit domum eius, et sanavit filiam eius puellam

mortua est anima in peccato mortali quibus, aug. Sicut vita
corporis est anima, sic vita anime est deus, quia si anima desit
corpori moritur corpus. Sic anima moritur si deserit eam
deus, quod fit per peccatum mortale. debet autem peccator accedere
ad Jesum, id est ad confessorem qui sedet loco dei, et dicere eidem
filia mea mortua est, id est anima mea est in peccato, sed veni
in domum meam et vivet. Statim dominus paratus est veni-
re. surrexit enim statim et sequebatur eum et sanabat filiam
eius. Tercio debemus eum invitare per devotam
oracionem. Exo. xx. In omni loco ubi memoria erit nomi-
nis mei veniam ad te. Sed hec oracio debet esse devota
alias non habet efficaciam. Ysid. longe est a deo animus qui
in oracione secularibus negocijs est occupatus. Et oracio devota
in oracione ... figuratum est .iii. Esd. iii. ubi dicitur quod Darius
... fecit cenam omnibus principibus suis ... pro-
... et ea nocte expergefactus proposuit tribus cubi-
cularijs suis questiones, quod forcius esset in mundo promit-
tens eis munera qui sapiencius respondisset. Dum igitur
mane venerunt illi coram rege et hostiarijs suis. Et
dixit primus regem esse forciorem quia homo precest
omnibus creaturis. et rex precest homini et ad nutum
eius omnia fiunt, quem vult interficere, quem vult
vivere permittit. Secundus dixit vinum esse forcius
quia rex non precest hominibus nisi sapiencia et animi for-
titudine, et vinum facit regem fatuum et forcius
est

Tercius nomine zorobabel dicit mulieres esse
super ista duo forciores, Nam reges et vini plantato:
res de mulieribus nascuntur et eciam ab eis capiuntur
et per p mulieribus reges corpora et omnia que habent
exponunt in periculo Moraliter iste rex deus est qui
est rex regum et dominus dominancium, cuius potencie nullus
resistere potest quem vult mortificare, quem vult
vivificare per nullus, quantumcumque potens hic vicit eum
vincere humilitas beate marie virginis et laci-
nima fidelium, b. maria in virginitate deo placuit /
in ea humilitate deum concepit sicut quo virum
in eo humilitate deum fortem regem vicit et ad
humilitatis marie istum fortem regem vicit et ad
fa noscit, Quo aut nascitur vinum nisi plantatur /
et vini plantatores nisi a muliere, per vini:
liceret aut designatur devota oro, Unde habuit
bta virgo maria vinum humilitatis nisi eodem:
ciona oracionis et contemplacionis quibus a pueritia
sua semper intenta fuit, Nam sic dicit hieronimus,
a pueritia sua cum esset cum virginibus in templo
ad oracionibus et contemplacionibus non cessavit /
quibus humilitatem et alias virtutes quibus plena fuit
hausit. Et ista devota oracio signata est per
mulierem propter qua filius dei patrem suam
diminuit et ad eam in hunc mundum venit. Unde

...ad et ad
...nafl. In
...di trez.
...mundi.
...Rum.
...nobis
...q̄
...pe e dy.
...D Bom
...q̄ ha
...dixerit
...terabo
...o abq aie
...bado ...
...ior in
...ssio m̄
...dabit
...cissum
...pha fiet
...pdi fore
...conie
...dn̄i uo

invenit ubi quiescere remissa ē ioratō. Et sic gra(ti)a
n(on) offert donu(m) nisi inveniat eius ad hec p(re)parat(um). Ideo
scribit(ur) j. Reg. vij. preparate corda v(est)ra d(omi)no. q(uo)d
du(m) fecerimus ip(s)a p(ro)p(ter) parat(um) ē nob(is) p(er) g(ra)ciam visitare
ut d(icit) aug(ustinus) in soliloq(ui)o. d(omi)ne semp(er) te p(rese)nte(m) haberem.
q(uia) p(er) te paratu(m) offere(m). si me tam(en) invenias. Qua ipse
desiderat nobisc(um) esse. p(ro)verb(iorum) viij. delicie mee esse cum
filiis hominu(m). Si saltem invenerit p(re)paratu(m) habitaculu(m)
O ho(mo) vide et considera q(ua)ntu(m) d(eu)s volt tecu(m) ma-
ne(re). Ideo p(er) considerando p(re)para. dispone cor tuu(m)
ut tibi daret h(ic) gra(ciam) et post(ea) vite sempiterna(m) am(en)

Dominica quarta Adventus domini: Evange: 30

Parate viam domini. Luc. iij. Tertia hortari volens nos ad
preparandum viam eo venienti in nobis: Legit Evangel.
in quo Johannes de eo clamasse quod venit hoc
Anno xv imperij Tiberij cesaris procurante poncio
pilato iudeam: tetrarcha autem galilee herode. phi-
lippo autem fratre eius tetrarcha ituree et traconitidis
regionis: et lisania abiline tetrarcha sub prin-
cipe sacerdotum anna et caipha factum est verbum domini
super Johannem zacharie filium in deserto et venit in
omnem regionem iordanis predicans baptismum penitentie
in remissionem peccatorum. sicut scriptum est in libro sermonum Ysaie
vox clamantis in deserto: parate viam domini: rectas fa-
cite semitas eius. omnis vallis implebitur: et omnis mons
et collis humiliabitur. et erunt prava in directa et aspera
in vias planas: et videbit omnis caro salutare dei ff
Luc. iij. In isto evangelio tria misteria describuntur
Primo de precursoris eius predicatione ut patet
Secundo de via ad adventum eius preparanda cum dicit parate viam etc
Tertio de adventus eius manifestatione ubi videbit omnis caro etc
Circa primum notandum quod ipsius predicatoris Johannis baptiste
describitur per nomina triplicis principatus. primo per nomen cesaris
imperantis predicatoris. Secundo per nomina tetrarcharum. 3o. per nomina

sacerdotem Amore hic, nisi propter certitudinem huius historie
ostendendam et Johannis auctoritate predicandi gratie deus angelum
misit precursorem ut ipsum hominibus annunciaret venien-
tem et testimonium eius ferret quibus homines ipsum agno-
scerent et in fidem susciperent: ut hec li. pro hoc advertendum
est quod generalis regula divine providencie est quam semper a
principio mundi usque nunc servavit quod quando aliquid innovare
vel mutare debet fieri in mundo, semper deus aliquem premittit
ut certos se preparet. Exemplum tempore quando per diluvium
voluit deus mundum delere propter peccata hominum et abluere
premisit Noe predicantem centum annos ut penitentiam
sed illi deridebant; nec curabant. venit diluvium et
deus illos perdidit. Item tempore quando liberare voluit populum israel de
egipto: premisit moysen et aaron et amonere regem
pharaonem et egipcios: et quia non crediderunt nec ob-
audierunt: in mari perierunt. Item quando voluit hierusalem et Ju-
deos propter peccata dare in captivitatem babilonicam
premisit Jheremiam etc. Item quando voluit Niniven subver-
tere premisit Jonam: ad cuius vocem penitentiam egerunt
et sic liberati sunt. Sic etiam quando deus per carnem advenire vel
monere voluit totum mundum: premisit Joannem precursorem
et de hoc evangelium dicit quod anno quintodecimo imperii tiberii etc. Nota quod
octavianus augustus regnavit lvii annis: sub

Dominica .iija. Adventus Sermo

Anno .xlij. imperij augusti natus fuit cristus. et sic et Johannes natus per dimidium annum ante eum, nam post eum natum Augustus vixit .xv. annis. et ipsi successit iste Tiberius: cuius ipsius anno .xv. iam cristus et Johannes erat .xxx. annorum: et tunc ceperunt predicare. Sed quare tanto tempore voluit cristus expectare ad predicandum. Respondeo Bonaventura super Luce. quia hoc est tempus debitum regulariter predicatori, eo quod tunc viget etas virilis, unde et Joseph .xxx. annorum erat quando stetit coram pharaone, Genesis .xli. et sic Ezechiel propheta qui incepit prophetare Ezech. i. hic est [illegible] de elec. c. Nullus in cunctis dicit quod etas perficiendorum ad episcopatum sit .xxx. anni completi, aliter ac perficiendorum ad curam animarum ut presbiterorum parochialium et huiusmodi, et eciam ordinandorum presbiterorum iuxta antiqua .xxx. anni fuerunt: ut patet dist. lxxviij. Di. quod si e. c. sed hodie necessitate imminente dispensatione concessum est a .xxv. anno in presbitero ordinario: ut dicitur glo. ibidem. Ideo cristus .xxx. anno predicavit denique in evangelio describuntur nomina tetrarcharum. ubi Bonaventura super Luce. sciendum quod Romani volentes Judeis auferre rebellandi occasionem et superbiam frangere: abstulerunt ab eis nomen regni. dividentes regnum in quatuor partes que tetrarchie dicebantur: a tetros in greco quod est quatuor in latino: et archos principatus,

et secundum bedam perfecerunt in eius quatuor filios herodis magni,
sub quo natus fuit christus, ita quod a tiberio et iudea post illius
herodis mortem regnavit filius eius nomine archelaus, qui tandem
x. anno accusatus apud cesarem depositus fuit et exilio
relegatus, et extunc iudea cepit per procuratores ro-
manos administrari in illa parte hierosolima sub [illegible]
tunc pilatus genitus de territorio lugdunensi secundum iose-
phus a romanis fuit missus ad regendum iudeam tan-
quam procurator presidens et delegatus, ut dicit ewangelium
procurante poncio pilato iudeam. In alia parte scilicet galil-
lee regnavit tunc alius filius illius magni herodis
nomine herodes, ut addit, tetrarcha galilee herode,
de tercia tetrarchia regnavit philippus eiusdem herodis
tercius filius, ut subdit, philippo autem fratre eius tetrarche
de quarta regnavit lisanias. de hoc vero tenet communiter secundum io-
sephum quod iste lisanias non fuit filius herodis magni sed
nepos et de eo dicitur quod fuit tetrarcha abiline que erat
quarta tetrarchia, unde ewangelium subdit sub principi-
bus sacerdotibus anna et caypha. Nimirum secundum [illegible] a tempore quo
cepit predicacio iohannis usque ad tempus passionis christi [illegible]
fuere intermedii summi sacerdotes quorum iste dominus annas
erat summus sacerdos quando iohannes cepit predicare, et caiphas
quando passus est christus. lucas de istis duobus fuit

macionem suo quia factum est verbum domini super Joannem Zacharie fi-
lium in deserto. Luce iij. Per hoc verbum intelligitur mandatum domini de predicacione ag-
enda et baptismo in nomine venturi. Aut factum est propter inspi- 32
racionem divinam et inspiracionem sola gratia ei loquuta et man-
date quod predicaret eius et baptismum. Mistice hic traduntur
duo documenta. Primum est quod deus in tales mentes adveniat et
libenter visitat eas. Nam quid est verbum domini nisi deus. Joh. j.
Hoc verbum in eas sepe venit ad conversionem gratiam. ut earum
quod designatur in eo quod est. Per ipsum quod est Joannes per gratiam
facietas. quod Joannes interpretatur gratia ut dicitur quod est gratia. Sed
Hieron. Non enim verbum venit in peccatoriam animam nisi prius fuerit
gratia. Sap. vij. In animas sanctas et mundas se transfert. Se-
cundo in eum quod est Zacharias per passiones eius et divinorum
recordacionem. Nam Zacharias interpretatur memoratus
domini. Jo. i. est filius per veram caritatem. Tertio in
eum quod est in deserto per mundanorum desertionem. Secundum
documentum quod variis modis loquitur deus anime ut se preparet
ad suscipiendum eum in se. Primo quando loquitur deus quandoque anime inspiran-
do. Apoc. iij. Ego sto ad ostium cordis et pulso per inspira-
cionem. Si quis aperuerit michi per veram penitenciam et planc-
tum suscipiendo, intrabo ad eum. Secundo loquitur deus beneficia
concedendo largiendo. Confitendo iuvamentum ad magnam consolationem
quod per ista recognoscit beneficia. Tertio ij. modis deus loquitur ad
...tas cum dono et inspirat. Jo. loquitur ... ...

Secundo

ym. bern. sup cant. xxxiiij. Cu bona facere cogitamus simo dei
e celto loqtur diuine scripture lectoe nob mad(i)tacoz dando
bernar. ubi s. Cu collage dum meditamur sciamus pa
ra adesse sponsum et alloqui nos ut ne fatigemur laboribus
Item q talia t ais senties illu agnosce. hec illectamento ex
teriori vbo pdicando. agat. s. No nos est q. lo. s3 spiritus
pa. v.q. lo. i vo. Secto flagellor penis excitando. Gre
mala q nos hic premunt ad deum ire cogunt. Septio gaudi
ma comitando et celestia repromittendo. Glo. sup ps. dr
Multis modis ut hoies loqtur deus, s3 duo hec audiuisse
dr ps. de qbus sup omes scripture. vbis plata puniendi
ut timeat, et misericordia puniendi ut amet. O. ho
q. audi dei vba et te prepara pro his diabus. o aia
xpiana quotiens tibi deus locutus est p inspiracoem et
aliis modis pdictis et nunc loqtur, scito q3 deus misericordi
te ad salutem monet. Noli q contempnere s3 conuerte o
ptr. q3 tepe ps. Nisi conuersi fueritis. glo. Sub vi. s. ad fferendu
Circa scdm misterium de aia   p'terna indute
pace adueniu preparanda. Quiunus sup cantica. ho mo et
gonda glis via parabimus deo et qualiter eius semitas
rectas faciamus, et feliz. go accurrit qst via p g
ciuis venit i corda hominu. Ip q sunt semita qs dicem
mus via rectas facere, Ad hec dr h 7 Gre. q via hec e
pudas recta q e pparanda p bona opa i caritate facta

q[uod] ut scribit[ur] Jac. ij. fides sine op[er]i[bus] mor[tua] e[st] et ipsa
morde et ap[osto]l[u]s ephe: iij. di[cit] [Christum] habitare i[n] cordib[us] v[est]ris
p[er] fidem i[n] caritate radicati et fu[n]dati. Vn[de] p[atet] q[uod] p[e]c[c]at[u]m no[n]
[illegible] i[n] a[n]i[m]a[m] n[ost]ra[m] nisi p[er] fidem viva[m] s[e]p[ar]ata[m] s[ed] p[er] carita[tem]:
[illegible] op[er]a. Hinc autor de sp[irit]u et a[n]i[m]a. co. [illegible] di[cit] q[uod] caritas
e[st] via dei ad ho[m]i[n]es fideles. q[uia] sicut p[er] caritate[m] venit
de[us] ad ho[m]i[n]es et factus e[st] ho[mo]; ita p[er] caritate[m] venit i[n] ho[m]i[n]es
nec mansione[m] s[u]a[m] vult i[n] sola fide ubi caritas no[n] fu-
erit [illegible] ibi. Propterea textus evangelicus notans subdit jo:
-annes venit i[n] o[mne]m regione[m] jordanis s[cilicet] ubi copia aq[ua]r[um]
erat ad baptiza[n]d[um] q[ui]a copia no[n] erat i[n] deserto, et etia[m] loca
spatiosa erat ubi plebs co[n]venire poterat subditur, p[re]dica[n]s bap-
tismu[m] p[eni]te[nti]e. Ita baptismum Joannes co[n]ferebat i[n] no[m]i[n]e ve-
[ntu]ri; ut p[atet] act[uum] xix. Et q[uo]d addit evang[elista] q[uod] Joannes
p[re]dicaverit baptismu[m] p[eni]te[nti]e i[n] remissione[m] peccator[um] Nu[n]q[ui]d
Joa[n]is baptismo remittebat[ur] pecc[at]a, [illegible] Rich. sup[er] iiij:
di. ij et Bona[ventura] li[bro] ij, [illegible] alios [illegible], q[uod] baptismus
[illegible] nec ~~[illegible]~~ caracterem imprimebat Jo:
co[n]ferebat et p[er] [illegible] nec p[e]cc[at]a remittebat, [illegible] gra[tia]m
s[ed] significatio, p[re]paratio, et assuefactio ad baptismum [Christi] erat
[illegible] baptizati baptismo Joannis tenebat[ur] baptizari baptis-
-mo [Christi], ut di[cit] Aug[ustinus] sup[er] Jo. et h[abe]t[ur] de co[n]se[cratione] dist. iiij. c. Aliud. [illegible]
Remigius di[cit] q[uod] baptismus Johannis figura[m] gerebat cathecismi,
[illegible] baptizandi instruu[n]t[ur] de fide et p[re]parat[ur] et digni fiant
ad suscipiendu[m] baptismum [Christi]. Idcirco h[ic] dicitur Evangeliste

i. predicans baptismum penitencie in remissionem omnium peccatorum. quia nemo ba-
ptismus refert non ad baptismum Joannis sed ad baptismum Christi in quo peni-
tentibus erat remittenda peccata. Unde Glo: dicit. Non ait dans baptismum
penitencie in remissionem peccatorum. quia tunc baptismum Johannes dare non poterat
Sed ait predicans baptismum i. qui predicabat baptismum penitencie et externum
dans in remissionem peccatorum. ad premisso evangelista addit testi-
tiam scripture. Esa. xl. dicentis. vox clamantis i. predicantis in
deserto. Non in deserto penam peccatorum reparat. Et vos ad baptismum
venit in religionem regnum ... ministro iordanis. predicabat autem hoc
subditur. parate inquit viam domini rectas facite semitas eius etc. quod
fit. via per quam venit Christus in nos ... preparanda ... predicator
Sed ad hoc restat declarandum que sint semite ... fidei ...
predicta et quomodo et unde Deus venit in nos per gratiam ut ...
que rectas faciamus semitas eius. ad hoc respondetur quod ... dicit
scriptura. viam in singulari preparandam sed semitas ... in plurali
in Ph. ad significandum quod ... una via. scilicet fides ...
charitatis ... sunt semite et quas ... frequenter venit
Et inferat nos per gratiam ... religionis ... Prima semita
contritio ... ... sed contritio. Secunda confessio oris. tercia
satisfactio operis. unde Bern: super ps. iii. dicit. via lege in his
consumitur ... Prima semita contritio. Secunda confessio oris
tercia labor operis. hec et plura ibi Bern. ... Glos. Math
i Jo. via Christi gratia ad homines ... penitencia est et gratia Dey

ad nos descendit. Hec glo[ssa]. Primo autem in tribus predictis consistit p[er]
Christo precepto seruitus et impleacio preceptorum. Hec ei mandatorum
dei obseruacio de qua ipse ait mandatorum meorum [illegible] cum dilatasti
cor meum. [illegible] charitatem [illegible] quam orant [illegible] dedit nobis in se
mita mandatorum meorum quia ipsorum voluntas sollicita seruitus et acta
via in seruandis consiliis euangelicis ut dicit [illegible]. Hec seruitus
est deuocio oracionis et exhibicio miseracionis, et castificacio
corporis, et depositio ire et indignacionis, et perfectio operis sancti
tatis, de isto ambro[sius] in [illegible] sermone adventus. Hortando dicit. Ecce [illegible]
bestem [illegible] a foriori, dicamus racionem magnam in domu
[illegible] debuisse, ab omnibus sordibus et immundiciis [illegible] ipam
domum [illegible] et queramus [illegible] essent et necessaria
[illegible] possibilitatem preparasset. Et si hec facit homo terr[enus]
[illegible] mortalem, quanto magis [illegible] debet
[illegible] apparenti in carne non dis
[illegible] ut [illegible] diebus [illegible]
plicant. Quapropter hortamur ut in [illegible] diebus ab [illegible]
plicaat. Quapropter hortatur ut ad ecclesiam frequencius
donantes elemosinas faciatis confessionem vero peccatorum puritatem faciatis
communiantes confessionem [illegible] immundicia [illegible] ab [illegible] corporibus
et non solum ab omni immundicia [illegible] nichilominus [illegible]
[illegible] vos [illegible] odium nichilominus [illegible]
[illegible] blasphemia, superbia, cum [illegible] carnali de
et indignacione blasphemia [illegible] dies dominice natiui
tatis [illegible] a vobis repellatis ut cum dies dominice natiui
[illegible] a vobis [illegible] ut [illegible] celebrare possitis
[illegible] adueniat digne et salubriter ipam celebrare possitis
[illegible] aduenerit digne et salubriter [illegible] et [illegible]
hec ambro[sius]. O quam [illegible] attende hec et [illegible]
seruitorem in re [illegible] aduentui
[illegible] de manifestacione aduentus [illegible] ut sa
[illegible] tercium de manifestacione aduentus cum Esaias propheta complet
[illegible] euangelio [illegible] propheta
[illegible] libri predicens signa aduentus [illegible] prophetante
[illegible] predicatoris in deserto clamantis
[illegible] debebat [illegible]

precurrere in proximo et preparatorem
et semitas eius et prima ad id signa animi homines viam domini
omnis vallis implebitur. sicut ... dicitur
signa ad intellectum spiritualem sicut declarat in evangelio Luce iij. in
Licet literali sensu ista ... fuit tradmeeda ut dicit lyra
complanacio et humiliacio que hic dicitur vallium montium et collium
non fuerunt in primo cum adventu impleta sed erunt in secundo eius adventu scilicet ad iudicium quando immutabitur
mundi status, quod quidem iudei non intelligunt, idcirco talia
signa mystica persequendo secundum spiritualem intellectum adventus
quia in ipsa predictarum scripturarum
dominica ... que per eos manifeste predicti ... signa possumus ponere
remanent in mentes ipsius et utique adveniat ... per eius adventum ad
diebus per gratiam. Primum signum verbi divini libens au-
dicio, unde dicitur in ipso evangelio, vox clamantis, scilicet predicatoris
verbi divini quod homines libenter audit et custodit, signum
est quod Christus in corde adveniet illius. Joh. viij. Qui ex deo est
verba dei audit, etc. Bern. super cant. sermone ... Si sentiero ...
apparere sensum ut intelligam scripturas aut sermonem
ex ... ecclesia, non ambiges verbum idest Christum adesse.
Secundum signum bona et munda a peccatis conscientia et puritas
unde et evangelium, parate viam domini, unde Origenes
magnum est rex homini et spaciosum ... hospicium ...
fuerit mundum et imperium, preparatur quam in corde nostro deus
per puritatem ... bona et opera egregia ... sermo
dei idest Christus ... offensus ... remanebit. Bernardus
Tertium signum charitatis in obediencia preceptorum exhibicio
unde ... Pectus facit ... servitus eius. Bene pectus
deo servitus facit dominum mundas ... animo cogitaciones

et opa formant) Ideo probacio dilectionis exhibicio est operis /
et an in charitate vera que consistit in preceptorum observancia /
cuius hominem inhabitem ipsemet testatur. Joh. xiiii. Si quis diligit
me (inquit) sermones meos .i. precepta servabit / et ad eum
veniemus et mansionem apud eum faciemus / Quartum signum
humilitatis factorum / contra superbiam. Omnis vallis implebitur /
humilitatis sacramento / quia per valles intelligitur humilitas
et omnis mons et collis humiliabitur / superbi denotantur / ut per
designantur et per montes ac colles elaciores superbi in habitando cuius replet
propheta / et Christus q.d. qui humilitatem in habitando domum gracie accipimus
bonis spiritualibus / Gregorius. Humiles inquit domum gracie recipiunt
quod alte corda superborum repellunt / vero et humilium
diu dum in pecto .i. mundo corde habitans et humili spiritu ut
vivificet spiritum humilium et corda contritorum. Quintum
signum virtutum decoracio et operacio / Ideo dicitur. que erunt
prava in directa. Gregorius / prava fiunt directa cum malorum corda
per iniusticiam .i. prava retorta ad iusticie rectitudinem diri-
guntur / hoc est ad virtutes et earum opera / ut videlicet contra
superbiam humilitatem his diebus ad confessionem / contra luxuriam
avariciam ad elemosinarum largiciones / et sic de aliis /
iram ad castitatem / contra gulam ad ieiunia / sunt duo virtutum misi-
unde Bernardus / non dapit copias sui duo virtutum ... Sextum signum. parata
speciosis virtutibus adornatus. Sextum signum. paratis viis
planatis. Ideo additur et aspera in vias planas. Gregorius
conciliacio. Ideo additur et aspera in vias planas. Gregorius
aspera in vias planas ad lenitatem mansuetudinis ...
ueteres per infusionem gracie ad lenitatem mansuetudinis re-
demptus / vero et angustus / super psal. Sicut inquit in pace factus
est locus dei / ita in discordia non nisi locus diaboli. Ultimum
signum subiectit. qui videbit inquit omnis caro

i. omnis homo. scilicet viuens in carne, videbit salutare dei, i. christum
saluatorem nostrum a deo patre missum. videbit inquit in iudicio
extremo. vel videbit per fidem in presenti. Beda super lucam. Omnis caro
i. de omnibus gentibus aliqui videlicet conuersi per totum mundum. Nos
ergo charissimi videre per fidem deuotam studeamus christum in
sacramento eucharistie deuote et nobis dignis suscipiendo. Et
sic faciendo christus adueniet in nobis non solum per gratiam sed etiam
sacramentaliter per presentiam temporalem. Et tandem dabit
nobis videre se in vitam eternam, sicut ipse promisit. Joh. vi.
dicens. Si quis manducauerit ex hoc pane viuet in eternum
Rogemus ergo christum christum ut dignetur nobis [illegible] amen

Sermo In Christi sancta Natiuitate 121

Ecce evangelizo vobis gaudium magnum quod erit omni
populo quia natus est nobis hodie salvator qui est christus dominus. Luce ij
Carissimi: est talis consuetudo in hoc mundo, quandocumque alicui regi
aut potenti nascitur unicus filius, pater eius habet multum gaudium,
et cum omni sua familia, et non tantum ipse solus sed suos fideles
nuncios mittit ad diversos suos amicos reges et ad suos
barones et principes nunciando eis gaudiose quod natus est regi
filius valde pulcherrimus. Hiis nunciis statim invitant (petit)
tales reges et principes aut barones ad convivium seu ad
baptismalia, et illi ut veri amici preparant se lavando
suas facies et corpora, et induunt se pulcris vestibus et ho-
nestis ut eo pulcriores appareant ante faciem sui regis,
et non tantum hoc faciunt, sed secum preciosa et honesta munera
portant quibus donis honorant, non tantum solum regem sed etiam
eius innocentem regalem et eius dilectissimam matrem,
Sed quia karissimi sic hodie natus est nobis rex rector, et
creator celi et terre, deus ac dominus, qui unicus filius
eterni patris omnipotentis, ab eterno natus ad eternam salutem
per sanctos antiquos prophetas in veteri lege promissus, non
ex virili semine, sed mistico inspirante spiritu sancto
sine violatione eius virginitatis,
sed ex pura virgine sine macula, sic hodie misit in hunc mundum
iste rex maximus celestis, de gloriosa virgine maria nasci
filium pro nostris culpis, de eterno suo glorioso
qui ut nostras culpas et peccata per eum in isto mundo
sanguine et passione redimeret, a potestate dyabolica
et nos peccatores deo suo dilectissimo reconciliaret

Sic hec et fecit, ob enim nativitatis gaudium sic hodie
nunciavit suos dilectos nuncios i. angelos ad christianos
amicos scilicet reges et ad suos electos principes scilicet tria,
quam meruerunt solempnizare, et non solum ad istos sed etiam
ad suos cives et kmethones i. pastores qui pascebant
greges suos dicens cum magno gaudio, ecce an-
nuncio vobis gaudium magnum quod erit omni populo toti-
us mundi, quia natus est vobis hodie salvator totius seculi
qui est Ihesus christus magnus dominus in civitate beth-
leem, hec ipsi audientes preparant se lavando
suas facies et ornando se honeste et preciosis ve-
stibus cum magnis donis, venerunt usque ad do-
mum ubi natus est Ihesus christus et procidentes super
faciem suam adoraverunt eum, quia eum cognoverunt
esse filium dei et apertis thesauris suis obtulerunt
ei preciosa dona scilicet aurum thus et mirram, thus sic-
ut sacerdoti, aurum sicut regi magno, mirram sicut ho-
mini redemptori suo. Ideo sicut isti reges et pa-
stores fecerunt honorem novo regulo domino Ihesu christo
corporaliter, et salvati sunt, Nos etiam si volumus salvari
[illegible] cor sponsatum, ut quibus vis eo vobis ge-
faciamus domino cum in suo corde, debemus ei preparare
lucernam domini Ihesu cum ..., laudando ipsum puera pleriqz et puro
hodie cor recto, et induere debemus vestes preciosas
confessionem o virtutes, et ornare per elemosinas
i. virtutes, et ornare per elemosinas

Et sicut p(ro)pter habitavit Jesus cristus in utero virginis
marie, sic etiam si in vestro mundamento vestra anima
p(ro)fessione habitabit in vestra anima, si ea cum ista
illuminabit gra(cia) sua ... amplius neque ... ...
peccatum. Roga ergo nunc vos dominum Jesum cum ... cor-
de quali confessus recedit, ut te confortet omni ... et
ut te absolvat ab omni malo, et ut det tibi ... mortis tue
memoria sue sancte passionis, fidei perfecta, vera confessione,
scilicet bona et post mortem regnum celorum, et sic vos
in sua corporali nativitate suscepit pauperes pastores,
sic etiam vestras ... ad suam gratiam suscipiat si
reconciliabis deo. Quo audito ... sicut ...
dicere vobis ... pro ... cordibus ...
committas ... gloriose virgini marie, ut pro
suis precibus sanctis dignetur impetrare vobis dominum
... et salutem ... Ave Maria. Et etiam illa
... quam dedit Sixtus papa ... annos ...
... dicit coram imagine b(eate) v(irginis) devote ... Ave
sanctissima maria mater dei regina celi, porta pa-
radisi, domina mundi, tu es singularis virgo pura
tu concepisti Jesum sine peccato, tu peperisti cre-
atorem et salvatorem mundi in quo ego non dubito
ora pro me Jesum dilectum filium tuum et libera me ab omnibus
malis

Sancta ... mari ... ...

Ecce evangelizo vobis etc. Cogitis verbis consideratis dum
ipso annunciacionem magne delectacionis, ibi evangelizo vobis
dicto subiungit ait enim quia benedicta. Natus est vobis hodie
natus est vobis salvator etc.
De primo dicitur Ecce evangelizo vobis gaudium magnum
Remedium magnum de quo dicitur hec, Magnum fuit festivitas
et gaudium, propter ista (?) quod replet celum ...
natus est qui obiectum est felicitatis eterne quia terra. Ita hodie
tempore erat illustranda. Ideo multitudo exercitus et que celu-
torum cantabant. Gloria in excelsis deo, angelorum
laudantium deum benedicentes. Non enim ange-
lis, ut dicit apostolus ad hebreos ii°. Nusquam enim angelos
apprehendit, sed semen abrahe. Nunc ergo cum angelis
gaudere debemus cum in terra nostra apparuit, a[illegible] quanto magis nos
gaudium hodie nobis venit. Ut dicit Leo. O quam magnum
misterium quod, quia natus est fons iustitie remuneracionis. Gaudeat igitur
deat quia peccator quia hac nocte natus est qui venit ad salvandum
peccatores corde. Et cum marie virginis nativitas gaudium
annunciat universo mundo, quanto magis dei et hominis na-
tivitas cum omnium hominum gaudium constituit. Iste angelus
dicitur quod erat in pristino, de quo Leo papa. Nemo ab huius ala-
critatis participacione se cernit, una cunctis letitie
est ratio. Gaudeat sanctus quia invitatur ad palmam. Gaudeat

rector qui vitam ad varia animas fidelis qui vocatur
ad vitam, Tercium magnum gaudium dicitur esse ex parte, scilicet
deiatus(?) homo qui deus factus est homo, ut homo fieret deus, Secundo deus
celi factus est servus, ut servus fieret dominus, Tercio deus de celo
descendit, ut homo de terra ad celos ascenderet, Quarto deus
factus est filius hominis, ut homo fieret filius dei, Quinto deus
factus est mortalis, ut homo fieret immortalis, Sexto deus factus
est pauper, ut pauper homo dives fieret, ut dicit apostolus ii
Cor. viii. Cum dives esset, at propter nos egenus fa-
ctus est, videte quam magnum est hoc gaudium. De novitate
rei, cum sancti patres ita gaudebant in expectatione spei,
dag. Joh. viii. Abraham pater vester exultavit ut videret
diem meum. Sic hoc gaudium fuit tam magnum quod hodie
infernum penetravit et patres qui in limbo erant recrea-
vit et gaudio implevit, ut impletum est Ysaie ix. populus
gentium qui ambulabat in tenebris vidit lucem magnam.
Nam hoc gaudium extendit se usque ad orientem, ut evidenter
magi qui erant in oriente toto gaudio sunt repleti,
quod sua regna reliquerunt et natum puerum quesi-
verunt, Item extendebat se ad occidentem, ut Rome vi-
sa est imago virginis habens puerum in brachiis circa solem, et
toto gaudio repletus est augustus quod ei thura obtulit et
deos vanos respuit, ut dicit hoc gaudium adimpletum est Sapie-
ntie viii°. attingit a fine usque ad finem fortiter disponens

quod dicta fuerunt deo. Unde quod missa in nocte cantatur per
totum diem fit hac nocte. Quaeritur quare cum sit in no-
cte nasci voluit. Respondetur ad significandum hoc quod ipse est lux
vera quae illuminat etc. Isaias etc. Alia ratio potest legi(tur)
in historia lombardica, quia in nocte Nativitatis tota nocte ob-
scuritas in claritatem versa est, ad significandum quod qui sequitur hunc
puerum natum non ambulabit in tenebris. Potest etiam hoc
se dicit: Ego sum lux mundi qui sequitur me etc. Quaeritur quare
hodie tres missae cantantur? Respondetur propter triplex gaudium. Prima
propter gaudium angelorum cantatur prima missa in nocte.
2 In aurora cantatur propter gaudium pastorum. In die propter gau-
dium fidelium cunctorum. In prima missa cantatur: Dominus dixit
ad me filius meus es tu etc. de duplici ratione potentia, qua diabolum sub-
iugavit. In secunda: Lux orta est, de luce ratione sapientiae
qua nos illuminat. In tertia: Puer natus est etc., ratione
humilitatis vel quia nos liberavit et exaltavit. Ratione
dicit O natiuitas sancta et illibata hominibus valde amabilis,
mundo delectabilis, angelis admirabilis, collatis beneficiis
inexplicabilis. Secundo fuit ingens (?) gaudium leticie quod est bene-
dicte nativitatis de quo dicitur: Natus est vobis salvator mundi, et
dicitur salvator, id est salutis dator, de quo dicit glossa: salvus
in istorum adventu, ideo habetur in sermone hodierno: dicit nunquam timeo
quia vocatur salvator in deo meo, nunquam fugiam ut adam.

Unquam desperes. q. d. non, Numquam maior poterit esse
consolacio quam in dulci vocabulo salvatoris, quia natus est nobis
salvator. Nam ipse est deus quia Luce xix. Filius hominis ve-
nit animas perdere sed salvare. Zo. Hoc nomen fuit ama-
tissimum et carissimum, Nam ex magna caritate, ut
dicit beatus Gregorius, sola caritas fecit eum incarnari. Deus Johannis
iii. Sic deus dilexit mundum ut filium suum unigenitum
daret. Zo beatus super Joh. Si deus [struck] peccatores non
amaret, de celis ad terras non descenderet. Hac dilec-
tione predicit Leo papa. Si homo non peccasset, nec deus
equalem conceptum humane nature homo natus fuisset.
Zo exclamat beatus Gregorius: O ammirabilis tantarum dilectorum nobis
peccatoribus exhibitarum. Et: O inestimabilis dileccio caritatis,
ut servum redimeres filium misisti. O anima lecta hoc
oculis contemplacionis [i. dampnari] et vide si quis se obligaret pro te
incarcerem. Nonne esset signum magne dilectionis? Sic
hodie deus pater proprio filio suo non pepercit sed pro nobis omnibus
tradidit illum.

devota exemplum

Mulier quedam puerum Jesum affectu nimium amabat. Veni-
ente igitur ipsa nativitate eius rogat ipsum ut ostenderet sibi ima-
ginem sue infancie, et cum in recessu aliorum hominum in eccle-
sia expectaret, et sic venit formosissimus puer stans cum
ea. videns igitur illa puerum tam formosum interrogat eum
si sciret Ave Maria, qui mox reddidit. Ecce illa dicere incipit
michi, puer autem dicit, et cum pervenisset illuc, et
benedictus fructus ventris tui, dixit puer ego sum idem
fructus, et evanuit, et mulieri speciales gratias infudit.
At illa jubilando clamando remanete puer carissime
puer decorus et delectabilis, et aliis similibus ver-
bis non cessat per triginta dies estuare pro eo dicen-
do ach si ego misera illum arripuissem quod meum ma-
maret et sic multa alia dixit, tricesimo die vat
defessus dicens ei, ecce revocatus ad te venio ut et tu
venias ad me in regnum meum et illa gaudendo feliciter
migravit ad celum. aliud

Erat quedam virgo nobilis xiiij annorum que beate virgini valde erat
devota. hec gloriosam virginem rogabat diuturna frequenter orationibus
ut sibi dignaretur ostendere filium suum. Que cum vigi-
lis nativitatis dum orationibus ea sola capellam intrasset, appa-
ruit ei virgo pulcherrima tenens filium in manibus et
allocuta est virginem dicens accipe filium meum et lude cum
eo. Que magno gaudio fecit, Dum puer diligibilis me ra:

Ieremie

Legitur in cronicis quod a principio mundi fuissent iuxta dicta doctorum quinque millibus et nongentis 30 anni usque Cristum aliquos xxviii annos completos tunc regnavit Octavianus

decimus cesar

1 Octavianus proprio nomine
2 Cesar quia fuit nepos Iulii Cesaris
3 Augustus eo quod rem publicam auxit
et imperator a dignitate ...

Augustus dicitur ab augendo rem. Hic regnavit lvi annos ut habetur ubique. et xxxvi anno de ballando totum orbem sibi subdidit et tunc pax quia iam a xxiii annis omnes ... habuerant facta est pax universo mundo. 12 annis ... morte sua fecit hanc pacem ita ut compleretur prophecia Isaie ii° non levabit gladium gens contra gentem et conflabunt gladios in vomeres lanceas in falces

Simon de Cassia dicit quod ista descriptio ex superbia Cesaris et ... dicitur David ii Regum xxiiii fecit numerari populum quod posset habere pugnatores unde dominus misso Gad propheta dedit sibi optionem ut eligeret aut pestilenciam trium dierum in terra sua aut septem annis famem tribus mensibus fugere persequentibus ...

Et alleget peste vii mortui sunt homines septuaginta
milia sicut acta petii et in ista sumpte facies nos
peregit premittens Rediit deus permisit id in pagina
quod ipse esse verus deus [illegible] ...

Et illa, animo, et illa creaturam, Cui illa, plusquam corpus:
meum, Cui puer: Si diligis me, et illa, plusquam carnem,
Et Jesus ait: Amen plus corda tuo diligis me, et illa:
Nescio dicere sed ipsum cor loquatur. Quo dicto statim cor
eius per amorem scissum est, Cum beato Vigo accepit animam eius
in celum angelorum deduxit in celum, ad cantum vocum an-
gelorum familia convenit, et virginem mortuam invenientes
odore inenarrabili sunt repleti, et scindentes quod erat
cor eius apertum scissum invenerunt, et in eo scrip-
tum aureis litteris: diligo te plus quam me, quia in cruce
Christi et redemisti me, domine. Amen

Historia Nativitatis Christi

Nota quod cum ... in orbe universo imperabat octavianus augustus,
xlii anno regni sui cum pax esset in toto orbe ... natus est anno
et cum ... pax sicut ... per ... dicitur ... eius
iusticia et ... pacis. Cum autem augustus cogitavit et
voluit scire numerum regionum, civitatum, et capitum hominum
in orbe, hoc edictum fecit ut describeretur universus orbis,
sic quod quilibet ad illam civitatem ubi ortum habuisset
... denarium argenteum quod valebat ... decem
... et ... solveret, ...
... denarium ... et sic nomen eius in registro ...
... imperatori deferrent. Hec descripcio prima facta
... a preside Syrie nomine Cyrino ...
... ad ... ibi ... voluit inchoari,
... Syrie ...
... ut dicunt doctores omnibus ... facta ...
... alie ... ut ... alia ...
... ab adam ... in cronicis ...

que Syria est in medio terre habitabilis, et continet in magna
parte Judeam comprehendens, ut sic inde denunciaret fieri in aliis
provinciis circumiacentibus. Secundum hyst. scho. ibant quod omnes nobiles et igno-
biles ad dictam professionem. Dicit autem Hugo de Florido cam-
po in glosa sua cronicorum inventum quod registrati sunt pro urbe
secreta mille milia, et octoginta milia pugnatorum
militum sine pluribus ignobilibus, ruralibus, et artificibus. Ascen-
dit ergo et Joseph in bethleem unde erat oriundus, eo quod
erat de genere david regis ibidem nati, cum maria que
erat de eadem tribu, et successerat in hereditate patris
ut pote primogenita, non solum ad professionem cum Joseph, verum
etiam sciebat omnes prophetias et allegabat Joseph quod illi-
co in bethleem esset filius eius cito nasciturus. Unde Joseph
assumpsit secum asinum pro sustentatione marie in illo itinere
certo quod secundum Ludolphum de Vita Christi a Nazareth semper scan-
dendo per vias montanas sunt xxxv miliaria usque ad
Hierusalem, quorum quatuor aut quinque faciunt (ut dicitur) unum miliare
magnum, deinde declinando montes versus meridiem di-
stat bethleem per quinque miliaria ab Hierusalem. Assumpsit etiam
bovem secundum hyst. ad vendendum, ut de precio eius solveret tri-
butum et expensas pro via et pro necessitate partus ma-
rie sequentis haberet. Cumque venisset ad bethleem (et eo quod
pauperes erant, et illi potentiores et ditiores hospicia
preoccupaverant) per plateas circumeuntes nullibi hospi-

cium

dicit
iste
scandit
forte
nazareth
o bethl
montes

potencia hec, vn oportuit descendere in diuersorium,
qd scdm lyram erat hospitacia quo diuertebant qui venien-
tes ab extra ad ~~hospitand~~ hospitando, et alij dicunt ut
hec in legenda longa q ibi quondam fuerit domus ysai patris
dauid, et pro memoria dauid manebat ... quedam ...
gurium est in fine orientali vrbis bethleem, vbi sunt
due rupes distantes a se quatuor vel quinque pedibus. Ibi
ante scdm lyram presepe pro boue et asino fecit Joseph et
sic ibi steterunt sibi lectum maria in rupe orientali,
Joseph in occidentali que est exterior et capacior, O deus meus
qualia paupertas et penuria regis omnium filij dei, et re-
gine celorum marie, non habebat lectisternia, sed fenum
... frigido tempore et ligna, et nil ... mo-
mundum, non ignem pro frigido tempore ... circa illius noctis mediam pe-
diem comedam ... de hoc quod scribo habetur in reuelacione
perit maria filium, de hoc quod scribo habetur in proposito, Nota nunc ce-
sancte birgitte que presens fuit credidit in proposito ... quibus
pit ante partum motum facere in ventre ... quibus
vero sicut in alijs mulieribus partum pariens dolores, sed po-
cius mira dulcedine sanctitate cepit maria hec,
intelligere quod q impleret ipsa pariendi, et mox genibus
flexit, oculis et facie in celum leuatis, et ante velo con-
spiritu amoto et sparsis crinibus pulcherrimo ... mox
resplenduit facies eius et manibus ... vobis
videbatur sicut doctor diuinus efficiat et amore filij dei
a parte generacionem, ... dei ...

l. dotissima

dulcedine est sota, et ut cum ita in celis plenissime dei
genitrice circumstabat angeli obstetricum vice regli:
:eo in ictu oculi sine dolore .d. puer Jesus super sola sple:
:didiet de utero virg. nascitur clauso manente, stato pre
pro orbe diffusso lumine et nec illa dies lucida vide:
:rat, statimque virgo maria de illa contemplacione remis:
:sa, vidit filium suum in terra coram se vagientem, et salu:
:tavit, di. bene veneris deus deus meus et filius meus, ad:
:mirabilissi desiderabilis amictis gentibus et patribus electis,
patriarchis et prophetis, Salve mea salus, Salve amice meus
Salve decor meus Salve creator meus, Salve ama:
:tor meus Salve tocius humani generis creator et redemp:
:tor ac liberator, adoro te deum et creatorem meum et
immensas grates ago, qua dignatus es me in matrem
tibi eligere. Et sic adoravit virgo que genuit,
Et reverentissime suscipiens de terra osculabatur manus,
pedes et os dulcis Jesu summo amore, ambo, ait O virgo
benedicta quis posset arcanum tui cordis reserare
cum hunc adorasti natum tuum ut deum et illum oscu:
:laris ut filium, puer autem Jesus tenerrimo corpore
pro frigore vagiebat, unde mox materno affectu co:
:passa Maria ipsum involuit pannis lineis vilibus et
mundissimis, quos antea disposuerat, et apposuit ad
~~sua ubera, quem super ramum lactavit, quem non [illegible]~~
~~quo virgo mirabilis lac [illegible], [illegible]~~ a sole dadoronipo:

]; Rta

sedulitas intercessit, nulla
fuit, Nulla ibi mulier ... helvidium, Reclinato ergo
obstetrix fuit. vt dicit hieronymus ... pedum
in presepio. quod erat de lapide octo ... palme longitudo
et sex latitudo, inter bovem et asinum prostratum venerati
sunt, et Joseph audiens eius ploratum ad mariam intra-
vit et videns puerum pulcerrimum, dulcissime lacrimas
... cum gaudio flexis genibus fuit adorans ipsum dicens
et dicit ad eum maria. hic fili mi non est lecto nisi
presepium hic non est stratum nisi fenum, hic nullus tibi
ministrat, duo animalia, tunc ipsum ergo accipiens,
ipsum ergo accipiens in frigiditatem, et apponens pectori
sua, et genibus frigidi calefaciebat eum, alloquitur ei
fili est regnum tuum, ubi est regnum tuum, ubi aula regia, ubi
familia, est autem aula tua stabulum, regnum tuum p[re]-
sepe, melodia regis sonus dolor animalium, scilicet bo-
vis et asini, Regalis [illegible] cum diversorium et stabulum
ego mater tua, et Joseph fili mi dilectissime noli flere
Si frigescit corpus tuum, vide angelos letantes
in gaudio magno, letare fili mi, quia angelus
gabriel promisit mihi. tu regnum in domo Jacob in
eternum, hoc sustine modicum, nondum venit hora mea
o felix stabulum in quo deus nascitur, o beatum presepe in
quo fuit positus deus omnium, et solacium omnium angelorum
consolacionem ibi vagabat deus in stabulo, et sciebat

magna leticia in celo, quando plorabat in presepio,
et in de ipso cantabat multitudo celestis exercitus de-
~~cantantes Gloria in excelsis deo et in terra pax hominibus bone~~
voluntatis. Deinde quia pastores in regione illa vigilantibus
super gregem, ecce angelus domini astitit et claritas
dei circumfulsit eos et timuerunt timore magno
a consolita visione, et dixit angelus, Nolite time-
re, ecce evangelizo vobis gaudium magnum quod erit om-
ni populo, quia natus est nobis hodie salvator Christus in civitate
David, et hoc signum, invenietis infantem in presepio. No-
tandum dicit hodie, secundum Lyra, quia licet esset nox, in preclarita-
te dei circumfusa fuit ita illuminata ac si esset
dies clarissimus, sicut predixerat [illegible], Et nox sicut
dies illuminabitur, dicit [illegible], nobis [illegible] angelis et ho-
minibus, eo quod qui venerat ad reparandum ruinam
angelicam ex hominibus, et subito facta est cum ange-
lo illo multitudo milicie celestis exercitus lauda-
ncium deum et dicentium Gloria in altissimis deo et in terra
pax hominibus bone voluntatis, Et ut discesserunt ange-
li a celis [illegible] ad celestem totam curiam pro nova gaude-
et pastores venerunt et invenerunt mariam et joseph
et infantem in presepio positum, et videntes cognoverunt
[illegible] lumine [illegible] [illegible] [illegible] quod erat illuminati
[illegible], et adoraverunt cum laudantes deum in omnibus que
audierant et viderant, Hec. Luce ii. Eadem [illegible]

Nota [illegible] in regione [illegible] Bethleem [illegible] Jerusalem [illegible] Rachel [illegible] [illegible] ii

devotoss fecit quod puerulus Jhesus famem sentit cepit vo-
ciferare, ad quod cor matris compaciens, sedebat. tunc mater
virgo maria prostravit se in oracione cum lacrimis de-
vote dicens. O deus pater omnipotens creator omnium qui michi
dedisti filium tuum dilectissimum, habe queso misericor-
diam eius et da in mea ubera lac sufficiens ad alendum ipsum,
Et subito miraculose datum est in ubera ~~lac sufficienter~~
virginea lac, sicuti et filius iste a deo veniens plorabat
miraculose in deserto. Et sic ubera de celo pleno ipsum regem
angelorum sola virgo lactabat, et canit ecclesia, quod erat mi-
raculum. O igitur christiane vide oculis mentis cum pue-
rulum per te sic humiliatum, pannis vilibus involutum in
presepio iacere, et [illegible] genuflexo amplectere,
[illegible] in corde et devocius osculare pro caritate oran-
te et dic. O dulcissime puer Jhesu, o fili dei Jhesu qui
pro me sic humillime nasci voluisti in mundo, [illegible] tuo
in maiori dilectione et bonitate dimitte mihi peccata, da
gratiam presentem et gloriam in futuro [illegible]

Sermo Natiuitatis In summa missa:

Paruulus natus est nobis: et filius datus est nobis. Sacro-
sancta mater ecclesia in hodierna maiori missa presenti solemni-
tate celeberrima sic intonat prelibatis verbis. Puer natus
est nobis etc. In quibus verbis commendatur saluatoris nostri Ihesu Christi
stupenda et supermiranda clemencia. Primo in eius humiliacione
quia factor omnium celestium et terrestrium creator dominus fac-
tus est propter nos homo imo, et cum esset dei filius ex
mera virginis utero hodie natus factus est paruulus, hoc
notatur cum dicitur paruulus natus. Secundo in eius donacione, quia dum
quis regium aliquo dignitate preeminencius possidet tanto
magis cohibet. Sic deus omnium rex et dominus dedit nobis donum
permagnum sue immense largitatis et caritatis omnium, quia uni-
ce et consubstancialem suum filium, et hoc notatur cum subditur. Et filius
datus est nobis. Ysa. ix. In hoc notatur magnitudo filii huius pueri
nascentis, et hoc in dignitate ipsius, quia filius dei patris naturalis et
per omnia sibi equalis datus est nobis, secundum quod idem dominus Ihesus dicit
Joh. iij. Sic deus scilicet pater dilexit mundum a. Heras. unde: ut
filium suum vni. etc. dar. O stupendam mirabilemque factum,
factor omnium factus est unus homo, idest dominus deus omnium factus est
homo, et creator hominis cum factus est paruulus, factus est
nro. exinaniuit se for. ser. acci. Phil. ij. de toto quod
dono, de tanta gratia et beneficio tam clementissimo quod
ut recognoscam, gratias agamus carissimi deo nostro, sacro-
sancta mater ecclesia in introitu misse maioris hortatur nos sic

Sanct(us) puer natus e(st) nobis etc. ysa(ie) ix. et gr(ati)ar(um) actio(n)e
In n(ost)ro s(er)mone i(n)icia
hec misterium de nascentis pueri in carne q(ui)d notatur de parvulis
condicione de paritatis mundicia q(uo)d de natus et datus s(un)t mirabilius (quam) [illegible]
d(ominu)m [illegible] erit fructuosus nativitatis et hoc ait p(ro)p(ter) uti(litatem) [illegible]
tota p(er) misterium de puerili nativitate ait: O q(uam) vile [illegible]
vi congaudebat cum deus sic humiliari ut nasceretur i(n) puerili
pueri qualitate et sic arguit q(uod) no(n) decebat q(ui)a deus [illegible]
inter magnis viris et sapientissimis regibus se puerum [illegible]
istius conversa sic summo deo videtur h(oc) no(n) [illegible] sic nec
[illegible] et clamat de [illegible] tobia [illegible] de h(oc) comendat q(uod)
[illegible] ut [illegible] michil in puerilia gessit [illegible]
[illegible] junior [illegible]
Proinde et [illegible] scribit q(uod) puer centum annorum morietur
[illegible] puer centum annorum [illegible] ipse puerilia vincens
et [illegible] passiones [illegible] q(ui)a nimis pueri sunt passionum
suarum sectatores [illegible] et tales mari [illegible]
[illegible] de q(ui)b(us) dicit q(uod) puerilitas [illegible] sonat [illegible]
[illegible] decuit q(uod) eius deus puerulus fieret [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] perfecta qualitate etatis et
[illegible] filii et hec illis fuit [illegible] q(uia) et pueri
facti fuissent [illegible] [illegible] [illegible] fuit [illegible] hec
[illegible] Mirum igitur q(uod) deus puer nascitur eo q(uod) [illegible]
[illegible] deo [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] puerili [illegible] debiles [illegible]
[illegible] ad hec [illegible] q(uod) miro [illegible] divine sapie(ntie)

derogavit, ut si dei filius parvulus natus sit. Et hec videtur decla-
rari per textus veritatis subsequentes et magis elucidari ex
ipsa veritate quod per puerilem nativitatem filii dei nil derogat
sue dignitati. Tertio quia puericia contemptibilis est de se nullum fo-
mat nec comportat vicium, quod claret per rationem, quia conveni-
ebat statui innocentie. Nam etiam filii Ade fuissent in paradi-
so nati in puerili qualitate et fuissent in illo statu sine
vicio, ut patet doctoribus super ii sententiarum di. xx. Quarta ratio per statum isto
sapientis [illegible] habere ... secta opera [illegible]
Secunda veritas quod non congruebat dei filium natum in per-
fecti magnitudine et perfecte quantitatis corporis. Nam licet similis
peractibus sic subito fieri perfectos conveniebat [illegible]
ut in illa natura conditione primaria dei perfecta essent opera
ut scribitur Genesis i [illegible]. Sed cum nato hic non conveniebat
licet divina virtute fieri potuisset, denique sicut perfectissi-
mum usque corpus habuit in [illegible]
voluisset perfectum corporis omnium membrorum, loquendo, am-
bulando, et alia faciendo accelerare potuisset, sed nil
tale fecit, quia non decuit, Primo ut sacramentum incarnationis
divine diabolo celaretur, Secundo ut contra errores hereses
fides firmaretur, et veritas nature humane [illegible] ostendere-
tur, cum [illegible] naturalia [illegible] accipere successi-
ve veniendo de infancia ad pueriam, inde ad adolescentiam,
inde ad iuventutem in [illegible] ordine. [illegible]

paritas qua decuit dei filium suscipere sicut nostram mortalem
carnem, ita eciam precipue parvitatem. Et hec pluribus racionibus
patet. Primo racione commendande humilitatis, qua ut aug. viij. de tri.
dt, hominis carnem assumpsit, in exemplum nostre humilitatis
inveniretissimum quod homo imitaretur, et sic per humilitatem
salvaret quem superbia corruerat in dampnacionem. Et quem ut
salvaret quod per superbiam contra deum, et usque
damnasset. dt. homo erexerat se per superbiam contra deum,
ad deum, et super deum. Nam contra deum, faciendo contra eius preceptum,
ad deum, et super deum: quia usque ad divinam sciencie appetitum. Super
usque ad deum, quia usque ad dei voluntatem posuit,
deum, quia voluntatem suam preposuit divine. Et ideo sicut se humiliavit
deus altus redemptor noster factus, usque ad homines, usque
non contra homines, sed pro nostra salute hominis, usque ad homines, usque
ad humanam naturam suscepcionem. Hinc augustinus in sermone,
de o homo quid per te factus es deus, doctrinam tante humili-
tatis. Et augustinus de lib. de agone christiano dicit. Nunc sup-
erbia non sanari per si humilitate filii dei non sanatur, ac
bia sanari potest, si humilitate filii dei non sanatur,
si deus qui talis superbia quo non vult sanari non est superbia
hominis sed demonum. Secundo racione probande securitatis
nostre. Nam si christus venisset in sua ma-
iestate exhibende pietatis, Nam si christus venisset in sua ma-
gna potencia regia et magnificencia, timerent in
firmitas nostra ab eo opprimi, et in sancta iusticia
timeret nostra malicia ab eo puniri, et in celsi-
tudine nostra miseria sibi asso-
ciari. Vide quomodo salvatoris clemenciam, sic noluit
ciari vide quomodo salvatoris clemenciam, sic noluit
ei voluit ut occultaret regiam potenciam in stabulo,

Infirmitatem in infantili membro, quia sicut pp puer ne-
minem ledere vel ulcisci valet. Miliciam quam occultavit
in societate bovis et asini, ut per hec ante adventum illius ti-
mere habeat, quin potius pro adventu salutis gaudeant. Prop-
ter quod ut scribitur Luc. ij. cum angelus annunciaret pastoribus
eius nativitatem et sub claritate insolite visionis expavis-
sent, terrentes eos dixit, Nolite timere sed potius gaudete
subiungens dicens Ecce evangelizo vobis gaudium magnum quia Natus est
nobis hodie salvator. Hinc Ber. ait Merito puerulus factus est, ergo ut
tenera membra alligat, et in homicidio timere te
perdas, ut in hoc sciens quod non venit te ledere aut perdere, sed
salvare eripere, et non ligare. Hec ille. O itaque peccator
festina securus ad puerum. Quarto racione facillime placa-
bilitatis, quia pueri lesi et infantes facillime ut vide-
mus sunt placabiles quasi uno pomo vel ovo, aut pa-
rum suavi allocucione, aut uberum exhibicione, ad signandum
quod qui deus qui olim videbatur multis hominibus fore placabilis
nunc facillime pro modico per unam ut suavem allocucio-
nem orationis devote, ut per dulcis caritatis facillime pla-
cari potest, voluit nasci puerulus, ut manifestet quam
placatus est in illo. Glosa Luc. iiij. Spiritus domini super me scilicet ho-
minis, eo quod unxerit me deus sua plenitudine gratie
ad annunciandum mansuetis misit me ut mederer contri-
tis corde, et predicare captivis a diabolo propter peccatum
indulgenciam per dei manum, et clausis apercionem in pectore

In limbo, sequitur, ut predicaret annum placabilem deo sed
quod ad penitentes, et diem ultionis deo in iudicium [illegible]
penitentibus. Nam circa Luc. iiij. legit aperto libro hec
scripta, et dixit hodie impleta. Propterea lex ait: Mandate
opus quod [illegible] puritate venit, [illegible]
[illegible] quod puero facile condonat
placatori [illegible] hodierna die [illegible]
Ad id facit exemplum quod legitur in legenda [illegible] redisset ad cor [illegible]
[illegible] cogitabat de iudicio, co-
[illegible] desperabat, [illegible] de paradiso,
cogitabat se [illegible] de passione christi [illegible] reputabat
reputabat se [illegible] desperacionis [illegible] cepisset
[illegible] et quod puero de facili [illegible]
cogitavit de [illegible] adiuvabat et voce
[illegible] meruit [illegible]
de venia [illegible] ad misericordiam bona ut
[illegible] valet nobis [illegible] benignitas salvatoris [illegible]
[illegible] ideo apparuit benignitas salvatoris [illegible]
[illegible] apparuit divinitas [illegible] ridendo [illegible]
[illegible] adad [illegible]
[illegible] dimittas [illegible] nasceretur [illegible]
[illegible] solis facta [illegible] magis [illegible]
[illegible] corporalium [illegible]
elementa et corpora celestia. Et hec testatur [illegible] Roma:
[illegible] deitatem [illegible]
[illegible] orbe sub imperio suo pacato, ut testatur
[illegible] ad honorem [illegible] deorum [illegible]
[illegible] et [illegible] et ibi
magnitudinis et pulchritudinis [illegible]

statuam Romuli posuerunt, consulentes apollinem quamdiu du-
raret, acceperunt responsum quod duraret quousque virgo pareret. Illi
propter impossibile responsum dixerunt, ergo in eternum durabit. Et sic
titulo in foribus templi scripto vocaverunt illud templum pacis eter-
num. Sed in ipsa nocte qua virgo autem peperit hoc templum funditus
corruit, et ibi modo est ecclesia sancte marie nove. Legitur eciam
4 in historia scolastica quod Ieremias propheta cum in egyptum
descendisset post mortem Godolie, ibi signum dedit re-
gibus egypti quod eorum idola corruerent cum virgo filium pe-
ret pareret. Quapropter sacerdotes idolorum virginis imaginem
puerum in gremio baiulantem secreto loco templi fecerunt
et ibi adorabant. verum hoc credant et sic impletum
est quod in nocte nativitatis omnia idola corruerunt. Secundo
42 quod creatura aquea. Nam Rome ut testatur Orosius et Innocentius
papa, fons aque est in oleum versus in nocte nativitatis cum pro
oleo oleum emanavit et copiose usque in tiberim
effluxit, et tota die illa largissime emanavit. Et
ubi est hodie sancta maria trans Tyberim. Olim autem
quedam sibilla prophetaverat, quod quando erumperet fons
43 olei nasceretur salvator. Tercio creatura celestis, quia
ipsa nocte tanta claritate refulsit quod nocte in lucem
diei quasi verteretur. Unde angelus dixit pastoribus in nocte
illa: Natus est nobis hodie. Dicitur die pro nocte propter ipsa clari-
tate, cum non sit dies sed nocte natus est ut dicit Lucas ii.

Theophilus eciam dicit quod hora nativitatis Christi mel provin-
ciis mundi de aere pluit super terram unde et canitur hodie
Hodie per totum mundum melliflui facti sunt celi. Secundo
creatura ignea, quia legitur in gestis Romanorum quod hora
nativitatis Christi quedam cecidit in barbaria in persia et ethere,
in qua in medio descendit quedam imago huius forma virginis
infantem coronatum baiulantis. Hec imago cuius esset
materie nemo scivit [illegible] quia putabatur glacies et
posita in igne non solvebatur, cum esset ignis fortissimus.
Ecce miraculum est quod a populo veneracione habita est, et
posita in silva ubi clero barbarico idola colebat, et
tandem per xxxiii annos [illegible] quando Christus passus morte reso-
luta est, et beata virgo tota compassione resoluta fuit. Ecce
mirabilibus herbis dicta imago resoluta extitit dimi-
nutus, non igne, propterea deitate Christi restituta fuit. Celestia
corpora, quia ut ait Crisostomus, ipso die Nativitatis stella magis
apparuit, que eos ad adorandum Christum adduxit. Mat. ii. Et
ut ait Innocencius papa tercius, Octavianus imperator
cum subiugato orbe toto senatui placuisset ut eum
pro deo colere vellet, ipse prudens se mortalem conside-
rans recusavit hoc usurpare. Sed illi non desisterent,
imperator [illegible] sibillam advocavit per [illegible]
requisivit si aliquis eo maior nasceretur aliquando in orbe.
Cum ergo sibilla orando insisteret in camera imperatoris,
ecce die ipsa dominice Nativitatis hora meridiei apparuit

cum sole circulo aureo, et in medio circuli virgo pulcherrima
virginea puerum gestans in gremio. Tunc sibilla hoc cesari
ostendit. Cumque visionem cum miraretur imperator audivit
vocem dicentem, Hec est ara celi. Dixitque ei sibilla, Hic
puer maior te est, et ideo ipsum adora. Tunc imperator ea
cognoscens mox ei thura obtulit, et ne deus de cetero vo-
caretur prohibuit. Eadem quoque camera nunc dedicata in ho-
nore sancte marie, et habent fratres minores, et vocatur sancta
maria ara celi, et hec plus prosequens. Secundum genus
2 creature que habet esse et vivere sicut plante sunt et arbores
divinitatem cum nasceretur miraculo testatur. Legimus quod
in illa nocte vinee engaddi que proferunt balsamum fru-
ctus protulerunt, et liquorem dederunt. Legitur etiam in gestis
grecorum quod illa nocte vacua archa que resedit quondam
in montibus armenie hac hora testimonium dedit ter-
nitati de Jesu dei filio, quod etiam tria ligna eadem
hora nativitatis viruerunt, et ramos, flores, et fructus
protulerunt. Refert enim egregius doctor thomas, hanc
sermonem [illegible] in suo ser. se vidisse, et plurimi alii
illius testificati de hoc fere. quod sunt in episcopatu herbipolensi
hodie sunt due arbores que singulis annis non nisi in
nocte nativitatis cum ceteri gallicantu poma rubicunda
producunt ad quantitatem unius ovi, ita quod in sexto vigilie
nativitatis cum nulla vestigia florum habuerint in ipsis
arboribus. Circa vero noctis medium surgere videtur, et ps

floresceret et in tempore noctis galilee poma perfecta ma:
tura de ipsis arboribus colligerent / quod est mirabile
Tercium genus creaturarum quod habet esse vivere et non se 3
sentire / et sunt animalia bruta. Hec testata sunt miraculo
cum dei natale / quia cum virgo solum puerum natum cum in prese:
pio locasset. bos et asinus ad presepium illud ligati mi:
raculose deum cognoscentes flexis genibus ipsum adora:
verunt / et sic prophecia Ysaie .j. completa est. Cognovit bos
possessorem suum et asinus presepe domini sui / Et a feno se abstinuerunt 4
Quartum genus creaturarum est quod esse habet et intellectum
ac racionem / ut sunt angeli et homines / Et ista etiam deita:
tem agnoverunt et testata sunt miraculo. Nam ipsa
hora nativitatis angelus apparuit pastoribus vigilantibus
super gregem suum claritate magna eos circumfulsit dicens.
Ecce evangelizo vobis gaudium magnum quod erit omni populo. quia natus est
nobis hodie salvator qui est christus dominus in civitate david. Et
hoc vobis signum. invenietis etc. Tunc pastores venerunt
festinantes et sic invenerunt mariam et ioseph et in:
fantem in presepio / et adorantes puerum laudabant deum et
glorificabant. Luce ij. Et nos fratres carissimi cognoscamus eum
rex deum et creatorem credamus vero corde. confiteamur
ore. et invocemus devota mente / O sempiterne deus
Jesu bone qui nos creasti / et postea redemptor dignatus
es homo esse in virginis utero / per immensam illam benignitatem
tuam te deprecamur miserere nostri / et prebe nobis in presenti graciam

2: ...

incarnacionis et nativitatis tue da nobis sic digne
venerari et diligere
Circa festum de graciarum actione pastorum sicut pastores qui
premissi quod sit dignum et iustum et deo accepture et an-
gelice et humane sapiencie gratias agere pro tanto mi-
raculo et beneficio dato nobis, hoc autem ostendit deus quia
voluit ut in die nativitatis domini et angeli gratias age-
rent cantando. Gloria in excelsis deo etc. Et pastores ipsorum
omnes homines glorificarent et laudarent deum in omnibus que
audierant et viderant, Luce ij. Bernardus li. de diligendo deum
dicit. Si totum debeo pro me facto quid addam pro me refecto
tali modo, In primo opere me michi dedit, dans
in secundo se, quid quo retribuam sibi pro se. Nam et si milies
rependerer quod non possum, quid sum ego ad deum. O quam
crucifixe (?) tecum deo quo cum pastoribus vide filium
dei involutum pannis vagientem lacrimis, pro fecit
gore rubescere, et genuflecto. Gratias ergo nunc deo
reddamus domino deo qui sua nativitate nos liberavit de
diabolica potestate, Hunc cum angelis canamus. Gloria in
excelsis, ut hortatur ecclesia apostolus, Et cum ipsis pasto-
ribus laudamus et glorificamus deum in omnibus de beneficiis
dicentes O deus sancte remunerator tibi laus et gloria. O deus re-
… tibi referimus gratias quia misisti … et mi-
sisti filium tuum unigenitum ad liberationem nostram de eterne
damnacionis vinculo, Cui nunquam dilexisti nos et filium

tuum unigenitum dares, ut omnis qui credit in eum non pereat/
Jo. iij. O fili dei dulcissime Jesu qui hodie pro nobis
natus et in presepio es reclinatus, quas laudes quas gratiarum
actiones tibi canamus aut referamus pro ineffabili tua
caritate qua dilexisti nos et lavisti nos a peccatis nostris
in sanguine tuo. Apoc. i. O spiritus sancte adoramus te et
laudamus amor sanctissime, inflamma quesumus corda
nostra ad ardendum in Christo Jesu pro nobis nato. O gloriosis-
sima, o dulcissima, dei mater Maria, spes unica
salutis nostre, facta es sacra virgo et omni laude dignissima
in cuius ventre natus est sol iusticie Jhesus deus noster, ora ergo pro
nobis deum dominum filium tuum ut nobis dignetur dare
hic gratiam et in futuro gloriam. Amen

De sancto Stephano protomartyre sermo

Stephanus plenus gratia et fortitudine faciebat prodi-
gia et signa magna in populo. Actuum vi. c. Ecclesia mater catholica
spiritu sancto edocta ordinare voluit post festum nativitatis domini im-
mediate sed festum sancti Stephani protomartyris, cuius non
ista die sed die inventionis eius que tercia die augusti [serpem]
passus fuerit ipse beatus Stephanus martyrium. Sed hic in-
stituit eius passionis festum celebrari. Primo propter renova-
cionem et augmentum gaudii ipsius nativitatis domini, ut fi-
deles non unico tantum die sed pluribus subsequentibus gau-
deant et gratias agant pro eius nativitate, et sic mereantur
in celo eternaliter gaudere cum eo in societate sanctorum. Se-
cundo quia hodie multa miracula facta sunt a deo
in ipsa inventione corporis sui. Que facta revelatione
cuidam presbitero nomine Luciano, anno domini a nativitate
ccccxvii. Hec namque inventio corporis eius Hierosolymis fuit
secunda die nativitatis domini, et translatum eodem die fuit illud sanctum
corpus ad ecclesiam Syon in Hierusalem de ubi s. Stephanus
archidiaconus officio functus erat, et isto die magnum cum
gaudio celebratum Hierusalem, magnoque miraculo de
loco sepulture eius fragravit tunc suavissimus odor,
ad cuius mirandam fragranciam lxx. viri a diversis in-
firmitatibus sunt liberati, ut invenitur beati in tercio. Tercio
et postea legenda. Denique quamvis festa hec mutatis fuit
diebus sit commutata, ut s. nativitati eius coniungeretur nota:

L: Pe

sancti stephani prothomartiris, cuius quidem festum [illegible] illo die
facta, per hoc, quod ut ait fulgencius, christus natus est in terris
ut hodie nasceretur in celis, et dicitur natalis in celis fit in obitu
vero obitus sanctorum natale dicitur, sed christi nativitate con-
cernit subsequenter festum translationis stephani a passione sua
et invencio ad alterum diem secundum tempora augusti translata est
propterea convenit ecclesia heri christus natus est in terris ut
hodie stephanus nasceretur in celis, ut sanctus augustinus in sermone huius
diei tractans de celebritate huius festi atque beati stephani
gloriosa dignitate dicit sic fratres karissimi, hesterna
die celebravimus temporalem regis nostri natalem, hodie
celebramus triumphalem militis passionem, heri enim rex
noster trabea carnis indutus de aula uteri virginalis
egrediens, visitare dignatus est mundum, hodie miles
de tabernaculo corporis exiens triumphator migravit
ad celos, ille sempiterne deitatis maiestate servata
servile cingulum carnis assumens huius seculi campum pugnaturus in-
travit, iste deposito corruptibili corporis indumento
ad celi palacium pervenit regnaturus ascendit, ille de-
scendit carne velatus, iste ascendit sanguine coronatus
ascendit lapidantibus iudeis, quia ille descendit letan-
tibus angelis, gloria in excelsis deo heri sancti angeli can-
taverunt, hodie stephanum exultantes in suum consorcium
susceperunt, heri dominus exivit de utero virginis, hodie
[illegible] egressus est de ergastulo carnis, heri enim pro
nobis pannis est involutus, hodie stephanus stola immortalitatis co-

Inmortalitatis indutus, heri in presepibus angustia a[...] por-
tavit infantes. Hodie immensitas celi suscepit stephanum
triumphantem. Qui cum corpori suo vasis separavit victor, ipse
martirij suo dignus e capite celi. Celos descendit dum
ut milites elevaret, humiliavit se rex noster ut famulos mil-
litas exaltaret. Hec aug[ustinus]. Iste quod cunctis dub[...] in se humilis
amit ut suos milites exaltaret, quia vix legitime cer-
tassent, ut testatur apostolus i Timo. ij. Non coronabitur ni-
si qui legitime cer[taverit]. Ille legitime certat ille qui constans est et viri-
liter in certamine, firmus in fide, et plenus in spiritu sancti amore
ut fuit b. stephanus. Ad honorem igitur b. Ste. premissa
verba hodie accepimus pro sermone, quibus commendatur sanctus Stephanus
plenus gratia et fortitudine etc. In quibus verbis ipse b. Ste. commendatur triplici
primo a gratiosa plenitudine, que dicitur, plenus gratia
Secundo a virtuosa fortitudine, cum subditur et fortitudine
Tertio a miraculosa operatione, que dicitur quia faciebat signa etc.
Primo igitur de plenitudine gratie stephani. Et est quod b. Ste-
phanus dicatur in scriptura sacra plenus fuisse gratia, hoc attri-
buatur solius dei et meriti eius prerogative. Nam illos
comperimus de nullo alio cum sancto preterquam de b. stephano legitur
tam notabiliter commendari scriptura quod fuerit plenus gratia etc.
ut notatur bene a sancto Ber[nardo]. Et de omnibus legimus aliquos
repletos spiritu sancto ut apostolos, Act. ij. Repleti sunt omnes
spiritu sancto, et impletos, ut zachariam et helisabeth. Luc. i. quos

Quinta plenitudo gre altissime notat scitatis propa-
tiua Et ad hec Ro. v. p delone q. b. Stephus speciali propa-
tiua merito dr plenus gra, declarat sic. Na notat doc-
et distingwit scripture quadruplicem plenitudinem gre. Pa dr
supaffluentie ad similitudinem fluminis sine mensura ab-
undantissime et divine effluentis. Et hec plenitudo e in xpo
cua q hj graz nō ad mensuram. Jo. iij. Non enim ad me-
sura dat deus. s. ccō bār. spm. Pater cum diligit filium et
oēs dedit in manum eius. Jo. j. de plenitudine eius oēs
nos accipimus gre. Secundo dr plenitudo excellencia
ad similitudinem fontis redundantis et abundanter emanantis
hec est expressa in vg. Maria q est mr gre ... angelis
eo superhabundat. Lu. j. Ave gratia plena ēc. s. super oēs
angelos et sanctos. vnde aug et Ber. dicunt, deus omnium bonorum
plenitudinem posuit in Maria, ut siquid gre, siquid spei
siquid salutis ā odo nos redundaverit nō nisi p eam
hulatiē reafiarit ēc. Et ḡ tāme diva huāna de-
macioa vanczaia eo. Tercia dr plenitudo abunda-
cia ad similitudinem riuuli q fuit in aplis q spu scto
ā tota abundacia receperunt ut nō tm ipsis eēt
sufficiens ssi eciā aliis oībꝫ miraculose posset esse
efficax ad salutem. Act. ij. Replecti sunt oēs s. s.
et cepe. Ro. ēc. Quarto dr plenitudo sufficiencia ad sili-
tudinem vasis pleni quod sunt oēs fideles. Na sic vasis ne-
de pleno vino qui ipsius sua mensura ꝑporcōez suffici-

L tercia

habet de vino sic fideli anima que habet gratiam spiritus sancti per suam me-
suram caritatis et divine sufficientes saluti de plena suffi-
cientia eph. iii. ut impleamini in omnem plenitudinem dei. ly. x. exte-
-riorem sensum. ad propositum. b. stephanus plenus de gratia quadam speciali
prerogativa non solum plenitudine sufficientie quo ad ipsum, sed
plenitudine abundantie que apparuit in hoc quod spiritum sanctum accepit
cum apostolis ad loquendum variis linguis, et ad ferendum suffe-
-rendum quoque adversa pro christo tanta caritate ut etiam
pro inimicis ipsum occidentibus deum exoraret. Et insuper
ad faciendum multa et quam magna prodigia et signa pro fidei confir-
-matione, sed merito de pleno in festo, ne minorem gratiam et
sapientiam putet habuisse apostolis quam in dignitate apostolatus
illi fuerant preeminentiores, et ut ceteris discipulis et fi-
-delibus communibus ampliorem plenitudinem habuisse ostendatur.
Unde aug. dicit inter diaconos stephanus nominatus est primus, sicut
inter apostolos primus nominatus est petrus. Ideo licet stephanus ab apostolis
diaconus ordinatus sit, ipsos in triumphali morte precessit,
et qui inferior erat ordine, primus factus est passione et coro-
-ne adeptione. Ideo in stephano eminuit pulcritudo cor-
-poris, flos etatis, eloquentia sermonis, sapientia sanctissime
mentis et operatio divinitatis. O quam magne devotionis o bone ref-
bendictionis et laudationis in hoc festo
Tercio secundum de virtuosa fortitudine accipiamus per conclusionem quod
omnes fideles cum exemplo beati stephani debent conari ut sint
et gratia pleni et fortitudine perfecti. Nam propter hec duo sepe

[illegible]

In bto stephano fuisse invenit pulcherrima q. s. fuit
gra et fortitudine plenus, qz sic gra ista et fortitudo c̄
domini sociasset, et gra sine fortitudine cito amitteretur,
q̄ p fortitudinē et no affit solidat, Jo Ysa. xa. Rege
stat sup eū sp̄us dn̄i, sp̄i. sa. et i intellectus et fort.
Ideo btūs stephanus fuit fortis et constans i sua passione
actuum vij. lapidabant stephanum invocantem et dicentem
domine ihesu suscipe sp̄m meum. aug. si. de. doc. crist.
summa effectio divine religionis e imitari que
colimus. Item ... dn̄ agit cum aliquid fecit quod
colis i cruce ... et io btūs stephanus dilliget qui
nobis faciend... ... ihesus i sua passione et morte ...
declarabit ... deo commendat et sic ... reddidit, et pari
sua patri deo commendavit, ut ... propterea tamquam
... ... et
bonus ... discipulus ipsius i hiis e imitatus ... et
nos ... imitari debemus, et si inimicos ...
... et pro eis oramus, Sic enim ait salvator ...
v. diligite inimicos vestros et orate p persequentibus ...
ut sitis filii patris ve. et ut in ... tribulacione atque
in hora mortis animas vestras deo et cristo ihesu recomme
demus, sicut nobis dedit b. stephanus quem lapidabant
iudei et ipse pro eis oravit et sp̄m suum cristo commendav
dicens domine ihesu suscipe sp̄m meum
... considerabilis
In hac tria martirii passionis
... da ipsum ... ... a cristo ihesu ... , lucas
... da eius ... susceptionem ... hiidem fecit.
... da ... historia descripcione ...

Circa primum de martirio beati Ste[phani] accipiamus racione
quod beati stephani martirium a ceto deo est honoratum magis
decoratum ut exemplum sit imitandum … exemplum. Nam aug[ustinus]
in ser[mone] de martirio dicit sic: Quocienscumque festa sanctorum
martirum solempniter celebramus, ita ipsis intercedentibus
… consequamur a deo … temporalia beneficia, ut
ipsos martires imitando accipiamus mercedem eorum
Sed nos volumus gaudere cum sanctis et tribulaciones
mundi nolumus … sustinere cum illis. Qui enim sanctos
martires … ut … potuerit voluerit
imitari, ad eorum beatitudinem non poterit per-
venire. Hec et plura alia aug[ustinus] ibidem. Et dicta
glo[ssa] declarat, quod cum … sanctum martirium Ste-
phani decoraverunt precipue …
Primo honore conformitatis formalis paciencie
Secundo honore principalis excellencie
Tercio honore divinalis apparencie
Quarto honore angelicalis refulgencie
Primus in quo honor est conformis paciencie. Nam eius
passio ut dicit glo[ssa] super act[us], primo quoad locum Jesu passioni
est conformis, quia videlicet in eadem civitate et loco quo Christus
passus est Stephanus mortem subiit quam Christus …
sustinuit, et ab eodem populo iudaico quo Christus passus est,
et eodem anno, quia a passione ipsius … fuit …

·kal· aprilis passus est stephanus pro quorum mense ·iij·
augusti. Secundo honore scilicet principalitatis excellentie
deus decoravit martirium stephani, quia ipse fuit
prothomartyr id est primus martir et omnium principalis. Quaeritur
utrum b. stephanus digne et vere dici possit primus
martyr, videtur autem quod non, quia plures legimus
et multa martires passi ante ipsum tam in veteri quam
in novo test. Respondetur: sicut dicit magister quod beatus stephanus
digne et vere dicitur prothomartir id est primus et principa-
lis martir primus, quia primus est martirizatus post confir-
macionem novi testamenti. Testamentum enim non est nisi
morte testatoris confirmatum ut dicitur Heb. ix. et post hanc
confirmacionem stephanus primus martir fuit pro Christo passus
voluntarie. Tercio honore decoravit deus
martirium stephani scilicet divinalis apparencie
quia apparuit ei deus et dominus iesus, unde intendens in celum
vidit gloriam dei et ait: ecce video celos apertos et
iesum stantem a dextris virtutis dei, ut habetur actuum vij. et
iste honor fuit maximus et paucis in vita concessus. unde
glossa super illud ipsius dicit: quidam electorum ad hunc in hac vita
gloriam pervenerunt mundato cordis oculo videre meruerunt gloriam
dei, ut stephanus et paulus. Quaeritur quare stephanus
viderit et dicat iesum stare a dextris dei, cum ecclesia
in symbolo dicat ipsum sedere ad dexteram dei patris. Respondetur
sicut dicit gregorius per omnes scripture quod tales apparitiones
divinales visiones fuerunt secundum convenientiam eius quod fiebat

Et ideo quia stephanus totam suam fiduciam habebat in christo,
vidit ihesum stantem, ad succurrendum quod erat paratus ad eius robo-
racionem, qui stare convenit adiuvantis in prelio, sedere autem ipsum
est iudicantis aut regnantis. Ideo in symbolo dicimus sedere
ihesum ad dexteram patris. Ex hiis claret quod christus ihesus
multum honorificavit beatum stephanum martirem ut ei ostende-
ret gloriam dei, id est claritatem divine glorificati sui corporis
in celo, quam oculus corporalis et mortalis in suo splendore
non posset videre. Unde ista visio fuit multum miraculosa ad
instruendum fideles, quod qui paciuntur persecuciones aut tribu-
laciones propter christum et iusticiam, merebuntur pervenire ad
visionem celestis glorie, dicente salvatore Mathei v. beati qui
persecucionem paciuntur propter iusticiam, quoniam ipsorum est regnum ce-
2o Honore scilicet angelicalis resplendencie christus dominus de-
coravit stephanum, quia dicitur Actuum vi quod qui sederent in
consilio videbant vultum eius tamquam vultum angeli stantis
inter illos. Et hoc fuit pro magno honore et decore
miraculoso eius scilicet ex corporis pulcritudine et clarita-
te sibi divinitus datis ad declaracionem sue sanctitatis
et innocencie, ut dicit Lyra. Nam per hoc manifeste ostende-
batur quod sicut angelus erat stephanus mundicia et virgi-
nitate plenus gracia dei et sapiencia plenus, et in caritate
dei et christi ihesu constans et fervens. O igitur fratres karis-
simi, O anime christi sanguine redempte, diligenter attendite
quod piissimus deus in hoc sacro tempore nativitatis dare proponi

voluit nobis in eorum imitacionis hec festa, ut discamus his
diebus precipue florere virtutibus tribus. Primo scilicet virtute pu-
ritatis, ut non maculemus carnem nostram que unita est verbo
dei in Christo. Secundo virtute sapiencie et gracie, ut non temporalia sed
celestia diligamus, et eius graciam recognoscamus. 3o virtute
fortitudinis caritatis ut usque ad mortem et sanguinem peccatis
resistamus et morti pro eo non timeamus qui pro nobis
mori dignatus est.
Circa tercium de historia passionis beati Stephani
quam satis simpliciter demonstrare prosequemur. Legitur act. vi.
quod in diebus illis scilicet post accepcionem spiritus sancti, crescente numero
discipulorum scilicet conversorum ad predicacionem apostolorum, factus est mur-
mur grecorum adversus hebreos etc. Ut quia omnes erant
iudei genere, sed aliqui nati erant in iudea et illi dice-
bantur hebrei, alii erant in grecia oriundi per regionem an-
tiochie ibidem translati, et illi dicebantur greci, et preter hos
illi qui ex gentilitate fuerant ad iudaismum conversi.
Murmurabant autem eo quod despicerentur in ministerio
cotidiano vidue eorum, Non repellebantur ab hebreis
tamquam magis iudee ne ministraret, aut grecis viduis
non ita bene administrabantur necessaria sicut hebreis. Hec
audientes apostoli omnem multitudinem dixerunt. Non est equum
nos derelinquere verbum dei id est predicacionem et ministra-
re mensis, quia spiritualia semper sunt temporalibus preponenda.

Considerante ergo eorum viros septem plenos spiritu sancto quos consti-
tuerunt super hoc opus scilicet ad ministracionem temporalium ut
preessent aliis, elegerunt ergo Stephanum primicerium et alios ibidem
nominatos quos apostoli ordinaverunt in diaconos. Stephanus autem
plenus gratia et fortitudine faciebat signa et prodigia magna
in populo. Surrexerunt autem ad persequendum quidam de synago-
ga libertinorum, a regione sic vocantur secundum glossam, [illegible] et
Cirenensium et alexandrinorum, civitatibus Cirenen et alex-
andria metropoli Egipti, et eorum qui erant a Cilicia et
Asia, nomina sunt regionum Iudee propinquarum, inter hos fuit
Paulus natus in regione Cilicie civitate Tarsa de qua
in Iudeam nobis translato act. xxij, disputantes cum Steph-
ano, et non poterant resistere sapiencie et spiritui qui loquebatur
in eo. Tunc summiserunt et simul ipse ordinaverunt viros qui
dicerent falso testimonio se audisse a Stephano verba bla-
sphemie in deum et Moysen et legem et templum, et commo-
vebat plebem communem, et seniores et maiores populi et scri-
bas et rapuerunt cum furibunde in concilio, et statuerunt
testes accusatores cum predictis modis, Intuentes autem Ste-
phanum qui erat in concilio, viderunt faciem eius fulgentem
scilicet divino miraculo claritate angelica tamquam vultum
angeli stantis inter illos, dixit autem princeps sacerdotum
Stephano Si hec ita se habent. Tunc Stephanus locutus est multa
de obiectis purgando se primo quidem deum laudando, qui
apparuit patribus. Secundo Moysen commendando quod fuerat

Amicus dei. 20. ... q̄ a deo erat data ... respon-
q̄ ad preceptum dei fecerat ... prosequi ... Audientes autem
illi ... dissecabantur cordibus suis, et stridebant den-
tibus in eum. Hec scripture q̄ ... subiungit ... dura
cervice vos semper spiritui sancto restitistis sicut et patres vestri. Quem prophetarum
non sunt persecuti patres vestri, et occiderunt eos qui prenunciabant de
adventu iusti cuius vos homicide fuistis. Cum autem intendens
in celum vidit gloriam dei, et Jesum stantem a dextris virtutis dei
et ait. Ecce video celos apertos, et Jesum stantem a dextris dei. Illi autem
exclamantes voce magna continuerunt aures suas, et
impetum fecerunt in eum, et eicientes eum extra civitatem,
testes ibi deposuerunt vestimenta sua, secus pedes
[illegible] ... et lapidabant Stephanum invo-
cantem et dicentem. Domine Jesu suscipe spiritum meum. O
[illegible] ... Non tunc ...
[illegible] ... non dixit. Heu me, qui sic morior. ...
... posit[is] genibus clamavit vo-
ce magna ... Domine ne statuas illis hoc peccatum. O amor mi-
rabilis, o ... et dicens ... in
... orans pro persecutoribus ... Et cum hec dixisset obdor-
mivit in domino, offerens sacrificium ... ab-
sorpta ... cuius corpus extra civitatem proiectum
... et a feris et avibus devoraretur ... prohibuit
et ... fuisset collectus et sepultus religiose
... et ossa ... ad ... qui fuit revela-
ta ... terra ... invenit

Lapidabant eum ... foras ... pedes ... [illegible]

De sancto Joanne Evangelista Sermo

1. Et est discipulus ille quem diligebat Jesus. Verba sunt
Ecclesie accepta ex Joa. c. xxi. et evangelii hodierni proposite.
Nimirum hec verba ad beati Joannis laudem et gloriam sic canit
Ecclesia, ad ostendendum quod Joannes fuit specialissime dilectus
a Christo dei filio, et hoc ostendit Ecclesia alio exemplo,
quia post festum preclare nativitatis dominice statuit ... sancti
Joannis festum celebrari in die tertio precipuo predilecto-
nis et sequitur. Nam videmus quod consuetudo est principum mi-
litares suos cariores, in festo se propinquius ad mensam
sedere velle pro honore. Sic Christus huic sancto Joanni festo
honorando voluit esse nativitatis festum et per hoc specialiter
dilectum, quamvis enim Joannes fuerit carior Christo quam Ste-
phanus et familiarior, in festum Stephani precedit
festum Joannis ob hanc precipuam causam, quia illa die im-
mediate subsequenti diem nativitatis fuerat corporaliter
Stephanus coronatus, merito ergo dicti festum illum sibi
vendicat. Itaque fratres discamus et nos Joannis exemplo
ut simus veri discipuli Christi fide et opere, discamus ipsum
imitari usque ad crucem sicut et Joannes Christo in cru-
ce posito astitit cum virgine matre, ut sic certa pari-
ter defensores, pariterque ipsum diligamus ut et a Christo
diligamur, et de nobis dici valeat hoc quod de Joanne
dicitur, hic est discipulus ille etc. In quibus verbis Joannes
in exemplum ponitur et commendatur de tribus
primo de discipulatus caritate, secundo de ... discipulis
tertio de specialitatis merito sanctitate, quia singulariter dicitur

Hic est ille

Circa de amoris precipui familiaritate, cum de sue diligebat Jesus
Circa primum de vero discipulatu suo accipias hec documenta,
quod sit Johannes apostolus, sic et omnis christianus debet discere
ut sit verus christi discipulus, sic clarum per Clementem papam
di. xxxviii. c. Nullus, dicente, quod qui discere atque agere
bona recusat, magis diaboli quam christi membrum ostenditur,
et potius infidelis quam fidelis esse monstratur, hec ibi, Ideo quia
est quod ignorancia est mater cunctorum errorum, et est omnibus
multum dampnosa et periculosa ignorare salutifera ut
patet ibidem. c. ij. et se. et c. xxiiii. q. ubi Gregorius dicit in mor-
-alibus dicit, sic etiam ea que dei sunt sapiunt, a deo sapiuntur,
et quod ea que dei sunt nesciunt, a deo nesciuntur, paulo atte-
-stante qui ait, Si quis ignorat ignorabitur, et ideo christianus
stultus est in culpa, erit sapiens in pena, hec dicto. c. O.
Ergo quam gravi periculo et peccato sunt obstricti qui verbum dei
nolunt audire, putantes quod ignorancia excusaret, cum
potius gravare habeat ignorancia affectata quam excusare
ut peccatum minueret, ut dicit Aug. li. confessionum, et habetur
dis. xxxviii. c. ulti. ad id accipe exempla, si autem te
scires quando cadere haberes ut esset mori, velles igno-
-rare cadere et mori, credo quod sic, Omnis enim sane
mentis vellet quod sciret ubi, quando et quomodo cadere debet
ut mori, Sic est in proposito, Nam ut ait Gre. Jacula
que previdentur minime feriunt, Sed quam sit evangelium

apostoli et primi christiani primitus dicebantur discipuli et
sic christi, postea apud antiochiam primum vocati sunt christia-
ni [illegible]. Idcirco exemplo Joannis debemus esse
studiosi discipuli christi qui est magister perfectionis dilige-
ter discere ab eo ut vere simus eius discipuli, Nam
discipuli a discendo dicuntur [illegible] Matth.
Alter fructus principalis dilectionis meritorum Joannis
accipiamus per [illegible] [illegible] de hoc festo [illegible]
Joannes magnus [illegible] [illegible] meritum [illegible] secundo [illegible] cum
in collegio discipulorum, et idem declarat quod reliquerunt
omnia et sequuti sunt magnum meritum est apud deum, ut patet
[illegible] ubi petrus interrogavit [illegible] dominum [illegible] nos reli-
quimus omnia et secuti sumus te, quid ergo erit nobis. Respon-
dit [illegible] dico vobis quod vos qui secuti estis me in regeneratione
in resurrectione, cum sederit filius hominis [illegible]
debitis et vos super sedes iudicantes [illegible] [illegible] assessores
et omnis qui reliquerit domum aut fratres aut sorores aut filios
aut agros propter nomen meum, centuplum accipiet et vitam aeternam
possidebit [illegible] deserit [illegible] accipiet spiritualia
bona [illegible] [illegible] quae excedunt illa sicut [illegible]
[illegible], et vitam aeternam possidebit in futuro, [illegible]
[illegible] quod relinquere omnia sit magni meriti [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
perfectionis est omnia propter deum relinquere quam pauperibus distri-
buendo [illegible] sicut [illegible] Joannes [illegible] alios discip[uli]

[illegible]

[illegible] suscipit quadruplici racione
Primo racione virginitatis
Secundo racione juventutis
Tercio racione generositatis
Quarto racione affectuositatis
Primo racione virginitatis, quia ipse inter alios ut ait [illegible], virgo [illegible]
electus a domino et virgo semper permansit, dicit enim Hieronymus in
prologo super Johannem quod ipsum dominus de nupciis nubere volentem
vocavit [illegible] virginitate. O quam magnum hoc meritum sponsam
virginem relinquere et ad sponsum virginitate properare
per eum advolare. [illegible] que et qualis sponsa fuit ita videbatur
Johannis quam reliquit, quia illa dicitur ad hoc [illegible]
magdalena in prohemio super Johannem, quod hec sponsa de cuius nupciis
cuius vocatus fuerat Johannes in virginitate permansit et in
societate beate virginis Marie matris domini postmodum vixit
fuit et finem bonum habuit, ergo patet quod errant qui dicunt
ipsam Johannis sponsam fuisse Mariam Magdalenam. Secundo
fuit alia [illegible], ut dicit Ludolphus [illegible]
[illegible] specialiter [illegible] racione juventutis, erat enim junior
ceteris, et suscipere in etate florida undique pro domino
reliquit, in qua etate profecto magis viget. Per quod [illegible]
difficilius est obtinere statum virtutis. Nam inter discipulos
ipse scribitur fuisse adolescens. [illegible] mox. [illegible] quia [illegible]
[illegible] ad eum [illegible] diligunt a deo simpliciter
et absolute ac maiorem gloriam obtinebant a deo [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] inveniuntur [illegible]

Hic dominus [illegible] fructorum
[illegible] ut [illegible] libro
de [illegible] Vespasiani filius
et [illegible] minor [illegible] mortuo [illegible]
in imperium [illegible] est et in principio [illegible] ostendit se moderatum [illegible]
[illegible]

[illegible]

in matutinis offerunt deo. Sancius aut facie quod illud videt
magis gratum. Sicut et de Johanne potest dici, qui eum plus
dilexisse legitur. Tercio in singularitate Johannes precellit com-
generositate, quia fuit de maiori genere scilicet regio et
sacerdotali, quamvis asserit pauper, non tamen eius erat ex patre ma-
tris de eodem genere cum deo dicit; sequitur quod eius ge-
nerositas fuit nobilissima et potest vocari descendens
de David, et sacerdotalis scilicet de Aaron, quia dicitur Luce i quod Helisa-
bet mater Johannis baptiste fuit de filiabus Aaron, mater
autem Johannis ewangeliste fuit cognata matri baptiste
scilicet Helisabet. Fuit enim filia sororis Anne quare denique Johannes
genealogice habuit cum deo filio secundum carnem et fidem, et
in maiorum semper omnia bona catholica, quia a deo electus
imperaditur. Quarto precellit nomine affectuositatis, quia
maiora bona ad quem magis officiunt honores relinquit
Johannes pater, nam Petrus relinquit bona fortune, et
Johannes reciam fac et quod alii discipuli. Sed Johannes re-
liquit omnia bona mundi que sunt incomparabiliter maiora et
affectuosiora scilicet patrem et matrem et sponsam et rete et
navem quod habuit, ut dicitur in ewangelio. O quam sancte cum Jesu
O discipule dilectissime, ecce nunc regnas etc.;
O discipule dilectissime Jesu in celesti regno [illegible] con-
tempsisti omnia pro ipso cum amore [illegible]
Quarto tercium de celeberrima honore Johannis
accipimus pro [illegible] illud quod convenit [illegible] valde.

Honorandus

honorandus est beatus Johannes, quia super pectus domini in cena recubuit et eo, 62
quod ipse extitit primus qui castitatem et virginitatem ac gratiam plenius
honor ac exprimit virtus (ut dicitur iiij ethicorum) sic [illegible] ut eius scientia
tam multiplex Johannes est honorandus, tu tota [illegible] honoran-
dus, quod eciam honorandus est ab angelis. quia ut scribit apocalypsis xix, cum
cecidisset Johannes ad pedes angeli qui sibi visiones ostendebat ut
ipsum adoraret ille prohibuit dicens vide ne feceris, conservus tuus
enim sum etc. quod dicit honor talis debet exhiberi a minori ei qui maior
est, et me credo, sed ergo non sum maior vel unus eorum cum naturam
nostram humanam assumpsit et te in filium adoptavit, ergo tamquam
superiorem debeo te honorare. Secundo honorandus est a Christo et beata virgine,
quia omnes ad eius honorem cum Christo advenerunt. Tercio honoratus
est a matre domini et Christo Jesu dei filio speciali privilegio amo-
ris in vita, in morte, et post mortem. Nam in vita Christus ei
magnum honorem fecit, cum in cena se sedentem super pectus
recumbere voluit, et cum ipsum in filium adoptavit, et matrem
suam in filium commendavit. Et credit quod quotiens beata virgo ipsum
vidit memor sit de filio suo Jesu et ideo [illegible] tam reco-
mendacione, ipsum Johannem honoravit tamquam alterum Jesum et fi-
lium suum. In morte et post mortem honoravit Christus quod ad alios
in hora mortis angelos mittit, ad Johannem autem personaliter ve-
nit et ad gloriam suam introduxit, ut dicit petrus damianus. Dicens
ei inquit veni dilecte mi [illegible] veniens, [illegible] primam
veniam et ingredieris in gloriam meam [illegible]
Quarto honoravit eum ecclesia [illegible] ut [illegible] inda
vita [illegible] laudabilis inquit consuetudo est quod in fine missarum
evangelium Johannis legitur, In principio erat verbum, etc. [illegible]

verbum caro factum est, genua flectuntur daemonis efficacia. Nar-
exemplum ratur enim quod in quadam ecclesia erant duo daemoniaci ambo me-
dici, et unus alteri invideret quod plus daret illi, clamavit uni sacerdoti
dixit: Si legeres evangelium illud In principio erat verbum, in
aure socii mei, me tamen non audiente, procul dubio fugabit de-
monem. Sacerdos intelligens versutiam daemonis alte legit, et
tum diceret verbum caro factum est, tunc ambo daemones fuge-
runt. Ista ad idem narrantur ibidem exempla, quod si daemones per
hoc evangelium pelluntur, sic praeterea de quo hoc evangelium vo-
cat contra pericula salvamur. Narratur enim quod quidam fuit itine-
rantes duo audissent missam et unus eorum expectasset audi-
endo post missam dictum evangelium In principio, alter autem
fuit recessurus omnes eodem tempore expectavit hoc evange-
lium, in itinere via subsequente solummodo reversus fuit hac
de causa ut patet et saluari per praedictum evangelium inde
c/ dicit apostolus Ego Johannes frater vester et particeps in tribulatione
et patientia et regno in Christo Jesu, resumens verba beati Johannis
evangelistae quibus docemur in mysterio, gloriosi Christi Jesu par-
ticipes esse valeamus omnes iure et caritate scribit, Ideo dico quod
dicit ego Johannes nobis in eorum promittitur ad gradum gratiae divinae, quod
Hiero. in interpreta. nominum, Johannes interpretatur gratia ut in quo
est gratia, sine qua nos pervenimus ad vitam, iuxta illud Romanos
stipendium peccati mors, gratia autem dei vita aeterna in Christo Jesu
domino nostro. Dicit ut quod subdit frater vester, non quidem carnali cognati-
one, sed spirituali regeneratione, dat intelligi quod nec dei gratiam
nec vitam aeternam habere possumus sine fide et baptismo, secundum
illud Heb. xi. Sine enim fide impossibile est placere deo, et Jo. iii.

Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto non intrabit in regnum
celorum, denique in eo quod addit, per multas [illegible] in tribulatione et pacien-
cia et regno [illegible] celesti, designat quod sicut scribitur act. xiiij.
oportet per multas tribulationes nos intrare in regnum dei,
et apponit [illegible] [illegible] [illegible] cristiana [illegible] [illegible] et fuit
in fide et spe ac paciencia [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
ad Jesum et Johannem [illegible] [illegible] [illegible] ultimo
considerandus de [illegible] fraternitate [illegible] quod Johannes [illegible] dum
[illegible] [illegible] dignitatem [illegible] [illegible] adoptavit eum in
filium [illegible] commendavit [illegible] accipiens [illegible] quod ipse
Johannes apostolus [illegible] fideli ut sit verus frater ac filius
matris dei, ut ostendit [illegible] [illegible] quia cristianus factus est
filius dei in baptismi regeneratione, juxta illud Jo. i. Quotquot
autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios dei fieri. [illegible] [illegible]
[illegible] filius dei naturalis, [illegible] [illegible] frater, unde
illud Heb. ij. Non confunditur fratres eos vocare, dicens: Narrabo nomen
tuum fratribus meis, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cristianus
[illegible], nisi quod [illegible] filius et imitator suus. Et [illegible] quod dicere, ve-
re frater suus et filius dei, quod sit filius et heres dei ac
coheres Christi, [illegible] [illegible] [illegible] filius marie virginis
per [illegible], [illegible] cristianus est filius adoptivus.
[illegible] [illegible] [illegible] gloriose, [illegible] [illegible]. Et [illegible] inquit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod genuit [illegible] [illegible], o [illegible] fiducia [illegible] [illegible],
[illegible], [illegible] dei [illegible] [illegible] [illegible], o [illegible] cristiane [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dignitatem et noli degenerare
a tam bono patre deo, a tam dilectissimo fratre Christo quod [illegible] fecit

prope ac morte redemit te, noli contemnere tam pie m[isericordie]
[illegible] gloriose virginis marie adoptacionem filialem. Hanc contemnit
qui hec et alia bona vilipendit et se tradit hosti dia-
bolo [illegible], peccando contra deum, de quibus scribitur Jo. viij: ait
vos ex patre diabolo estis et desideria patris vestri vultis [illegible]
eius sequitur nisi [illegible] que parabit cum diabolo et angelis
[illegible] ipse [illegible] Mat. [illegible] tamen [illegible]
[illegible] et [illegible], [illegible] omnibus [illegible] que facit [illegible]
[illegible] nisi penituerit et [illegible]
[illegible] nisi [illegible] O bone [illegible]
[illegible], sed diabolum [illegible] diabolum et penitere
[illegible] peccatum [illegible] habuisse contra [illegible]
[illegible] hec [illegible] peccatum
Deus [illegible] peccando [illegible] qui numquam voluit ipsum offendere
[illegible] exhibuit, qui ipsum [illegible]
[illegible] et custodivit [illegible] olei [illegible], Nam
[illegible] capitis [illegible] in asia [illegible], multas ecclesias ibi fundavit
imperator autem domicianus [illegible] eius fama [illegible] ipsum
in dolium [illegible] olei ante portam latinam mitti iussit,
ille autem exivit de vase illesus [illegible] videns igitur
imperator quod nec sic [illegible] ipsum
[illegible] relegavit, ubi apocalypsim deus
sibi revelavit, deus custodivit et defendit ipsum
[illegible] relegavit [illegible] eodem anno
[illegible] crudelitate interfectus, et qui [illegible]
domicianus [illegible]
fuit [illegible] apostolus [illegible] dissimiliter

hec ut quecumque domicianus mandaverat et ordinaverat re-
vocarentur et cassarentur. Sicque factum est ut sanctus Johannes qui
cum iniuria fuerat in insulam deportatus cum honore
Ephesum rediret, occurrente ei universa multitudine
et dicente: benedictus qui venit in nomine domini. Cum ingrederetur
urbem drusianam que fuerat per ipsum ad fidem conversa et de-
siderabat eius reditum, iam mortuam efferebant. Tunc
parentes eius et orphani dixerunt: Sancte Johannes, ecce drusi-
anam efferimus mortuam que nos omnes alebat et deo servi-
ebat in viduali castitate que tuum adventum desiderabat plu-
rimum dicens: O si viderem apostolum dei antequam morerer. Ecce tu
venisti et te videre non potuit. Tunc Johannes iussit fer-
etrum deponi et corpus resolvi, et dixit: Dominus meus Jhesus
Christus suscitat te drusiana, surge et vade in domum tuam
et para michi refectionem. Statimque illa surgens cepit ire
sollicita de iussione apostoli. Factus est ergo clamor populi per tres
horas dicentium: unus est deus quem predicat Johannes, unus est deus
Jhesus christus ~~[illegible]~~ multa alia miracula fecit.
Ad craton philosophus in foro spectaculum proposuit, duos eum iuve-
nes fratres ditissimos bonis distractis emere fecit duas
gemmas preciosas quas confringi iussit coram cunctis ostendens per hoc
despectum mundi ad philosophiam. Apostolus videns ait: Stultum
est talis mundi contemptus, eo quod in nostra doctrina dicitur debuissent
divitias pauperibus erogari, nec pro vana laude hec fieri.
Philosophus ait: Si verus deus tuus probat redintegret has gemmas.
Oratione quod apostoli reintegrate sunt miraculose perfectissime. Unde
philosophus et illi duo iuvenes crediderunt et omnes discipuli eius.

cum publice predicaret, Et duo iuvenes [illegible] apostoli
sequentes viderent omnium quedam servos suos preciosis vestibus
fulgere, et se ipsos egere, contristati sunt. Quos apostolus percipi-
ens hec iussit ut afferrent virgas et a litore maris lapi-
des quos convertit in aurum et gemmas, dixitque probate per auri-
fices et gemmarios istorum veritatem [illegible], et ita vendi-
derunt [illegible] ea que vendidissent, quod celestia premia perdidissent.
[illegible] ut in [illegible] medicaret [illegible] diu
[illegible] diaconis [illegible], ecce iuvenem quendam mortuum
efferebant, Et orante apostolo [illegible] cunctis primo resurrexit.
apostolus precepit ut illis duobus discipulis enarraret que vidisset.
qui enarravit multa de penis inferni et gloria paradisi, dicens
O miseri quos incredibilia bona gaudiis que plena palacia preparata
perdidistis quantaque mala infernalia incurristis [illegible]
[illegible] postulabat. Cui ambo apostolus [illegible] dicebat
[illegible] ut quos orbatas virge et lapides ad pristinam naturam
rediret. Quo facto, [illegible] quam [illegible] habuerant
recuperaverunt. Tercio custodivit ipsum Christus in populi sedicione
et veneni potacione. Nam cum Johannes per totam Asiam predicasset
cultores idolorum sedicionem in populo [illegible] Johanne [illegible]
trahebant ad templum Diane, cogerent sacrificare, quibus Johannes
proposuit ut aut ipsi ad invocacionem Diane ecclesiam [illegible]
everterent, et ipse idolis sacrificaret, aut ipse ad invocacionem
Christi templum Diane everteret et illi in Christum crederent.
[illegible] oravit apostolus et funditus templum corruit
et imago Diane comminuta est. Aristodemus autem pontifex
idolorum concitavit sedicionem maximam, ita quod [illegible]

contra alios in plurimis provocaret. Cui apostolus: quid vis faciam
ut placeam tibi? Et ille: si vis ut credam deum tuum, dabo tibi
venenum bibere, et si nullam in te lesionem habueris vere
deus ipse apparebit. Cui Johannes: fac sicut dixisti. Et ille: volo ut
prius alios coram te morientes videas ut plus timeas. Et
duos decapitandos a proconsule petiit, et dato illis vene-
no, mox spiritum exhalaverunt. Tunc apostolus calicem accipiens
et signo crucis se muniens totum venenum ebibit et nullam
lesionem incurrit, unde deum omnes laudare ceperunt.
Tunc Aristodemus ait: adhuc est michi dubietas, sed si
veneno mortuos suscitaveris vere credam. Tunc apostolus tu-
nicam suam tribuit illi dicens: vade sume et mitte eam
super corpora mortuorum dicens: apostolus Christi misit me ad vos ut
in Christi nomine resurgatis. Quod cum fecisset illico surrexerunt.
Tunc apostolus pontificem et proconsulem credentes cum omni paren-
tela baptizavit, qui in honore beati Johannis ecclesiam constru-
xerunt. Tertio custodivit eum ab aeris perturbationibus,
et quod magnum est a mortis dolore, sic et carnis cor-
ruptione, ut dicit Jeronimus. Refert quod Helinandus quod cum Johannes
evangelium vellet scribere, prius ieiunium indixit ut orarent
se digne scripturum, et in loco illo secreto quo divinam scripturam
scripserat oravit ut nullas [illegible] assistentis [illegible] ibi-
dem aeris iniurias pateretur, hanc eidem loco usque ho-
die reverentiam elementa servare dicuntur. Denique [illegible]
[illegible] amicicie vere est sese in morte non deserere. Proverbiorum: omni
tempore diligit qui est amicus, et frater in angustiis comprobatur. Ubi
Johannes bene servavit eum, quia in angustia crucis cum pateretur
assistit morienti et affuit sepulture etc. [illegible] duos

Johannis [illegible] ostendit, quod in morte ipsum visitavit et pari-
ter cum angelis et quibusdam aliis sanctis, sicut [illegible]
ad celos evocando, sicut Jeronimus et Petrus Damianus; hec [illegible]
maria, quod Christus personaliter cum discipulis venit ad dilectum
suum discipulum, sicut et ad matrem suam [illegible]
Cum Joannes esset xcviij annorum et a passione domini sexagesimo
anno lxvij, apparuit ei Christus cum discipulis, dicens: veni di-
lecte mi ad me, quia tempus est ut in mensa mea cum fratribus tuis
epuleris. Surgens Joannes cepit ire. Cui dixit dominus: dominica die
ad me venies. Veniente dominica die omnis populus congre-
gatus est ad ecclesiam eius nomine fabricatam. Cui a primo
pullorum cantu predicavit eisdem ut in fide essent stabiles
et in mandatis dei ferventes. Postea fecit sibi fieri fossam
quadratam iuxta altare et terram extra ecclesiam iactari,
descendensque in foveam expansis ad deum manibus dixit:
Invitatus ad convivium tuum domine Jhesu Christe ecce venio
gratias agens, quia dignatus es me ad tuas epulas invitare,
quia ex toto corde desideravi te. Cumque orationem finivisset,
fuit tanta lux, supervenit quod nullus eum respice-
re potuit. Recedente autem lumine fovea manna plena
inventa est, quod in loco illo scaturire videtur [illegible]
[illegible] arena. O quam [illegible] o vos fideles [illegible]
Laudamus deum nostrum in beato Johanne suo, et oremus ut eius
meritis det nobis gratiam et gloriam. A m e n.

De Innocentibus Sermo 3

Angelus domini apparuit in sompnis Ioseph dicens: Surge
et accipe puerum et matrem eius et fuge in Egiptum. Futurum est enim
ut Herodes querat puerum ad perdendum eum. Mat. ii. Karissimi fratres,
[illegible] quia hodie ecclesia sancta colit festum sanctorum innocentum.
Et certe dignissime hoc festum nominatur innocentum, [illegible]
quia hodie agit festum innocentum [illegible] hodie occisorum [illegible]
[illegible] hodie fecit dilectissimos natales illorum [illegible]
[illegible] qui ab Herode crudelissimo rege interfecti sunt [illegible]
[illegible] Et ideo [illegible] gaudent terra [illegible]
celestium militum et tantorum parvulorum [illegible] ecce [illegible]
[illegible] potuisset obsequio [illegible]
odio. Hec ille. Secundo quia de hoc festo innocentum dignissime [illegible] quia
a festo innocentum [illegible] innocentum [illegible]
[illegible] innocentissime [illegible] Maria [illegible] eius [illegible]
[illegible] Ioseph innocentis, de quo [illegible]
[illegible] hodie recolit ecclesia [illegible] in ipso evangelio
ubi [illegible] apparuit angelus domini in sompnis Ioseph dicens: Surge
et accipe puerum [illegible] et matrem eius [illegible] et
fuge in Egiptum [illegible] misterio
notabimus [illegible] ista verba
[illegible] ecclesie [illegible] in officio hodierno
[illegible] misterium [illegible]
[illegible] accipit [illegible] predicti [illegible]
[illegible] de fuga, que dicitur fuga in Egiptum
[illegible] de [illegible] subditur: Futurum est enim ut He-
[illegible] de Herodis [illegible]

Herodes [illegible]

Licet [illegible] da triplici et lugubri memoria filiorum ma-
:tyrum innocentum a celebri solito. Ideo quod hic pr. [illegible] istorum
innocentum solemnitas agitur lugubris in ecclesia, ut clareat
quod hodie [illegible] gaudia magis [illegible] et subtrahat leticie
cantica presentia sed etiam [illegible] Gloria in excelsis et
alleluia, et ite missa est. Et ad id ponit [illegible] [illegible] que [illegible]
hodie subtrahuntur quamvis certissima cantica leticie. Et hec tri-
plex causa est Rome
Primo in signum [illegible]
Secundo in signum illius status
Tercio in signum [illegible] status
Primo in signum [illegible] quem habuit beata virgo maria et [illegible]
[illegible] dum [illegible] compassione [illegible], et in hoc [illegible]
cat filios suos [illegible] fideles debere compati [illegible]
[illegible] [illegible] testimonium [illegible]
[illegible] filij dei. Et [illegible] filij et heredes. Heredes
quidem dei, coheredes autem [illegible] si tamen compatimur ut simul et
[illegible]. Hec illa [illegible] compassione
debemus [illegible] et [illegible] exhibere [illegible]
cogitates [illegible] anxietates [illegible] [illegible]
de [illegible] et [illegible] fugere ad [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] paganice [illegible] idolis dedita ubi non erat
cognicio veri dei, et [illegible] timor [illegible]
[illegible] de [illegible] ignota [illegible]. Et [illegible] virgo

tenerrima et delicata scilicet beata maria puer suo parare
atque portare maioris necessitatis ad aliam regionem
in longo itinere ducendo quicquid amaritudinis laboris
et fatigationis, famis et sitis, frigoris et penurie ac ne-
cessitatis sustinuerit die et nocte cogitare quis suffi-
ciat. Dicamus ergo et compatiamur. Secundo in speciali-
ter illis [illegible] qui scilicet isti pueri innocentes pro eo quod ad
limbum descenderunt ubi gloriam dei non videbant iuxta
quod [illegible] mortui [illegible] Job .xvij. Si sustinuero infernus
domus mea est, et in tenebris stravi lectulum meum
Ideo in signum huius fletus quem scilicet habuerunt intus paren-
tes maxime sicut scilicet [illegible] propheta Ieremie .xxxi. Vox in Ra-
ma in excelsis audita est, ploratus et ululatus multus Ra-
chel plorans filios suos, per Rachel intelligit Bethleem
[illegible] Nam Rachel fuit sepulta iuxta Bethleem. [illegible]
[illegible] Et ideo dicitur [illegible] Babilonem [illegible]
[illegible] quod [illegible] fuit [illegible] mortuorum [illegible]
[illegible] habebat, et [illegible] fuit maior et dolor
[illegible] et flere debebat [illegible] et admitteret [illegible]
[illegible] consolacionem [illegible] et [illegible]
[illegible] consolari scilicet Rachel metaphorice [illegible]
[illegible] intelligit [illegible] [illegible]
[illegible] patres [illegible]
[illegible] Jacob [illegible] ad [illegible]
[illegible] Rachel [illegible] persona [illegible] [illegible]
[illegible] fuit Rachel [illegible]
[illegible]

naturale ac cottar magis solet dolere de morte ac
de adversitatibus filiorum quam pater, tum quia mater molliore
et magis passibile ut mulieribus [illegible] viris. Unde [illegible]
plus dolet de [illegible] filij quam pater naturaliter ac [illegible], quamvis
pater plus gaudeat de bono filij quam mater, ut videtur
unde Salomon, proverbiorum [illegible] filius sapiens laeti-
ficat patrem, filius vero stultus maestitia est matris sue. Tertio
quia [illegible] et laboriosam
educacionem, unde philosophus viii Ethicorum dicit quod mater plus diligit
filios quam pater quia plus laboris habet circa eos. Item Virgo
[illegible] matris [illegible] hodie compassionis [illegible]
[illegible] [illegible] audit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sicut [illegible] parasceue [illegible] [illegible]
passio et eius matri [illegible] compassionem [illegible] [illegible]
[illegible] octava [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] magis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] significationem [illegible] resurrectionis future
octava [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dies [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dies [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] octava [illegible]
[illegible] octava etate [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] finalis [illegible] [illegible] perfecta [illegible]
[illegible] perfecta corporis et anime [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 12

in celo [illegible] O gloriosissimi domini. O fidelis anima cum Jesu
sanguine redempta, videns quod dulcis ac salubris [illegible]
hostis [illegible] celestia placere ac corpori [illegible]
et gaude cum gaudentibus [illegible] celesti [illegible]
[illegible] placere [illegible]
[illegible] vigilantes [illegible]
[illegible] celestia gaudio

Lectio secunda principalis de fuga et exulatu
domini Jesu Christi in egiptum [illegible] scribit [illegible]
[illegible] Joseph [illegible] angelo [illegible]
[illegible] palatium [illegible] et mansit [illegible] nocte [illegible]
[illegible] in egiptum, et erat ibi usque ad obitum Herodis [illegible]
[illegible] contemplacionibus [illegible]
[illegible] revelacione
[illegible] de angelica [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] historica [illegible]
[illegible] qui [illegible] fuerit
[illegible] de angelica [illegible] apparuit Joseph [illegible]
[illegible] angelo [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] Gabriel [illegible]
[illegible] fuit [illegible] illo [illegible] Joseph
[illegible] illa [illegible] Maria [illegible]
[illegible] angelus Gabriel
[illegible]

visum subtrahendo, non virginis famulatum. Secundo quaeritur,
cur iste angelus apparuit ipsi Joseph et non Mariae. Re-
spondetur quod [illegible] fuit pro [illegible] dei [illegible] adeo
illuminata [illegible] erat [illegible] de [illegible] et
[illegible] postea [illegible]
dei filius debebat [illegible] in Egyptum [illegible]
ut [illegible] habuit [illegible] certitudinem de [illegible]
[illegible] Joseph autem indigebat de his informari
[illegible] Tertio quaeritur [illegible]
[illegible] et quare [illegible] informat
[illegible] voluit [illegible]
[illegible] voluit [illegible]
[illegible] quod [illegible] non fuit revelandum [illegible]
[illegible] voluntas divina [illegible]
[illegible] revelaretur [illegible] beneplacito divinae vo-
luntatis. Quarto ut [illegible] ab aliis [illegible]
[illegible] non differtur [illegible]
[illegible] assumpta probaretur voluit [illegible] informari
[illegible] iii. di. viii. q. ii. ar. vi. in solutione
argu. [illegible] voluit [illegible] revelare [illegible]
ipsi Joseph et certificandum de [illegible]
[illegible] consolatione angeli dei apparentis [illegible]
[illegible] fuit ipsa apparitio et [illegible]
atque [illegible] in Egyptum [illegible]

Post festum purificationis Marie Nam postquam a bethlee
ubi diebus aliquibus steterant ascenderunt in Jerusalem ad pu-
rificationem et in pace [illegible] se transtulerunt in Naza-
reth galilee civitatem suam ubi diebus [illegible] fuit occulte
ut dicit Lucas ii. Cum autem isto [illegible] redissent in nazareth
apparuit angelus ipsi Joseph admonens ut fuge-
ret in Egyptum. Et ut dicit alibi [illegible]
in [illegible] nazareth [illegible] ordina[illegible] dare fami-
liam [illegible] occasionem accipiendo [illegible] fugerunt in egiptum
O [illegible] debemus [illegible] mente considerare
[illegible] compassione ac venerabilis Joseph solicitus
[illegible] mandato dei disposuit virgini Marie [illegible] virgo
[illegible] recipere animum audiat hec
[illegible] O quanto do-
loribus ubi [illegible] accepit credo quod [illegible]
[illegible] filium [illegible]
[illegible] accipiebat quantos [illegible]
[illegible] deposuit [illegible]
[illegible] fatigata [illegible] amaritudine [illegible]
[illegible] omnia pro [illegible]
[illegible] virgini [illegible] matri O deus [illegible]
[illegible] permisisti [illegible]
[illegible] et Joseph dicit O angele dei [illegible]
[illegible] de [illegible]

monachus fugere quod filius dei ante horam fugit cum
quod liberet nos ab [illegible] ipse unicus timuit [illegible] videat [illegible]
et regula [illegible] videtur [illegible] que ipsa [illegible] me pax
[illegible] fuit et vos [illegible] exemplario de [illegible]
fuge [illegible] et [illegible] [illegible] Ante tamen decius voluit fu-
gere [illegible] potuisset [illegible] iudeam [illegible]
voluisset [illegible] et [illegible] morte, sic et fecit [illegible]
iudeis [illegible] verba capere et lapidare [illegible] facere
potuerunt nisi quando [illegible] permisit se capi et tamen [illegible]
ut [illegible] [illegible] potuisset [illegible]
de [illegible] [illegible] iudeam [illegible]
Voluit [illegible] fugere [illegible] implecionem
que erat [illegible] ut [illegible]
[illegible] et [illegible] nos [illegible] de [illegible]
et fugiamus [illegible] horam [illegible]
voluit igitur cum hora [illegible] non [illegible]
illorum [illegible] materiam [illegible] furore [illegible]
[illegible] et [illegible] sic fugiendo [illegible]
[illegible] occasionem peccandi subtraheret. Voluit igitur [illegible]
fuge [illegible] ut et nos doceat [illegible]
[illegible] ad [illegible] occasionem [illegible] peccandi [illegible]
ad [illegible] dicit quod in presencia prelato [illegible]
persona [illegible] fugienda, exemplo [illegible] facile [illegible]
fugit [illegible] fidem [illegible]
[illegible] et tamen ait discipulis [illegible] vos [illegible]

civitatem fugere [illegible] Adverte quod [illegible]
fugerit ut [illegible] divinitatem [illegible] diabolus quod [illegible]
[illegible] filium dei cognovisset et non [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] in egipto [illegible]
[illegible] in nocte [illegible]
[illegible] Adverte [illegible] illud [illegible]
[illegible] corruit [illegible] Joseph [illegible]
[illegible] in egipto [illegible]
[illegible] ibi [illegible]
[illegible] in egipto [illegible]
[illegible] bonum [illegible]
[illegible] super bonos et [illegible]
[illegible] misericordie declaratione [illegible]
[illegible] misericordie [illegible] super [illegible]
[illegible] quot plagas [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] quod dei [illegible] inimicus [illegible]
[illegible] ipsos [illegible]
[illegible] dei misericordia [illegible]
[illegible] adverte [illegible]
[illegible] considerando quod [illegible]
[illegible] necessitatibus [illegible]
[illegible] non desinit [illegible]
[illegible]

[illegible] et iusticiam [illegible] adhuc [illegible]
et [illegible] ut [illegible] cogeret

Articulus tercius de exemplari signo nobis dato

[illegible] fuit corde et misericordie dei [illegible]
[illegible] volunt [illegible] exemplum et signum salutis
declaravit [illegible] bona [illegible] dam [illegible] ipsi
[illegible] infallibili [illegible] dati sunt [illegible] in
exemplum et signum multiplex. Primo in exemplum [illegible]
[illegible] ut non tardemus converti ad dominum [illegible]
[illegible] potestas nec [illegible] valeret
[illegible] adolescentes [illegible]
[illegible] facere deberent [illegible] Eccli. v.
Ne tardes converti ad dominum, neque differas de die
in diem, subito enim veniet ira illius, et in tempore vindicte
disperdet te. [illegible] ad [illegible] ipsis
[illegible] ad [illegible] omnes [illegible] offerre
[illegible] diabolo et [illegible]
Secundo dati sunt in exemplum et in signum [illegible],
[illegible]
[illegible] sunt [illegible]
facere deberet [illegible] Nimirum [illegible]
[illegible] eos [illegible] ad [illegible] et
[illegible] et [illegible]
[illegible] eos ad martirium et ad [illegible]

ea. Nonne magni pretii [illegible] deo serviarent, cum essent
[illegible] qui parvuli [illegible] obsequii [illegible]
[illegible] pauperes erant [illegible] milia et [illegible]
[illegible] quod [illegible] parvuli magnis [illegible]
[illegible] servicio dei et passione [illegible]

Ac forme passionis eorum [illegible]

Nato domino [illegible] ascalonita dictus nacione
fuit [illegible] herodes [illegible] a Cesare augusto
[illegible] de genere [illegible] accepisset et [illegible] ablatum a
[illegible] iudea [illegible] imperium [illegible]
[illegible] de iudea, ut [illegible] de semine [illegible]
[illegible] da iudea [illegible] Ista herodes [illegible]
[illegible] audiens a magis [illegible]
[illegible] regem [illegible]
[illegible] et de [illegible] de vero [illegible]
[illegible] quam [illegible] regem iudeorum [illegible]
iudeorum [illegible] Rogavit magos ut ipso regem
[illegible] simulans se velle adorare, quem
[illegible] occidere. [illegible] ab angelo [illegible] magi
[illegible] reversi sunt in regionem suam, [illegible]
[illegible] vere [illegible]
[illegible] stella visione deceptos ad se redire [illegible]
[illegible] audivisset quae pastores dixerant
[illegible]

72

Et q[uod] [illegible] [illegible] et cum a [illegible] [illegible] valde [illegible]
[illegible] [illegible] se a magis illusum [illegible] [illegible]
[illegible] puerorum in bethleem cepit [illegible] [illegible]
[illegible] illis [illegible] occideret. Et q[uo]d [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dum [illegible] [illegible] angelus Joseph
et matrem eius puerum [illegible] in egiptum fugere [illegible]
[illegible] [illegible] scolastica [illegible] herodes [illegible] [illegible]
[illegible] filios [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] alexander et aristobolo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de morte patris [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] antipater [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Et p[er] epistolam [illegible] herodes [illegible]
[illegible] filios [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
obedierant [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] herodes et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de magis [illegible] [illegible] [illegible] occidit [illegible] [illegible]
[illegible] in bethleem et in omnibus finibus eius a bimatu [illegible]
[illegible] duos annos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] magorum [illegible] herodes [illegible] [illegible] [illegible]
ubi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et

sic eam ambulando et inferius aliquid dicere esse audebat/
Et ... [illegible] habanum ... [illegible] familiabatur ... fide
[illegible] superior etate et inferior [illegible] sancta [illegible]
[illegible] a [illegible] et inferior [illegible] et hoc modo
Nota [illegible] et [illegible] ... [illegible]
[illegible] voluit [illegible] pro [illegible]
[illegible] voluit ut et ipse et [illegible] diu [illegible]
[illegible] penuriis et labore [illegible] fatigari [illegible]
magna [illegible] et [illegible] de [illegible] vite
[illegible] voluit et ire per desertum [illegible]
[illegible]
[illegible] domus [illegible]
[illegible] habebat O [illegible] pauperum [illegible]
[illegible] adeo quod ut [illegible] dicit [illegible]
[illegible] velocissime [illegible] sic ille
[illegible] forte erat [illegible] habebant
[illegible] nocte et die [illegible]
[illegible] inter feras et bestias agri ac serpentes
[illegible] solitudine [illegible] sitis timore et aliis [illegible]
[illegible] quod [illegible] sua pietate
[illegible] habuerunt [illegible] quod [illegible]
[illegible] parturit miraculosa. Narrat [illegible] de [illegible]
[illegible] sub altissima arbore palme et
[illegible] sub cuius umbra ait
[illegible] O [illegible] fructibus percipere possem?
[illegible] O [illegible] potius cogitabat de aqua quo
[illegible] deficit. Et ecce palma se inclinando
[illegible] colligendas exhibuit, et de sub
radice fons aque erumpit, et sic plurimum sunt recreati/

quorum [illegible] 13

Passio anno a Christo [illegible] reposita refert quod in alio quodam loco
nulla via arbor altior [illegible] usque ad terram inclina-
ta [illegible] adoraverit et fructum eius ad [illegible] pre-
buit [illegible] postea fuit [illegible] ut [illegible] de eius fructibus
ut folio aut cortice [illegible] egrotancium [illegible] sibi [illegible]
multas corpore [illegible] demum vulgariter [illegible]
eciam apud Sarracenos quod in alkahiron alkahiron [illegible]
de qua solo balsamus irrigatur [illegible]
[illegible] ego [illegible] puerulus [illegible]
eo [illegible] balsamum [illegible]
quod dicitur [illegible] vidit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut narrat [illegible] de [illegible] et manus [illegible]
[illegible] latro [illegible] respiciens [illegible]
[illegible] vidit et admiratus [illegible] dicens
[illegible] si possibile [illegible] fieri [illegible]
[illegible] vera [illegible] ego [illegible]
[illegible] ipse [illegible] me [illegible]
illos [illegible] [illegible] defendit
ego ipsum et [illegible] ad [illegible]
[illegible] latro [illegible] ibi [illegible]
[illegible] quod habebat [illegible] illis [illegible]
[illegible] habebat [illegible] filium [illegible]
[illegible] natum [illegible] ibi [illegible]
[illegible] ad [illegible] balneandum, post balneum [illegible] latro
[illegible] eadem [illegible] et balneum [illegible] filium
posuisset [illegible] leprosus [illegible]
latro et eius uxor adorare [illegible]
dixit latroni [illegible] tibi [illegible] reddendam

pro pietate ista nobis exhibita ab hoc filio meo. Et et dic
fuisse Pater ille q [illegible] a [illegible] [illegible] et [illegible]
hoc [illegible] [illegible] dicit [illegible] [illegible] hodie [illegible]
[illegible] perdidisse. [illegible] Pater ipse [illegible] ad [illegible] egip
ti [illegible] et reddit [illegible] cum [illegible] egiptum
omnia idola corruerunt [illegible] sacerdotes templorum
ingressi vidissent [illegible] facerent [illegible] et
[illegible] dixit [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible]
ad idola [illegible] egipti [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] demonum [illegible] sed [illegible] egip
[illegible] demonum [illegible] [illegible]
[illegible] quidam [illegible] [illegible] et
post hec ista [illegible] [illegible]
[illegible] in egipto [illegible]
ad quandam civitatem thebaide [illegible]
[illegible] et ibi aliquam domum [illegible]
[illegible] usque ad [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] angelus domini apparuit Joseph [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] cum [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] veneno [illegible]
[illegible] odium et [illegible] tempore [illegible]

74

suggestione sedi, ob hec patre irato ambos occidit. Item
Antipatrem primogenitum suum quem odio concepto patrem veneno
voluit occidere incarceravit. Sed cum iam in septuagesimo anno
etatis, febre valida, prurigine corporis, continuis
tormentis, vermescentibus testiculis, pedum inflacione,
intolerabili fetore, crebro anhelitu vexabatur. Die
quadam cum tussis violentia distenderetur cultellum ma-
num se ipsum percussurus in mensa levavit, sed consobrinus
eius festinanter dexteram impedivit. Protinus autem
quasi rex mortuus esset in aula ululatus insonuit.
Quo clamore audito exultat Antipater in carcere ... et
se solvere custodibus pollicetur. Quod rex iratus eum filium
suum occidi fecit. Et tandem post quinque dies cultello
quo pomum consueverat purgare manu propria se
ipsum peremit. Sic ergo dictus rex ... Hec in legenda ...
claret quod deus malos male perdet et ... celestia
premia retribuat. O quam indicibili tormento cum
herodes cruciatur in inferno. O si poderaretis quantis
eius penalis et fetidor dierum, quantis igitur ardes
et omnibus amaritudo infernali ipsum cruciaverat in
eternum. O peior homo primitus, quia quod illi evenit et
tibi occurrere valorio potest. Ergo quomodo ... filios
tuos aliter piculo faciunt contra; O anima fidelis
si ... videre posses quanta gaudia ... sunt

bravii innocentum in celo et quorum luctus [illegible]
herodis et omnium dampnatorum in inferno / utrique scilicet
ad celestia vos preparavit christus dominus nobis prestet qui

Alius sermo de innocentibus

Angelus domini apparuit in sompnis Joseph dicens
surge accipe puerum et matrem eius et fuge in
egyptum. Math. ij°. In sermone predicto [illegible] et aliter
duorum magorum [illegible] quando visitet [illegible] partes
[illegible] accipiunt [illegible] pallacium et cancellarium
[illegible] per familiaritatem et societatem et pueros
et imbuant eos per suum obsequium. Eodem modo fecit
deus celi et terre creator omnium creaturarum et sal-
vator omnium in ipsum credentium [illegible]
[illegible] volens [illegible] partes visitare [illegible] terra
descendens de celo quod a terra distat per vij. milia annorum
[illegible] illuc [illegible]
apostolos, duxit secum pallarium suum scilicet beatum Stephanum
et cancellarium suum scilicet beatum Johannem quorum solemnia
[illegible] et pueros scilicet sanctos innocentes quorum
hodie festum agimus [illegible] sicut dicitur in principio [illegible]
[illegible] apparuit [illegible] nostro [illegible] considerabis
triplicem diem quam debemus solemnizare [illegible]
Prima [illegible] flebilis
Secunda [illegible] desiderabilis
Tercia [illegible] laudabilis

[illegible] prima [illegible] dies natalis
nostri flebilis quia

quia sicut hiis diebus preteritis gaudebamus solemnizando
festa Nativitatis domini. Nunc autem debemus flere
cum ecclesia concordando. quia ecclesia videmus quod deponit
vestimenta iocunda et assumit tristia ac etiam
ymnos quos cantabat laudans et gloria in excelsis deo
non cantatur nec alleluia ad significandum quod debet flere.
Secundo est dies dolorosa. quia pueri habuerunt mem-
bra divisa in suo corpore in quibus multa tor-
menta sustinuerunt. Tercio est lacrimo-
sa quia mater eorum flebat cognoscens quod filios
[illegible] querunt ad occidendum. Sic impleti [illegible]
[illegible] racione [illegible] mater flebat et fuit
martires cum pueris suis ut fuit salvata.
Nam aliqua mater dabat [illegible] suos
pueros ad occisionem [illegible] malos quod [illegible]
non occideret [illegible]. Consueverunt reges
res nobiles et caros diligenter custodire. Sic
ergo puerum nobilem et carum deus pater volens
eum ab herode isto homicida custodire mona-
uit per angelum Ioseph ut fugeret in egyptum. Sic
etiam nos fratres karissimi thezaurum id est animam ab herode id est
a dyabolo custodire debemus. proficiendo de virtute in
virtutem. O mira res deus hominis fugit mortalem
quem timent angeli et demones et omnes creature
fugit mortalem qui venerat mori. Et [illegible]

Quia nondum venit hora eius, quia sicut homo in sua
natura perfecta paruit. Ex hac etiam oportebat quod
eius in nostra perfecta pateret per culpa hominis et
ut doceret homines et cognosceret ab hominibus in
fide [illegible] acta facit [illegible] confirmatorem fidei. Quia
si [illegible] fuisset mortuus non [illegible]
didisset homines [illegible] non loqueretur, non
docentem non miracula visibiliter facientem, non
infantie fuisse passum sed [illegible], et per consequens
non credidisset illum esse filium dei nec [illegible]
[illegible] et ideo apparuit angelus Joseph
in somnis et non in vigilia, quia quod erat
[illegible] et fidelis [illegible] manifeste
ista non indigebat sicut pastores qui autem
simplices et rudes. Unde dicit angelus
surge et accipe puerum et matrem eius et
fuge in egiptum et esto ibi usque dum dicam tibi
Futurum est enim ut Herodes querat puerum ad perdendum
eum. Non dixit [illegible] matrem [illegible] puer dicit puero
[illegible] impossibile [illegible] et Joseph
accipe [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] dei non [illegible] [illegible] nobis
nasceret [illegible] de [illegible] [illegible] et quis
fuge quo [illegible] dei aut [illegible] fugit aut quis

liberet nos ab inimicis si ipse inimicos fugeret. Res-
pondit Crisostomus, ut regulam servandi nature ostenderet
quam ipse dedit: Si me persecuti sunt et vos persequentur.
Item beatus [illegible] propter hoc fugit ut occultaret suam deitatem
ante dyabolum, quia si iudei filium dei ipsum co-
gnovissent et [illegible] per iudeos nunquam dominum
crucifixissent, et sic non fuisset mundus salvatus per mortem
suam. Ista glosa. In Egiptum autem non [illegible]
[illegible], quia [illegible] ut adimpleretur illud Jeremie
fugit autem [illegible] iudea, ut adimpleretur illud: Ex Egipto vocavi filium meum. Sequitur autem
cum Egiptum intrasset, eadem hora secundum
quod ait [illegible] Egipti ydola corruerunt, secundum illud Ysaie: Ecce
plus [illegible] fuit [illegible] cognoscetur dominus ex Egipto. Et Cassi-
odorus [illegible]. In Hermopolim civitate Thebaidis
dormiebat, quod in [illegible] arbor que vocatur persidis valens ad sani-
tatem, illa arbor que vocatur persidis, valens ad sa-
nitatem, quia si folium aut particula cortici
collo egrotancium alligatur curantur. Cum igitur
beata virgo Maria cum filio in Egiptum fugeret,
hec arbor usque ad terram se inclinavit et Christum
supplicitur adoravit. Quinta, Iozeph [illegible]
[illegible] accepit puerum et matrem eius et secessit
in Egiptum et morabatur ibi usque ad obitum Hero-
dis propter annos [illegible]. Sed quando [illegible] vii annis
in Egipto ad [illegible] quod toto tempore pueri manent
cum bonis et cum [illegible]. Nam ipse [illegible]

bonos et malos, Christus scribit, Mat. ultimo: Ecce ego vobis-
cum sum usque ad consummacionem seculi. Tunc Herodes
videns quod illusus esset a magis iratus est valde
et reges tamquam [illegible] dilexit. Hic parvulus iacet in pre-
sepio placet regibus et ego in throno sedens
ab eis [illegible], qui ad me venire [illegible]
[illegible], illum vero querunt in paupertate [illegible]
aliqui doctores dicunt quod cum [illegible]
quando stella de capitolio ad sua redire [illegible]
Et tandem cum audivisset quod pastores dicerent
et quod Symeon et Anna prophetassent [illegible]
[illegible] timuit [illegible] a magis [illegible]
illusus esset, et ideo mittens occidit omnes pueros qui
erant in Bethleem et in omnibus finibus eius a bima-
tu et infra, a duobus annis secundum tempus quod ex-
quisierat a magis. Ut legitur in Scolastica hi-
storia quod Herodes [illegible] filios
quos miserat Romam liberalibus artibus [illegible]
[illegible] a studio redierunt et cum [illegible] regno
[illegible], ob hoc [illegible] Antipatrem [illegible]
[illegible] illius [illegible] proinde [illegible]
de morte patris [illegible] quale [illegible]
possessio [illegible] in se [illegible]
[illegible] pendentes [illegible] illatorum

romam navigaverunt ad [illegible] et de preceptis
imperio consilii. Tunc ipsis Herodes [illegible]
de morte [illegible] et [illegible]. Ecce [illegible] Magi
venerunt ab oriente [illegible] turba-
-batur. Herodes [illegible] in regem [illegible] et vocat
magos occulte ne videatur [illegible] iudaeis et
cogitabat quod [illegible] magi non
dederunt [illegible] Herodes [illegible] citatus
romam ut filiorum accusationibus responsurus esset
qui cum iter faceret [illegible] et [illegible]
[illegible] magos [illegible]
[illegible] fecit [illegible] navem [illegible]
[illegible] vehementer [illegible]
[illegible] Herodes [illegible] filiis
coram Cesare [illegible] ac [illegible]
filii obediret patri ut ipse regnum dimitteret
cui vellet. Et iter cum augusto cesare [illegible]
[illegible] quod magi venerunt et regem iudeorum
[illegible] fortis a romano imperio regum
[illegible] augustus [illegible] Herode
in regem et [illegible] Herodes quoque [illegible]
[illegible] pueros [illegible] dicit. Tunc impletum [illegible]
quod dictum est per Jeremiam prophetam. Vox in Rama audita
est ploratus et ululatus Rachel plorans filios suos
noluit consolari quia non sunt. O quantus [illegible]

stella visione
eos decepit
ad se redire
[illegible]
[illegible] et
[illegible]
[illegible] pueri
[illegible]
[illegible]
audisset que
pastores dixe-
runt et que
Simeon et
Anna prophetave-
runt vehe-
menter timuit
et [illegible]
[illegible]
[illegible] potuerunt

parvulorum et matrum fuit. plorabat enim pueros
quia separabantur a matribus suis quia ducebantur ad mortem
quia a barbaris militibus occidebantur. ululabat
[illegible] quia inter [illegible] duplicem dolorem, unum quia pueros
suos videbat interfici, alium dolorem quia ipsa de
[illegible] parvulis, [illegible] [illegible] ci-
[illegible] decorem dissipabat quia ornamenta sua ami-
ttebat. multis modis volebat infantes suos ab-
scondere et ipsa se publicabat, et nesciebat sa-
cra quam non didicerat formidare. unde
pungebat carnifices et [illegible] [illegible]
bat ad carnifices [illegible] clamabat quod [illegible]
a me quod genui [illegible] [illegible]
portabat et ubera mea [illegible] alia [illegible]
clamabat o [illegible] latronum occide
matrem cum filio et quod me dimisit [illegible]
[illegible] mortem et libera
matrem. alia dicebat quod [illegible] et
[illegible] occidisti et ad eum qui venit [illegible]
non potestis. alia dicebat veni iam salvator
mundi [illegible] videat te [illegible] non
occidat infantes. talibus autem lamentis pueros
et matres [illegible] ad celum [illegible]
ctorum a deo [illegible] innocenti [illegible] [illegible]
[illegible] dies adhuc [illegible] vita

... castello quo ... pungunt

plagatus a deo. Sic scribit Josephus. Re-
des in intestinis ardore ignis urit ita quod nunquam
saciabatur; lateribus plagas, morsus sibimet corpus
[illegible] quam sentiebat; dolore colli pacie-
batur; pedes in [illegible] habebat [illegible]
[illegible] exaltabat et sic filii dicebat [illegible]
[illegible] corpus [illegible] [illegible] supplicium et
ps ac miserabiliter expiravit. Et dicit quare
isti innocentes sunt salvati, cum voluntatem non
habuerunt, et [illegible] nos cum actione [illegible]
cedit [illegible] et ex voluntate [illegible]
dicitur quod nulli datur premium cui [illegible] non fuit
ex [illegible]; Respondetur: Deus dedit eis [illegible]
[illegible] ideo quod nati sunt [illegible]
et sic non sunt baptizati aqua, in sanguine
proprio, quia sicut aqua de latere Christi fluxit
dedit virtutem baptismandi aquis ad [illegible]
[illegible] et sanguis qui dedit virtutem, ut
[illegible] affundant sanguinem suum
[illegible] baptizabit [illegible]
Adhuc querit magis a pastoribus, a regibus, a
[illegible] a hostibus; pastores ad [illegible]
reges ad adorandum, [illegible] ad custodiendum [illegible]
ad occidendum, [illegible] festinabant

Secu. Remigius, Magi dolet, alii Johan de Sacri.
Christi vos presbiteri sicut pastores, ut contemplarentur
Christum et [illegible] sicut pastores Christum
sicut reges ut eum adorent. Magi muneribus
laudaverunt [illegible], filii Marie [illegible] que et a
ministri eum [illegible] ipsum [illegible]
[illegible]. [illegible] eum [illegible]
[illegible] corrumpentibus [illegible] sicut Herodes
[illegible] eum quesierat ad perdendum. Christi [illegible]
hodie. querunt [illegible] ad perdendum. [illegible]
[illegible] ipsum [illegible]
Herodes eum voluit occidere [illegible] timuit
perdere regnum [illegible] perdidit [illegible] celeste.
[illegible] hodie [illegible] perdunt regnum
celeste post vitam presentem. Ideo [illegible]
[illegible] tenebre [illegible] ipse nobis [illegible]
ut nobis illuminat quia ipse lux [illegible] illuminans
tenebras. Rogemus eum ut etiam hodie illuminet
tenebras cordis nostri. Nota [illegible] quod [illegible]
[illegible] sua recepit [illegible] patri pro
nobis ut nos redimeret et doceret [illegible]
[illegible] consideraremus quod [illegible]
[illegible] tenerrima et [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]
adversa [illegible] a in [illegible]

Sermo secundus In summa Nativitatis cum aliis

Egredimini filie Syon et videte regem Salomonem in diademate
quo coronavit eum mater sua. Canti. iii°. Scribit Guido Cameracensis
episcopus quod quoddam castrum optime edificatum fuit super flumen magnum
ubi plures nobiles ad solacium pariter convenerunt. Contigit
quod cum ibi essent simul viderunt Cignum album descendentem
et album eius habentem cathenam argenteam in collo. et qua
traxit naviculam in qua sedebat Gigas iuvenis pulcre forme
fortissimi corporis et elegantissime complexionis. Cignus vero
iuxta castrum applicavit et gigas de navi exsiliit. quidam
nobiles videntes eum cum reverencia et honore magno
susceperunt. Gigas ergo ad preces Nobilium ibi mansit et
electus in regem crevit quod in gentem magnam. Mistice per castrum
Mundus intelligitur qui respectu magnitudinis celi est quasi castellum
in quod dominus intravit. Luce x. Hoc castrum situm est super
flumen. Quia est in Valle. quod est undique aquis circumdata. Sicut
et hoc per regem magnum Alexandrum est probatum. Legimus in
historia ipsius quod ipse multum excogitavit quo posset ascendere
celum quod vidit. Fecit ergo sedem excogitatam. Et apprehendens
duos Griffones colligavit eos cathenis. et posuit ante eos
cibum illorum. Ceperunt ergo sursum levare donec totam terram
videbat sub se quasi arenam et mare sicut draconem imaginatus

irent ad nemus quasi. Sed alia vice obumbravit eos. Et
Griffonibus dicerit in terra in loco campestri longe ab Oceano mi:
nore dicitur domum. ubi tunc sepelivit ... Alexander et in
forti angustia vox a militibus suis est inventus. Ex hac patet
historia quod castrum Grigdi est recondatum et ... ad hoc castrum
venit albus Cignus, hoc est Gabriel angelus qui dicit digna
tam Christianis. Rex sed ... matre. Et propter ait
marianus. Quod Cignus pullos suos solicite protegit et custodit
et appropinquantibus sibi pullis se fortiter expandit opponit
in collo ... Anglicis suis mandavit ... Iste cignus

De excelso colore vir: ginis

nobilissimus ... a deo in civitate galilee. Luc. 1. Habuit cathenam
argenteam i. salutacionem angelicam Ave. Ave gratia plena. que
dicitur argentea, quia argentum dulcius sonat. Sic hec salu:
tacio in auribus virginis dulcius resonavit. Teste Bernardo
in sermone. Est tibi o Maria quasi ... dulce audire hoc
verbum salutacionis Ave gratia plena. Audiens enim consolacionem
Audiens Ave Maria salutantes. Ideo potuit dicere illud
Canti: 2. Sonet vox tua in auribus meis. Vox
enim tua dulcis et facies tua decora. Cum hac cathe:
na argentea attraxit ad consensum obtestatam incarnacionis i. Mariam
virginem que Navis dei, ut in ipsa veniret ad perpetuam
salutem nostram, ideo dicit de ipsa. In nubibus ...

Facta est q[uasi] navis institoris de longe portans panem suum.
Hec bar conamicta sedit verd gemmis ... , de quo dr ps. Exul-
tavit ut gigas ad currendam viam. Ipse e[st] gigas pulcre, secun-
dum ps. xliiii. Speciosus forma pre filiis hominum. et candor
lucis eterne. et speculum sine macula, Sapie. vii. Et e[st] for-
tissimi corporis. Quia deus fortis et potens in prelio. Secundum ps.
Hic gigas elegantissimus hodie de cubiculo virginali egressus est
in terram benignissime per suam nativitatem. sicut canendo protestatur
Sancta mater Ecclesia. Puer natus est nobis et filius datus est
nobis. Isaie ix. Ideo Nobilissimi cives celi ipsum cum gaudio
susceperunt laudando et dicendo. Gloria in excelsis deo. Luce ij.
Ideo et angeli locum tenentes, Scio inestimabile gaudium angelice
sancte quod proceres in celo natale felicissima fore natum. pet
nos deberemus illis conformari et hodie venientem regem cum gau-
dio suscipere. Recte sicut in magnis regnis. tunc cum tota
unica veniendo quando nobis rex genuerit. Et ad hoc hortatur
nos sapiens in verbo prelibato dicens. Egredimini filie syon
In quibus verbis duo considerabimus. Primo devotam rei nati-
obviacionem, Ibi Egre. Secundo devotam ... coronacionis. ibi in
diademate. De primo notandum. Cum rex terrestris aut dux
venerit ad aliquam civitatem devote hospitibus. vel saltem illos
ad veniendum omnes in colle. vel saltem maior pars civitatis

exeunt ad ipsum videndum et ad reverentiam sibi exhibendam.
hoc figuratum 1 Regum xviii ubi legitur quod David ad victoriam
a prelio percusso philisteo egresse sunt mulieres de urbibus et uni-
versis Israel cantantes choros quod ducem in occursum Saul. Quia
vicerat eum David quando vellet Golia philisteum expugnare
egresse inquit in tympanis letitie et in sistris et precinebant
mulieres laudantes atque dicentes. Saul percussit mille. Et David decem
milia. Moraliter loquendo verus David pre filius. Rex celorum
et dominator omnium regum, hodie venit in civitatem nostre habita-
tionis. De qua dicit Ecclesiastes ix. Parva civitas et pauci
viri in ea. Venit inquit ut hostes nostros vinceret et nos in
eternum salvos faceret. Sicut testatur Evangelium Luce xix.
Venit enim filius hominis querere et salvum facere quod perierat,
quod confirmat apostolus 1 ad Thimotheum 1. fidelis sermo
et omni acceptione dignus quia Christus Ihesus venit in hunc
mundum peccatores salvos facere. Et exultate igitur o peccatores et
gaudete omnia quod tanto regi appropinquate. ipsumque cognoscite. Quia
hodie animalia irrationabilia deum verum cognoverunt
et ei reverentiam exhibuerunt. Unde legitur quod Ioseph proficiscens
in Bethlehem cum Maria pregnante, duxit secum bovem
et asinum, ut forte bovem venderet et censum cesari et pro

11 ... ...

Solvet . et de residuo vivierent . et asinum ut supra et virgo
obvenerunt . Bos quidem et asinus miraculose dominum cognoverunt et flexis
flexis genibus coram deo quasi adoraverunt . et hoc ante predixerat propheta
Ysa[ias] i . Bos cognovit possessorem suum . et asinus presepe domini
sui . Item lege de infideli et pagano Octaviano qui
dominum verum veneratus fuit . Refert Innocencius papa tercius quod
cum Octavianus universum orbem dicioni Romane subiugasset .
in tantum senatui placuit . ut ipsum pro deo colere vellent . pru-
dens vero imperator mortalem se intelligens . immortalitatis nomen
sibi usurpare noluit . ad illorum vero importunam instanciam
Sibillam Tiburtinam advocavit sciens volens per eius oracula . si quis
in mundo aliquando eo maior nasceretur . Cum ergo in die nativitatis
domini consilium super hac re congregasset . Et Sibilla in camera
imperatoris oracula insisteret in aere medio circulo ~~aureo~~ aureus
apparuit , et ut testatur Orosius de Octaviani tempore hora tercia
repente liquido quasi aere circulus aureus circa solem apparuit et totum
orbem ambivit . Romana vero ostendit quod ipse solus solem solus mundum
quod totum fecisset et regeret . Et ut Innocencius . quod in medio
circuli virgo pulcherrima puerum in gremio gestans apparuit . Tunc
Sibilla Cesari ostendit . Cumque ad predictam visionem miraretur
audivit vocem dicentem . hec est ara dei . dixitque Sibilla
Hic puer maior te est . Ideo ipsum adora . Tunc imperator

Abacuc quoque inter duo animalia et cetera iij° capitulo

... ad ...

fecit. Et hec camera eius in honore Sancte Marie dedicata fuit, intelligens imperator quod hodie puer maior nato se esset thura obtulit, et deus de celo oculum iecit. Ideo non solum irrationabilia animalia, verum etiam creature rationales eo nato obviam venerunt. Angeli in eius nativitate tanta dulcedine sunt repleti quod celum relinquentes ad eius cunabula venerunt, quemadmodum dicitur in Luce ii. Cum completi essent dies Marie ut pareret peperit filium suum unigenitum et pannis involvit et in presepio reclinavit. Statim apparuit angelus, suscipiens natum regem cum gaudio. Et ad hoc gaudium invitans pastores ait: Ecce evangelizo vobis gaudium magnum. Et subito facta est cum angelo multitudo militie celestis deumque laudantium et dicentium: Gloria in excelsis deo. Et hec predixit propheta Johel iii: In illa die stillabunt montes dulcedinem et colles fluent lac et mel, ubi per montes intelliguntur magnos angelos, per colles vero minores, quod omnes hodie mansiones relinquentes regem suum natum laudaverunt et minas suas reparavit cum iubileo cantico susceperunt. Hodie cum ego digna gratiam ... suscepit ... deinde de ipsa quod ego peperit et post partum virgo permansit ... Christum ipsum quem genuit adoravit. Certissimus sum omni dubio ... ad tantam exultationem et ... Maria filium suum hodie suscepit quod omnia lacrimas continere eo potuit

Prima feria post festum regum Thobie x. Cum tobias filius suus peregrinari
misisset, uxor anna nullomodo consolari poterat sed quottidie ex:
currebat et circuibat vias omnes per quas spes remeandi
videbatur. Et ut dicitur c. xj. Sedebat cottidie secus viam
et in supercilio montis, ut cognovisset venientem filium suum e:
minus intravit viro suo dicens, Ecce venit filius tuus. Et
currens obviam filio suo ivit. suscipiens osculatus est eum ad uxorem
Et ceperunt ambo flere pre gaudio. Hic pater secundum historiam:
eo. ipsi tempore patet. Quod celeste pater misit filium suum de:
natum a se genitum ipsi peregrinum in hunc mundum. quem maria
in gaudio ... expectavit genetrix et ... Hodie etiam
magi de longinquis egressi sunt regionibus ad videndum regem
natum. Sed refert Crisostomus super Matheum, quod ipsa die na:
tivitate. super quendam montem stella apparuit. que formam pueri
habebat. et in cuius capite crux splendebat. qui magos
allocutus dixit. ut in Judeam pergerent. et ibi natum
regem invenirent. Ipsi autem statim cum obsequiis de regio:
nibus suis exierunt et ad Christum nostrum videndum venerunt
Converso nos qui hic interimus per filios suos ... debemus
... esse ... nec infidelibus ... Sed
cum sancte angelis ... et cum nato ... exemplo ...
et magorum obviare. Et ... qui illi qui volumus

regi celesti dignum obviam solent se vestibus ut pulcrius decencius
ornare. et intra alia que regi displicent castigare. Ita et
nos debemus decorare animas nostras cum virtutibus. unde illud quod dicitur
Adorna thalamum tuum Syon, et suscipe regem christum. Quia dicit
B. Greg. in lib° exhortacionum. ffrustra se credit in eternum nasci
nisi sol in mente spiritualiter nascitur quam incarnat. Et debemus castigare
et egredi que illi displicent. Et primo de terra ad celum
ut nobis solum celestia sapiunt et terrena. unde id apostoli. Collo:
iii. Que sursum sunt sapite et non que super terram. Et ibidem
dicit mortificate membra vestra que sunt super terram. fornicacionem
inmundiciam libidinem concupiscenciam malam et avariciam que idolorum
servitus. De hiis oportet nos egredi. quia deo et deo nato displi-
cent. Sed cum de mundo egit nasci voluit, et mundi omnem
concupiscenciam a se removit. sed pauper nasci voluit ut mundi
omnem avariciam et concupiscenciam excluderet. Secundo egredi debemus
de carne ad spiritum. ut non sequamur carnales concupiscencias sed
plus spirituales. unde id apostoli. ad Gala: v. Caro enim con-
cupiscit adversus spiritum. et spiritus adversus carnem. Tercio
Egredi oportet de spiritu ad deum ut confidenciam adeptam in spiritu
nostro cum arrogancia ascribamus nec nobis de illo placeamus
sed animo in deum transferamus ut sit spiritus cum tremore

Deuotam dilectam et intimam deuotionem in spem domini
in omnibus desiderijs transformemus, vt dicat cum apostolo
viuo ego iam non ego. viuit autem in me christus, ad Gal. 2.
Et hoc tribus salubribus egressionibus signatum fuit in Abraam
cum dixit deus. Gene: xij° Egredere de terra tua. quantum
ad formam et cognitionem tuam. quantum ad sedem. Et de domo
patris tui. quantum ad tuum. Et faciam te in gentem magnam
Quo Egredi debemus per modicum meditatorum. quod vltra beneficium quod
nobis hodie fecit. ad dignatus est pro nobis incarnari. semper debet
deuote meditari ad hoc hortamur. deutero: vj. meditaberis:
breue. s. hoc beneficium hodie factum sedens in domo tua. et
ambulans in itinere. consurgens atque dormiens. In Quinto
Egredi nobis oportet per magnam gratiarum actionem. Quia dicit beatus
Ambrosius in sermone: Qui ingratus fuit christi natiuitatem
indignatus est omnibus semetipsum tribus passionibus mitto. Ideo filio
Christo ne ad filios suos fidelibus ingrata esse videatur gemino
flectendo humiliter genu. Gratias autem reddamus domino deo
Et omnes rotauerit. Qui sua natiuitate nos liberauit
a diabolica potestate. Quia cum origine super Cantica In
principio quidem et in instanti christi natiuitas tota renouata fuit
inuenta vetustas redeuntibus omnibus ad hominem. Et hoc
Cum ad formam

QUANTUM AD SECUNDUM ~~decorat~~ tangit decorato-
ris nati: coronatio, Cum de in diadematis quo coronami
cum sue pro, pro quo sciendum cum naturales dicit omnis pro-
[illegible] ver [illegible] polyp exornat [illegible] suos, videtur quod pro flores
suos decent decorat et coronat nam in aliis foliis mine-
bris. Solsequium flammis, [illegible] pro ver integri ut quasi
virgo maria mater dei benedicta. Res namque sunt flores,
non nascuntur nisi veris adveniente sicut crevit verus flos campi
et lilium convallium nasci voluit. hoc vere bene virgo Maria
advenit. Coronatio nostro nato distulit sua [illegible]
pro multos centenarios annorum. quos coronat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] mille [illegible]. Quoniam [illegible]
[illegible] digno de se [illegible] et [illegible] florum [illegible]
[illegible] de se maio quod dixit. hoc nobilissimo coronavit: ipsa
diadematis humanitate quam habuit deus. Et sicut dicitur
secundum Isidorum [illegible]. est corona regalis multos habens
in se ornatus de auro de gemmis. Et [illegible] in se conti-
nent plures coronas. Sic diadema humanitate quo coronavit
maria una fuerunt [illegible] benedictum. continet in se multas
alias coronas. Primo corona et dignitas fuit X
concepit et peperit sed virgo. Non virili semine. sed

virtutis spiritus sancti. Et sicut in mille dies declarari ad con
fundendam Iudaicam pravitatem que contra fidem negavit Mariam
concepisse virginem. Primum exemplum de originale
naturali. Refert albertus in libro gemmarum quod hostrea naturali
tempore ad litus maris exit de nocte ad descendentem rorem
celi. os aperit et de rore celi quem sic recipit de quo
impregnatur et in se generat. et tamen cum solis processu
generat margaritas. Per hostream que de piscis marinis
Inter marina. que imperatorum amatum maris. Ipsa enim
est que oriente eximie nior virgineum. et solitaria sedet
in illo legentes. unde doctor. Ysaie vij. Ecce virgo
concipiet et pariet filium. Cum enim descendit super eam
ros spiritus sancti. unde quod de angelus. Luce i. spiritus sanctus superveniet in te
et Ipso aperuit os suum quod dixit. Ecce ancilla domini
fiat mihi secundum verbum tuum. Et sic virtute spiritus sancti concepit
de suo purissimo sanguine celestem margaritam eam quam
dedit per nativitatem virgineam perpetuam. Ut et dicere poterit
id ipsum cum in altitudinem maris: et tempestas dimersit
me. tempestas i. tribulacionum quia natus fuit cum
fletu. unde id Sapientie vij: primam vocem similem omnibus emisi
plorans. postquam fuit ex in arto presepio et cinctus

Octavo dic altero lapideo. Luce ii. Scandens
Exemplum: quod virgo virum pepit. Scribit Albumasar sapiens
astronomus dicens: Quoddam signum in celo fuit vocatum scilicet
virgo quod puerum in ulnis gestans: et iuxta eam senex
quidam consistens, sed eam minime tangens. Ex lege in libro
Nazareorum. Et quedam splendor mirabilis de iuxta faciem
procedebat et ille ostendebat splendorem de ipsius virginitate
Exemplum de Rubo quem vidit Moyses ardore
et illum non comburi. Exo: iii. De tribus pueris in camino
ignis. Daniel iii. Super quo dicit beatus Gregorius in omelia
Sicut tunc rubus comburi videbatur et ignis eum non
tangebat. Et sicut tres pueri in camino ignis inclusi
habebantur. et tamen eos non ledebat incendium, nec odor
fumi erat in eis. vel quemadmodum Daniel in lacu
Leonum incluso. comestionem non apte allatam quam prandium
ab abacuk. Daniel. xiiii. Et hec sancta virgo ge-
nuit deum et intacta permansit. Quartum
signum fuit in porta clausa: quam vidit Ezechiel
per quam vir transiuit. Ezechiel xliiii. Quod exponens
augustinus ait: Quid est porta, hec que fuit clausa? nisi
quod deus in ea per eam intacta: Quid est. vir non

transivit per radium eius. quia Joseph non cognovit eam ut
Secundo corona qua ornavit eam nomen suum fuit. quia corpus
suum in primo instanti perfecte organisatum, quia dicit Petrus
Comestor in Scolastica historia. postquam suam protulit hec
verba. Ecce ancilla domini. fiat mihi secundum verbum tuum. Statim conceptus est
Jesus de virgine perfectus homo. et perfectus in anima et in corpore
Ita in lineamentis membrorum humanis visceribus discerni non
possent. Ideo dicit Jere: xxxi. Novum faciet dominus super
terram. femina circumdabit virum. Illud figuratum fuit Numeri xvij.
In virga aaron que subito floruit et nuces produxit.
virga aaron est virgo maria. de qua dicitur Isa: xi. Egredietur
et virga de radice Jesse. Hec virga subito floruit. et nucem
produxit. Et exponens Augustinus in sermone de natali domini dicit
nux habet trina in suo corpore. scilicet corticem testam et
nucleum. In cortice caro. In testa ossa. In nucleo intus
est ipsa anima. In cortice nucis caro signatur salvatoris que
habet in se amaritudinem passionis. In nucleo interiori dulcedinem
dulcedinem divinitatis. Ista subito in utero matris virginis
fuit facta perfecte et confortata. Tercia corona
est quia integritatem non violavit nec in conceptu nec in
partu. Et hoc exponit beatus Augustinus in sermone de Marie virginitate

d. Solis radius specula penetrat. nec in ingressu violat
nec in egressu dissipat. sed ingressu et egressu eius speculum
integrum conservat. speculum ergo non rumpit radius. Integri-
tatem ipse virginis ingressus et egressus viciare nequit potuit
[illegible] q. d. [illegible] non. Idem testatur [illegible] sicut
nec sidera radiis suis minuunt claritatem, nec virginis fi-
lius suam integritatem. Ideo eius signum flos campi
[illegible] et [illegible] violetus crescit in partibus ultra marinis [illegible]
[illegible] asperam. et quasi folia rubra. et sine [illegible]
nascitur. quia nunquam eius [illegible] terra non aperit [illegible] de nullo alio
flore generatur. sic eius egressus est de beata terra virginis
Maria, quam benedixit [illegible]. Sed tamen sine ipsius viola-
tione iste flos partus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] habitus [illegible]. Ideo de Canti. ii.
Ego flos campi ——— Quarta corona
quia eius in instanti conceptionis huius [illegible] sua [illegible]
et hoc [illegible] deitatis. Licet eam humanitatem puer Jesus
[illegible] [illegible] et etate. Luc. ii. Et hoc de nullo
puro [illegible] [illegible]. Quia eam [illegible] [illegible] de anima
in principio sue creationis habet se tanquam tabula rasa in
qua nil est depictum, apta tamen depingi. Nobis eam
[illegible] non nascitur nisi ex longo studio et exer. [illegible]

tu pauca acquirunt. Isido de accib. ea que scimus sub minime. que ignoramus sic autem non fuit de eo. quia oia in instanti concepcionis perfectus fuit. Isido dicit augus in lib de na et gra. In ipso namque instanti quo deus conceptus natus quod fuit. ipsam suam passionem ac si ea pateretur semper in meditatione mentis habuit. Quinta corona Xpus solus fuit sine peccato conceptus et natus fuit. Et nunquam peccavit tamen id .1. petri .2. Qui peccatum non fecit. nec inventus est dolus in ore eius. Sed quis non potest dicere id proverbio. xx. Mundum est cor meum. purus sum a peccato certe nullus. Sed bene potest dicere sine mendacio. Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum. et in peccatis concepit me mater mea. Sexta corona. Habuit potenciam omnium creaturarum. R. [illegible] morbos sanando. cecos illuminando. mortuos suscitando. [illegible] quam statim post nativitatem suam potuisset id dicit Math xxviii Data est mihi omnis potestas in celo et in terra. Moralite. de istis quinque possumus principaliter dicere ut dicit possit de quolibet [illegible] ps. viii. Gloria et honore coronasti eum domine. De prima corona hoc possumus accipere ut quilibet virginitatem suam seu viduitatem pro statu suo.

Custodiat illibatam. Quia tunc ambro. In li° de virgi-
nitate. Virginitas est amica divinitati, templum trinitatis
Spiritus puritatis, ornamentum meritis, contraria
perfidie voluptate. De tercia causa hoc accipi possunt
Si non ab instanti perfecti fieri possumus, tamen ingenio vel
labore ad perfectionem tendamus, tunc id documentum christi
Estote ergo perfecti sicut pater vester celestis perfectus est. Math.
v. Et id petit xps. Christum gestus meos in semite
tuis ut non commoveantur vestigia mea. De 3° corona
illud accipi studeas. Et secundum metz ... in quo sermo
spiritualis genitis et baptismum non virile. Secundum id sapientis
Cathonis. Hec niciam tibi offendas si vis bonus esse
parentis i. deo que est vir. et capud celestis. Hic pertinet domini
quiddam exemplum ... ut sint pulli vipparum
De quarta causa. id accipi possunt si non omnes scientiam
habent scolarium. saltem ad acquirendas scientias prestare precium
studium et auditorum verbi dei. quantum possunt in testag
Et hoc ... priore; Refert unus dungelling in Cronicis
de ... demetrius ... abderides fuit q ...
ritum ... regis ... de facili dare possit. Ille
autem dominos relinquens parva ... ob

Causa studij athenas vel exercitij. Scribis ut ait quidam
oculos sibi legitur eruisse ut eo vehementius haberet cogita-
tiones ad discendum. De quinta corona. Illud legitur
Si non omnino mundus esse possis a peccato, dicit aug. libro
I. Confessionum. Et sol nemo mundus a peccato, nec infans
vnius noctis. Saltem autem mundi possimus nos ab illis
[illegible] [illegible] id Isa. I. Quiescite perverse agere discite be-
nefacere. Et si tamen aliquando ~~[illegible]~~ fragilitate in peccatum
nos labi contingit mox per penitentiam abstergas. Unde dicit
Cathonis. Cum peccaveris castiga teipsum per penitentiam
De sexta corona. Adhuc oportet. Ex spiritu [illegible]
ducit [illegible] [illegible] et omnibus naturis et creaturis in quibus
nos instigant ad illicita contra deum. Et hoc de sexto

Dominica Infra Octavas Nativitatis domini

Erat Joseph et maria mater Jesu mirantes super hiis
que dicebantur de illo. Luce ij. Videmus per experienciam quod illa
que sunt usitata homo non admiratur, sicut ortus solis in die, et
multiplicaciones segetum in agro seminatorum nullus miratur
quia usitata et cotidiana sunt. Sed eclipsim solis
mirantur homines quia raro fieri habet, sicut et panum quinque
[illegible] multis hominibus multiplicacionem quam fecit christus
mirati sunt homines, quia licet idem deus faciat illa et ista,
Sed ista sunt rara et insolita, ideo mira dicuntur, ut ait
Augustinus. Quia autem in sacra nativitate christi et circa ad-
iacentia tempore fiebant multa mira et insolita, meri-
to ergo poterant homines admirari, et specialiter beata virgo
maria et Joseph que talia attencius considerabant. Ideo
In illo tempore erat Joseph et maria mater Jesu mira-
tes super hiis que dicebantur de illo, Et benedixit illis Sime-
on et dixit ad mariam matrem eius, Ecce positus est
hic in ruinam et in resurreccionem multorum in israel, et in
signum cui contradicetur, et tuam ipsius animam pertran-
sibit gladius, ut revelentur ex multis cordibus cogi-
taciones. Et erat anna prophetissa filia phanuel de tri-
bu aser. Hec processerat in diebus multis et vixerat cum
viro suo annis septem a virginitate sua. Hec et vi-
dua erat

usque ad annos lxxxiiii que non discedebat de templo
ieiuniis et obsecracionibus serviens deo die ac nocte
et hec ipsa hora superveniens confitebatur deo et loque-
batur de illo omnibus qui expectabant redempcionem
israel. Et ut perfecerunt omnia secundum legem domini reversi
sunt in galileam in civitatem suam nazareth.
puer autem crescebat et confortabatur plenus sapiencia
et gracia dei erat in illo. Luce ii.
In hoc evangelio tria misteria precipue docentur. Primum
est Joseph et Marie admiracio evangelio
Secundum est Symeonis et Anne prophetacio
Tercium est pueri Jesu profectus et confortacio. hec patent
Litera primi dicit evangelium In illo tempore erat Joseph et mater
Ei gracia quo tempore facta est historia huius evangelii dicitur
[illegible] secundum legem quadragesimo die post nativitatem
cum hec est dies purificacionis marie Et hodie [illegible]
[illegible] ab [illegible] et docemur [illegible]
[illegible] admirabilibus et [illegible] deus et homo et
[illegible] maria et Joseph admirari ac [illegible]
omnes [illegible] deo agant [illegible] et [illegible]
[illegible] mirabilia fecit deus [illegible]
[illegible] voluit [illegible]
[illegible] homines in admiracionem

dicunt de puero Jesu nato, vnde etiam ipse Joseph mirabatur quod
sit mirabilis, et sic pater suus erat de noua genitura [illegible],
habuit circa, sed eciam alia genitura [illegible] quod Joseph
qui ab angelo didicerat quod de spiritu sancto conceptus sit Christus, et idem glosa
virgo mater etiam, mirabatur super hiis que dicebantur de illo, [illegible] puero
Sed quia Joseph et Maria mater eius mirabantur, cum bene
sciebant eum esse deum, Nam dicit philosophus in methaphisica [illegible] postea quod
mirari non est nisi de eo cuius causam ignorat, Non admirarentur certa-
minus, quod etiam ignorarent, Sed per admiracionem ceperunt homines philo-
sophari, ut videant eum ad cause cognicionem quam prouenerit, cessat
admiracio, et sic in illo generantur, [illegible] in speculo
[illegible] de superbia, Nam legimus quod deus e celo deiecit sublimis-
simarum creaturarum angelicarum magnam multitudinem, miramur
et [illegible] factum sit [illegible], et audiendo [illegible] scripturam dicentem
quod propter superbiam illorum, [illegible] deus superbiam de-
testatur et damnat eternaliter [illegible] de auaricia legimus
[illegible] quod homo quidam diues videns quod ager vberes fructus af-
ferret, dixit, Maiora faciam horrea mea et congregabo
[illegible] illa nocte et dictum est ei Stulte, hodie tollent a
te animam tuam, Et sic repete [illegible] luce xij. [illegible]
admiramur, et [illegible] auaricia deo detestabile, et sic
[illegible] et sic de aliis, ad propositum redeamus, Beatissimus Joseph
et virgo beatissima Maria, quamuis sciuerunt eum esse filium dei
et ea que facta fuerant sciendum diuina virtute esse facta, quia
tunc mirabantur de hiis que fiebant et de eo dicebantur, Sed quia
[illegible] mirabantur [illegible] ignorantes eum esse verum deum [illegible] mirabatur

et evangelio [illegible] ad demonstrandum quod dicitur [illegible] quod [illegible] et [illegible]
fuit [illegible] una hora, adaz [illegible] 18 hora [illegible] a matre [illegible]
[illegible] duas –
[illegible] tractatio alijs cum invenerat quod se solis feria de eius potuit
[illegible] virgini, pastoribus, regibus, Symeoni et anne. Et hoc volt
[illegible] congregavimus omnia ea que [illegible]
dicta et facta sunt, et sciemus singula admiracione digna
ad [illegible] enumerat primo dicta et facta de quibus mirabantur, et
[illegible] mirari debemus, primo de hijs que dicebantur virgini marie
angelica salutacione que erat nova et non audita a seculo
scilicet quod virgo pariet et pareret filium. Secundo de hijs que dicebantur
[illegible] Helisabeth in visitacione scilicet quod virgo esset mater dei, et quod ad eius
vocem exultavit infans in utero. Tercio de hijs que dicebantur a za-
charia sacerdote, quod scilicet Johannes precursor fieret [illegible]
de hijs que dicebantur a pastoribus de visione angelorum et divina
collaudacione post eius nativitate. Quarto de hijs que dicebantur a
regibus magis et stelle adductione. Sexto de hijs que a Symeone
[illegible] et anna prophetabantur [illegible] de eius passione [illegible]
de [illegible] et multorum damnacione, ac bonorum resurrectione
[illegible] evangelio hodierno et [illegible] Bernardus [illegible] super illud
[illegible] dicit beata virgo potuit dicere [illegible]
virgo sum, mater [illegible] virgo sum et mater sum [illegible]
virgo maria concepit filium [illegible] miraculum potest
[illegible] super omnia magnus miraculo [illegible]
fuit [illegible] admiracio dicit o dilecte mi [illegible]
quis [illegible] filius meus sed et creator et deus meus
[illegible] ubera lactans quod [illegible] universum [illegible] parvulus
[illegible] manibus [illegible] que cuncta potest regere et tenetur manibus

mei

Ex hec scripta que fecit mihi ut miraremur quantum nos dilex-
it deus, Non si de hoc non miramur, grossi brutes sumus dicabo:
quod mirabatur de eius nativitate, et dicta angelorum, quedam fuit. Mire-
mur ergo, gratias agendo deo tali [illegible] amore dei, benignitate,
humilitateque qui nos redemit, et viam eterne vite [illegible] sustinet,
expectando ad [illegible]
Tercia sedis de presentia Symeonis. Nota quod fecit [illegible]
[illegible], et benedixit inquit illis scilicet Joseph et marie ipse Sy-
meon, et etiam puero Christo, qua forma benedixerit, nostri eos
[illegible] quod [illegible] et [illegible] dicunt, ista benedictio fuit lau-
dando deum et gratias agendo pro adventu Christi, et sic benedixit ibi:
dictos ac beatos predicavit eos q. d., benedictus iste puer cum genitrice
[illegible] in nomine domini, et benedicti vos a deo qui meruistis hunc ha-
bere [illegible] puero [illegible] portando, Ex quo [illegible] quo Symeon be-
dicit [illegible] mortem qua [illegible] mater dei
[illegible] et [illegible] dei filium, cum dicat apostolus Hebr. vii. Minor a
maiore benedicitur. [illegible] et [illegible] quod licet maria
fuerit maior Symeone in merito sanctitatis, tamen Symeon
erat sacerdos ad huius officium spectat benedicere populum, ut
patet [illegible] ubi [illegible] quod sacerdotes nomine dei
invocant, dum autem benedictione [illegible] altissima est [illegible]
dignitas officii sacerdotalis quod [illegible] alios [illegible] et maioris
meriti [illegible], et sic Symeon maior officio [illegible]
scilicet sacerdotali, benedixit [illegible], Ex cum [illegible] esset [illegible]

sacerdos in eternum secundum ordinem melchisedech. Ut ait psalmista ipse
hunc cum benedicere non habuit nisi predicando et laudando
sicut dicimus creatura benedicit creatori. Nos quoque
in veteri lege quod quem parentes portabant in templum puerum
sacerdos benedicebat parentibus et puero. Ideo Symeon sacerdos
benedixit illis. Vel aliter eos quia ipsum laudando et predicando
benedixit vite et mortis. Ut dicit textus benedixit. Aliter eos [illegible]
[illegible] que ad eam magis pertinebat de Jesu, non ad eum Symeon
[illegible] dirigit sermonem prophetando, unde subditur [illegible]
Et dixit ad matrem eius [illegible] aliter benedixit ipsum Joseph [illegible]
benedictione secundum Bedam in [illegible] [illegible] [illegible]
Ut dictum est [illegible] Maria licet maior [illegible]
meritorum recepit benedictionem a Symeone, [illegible]
[illegible] quod benedictio sacerdotis non est contempnenda, [illegible] sacerdos
ipse sit [illegible] bone vite, [illegible] in officio misse et
sacramentorum administracione. [illegible] Nicolaus papa dicit
[illegible] sacerdotes [illegible] quod de deo loquitur [illegible] attendamus
Non [illegible] ad eorum officium non ad meritum [illegible] Beda
[illegible] sacerdotibus [illegible] debetur honor [illegible]
[illegible] quod de eo puero Symeon prophetavit [illegible]
[illegible] ut patet in evangelio

Primo [illegible] ruinacione
Secundo de bonorum resurrectione
Tercio de eius signo et contradictione
Quarto de dolorosa eius passione

Quinto [illegible] de [illegible] redempcione

Et post ista quasi hec scriptura ostraxi et probare vult quod iste puer
natus sit verus deus et salvator, primo quia de malorum [illegible]
prophetavit de eo [illegible] positus est in ruinam, Nam [illegible]
[illegible] deus [illegible] bonum, fidelis, et [illegible] in-
[illegible] gratie [illegible] et rectus est, dicitur [illegible] verus deus
debuit venire in ruinam triplicem, primo in ruinam omnium viciorum
et iniquitatem, ut ipse destrueret regnum peccati, Nam hec dicit [illegible]
[illegible] ad [illegible] parere [illegible] ut [illegible] debuit [illegible]
[illegible] regnum destruere, positus est quoque [illegible] viciorum ruinam su-
perbie, quia venit superbiam contra humilitatem, [illegible] avaricie quia venit
contra paupertatem, luxurie quia venit contra castitatem, ire quia
[illegible] sobrietatem, invi-
die quia venit contra pacem, gule quia venit contra [illegible], accidie quia venit contra [illegible]
[illegible] quia venit contra benignitatem [illegible] et [illegible]
[illegible] et sic [illegible] Secundo in ruinam demonum et [illegible]
[illegible] Tertio in ruinam omnium fidelium [illegible] et
omnium damnandorum [illegible] in iudicio [illegible] faciet [illegible]
[illegible] peccatores [illegible] ruinam peccatorum [illegible] Secundo [illegible]
[illegible] de bonorum resurrectionem [illegible] subdit. et in resurrectionem
[illegible] in populo fidelium [illegible] Nam [illegible] gratiam et
gloriam dabit [illegible] dei [illegible] gratiam [illegible] resurgent homines
de peccatis ad virtutes et ad gratiam et gloriam [illegible] verus
deus [illegible] predicator [illegible] ad resurrectionem [illegible] fidelium [illegible]
[illegible] et [illegible] Tertio de [illegible] signo, ut subdit,
[illegible] signum cui contradicetur. Nam [illegible] probat verus deus [illegible] signum [illegible]
[illegible] solis [illegible] quod signum clare [illegible] mundo

in mortuorum resuscitacione, infirmitatum curacione, demonum
ejectione, et huius n[on] novi ... Unde Gregorius ... inquit
cum noviat signum regis super naturam ... et signa
& miraculorum autorem, Basilius, Est enim signum inquit alicuius
rei mirabilis et occulte indicativum, unde a simplicioribus
intellectum vel ab ... habentibus ex ... intellectu ... illa
Sic quamvis de ... in signum ... fidei et ostensionis
clare per signa miraculorum quod ipse sit verus et mirabilis
deus in lege promissus, unde sicut signum regis in sigillo apposi-
to ... dat veritatis testimonium, sic miracula sunt signa
vera deitatis et testimonia infallibilia, propterea Nicodemus Joh.
iij. dixit, Rabbi scimus quod a deo venisti, nemo enim potest facere
hec signa que tu facis nisi ... Sic huius signa ut dicit Simeon ...
... multis ... videlicet a iudeis non credentibus et miracu-
la ... signa demonio beelzebub ascribentibus ...
... et a paganis ... fidei persequentibus, et ab hereticis
fidem verbo ... , ... a multis ... et scribit
... confitentur se nosse deum, factis autem negant, et sicut dicitur
factis ... clamat, ... dei ... quod ...
... facturi sunt ... Simeon prophetauit de doloribus
... passione, cum ait ad mariam, Et tuam ipsius animam pertransibit
gladius, ut ... aut ut dicit Lyra ...
... que non ... hec ... pati voluit ...
ut revelaretur ... cogitaciones, ...
... ad ... passionem. Sed quoniam ad ... passionem ...
... .

95

Est revelacio cogitacionum hominum, Ru[pertus] super lucam et Remi-
us de Cassia, aliique concordant, quod omni fere generacioni homi-
num credencium et non credencium, bonorum et malorum, diligencium
et odiencium, ac eciam penitencium cogitaciones patuerunt. Et hec
exemplariter inductiva patet in mundo toto: primo in iudeis et
phariseis, quorum invidia et odium patuit, qui eum occidere
voluerunt et nunc super discipulos persequi et fidem extinguere. Secundo
in infidelibus gentilibus et paganis, qui fidem eius persequi et eos
cum discipulis perimere voluerunt zelo idolatrie. Tercio in eius dis-
cipulis qui diversas cogitaciones habuerunt. Habemus enim tempta-
ciones quas in corde clamaverunt. Non ibi revelata est Iude avar-
icia qua eum tradere precepit, et Petri pusillanimitas qua
eum negavit, Item Magdalene et Iohannis ac ceterarum mulierum
[illegible] assistencium compassio aliorumque discipulorum [illegible]
morosa fuga et dubitacio, tercio in cordibus diversis per orbe
et credentibus, quia et hec exponendo, arguit. Et omnes fideles
revelant suas malas cogitaciones et secreta in confessione
coram sacerdote, quemadmodum saluti suae facto lumine per effectum arme-
runt passionis eius. Quarto in ipsa corde virginis matris, quod quidem
pertransivit per gladius doloris passionis eius, et exponit beda:
et ipsa, nota passio eius revelavit cogitaciones Marie
multiplices, pro quidem cogitaciones cordis eius summi amo-
ris, quia summa dilexit eum probata est quod in anima martirii
[illegible] gladium pertulit per [illegible] [illegible] de [illegible]
parte impossibile, hec est in anima passa est, plus quam martir fuit

s. qui alii in corpore martirium pertulerunt / Beda cogitationes
filii sui mi doloris et compassionis multiplices, quasi sagitte aut eius
gladius magni doloris pertransiverunt, tot tribulationibus sui passi
in corde, et preterea etiam de tam [illegible] amissione que residua est
magis maiora. Item cum eius alligationibus quibus captus audivit et
ligatum fuit passa, et in flagellatione, coronatione, in cruce
eadem crucifixione in morte in lateris perforatione ecce sola virgo
ipsa sustinuit dolorem ut dicit beatus Bernardus de Lamentatione, quia in
morte [illegible] eius, sola anima Marie sensit. Ultra in omnibus
generationibus hominibus bonis et malis patuit quia eius passio multorum
cordium cogitationes revelavit, quia eius passioni boni a celo
et crediderunt, mali et reprobi credere noluerunt, et qui
crederent ut eos / cum erat [illegible], sed postea conversus
fuit, ut dicit beda. Illa [illegible] tam diuturna [illegible]
reprobata, quia si passus tam acerba morte [illegible] se resu-
scitavit ad gloriam celestem quod nemo nisi deus potuit. Symeon
[illegible] conferens humana redemptionem [illegible]
Et ut eius testimonium magis auctoritatis confirmaretur bis
prophetarum ipsam scriptura multipliciter commendat, et prius in evangelio
et erat [illegible] anna prophetissa, et satis claret littera. Sed ante dicit
per eadem hora superveniens, intelligendum est non [illegible]
[illegible] revelatione, confitebatur domino [illegible] agendo de solo
beneficio divine incarnationis, et loquebatur de illo [illegible] omnibus
qui exspectabant redemptionem [illegible] quod ipse est redemptor

[illegible] dies et [illegible] hec sancta Anna data est nobis vigiliis et ora-
tionibus vigilantes bene custodiat sicut et ipsa custodivit. Ut et
virginitatem et matrimonium bene observet, sicut et ipsa vixit. vii.
annis cum viro suo in sancto matrimonio, et sic viduis data
est castitatis diuturna usque ad mortem, nam sine dote. viiij.
annorum erat quando maritus est copulata, et vii annis de vii
isse cum eo, et inde usque. lxxxiiij. annos viduitatem casti-
tatem tenuit, et sic erat in toto. cv. annorum. O utinam mu-
lieres [illegible] sicut faceret sicut ipsa regit tota vita bonis
operibus ieiuniis et orationibus plena

Tercia pars principalis que [illegible] ponit [illegible] de pue-
ri Jesu incremento [illegible] dominico. Notandum
[illegible] puer Jesus dicitur crevisse et confortari secundum corpus, plenus
[illegible] sapientia quod ad animam, [illegible] spatii [illegible]
[illegible] et gratia dei erat in illo [illegible] et nos [illegible]
[illegible] debemus crescere et [illegible] et virtutibus [illegible]
de [illegible] [illegible] noli in via deficere, noli retro-
ire, noli deviare [illegible] in [illegible] de [illegible]
[illegible] in iusticia, [illegible] sic vincere [illegible] ipse
[illegible] de bono in melius totis conatibus [illegible]
[illegible] quare tamen deus voluit paulatim crescere, et
non repente [illegible] maturae
[illegible] sed successive usque ad [illegible] annum
[illegible] et [illegible] mortem subire, [illegible]
[illegible] gaudo

Quod regenerali regula tenuerit in hoc viro quod cum dudum di-
cibus voluit tenere modum generacionis sanande nostre
miserie et commendande sue caritatis excellentissime, et
post viij. similiter di. xxx et xl. paucis. decanit quod et volu-
it cum lateris et vivere pauperum perficiendo usque
ad xxxiij. annum etatis sue ex ostensione maioris caritatis erga
nos, ut ait Richardus et nostri perficientiam declarat. Primo
cum caritatem magnam ostendit in hoc quod amore nostri veram
carnem non phantasticam assumpsit, ideo ad veritatem fidei con-
firmandam voluit respicere [illegible] maturam etatis perdite
ne putaret phantasticum corpus assumpsisse sicut multi
heretici dixerunt, hec [illegible] Theophilus et [illegible]. Secundo
magnam caritatem ostendit quod ordini nostre legis naturalis se pro
nobis subiecit et humiliavit, corpus ad modum aliorum puerorum cre-
scendo paulatim augmentum corporis et vigoris membrorum, ita quod licet
miraculose aliquid fuit preter leges ordines naturales in se
ostendit, sicut dicit Leo papa in ser. de nativitate. Heb. ij. debuit per omnia
assimilari fratribus etc. [illegible] contra [illegible]
[illegible] facto [illegible] nobis nostre [illegible]
[illegible] fieret [illegible] omnis [illegible] auctor etc. Tertio
magnam caritatem ostendit quod diu in hoc mundo [illegible]
inter nos vivere voluit per xxxiij annos [illegible] cum [illegible]
a malis possit [illegible] valde mirum fuit quod deus qui
abominatur peccatores tam diu in mundo pleno peccatis [illegible]
amore pacienter et humiliter [illegible]
[illegible]

servitute dum maneret ipse de carcere. Secundo magna
caritate ostendit quod etate iuvenili xxxiij annorum mori pro
fratribus (?) morte alacer quia sicut tho. iij parte q. xlvi ar. vj. secundo ipse
[illegible] pro nobis cum mori voluit, ut ex hoc suam dilectionem
magis commendaret quia vitam suam pro nobis morti exposuit:
[illegible] qui erat in perfectissimo statu et sensu vivaci [illegible]
[illegible] totum [illegible] Quinto magnam corpo-
ris [illegible] quod exemplo suo [illegible] nos ad salutem felicita-
tatem ostendit quod Aug. de doctri. christiana [illegible]
[illegible] ostendit [illegible] puro amore et in [illegible]
[illegible] [illegible] et inde [illegible]
[illegible] voluit [illegible] docet nos [illegible] pau-
pertatis [illegible] bonum [illegible] et perfectum
[illegible] quod [illegible] augmentum [illegible] in nobis
bonum opus [illegible] et [illegible] crescerent
[illegible] Beda [illegible] voluit [illegible] docet nos [illegible]
[illegible] a [illegible] sapientia [illegible] paucis [illegible]
[illegible] frequentem [illegible] a [illegible] paucis [illegible]
[illegible] Lu. [illegible] Jo. [illegible] a [illegible] voluit [illegible]
voluit [illegible] facere et opera misericordie quibus [illegible]
nostre quod docet [illegible] Ma. [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] crescere
[illegible] quod [illegible] amare docuit, ut de
[illegible] voluit [illegible] crescendo vincere
[illegible] vita nostra [illegible] in confessione
statuit, docet quod tota [illegible] observantia decalogi [illegible]
[illegible] observantia [illegible]

fecit regna Judeae predicando et miracula faciendo
sub anno xxxiii vixit [illegible] quarto dimidio anno et tunc mori
voluit, ut doceret quod testamentum [illegible] [illegible]
in morte sua et post miracula confirmatum excederet, [illegible]
sed ad resurrectionem suae gloriae per mortem pervenire de-
bemus. Et iste beatus contemplamur devotam piam quam
cum duobus totam caritatem nobis exhibuit quod sciens quod
venena erat [illegible] cum [illegible] sit nasci voluit in carne [illegible]
tali ut nos redimeret, pro quo cogitemus quomodo natus
est, [illegible] et cogitavit in anno [illegible] dicens ecce ad hoc natus
sum et moriar per horribilem mortem crucis acerbissima et
dolorosissima in meo natu sum in [illegible] matris et angu-
stiam [illegible] erit [illegible] [illegible] quando me cum [illegible]
[illegible] voluit, dicere potuit et cogitat, gratias ago [illegible]
[illegible] me [illegible] [illegible] voluit, sed scio quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vestibus [illegible] [illegible] [illegible] quando me ligant
[illegible] cogitavit in [illegible] dicens. Gratias ago tibi [illegible] scio quod [illegible]
[illegible] ligabor ad columnam et flagellabor acerbissime toto
corpore [illegible] quarto quando osculata est me, cogitavit dicens. Gratias ago tibi
[illegible] scio quod [illegible] [illegible] osculo tradar discipuli mei [illegible]
quarto quando [illegible] [illegible] [illegible] dicens. [illegible] quod felle et aceto
potabor [illegible] [illegible] sexto quando cum me [illegible], et manus
et pedes eius [illegible] dicens. Gratias ago tibi [illegible] scio quod [illegible] est
[illegible] manibus et pedibus perforatis ac latere [illegible] [illegible]

[illegible]

in sanguine [illegible] proprio [illegible] In sexto quod caput
tergebat et facies [illegible] Christo qui spiritum complet [illegible]
[illegible] tristi et facies mea [illegible] et [illegible]
[illegible] qui in praesepio ponebatur, et in [illegible]
[illegible] caput ad pedes [illegible] in gremio [illegible]
[illegible] non habebo ubi caput
reclinarem, reclinato capite emittam spiritum. O
[illegible] tibi laus et gloria o pietatis
[illegible] Jesu caritatis [illegible] amata [illegible] vero amo
o [illegible] o [illegible] amata [illegible] o [illegible] fidelis [illegible]
[illegible] dedit seipsum et totum fecit o [illegible]
[illegible] et adoremus hunc infantulum Jesu
[illegible] et amabilem matrem, et rogemus ut [illegible]
[illegible] det nobis gratiam in praesenti et gloriam
in futuro

Sermo in epiphania domini

Videntes autem stellam magi gavisi sunt gaudio magno
valde et intrantes domum, invenerunt puerum cum ma-
ria matre eius et procidentes adoraverunt eum. Mat. ij.
Consuetudo est quod cum aliquis rex adepto regno coronatur
[illegible] sibi dies sui adventus, Nuncii veniunt
regie milites curie, militares ludos et torneamen-
ta exercentes pro regis honore. Veniunt etiam popula-
res, ut eius dominium [illegible] igne atque alia lumi-
naria accendentes, chorizantes, et [illegible] cantantes, veniunt et
nobiles, barones et principes et subregali obedien-
tes et munera offerentes et fidelitates promittentes.
Ad propositum, sic autem dominus noster venisset [illegible] regnum
de celesti rege quod pariter a principio eiecto diabolo
possederat, sed ut idem diabolus quem per varia vitia mun-
di [illegible] eiecerat, sicut [illegible] testatur [illegible] Jo. xij.
Nunc princeps huius mundi eicietur foras. Rex coronatus in
nativitate carnis assumpto diademate, accesserunt
ad eum visitandum primo milites curie sue, scilicet angeli laudantes
et dicentes. Gloria in excelsis deo etc. Secundo accesserunt populares
i. pastores glorificantes deum, et [illegible] claritate gaudentes
[illegible] claritas dei circumfulsit eos. Luc. ij. vene-
runt et adoraverunt. Tertio quia accesserunt et venerunt tan-
quam [illegible] et reges, scilicet tres magi adorantes et munera
offerentes [illegible] hodie [illegible] in evangelio hec nobis [illegible]

pie contemplacionis apponit quod sancti magi stella duce ad eum pu-
erum adorandum venerunt ab oriente. Tercio quod factio magnum et
nobis gaudium. Nam quod eum verum deum et dominum celi per stellam
et angelicam obsequiositatem comprobarunt propter salutem fu-
re natum esse [illegible]. Ut sic fides deitatis eius roborata.
Nam quod spes vita augmentatur cum audimus in primordio na-
tivitatis eum vocasse non solum de prope pastores vigiles
et de longinquo magos ad fidem et eternam in christo salutem
ita ut illo die pastores adorarent, hodie magi
illis angelus, istis stella nunciavit. Nam denique quod con-
tra inflammacione [illegible] spem [illegible] quod illustrare [illegible]
nos [illegible] testimonia ac sanctorum omnium
documenta instruimur exemplo sanctorum magorum eum dei
filium affectuose inquirere, ipsum adorare, ipsique debitum
tributum devocionis [illegible] et letamur [illegible]
[illegible] et demus gracias deo, qui sic magi stella [illegible]
pervenerunt ad eum, sic et nos [illegible] gracia pervenia-
mus dum [illegible] cum ipso regnaturi.
Vidimus stellam magi etc. matutinum. Tria [illegible] ut apparet continet
[illegible] tribus miraculis ornatum hunc diem sanctum colimus. Ho-
die magos stella duxit ad presepium, hodie vinum ex aqua
factum est ad nupcias, hodie a Johanne Christus baptizari
voluit ut salvaret nos alleluia. Ideo [illegible]. Hec dies
summa devocione est veneranda et cum magno gaudio
colenda, in qua salvator cum magnis miraculis apparuit verus
deus.

Nimirum cum esset puer .xiii. dierum, magi hodie ad ipsum stella
duce venientes ipsius deitatem adoracione prestanti sunt,
vnde hec dies nominatur Epiphania, ab epi quod est supra, et
phanos apparicio, quia stella de supra apparuit eum de-
monstrans. Item revolutis xxix annis xiii diebus anni incepto, hodie Christus
dum in Jordane baptizatus est, et ab hoc vocatur hec dies
altero nomine Theophania, a theos quod est deus, et phanos
apparicio, quia tunc deus trinitas apparuit, pater in voce
dicens: Hic est filius meus dilectus, filius in carne, spiritus sanctus
in columbe specie. Item post hoc vno anno completo, ipso
die Christus vocatus ad nupcias aquam in vinum
convertit, et ab hoc vocatur Bethania, a beth quod est domus,
quia in hoc miraculo facto in domo Christus
verus deus apparuit, et gloriam suam manife-
stavit. Jo. ii. O vere quam felicissima dies ista
et devota celebritate dignissima. O quanta [illegible] vi-
dentur deus fecit hodie pro nostra salute et [illegible] age. Sed
quia prima apparicio precipue inter alias celebratur hodie,
ideo de illa accipiuntur verba [illegible] presentis thematis.
In quibus tria pro nunc [illegible] accipiuntur.
Primum de regalibus adorantibus quod notatur cum dicitur, Ecce magi.
Secundum de orientalibus venientibus, quod dicitur, ab oriente venerunt.
Tercium de historialibus presenciis qualiter venerunt cum quae [illegible]
[illegible] de adoracionibus [illegible], eos istos magos [illegible]
tamen fuisse reges [illegible] illud ps. Reges tharsis et insule

Munera offerebant etc. Sed dicendum quod licet tunc dominus in sua infantia
voluit adorari a regibus. Non compescebat, sed tamen in suo tempore
incarnatione nativitatis et vita usque ad mortem voluit esse
in omnibus suis actibus humillimus, unde elegit humillimam matrem
et in loco humillimo, scilicet in stabulo, in societate humillima, quia inter
bruta animalia poni voluit in presepio, pannis vilibus et hu-
milibus involui, more aliorum peccatorum hominum ad circumcisionem se
humiliare etc. Quid est ergo quod magnis a regibus voluit ad-
orari et mundanis opibus thesaurorum sibi oblatis munerari
honorari? Dicendum quod venerat omnia mundana et omnem pom-
pam contempnenda docere. Ad hec una racione
quia virtute summa generabat ut tamquam filius dei natus
adoraretur a magnis regibus etc. Hec pluribus rationibus
Prima prophetice adimplecionis
Secunda vero divine manifestacionis
Tercia vero misterie significacionis
Quarta vero nostre instruccionis
Prima vero prophetice adimplecionis, quia per prophetas fuerat pre-
nunciatum quod cum deus veniret in mundum deberet a re-
gibus adorari, sicut ubi hec pag. hec ho fuit predictum. Reges
ps. per david dicit: Reges tharsis et insule munera offerent,
reges arabum et saba dona adducent, ut cum nota glo.
isti reges deinde fuerunt, et historia refertur quo-
rum que primus hec caspar regnabat in insula famosissima

q dicitur Egrisoule, in qua corpus b. Thome apostoli dicitur quiescere, et in
Tharsis Judee. Unde dicitur: Reges Tharsis et insule. Secundus rex
Balthazar qui regnabat in Saba, in qua plenitudo aromatum erat
[illegible] et de arboribus ad modum gummi stillabat. Tertius Mel-
chior qui regnabat in Arabia in qua est mons Sion [illegible] auri
rubicundi [illegible] ut sic patet per prophetiam [illegible] Ysaie
c. lx. dicentem: Omnes de Saba venient aurum et thus deferentes
et laudem domino annunciantes, quod sicut [illegible] expositores [illegible] dicunt
impletum est in istis regibus, et non solum [illegible] quia [illegible] subiectiones illis
regibus [illegible] dicuntur omnes de Saba, que ut dicitur in
Schol. hist. ibi est flumen Saba a quo et Sabei dicuntur regionis [illegible] flu-
minis fluit per [illegible] regiones [illegible] propheta [illegible] erat
Ysaie lx. [illegible] splendida fulgebit [illegible] de longe
qui veniat ad te et munera deferentes adorabunt ipsum
dominum. et sic patet. Secundo ex divina manifestatione et clare
[illegible] ipse puer natus est rex regum et dominus dominantium, sicut
dicitur Apoc. xix [illegible] ipse [illegible] ne putaretur tamen
homo purus, sed etiam summus deus [illegible] et assumpte carnis
humilitate [illegible] dignitatis [illegible] et in eo puero
in quo [illegible] humilia et infirma [illegible] divinitatis sublimia
et excelsa [illegible] Hilarius [illegible] Hieronymus super epistolam
ad Heb. [illegible] Respiciamus [illegible] pannis [illegible] et cele-
[illegible] stellam, vagientem in presepio [illegible] infantem, sed
angelos sibi [illegible] laudantes, Herodem [illegible] formidantem, sed ad-
orantes magos, [illegible] pharisei, sed stellam demonstrantem,
baptizatum a servo, sed vocem dei desuper [illegible] audivisse [illegible]

Regis

in mergit, sicut columba in eo. Spiritus sanctus in columba descendit. Hoc ro
mystice significabat, quod per ipsum sanctificati qui cum fidelitate credebant
ad eternam vitam reges sunt in presenti per gratiam quia ut dicit Christus
servire deo regnare est, ut [illegible]. Magnus est in dignitate et
potestate honore, et non est maior illo qui timet deum. Non
timens deum maior est rege. Sed et in futuro vere rex
erit celestis, regnabit cum Christo in deo. Et ergo in festa scte
apoc. ult. Hec ergo ecclesia in baptismo tamquam reges unguntur
et a tribus partibus corporis, sicut notat dicens, scilicet in pectore in
scapulis, et in vertice. Quia in pectore ungitur ut ordinat re-
galis dignitatis in anima per gratiam quod negare in corpore ne peccat
Unctio in scapulis ungitur ut ordinatur regalis dignitatis in sustinendo
[illegible] et omnes cruces eius id est penitentie vere supportando. Unctio in vertice
patet in dicto c. postquam quod ut regnant etc. et sanctificatione glorie p.
incipes significent. O quam stulti et tardi sunt ergo duro corde
Christiani cur non pensant, cur non curant tantam gloriam
amittere et dignitatem regiam, sed pro vili servitute facit
regis sui coronam, nec curant servare [illegible] ve
va ve vobis miseris [illegible] instanciam ut do-
[illegible] quod illi soli cum [illegible] merent et a celo
[illegible] [illegible] regibus sunt et a petis
[illegible] regnum dei possidet per fidem [illegible]
[illegible] et diabolo
[illegible] reges, sed nec
[illegible] vicia [illegible] volunt [illegible]
[illegible] diaboli [illegible]

est similiter diabolo qui nullo placatur obsequio. [illegible] cum in[illegible]
[illegible] habuimus in corpore, tortores habuimus in penis. O ve-
[illegible] aliis peiores, qui illos [illegible] perditos et mor-
tem ipsi [illegible] ad eternam mortem. Ber. O volumus [illegible]
[illegible] [illegible] hec [illegible] quia per mortem [illegible]
[illegible] hominem [illegible] [illegible]
[illegible] illorum et [illegible] [illegible] summa [illegible]
[illegible] de orientali generatur vocatione prima via
[illegible] fidei christiane vocare
O. q. [illegible] [illegible] generationem quam ab alia regione. Et ideo quia et
voluit potius ab oriente quam ab alia regione [illegible] in christo [illegible].
dr. aug. ipse magis erat [illegible] [illegible] dilatanda [illegible]
[illegible] fidei [illegible] [illegible] potius ab oriente voluit [illegible]
quod non ab aliis partibus mundi, sed potius ab oriente voluit [illegible]
[illegible] fidei vocare. [illegible] doc. [illegible], quia [illegible]
[illegible] fidei christiane vocari ad [illegible]
[illegible] fidei [illegible] [illegible] [illegible]
ab oriente magis quam alia mundi parte. Et hic [illegible]
Prima est odiosa [illegible]
[illegible] vitiosa [illegible]
[illegible] maledictio
[illegible] et [illegible]
Prima est odiosa [illegible] que [illegible] in illa parte orienta-
[illegible] habuit prima [illegible] erat illa pars
odiosa deo et angelis et hominibus. [illegible] primo
[illegible] paradiso ubi perdidit originalem iustitiam et [illegible]
[illegible] et omnem miseriam huius mundi vite, est
[illegible] paradisus in oriente, [illegible] dam. et gen. [illegible] quod illa pars
mundi erat odiosa. [illegible] odio [illegible] deo [illegible] et impie-
tas [illegible], voluit quod deus ut ubi fuerat [illegible]

prevaricaciones et ruine, inde pro Christo predixerat in gentibus pre-
cipue vite vivificaciones, et ubi abundavit delictum, super-
abundaret gracia. Hinc est quod crux Christi in cruce posita ut doc-
tor habuit versus ad orientem, et ait Damascenus li. iiij. ca. xiij. ad simil-
litudinem quod Christus ibi ~~[illegible]~~ oculos retro dorsum posuerat velut non
volens ad penitenciam considerare volebat. Ysa. xxxviij. pro-
iecisti post tergum tuum omnia peccata mea. Et ps. david:
averte faciem tuam a peccatis meis etc. Secunda racio, vicio se
de fedacionis, quia plures orientales non solum primam illam condi-
cionis inicium, sed et magis peccatis ibi omnes fedata
fuit et maculata. Nimirum superbia et inobediencia ibi orta
fuit in primis parentibus, avaricia et oppressio aliorum, luxu-
ria, invidia, ira et sanguinis effusio in Cayn fecit, et sic
omnia peccata et precipue ydolatria [illegible] eius ita quod in ori-
ente orta fuit multiplicitas viciorum, ideo deus vo-
luit in cruce ut volebat emendare illam partem pappi-
[illegible] nova fidei et fidei dei orta in magis, ut ubi
cepat macula, ibi inciperet sanguinis sanctificacio, et
ubi omnia [illegible] curat. Tercia racio, propter maledi-
dictiones, quia ibi prima maledictio fuit prolata contra homines, ubi
maledixit eciam deus terre dicens: Maledicta terra in opere tuo,
Gen. iij. Voluit quod deus ut ubi orta fuit prima maledictio,
ibi in gentibus oriretur prima benediccio. Hinc est quod cum Iu-
dei adorent ad occidentem, Sarraceni ad meridiem, cri-
stiani ad orientem etc. Quarta racio, propter sanguinis eius di-
luuii(?) [illegible], non per mortem. Nota ut a diluuio erat

Secundo volverunt filii hominum turrim edificare usque ad celum
et civitatem magnam in campo Sennaar, deus autem confudit
linguas eorum ibi et dimisit eos super universam terram
de illo loco ubi erant, et ideirco vocatum est nomen eius babel
et civitas babilonia confusio, quia ibi confusum est labium
universe terre. Genesis xi. Et ideo vere similiter patet quod aduna-
cionis causa fuerunt in fide et unus esset in oriente sic et
divisionis linguarum fuerunt in oriente ubi cepit o vere mi-
ra dei sapientia in orbe sunt mirandia in fide catholica
ut quod oriens fuit venerabilissima et fidelissima. Hic
doceat [illegible] magnum [illegible] habeat ut illum vere
colat. Nunc [illegible] ostendit [illegible] principium fidei creditum
[illegible] magi et sapientes, eundem et
[illegible] erat magi et fideles, [illegible] debet esse
reges, [illegible] magni et sapientes
[illegible] dicti [illegible] erant magni et sapientes
[illegible] de singulis rebus philosophantes
[illegible] magni [illegible] glo. [illegible]
[illegible] sapientes, [illegible] scribatur. [illegible] sapientes
[illegible] magos [illegible] hebrei [illegible] sapientes
appellat, dicunt quod isti magi non a magica arte
[illegible] sapientia magni, ut dicit [illegible]
[illegible] sapientes addiscere,
[illegible] fidei et necessaria ad salutem, [illegible]
[illegible] dicat [illegible] quod [illegible]
[illegible] symbolo, et precepto [illegible] igitur [illegible]
[illegible] isti magi erant reges, ut tenet ecclesia. Hic [illegible]
[illegible] debet esse [illegible] ut [illegible]
regat, [illegible] chap.
l. v.

Cum autem sit carnem suam crucifixerunt cum vicijs et
concupiscentijs Ro. 6. ~~ipsi magi [illegible]~~ ideo dicit Math. ij.
sic: Nunquid non intelligebant isti magi quomodo regem vi-
dere alterum regem annunciarent venit [illegible] in regno? Sed
dum considerabant regem futurum de celo non timebant regem
presentem scilicet Herodem. Adhuc magi non viderant eum
et tamen mori parati erant pro eo. O beati magi qui ante
conspectum crudelissimi regis principis quam eum cognove-
runt, facti sunt confessores. Ex hoc docemur et
ad veram penitentiam convertamur, et fideles usque ad
mortem in mandatis permaneamus. Mat. iij: penitentiam agite et
Apocal. ij°: Esto fidelis usque ad mortem et dabo tibi
coronam vite. O [illegible] videte et scitote [illegible]
ministrare tuam

Historia

Adverte itaque quod ut legitur de quibus de istis magis
varie sunt opiniones. Magi hi credebant quod fuerunt de genere
Balaam sacerdotis Madian prophete gentilis. Iste propheta-
vit de Christo Numeri xxiiij dicens sic: Orietur stel-
la ex Iacob, et consurget virga de Israel et percutiet duces Moab,
vastabitque omnes filios Seth. De Iacob autem quod dicitur etc. Hic
oritur stella quia eum. [illegible], ista stella apparuit eis magis
dicentibus quod fuerunt excitati ad prophetiam istam ad veniendum
eum et adorandum. Et consurget virga, id est Christus, contra re-
gna, et percutiet duces Moab, id est idolatras et demones. Et
vastabit omnes filios Seth, id est eos subiciet fidei catho-
lice. [illegible] de Seth cum [illegible] sunt omnes prophe-

qz abel mortuus est sine filiis. Filij autem Caym fuerunt omnes
deleti in diluuio. De iacob orietur qui dominabitur super omnem salu-
te cui datur est omnis potestas in celo et in terra. Hec ille. Itaque ra-
tione balaam credebant certissime hanc prophetiam implendam. Erat
autem circa mare [illegible] mons [illegible] qui dicitur victorialis
et aliis montibus preminebat in ibi [illegible] ubi solitus erat
obseruari speculatores [illegible] impatrarum. Item autem po-
pulus terre illius astronomie [illegible] foret, audi-
entesque etiam a prophetis pronunciatum, obseruabant sollicite de stella
predicta per balaam. Vnde ut dicit Chrisostomus in originali super Matheum: Ele-
gerunt et statuerunt xij viros sapientiores sub stipendiis de pub-
licis, et quibus cum quis moriebatur, alter loco eius substituebatur,
qui per singulos annos post messem ascendebat super illum montem
victorialem et tribus diebus ibidem morantes se lauabant et
orabant deum ut illam stellam quam balaam predixerat vide-
re mererentur [illegible] illius stelle in partibus illis [illegible]
nerant. Factum autem est diuina ordinatione quod in nocte na-
tiuitatis christi ipsi more solito super dictum montem vigilarent et
orarent. Circa horam qua natus est christus viderunt stellam magnam
ad modum solis splendentem [illegible] Aliquis autem videbat
formam pulcherrimi pueri super cuius caput crux splendi-
da [illegible] magorum allocuta est dicens: Natus est hodie rex iude-
orum [illegible] qui est expectatio gentium et ductor eorum, ite velociter in
terram iuda et ipsum inuenietis. Ista autem stella stetit per noc-
tem et diem sic fulgens, nec claritate solis offuscabatur,
[illegible] videntes mirabantur. Ceterum [illegible]

quibz de sua regione et unusquisque rex e sua [illegible] ipsi magi, unde se
Et intro [illegible] in [illegible] moti sunt [illegible] cum multitudine comitatuum [illegible]
separantes iter arripuerunt [illegible] stella eos precedebat quam
decem reges [illegible] stella eos procedebat et in nocte omnia eorum
[illegible] ibat et cum stantibus stabat, et in nocte videbatur ac dies
itineris illuminabat, immo unde ipsis videbatur ac pace universali in toto
nec civitates eis claudebantur propter pacem universalem et [illegible] ac flu-
mina sub imperio romano, et montes et paludes [illegible] et ideo per
[illegible] in via fuerunt absque impedimento ipsius, et quibuscumque venerant
communi pace die et nocte [illegible] propter claritatem stelle [illegible]
mirabantur populo in nocte propter [illegible] populus quod esset et quod populus
[illegible] qui nesciunt populus quod esset [illegible] quilibet in via
[illegible] tenderent, neque aut [illegible] quilibet et viderent
[illegible] et dies [illegible] populus civitatem et viderent
[illegible] equorum et mirabantur quod ibi fuissent [illegible] et declina-
[illegible] quibus [illegible] et declina-
[illegible] stelle [illegible] tanto magis [illegible] ad
[illegible] stelle [illegible] nec die nec nocte [illegible]
iter [illegible] adeo ut nec die nec nocte [illegible] cibum aut potum [illegible] ipsi
aut hospicia caperent aut cibum aut potum [illegible] ideo hec expo-
[illegible] et [illegible] nec fatigia [illegible] dicta [illegible] die a die nativitatis
[illegible] in [illegible] xiij die a die nativitatis
[illegible] ad [illegible] de [illegible] regione quo [illegible]
[illegible] ad [illegible] in medio [illegible] poterant [illegible]
[illegible] ab oriente [illegible] in medio [illegible] potuit tam breve
[illegible] Remigius dicit quod ipse puer [illegible] potuit tam breve
spacio [illegible] et sic hec facta [illegible] mirabilia [illegible] aut dicit
quod super dromedarios venerant [illegible] velocissime
[illegible] qui [illegible] ne de [illegible] aliquis [illegible]

miliaria per diem currit et noc[illegible] 105

cursus, ut dicit magister [illegible] alexander habuit [illegible] qui

mirum quod ipsa rege alexandro [illegible] cum deus voluit facere sibi de[illegible];

2000 passus ibat x dietas, ideo [illegible] distancias duarum

quibus illi qui venerunt per [illegible] et multo ad huc servit de

miliariis quilibet praevia stella divina dispositione, et sic

alio de stella dispensavit divina [illegible] cum suo comitatu

Melchior qui venit de arabia [illegible] calvarie ubi christus passus sedit

in illo monte venit ad montes [illegible] balthasar de regno saba [illegible]

[illegible] eodem ipse venit rex [illegible] de quo christus ascendit, [illegible]

alia via ad montes oliveti de quo [illegible] et

Caspar qui venit de regno persidis [illegible] donec [illegible] incepit [illegible]

[illegible] sic quod [illegible] loco suo donec [illegible] rex

[illegible] stella non apparuit [illegible] et ibi de [illegible] [illegible] sibi

[illegible] stella [illegible] regia et ibi [illegible] valde

[illegible] ad civitatem regiam non recipiebat [illegible] autem

[illegible] iudei cum [illegible] hora [illegible] alteri quare

[illegible] et sic venerant [illegible] dicebatur [illegible] dio:

[illegible] et sic [illegible] intenderat [illegible] deus digneretur [illegible] et christi

videbant [illegible] et [illegible] et [illegible] alteris

venisset et [illegible] fuit valde et [illegible] et ipse [illegible]

[illegible] reges herodes [illegible] di ubi [illegible] rex

[illegible] fuit [illegible] tempore [illegible] et venimus

[illegible] stella eius in oriente [illegible] et venimus

[illegible] herodes [illegible]

[illegible] illo [illegible] ipse

adorare [illegible] [illegible] quod non erat

[illegible] herodes [illegible] erat paganus quod occiderat [illegible]

et [illegible] erat [illegible] ascalonita

[illegible] reges [illegible] occulte et quod [illegible] filium illius

[illegible] non obtinuit regnum iudee et [illegible] de [illegible] aliquo [illegible]

herodes turbatus est et omnis, quia suspicabatur iudeos regem suum
legitime natum recepturos et se regem alienigenam expulsuros
… hierosolyma et regi herodi favore adulatorio
omnes turbata est, ut dicit doctor. Volens quoque herodes eum
perdere cepit de loco nativitatis eius inquirere, et convocans omnes
principes sacerdotes et scribas et doctores gentis sciscita-
batur ab eis ubi christus nasceretur. et illi responderunt prout propheta
scriptum fuerat. Mich. v. quod in bethleem iude. Tunc herodes
audito loco nativitatis eius volens et tempus scire, clam vocatis
magis, scilicet occulte, quia voluit consilium latere, et diligenter di-
dicit ab eis tempus stelle que apparuit eis, et tandem mittens
eos in bethleem fraudulenter promittens obsequium dixit, Ite et
interrogate diligenter de puero, et cum inveneritis re-
nunciate michi, ut et ego veniens adorem eum. Qui cum
hierusalem exivissent, ecce stella more solito antecedens
apparuit eis denuo visa, gavisi sunt gaudio magno valde.
Dicit autem Jo. in Legenda Coloniensi quod dum irent magi ab
hierusalem in bethleem que duobus parvis miliaribus distat. Erant ibi
pastores quibus angelus apparuerat non longe a via cum gre-
gibus, qui cum vidissent stellam refulgentem et cognovissent comites
eius, obviaverunt eis. dicentes Nobis eciam apparuit eadem angelus
domini cum tali claritate apparuit, et natum salvatorem nobis
annunciavit, factaque est cum angelo multitudo milicie
celestis laudancium deum. dicentes Gloria in excelsis … quod bethl
[illegible] Item

in dicto consorcio impleto bethleem 106

Et puer in presepio reperiemus in [illegible] ipsi dona dederunt pagani:
in fine platee [illegible] regibus [illegible] ipsi [illegible] appropinquabant toto stel-
loso [illegible] ut bethleem [illegible] stetit super reges:
la magis fulgebat [illegible] de [illegible] radiis di-
vinis ubi puer erat [illegible] ingressi [illegible] videret [illegible] Intrantes ex ocm in bethleem
ffudit ut omnia in illo fulgere videret [illegible] cum maria matre eius, qui hon-
ero quod domum invenerunt puerum [illegible] in gremio matris fuerunt
Viso quod divino splendore quod de facie pueri [illegible] credidarunt, et [illegible] ge-
nuflexis procedebat, deum [illegible] credidarunt, et hec munera obtulerunt
nibus singuli adoraverunt, et hec munera [illegible] pro dulci devocione
aurum, thus, et mirram, [illegible] victus, et si tibi offer-
aurum [illegible] tibi [illegible] victus [illegible] admittis
gens regente et filium in mirra [illegible] et filie
et thus vera [illegible] ista domus ad
ut et [illegible] sibi [illegible] oblacione et deo
pius offerebant consolaciones [illegible] a fide
[illegible] capite, et [illegible] splendores terrore
[illegible] Eadem miraculosi [illegible]
[illegible] et ad hospicia [illegible]
[illegible] bethleem [illegible]
[illegible] audierant et viderant
rant, omnibus quod ad [illegible] ab angelo responso in som-
[illegible] recitabant, et eadem nocte [illegible] ad herodem [illegible]
nis accepto [illegible] reverterunt [illegible] venientes [illegible]
[illegible] in regionem suam, et dederunt [illegible]
ceteris [illegible] magum [illegible]
aurea ut ostendaret regalis potencia, [illegible] mirra [illegible]
mirra dominicam sepulturam

beatam mariam cum Jesu et stellam super ihesum, post ascensionem
domini sanctus thomas eos baptizavit, et fecit eos episcopos et
o ultra nobiles et famosi reges convertebant alios
4 ad fidem per regnum. postea fuerunt mortui, corpora
eorum fuerunt portata ad constantinopolim, deinde
ad mediolanum, deinde ad coloniam et ibi corpora
valde iacent, et pectora respiciunt ad mediolanum ipsi
in mundo a paupertate, in spiritualitate sapientie, a cadu-
co morbo curant, et hic quidam qui portat eorum nomina et
cera bene eorum imagines habet in domo sua [illegible]

Dico sicut isti magi tria munera obtulerunt deo et salvatori
nostro ita etiam munera debes offerre corporaliter, primo aurum
vere dilectionis in observatione preceptorum Jo. xiiij. Si diligitis me
mandata mea servate. Sic et sicut aurum quia aurum est precio-
sissimum habens incorruptibilem splendorem, ut dicitur, et [illegible]
sumptum in electuariis a putrefactione et corruptione [illegible]
[illegible] Sic vera caritas est preciosissima et vitat peccatum
corruptionem, et est immortalis et perpetua, quia caritas numquam
potest esse conformis, ut volunt doctores super [illegible] li. xviij. Secundo offer-
re debes thus devocionis, nam thus est odoriferum et refri-
gerat cerebrum [illegible], et eius odor [illegible]
estate [illegible] sic dicit expositor super illud Can. [illegible]
[illegible] dicitur estatis. Sic devota oratio odori-
fera est et gravis deo et angelis, et refrigit [illegible] re-
[illegible] in nobis [illegible] desideria et gracior

e in estate p[ar]te vite q[uod] . Hyema morte. s. spe... p[ro] ora:
bat d[omi]n[u]s. dirigat[ur] d[omi]ne oro mea sic accensu[m] ... mortificacio
debemus offerre mirrham mortificacionis de corpe. et co:
passionis d[omi]ni . Mirra cum homines i[n] corpe cavidit ar
corpus a putrefactione [con]servat, et d[icit] glosa ... p[ro]pter eo
miseria ... mortuor[um] corpa, ... amara e[st] sapore
amara. sic d[icitu]r [con]tra mortificacio in corpe ut ... et natura ad
... glorifice moriat[ur] ut ... rarescentes[ur] et natura ad cum morte
cia. s. . glorific[a]t[ur] ... et amara [con]passio ad cum morte
... deo [con]servat[ur] et amara [con]passio scilicet carnis
... deo [con]servat et ... Ro. viij. Si ... sic et [con]glorificemur:
et passiones sentiat[ur], Ro. viij. Si ... ut sic ... glorificemur:
mortificemur. nisi in [con]patiemur ... passione et sanguine:
... o ana ... [con]sidera ... p[ro]pter passione et al[ia]s p[ro] te
... p[ro] te redimendo sunt [con]servates, et ... p[er] te
[illegible] ponentes o misera peccatrix ... reddere possis
... p[ro] te qu[od] debentes ... deo et pro reddere posis
vagi ... te q[uo]n[iam] ... acceda cum ... magis
mo o sanguis ... tota ... dilectiones, thus devote oro
et offerre ... ipse ... dilectio ... thus devote oro
et mirram mortificacionis. Ecce venit ... cum ... :ob.
apparuit nobis ... adoramus p[er] p[re]dicta munera :ob.
... et det nobis ... et ... ipsum amen
... nobis ... et alia ... sacram ...
offerendo ... mortis ... regna ... vi[ve]re ... seram
... igitur hora ... quos ... ante ...
disposuerunt ... duobus ... medium igitur ante
... tres ... stella super civitate apparuit ...
... sed ... mote ...
... morte ... octava igitur ... natiuitatis ...
... fieri ...

die melchior rex divinum officium celebravit quo
celebrato anno nativitatis sue c xvi obdormivit
in d(omi)no cuius corpus alii duo reges sepeli
erunt [illegible] igitur die post festum epiphanie
baltasar rex etatis sue anno c xii
celebrata missa in d(omi)no quievit et hunc rex casper
sepelivit sexto igitur die post [illegible] casper etatis sue
anno c ix officio divino celebrato [illegible] regibus qui
sibi cesserunt ut in medium susciperet [illegible] stella
que ante mortem eorum apparuit ut dicunt [illegible]
hec corpora eorum coloniam translata sunt [illegible]
[illegible] in monasterio [illegible]
Notandum quod ad [illegible] reges istos advenit [illegible] sine [illegible]
[illegible] stella ubi dicunt [illegible] viderunt
stellam [illegible] secundo [illegible] doctor nomine germanus [illegible]
[illegible] speciale signum [illegible] Baltasar [illegible] regis
[illegible] peperit filium [illegible] nocte [illegible] hora [illegible] nascebatur
[illegible] fuit natus [illegible] nobis salvator [illegible] iste
[illegible] balthasar. Alius rex melchior habuit [illegible]
[illegible] in quo [illegible] balsamum [illegible] arbores aut balsa-
mi [illegible] domicellas [illegible]
e balsamum, una igitur nocte domicella [illegible] ultra morem
solito [illegible] speciale custodiebat. Nocte igitur qua natus est
[illegible] aperta [illegible] in ea columba, [illegible] volans dixit
ista nocte natus est salvator generis humani. Casper tercius
rex habuit [illegible] quam habuit [illegible] ipse
custodivit magna diligencia. Nocte vero qua christus natus est
[illegible] et in uno [illegible] leo et [illegible] et audita fuit
vox qui hac nocte puer natus [illegible]
et plena harmonia [illegible] intellexit. His [illegible] visis mox
[illegible] domini [illegible]

Rescriptum de regnis regibus. Refert de sancto
Edmundo rege Anglorum [illegible] cum primum in regno successit
et in die epiphanie in regem coronatus est voluit quod
quolibet anno [illegible] in dicto die oblaciones sue multipli-
carentur. obtulit ergo dominus rex anno primo .i. marcam
auri, secundo secundam, tercio terciam et sic procedit multiplicando
usque ad annum [illegible] in quo septuaginta mar-
cas offerre debebat. Contigit autem eodem anno quod
[illegible] et Dani ceterique regnum suum invaserunt
et illud incendiis et rapinis crudeliter vastaverunt [illegible]
[illegible] de rege in tali dispendio [illegible]
[illegible] et sapientibus [illegible] dicit [illegible]
[illegible] septuaginta marcas auri [illegible]
[illegible] in omni thezauro suo [illegible]
[illegible] marcas. Rex [illegible] volens
[illegible] in deo et auxilium [illegible] passionis
in nocte vigilie epiphanie in palacio stetit et
[illegible] celum inspexit et vidit [illegible] stellam
non remote a capella sua [illegible]
[illegible] Rex [illegible] et subito [illegible] stella
regem [illegible] subito celum [illegible] se ape-
ruit et tamquam foret [illegible] cum ingenti fulgore
de stella [illegible] capelle cecidit in medio altare
super [illegible]. Quo viso Rex statim capellam ingreditur
et talem [illegible] scriptum invenit [illegible]
tolle, fode, possidebis [illegible] et [illegible]
[illegible] intelligeret [illegible] Rex [illegible]
tolle lapidem, fode terram, possidebis thezaurum [illegible]
[illegible] et [illegible] et fecit [illegible]
mirabilem thezaurum invenit [illegible] collegit et de
[illegible] triumphavit cum honore [illegible]
[illegible] et in [illegible]

Item de eorum translacione sic legitur

Tunc Helena in constantino fide recepta et lavacro regeneracionis
audiens trium regum corpora circa ... [illegible] sanctas gestas
collegit solempnem comitatum et cum magno honore illuc
pervenit. Tunc Andreas patriarcha indie cum omnibus
nobilibus suis sibi obviam venit et eam honorifice
suscepit et tradidit scribus et muneribus ... sibi ipsorum
corpora pro honore dedit. Que gratanter ea recipiens
constantinopolim que est in terra grecie adduxit et ibi eorum
in ecclesia sancte Sophie honorifice collocavit. Mortua
Helena rex ipse constantinopolis Mauricio imperatori
rebellavit qui inter cetera mediolanenses in auxilium
recipiens ipsum ~~[illegible]~~ devastavit et trium regum
corpora mediolanensibus illud petentibus pro stipendio
condonavit et sic mediolanum pervenerunt. Sed alio vero tem-
pore mediolanenses Frederico imperatori se opposuerunt
qui inter ceteros in sui presidium Reinoldum archiepiscopum
coloniensem vocavit et expugnata civitate sibi
in recompensam sui longi itineris et magni sui
laboris eadem trium corpora assignavit. qui gra-
tanter ipsa recipiens usque ad coloniam perduxit ubi
in summo honore hodie requiescunt fidelibus sibi
famulantibus apud deum rogantes.

Item tres magi habuerunt multa munera dilectissima et nobilissima
que Christo voluerunt afferre more regali. Cum autem
... [illegible] pannis in presepio suspensum, quasi ... [illegible]
recepit in signum gratum ... [illegible] de ... valde
... sit ... ut de omnibus ... muneribus que secum
apportaverant oblata sua ... thesauris non plus invenerunt nisi
... ad manus ... devenit ... recepit. ...
... [illegible]
... [illegible]

Dominica infra octavas Epiphanie

Fili quid fecisti nobis: pater tuus et ego dolen-
tes querebamus te. Luce ij. Philosophus in tractatu
de [illegible] dicit. herbe minute et radices arborum maioris
sunt [illegible] in hieme quam estate. [illegible] quia in estate toto
humore virtusque earum ascendit in folia in flores et in fructus
sed in hieme intus manet et [illegible] et [illegible]. Nos
[illegible] per herbas [illegible] intelliguntur qui sunt maioris [illegible] et
[illegible] tempore hiemis id est tristicie et angustie quam tempore esta-
tis id est felicitatis et affluencie humane. Nam multo plures
sunt qui [illegible] ad deum tempore tribulacionis et angustie et
[illegible] et invocant illum salvatorem pocius quam tempore le-
ticie. Psalmus. Invoca me in die tribulacionis eruam
te et honorificabis me. quia in tribulacionibus tota virtus anime
et multa consolaciones habet [illegible]. et sic devocius clamat.
[illegible] habet impedimentum [illegible] dilectionis mundane. ut inquit
apostolus ij. ad Chor. cum [illegible] infirmor tunc potens sum [illegible]
[illegible] tribulacionibus [illegible]. Non in mundana consolacione
delectatur sed in amaritudine penitencie et doloris [illegible]
[illegible] desiderium celestis amoris. Et sic beata maria in
tribulacione posita dicebat fili mi quid fecisti nobis
dolentes querebamus te

In ista [illegible] verba considerabimus [illegible]
[illegible] amissio que fuit doloris et anxietatis [illegible]

Secundo amissi reinvencio que fuit suavis et placabilis.
Et cum esset ascendentibus illis in Jherusalem secundum consuetudinem
diei festi. Judei enim in anno ter habuerunt festa solemnia
ut patet Exo. xxiii. Tribus vicibus per singulos annos michi
festa celebrabitis scilicet pasce, penthecoste et dedicacionis, presens
autem fuit festivitas pasce. Ergo dicit ascenderunt maria
et joseph et reliquerunt Jhesum cum eis in duodecimo anno
scilicet humanitatis qui fuit eternus secundum divinitatem. Sed dicitur
quare pocius tunc in duodecimo anno. Respondetur triplici de causa
primo quia in illa etate incipit racio florere, et homo cognoscere
et discernere habere inter bonum et malum et in [illegible] tali eta-
te sapiencia hominis lucet in facie eius et cognoscitur qualis
erit in futuro. puer quia ex studiis suis intelligit puer
si munda et recta sint opera eius. Et sic eciam cum esset
sapiencia eterni patris in adolescencia voluit mundo ap-
parere doctorum et interrogans. Secundo ideo quia in hoc dedit
exemplum iuvenibus portare iugum domini ab adolescen-
cia et servire deo in iuventute. Eccl. xii. Memento
creatoris tui in diebus iuventutis tue antequam veniat
tempus afflictionis et appropinquant anni de quibus dicas,
Non michi placent, quia sacrificium iuvenum valde deo placet.
Nam sicut novi fructus deliciores sunt anticipatis et sic bona
opera iuvenum. Trenorum iii. bonum est viro cum porta-
verit iugum suum ab adolescencia sua. Ideo Noli

Expectare ad senectutē. qz videas et cōtra ī mali-
tia assuefierit et ī duritatē in ea perseuerat. Ideo
[illegible] anno rerespexerunt eam ī templum. ut ī hoc doceāt
parentes informare filios a iuuentute deo seruire. deum
timere. [illegible] patrimonia. ecclesias visitare. festa
celebrare. Sic Robertus dath xiij. de Susanna filia Helchie
cum parentes illius essent iusti. docuerunt filiam suam secundum legem
moysi timendum etc. Sequitur cum redirent [illegible]
sit [illegible] peractis diebus [illegible]. et non cognouerunt [illegible]
parentes eius. Tercia die cum remansit et [illegible] ad do-
ctores. di. dom doctores de quo interrogaciones fecit
[illegible] se ad [illegible] ad nos. Et sic tercia die fuit
interrogacio [illegible] de [illegible]. di. dom. do[illegible] dicite [illegible]
erat celum et terra. Qui dixerunt deus. et iterum
interrogauit, nullus ad hoc nesciuit ei respondere, quibus dixit
ipse, ubi verum erat celum et terra. Sic scriptum est In
principio creauit celum et terram, et alibi. Celum domini
[illegible] sit [illegible] alia interrogacio, Qui deus est [illegible]
[illegible] et [illegible] in essencia, Qui dixit [illegible]
[illegible]. et [illegible] illa verba dauid intelligitur, benedicat nos deus
deus et benedicat nos deus, illi ad hoc nescierunt ei respon-
dere, talis interrogacio [illegible] filius est, Qui
sciet deus [illegible], de quo scriptura sciet, dicat ei

q(uod) no(n) sit deus, sed ho(mo) simplex et potens que(m) uol(uerit) diliget q(ui)b(us) Ih(esu)s
ait et qualit(er) illud intelligit(is) p(ro)ph(et)e. ubi d(icit) dixit d(omi)n(u)s d(omi)no
meo sede a dextris meis. Dixit d(omi)n(u)s s(cilicet) deus pat(er) d(omi)no
meo messie sede a dextris meis. ego dico uob(is)
q(uod) messias sit uerus deus. alia interrogacio dicite
m(ihi) Rabi messias sit diues aut paup(er). dicunt ei q(uod) diues
q(uia) scriptum e(st) de eo q(uod) o(mn)es gentes ueniant ad eum. q(ui)bus
Ih(esu)s ait qualit(er) ergo id intelligit(is) p(ro)ph(et)e Zacharie
dicite filie syon. ecce rex tuus uenit tibi mansuetus
et paup(er). Illi nescierunt ei ad hec respondere. alia
dicite m(ihi) que(m) diliget iste messias. dicunt ei q(uod)
diuites. q(ui)bus ait. et qualit(er) ergo illud intelligit(is) de
uob(is) diuitib(us) Ysa(ias) [illegible] et ego dico uob(is) q(uod) pauper est
et q(uod) solus fuit paup(er). Sic d(icitu)r de eo Ysaie lxj^o. sp(irit)us
sup(er) me [illegible] [illegible] spiritus. paup(er)ib(us)
+ [illegible] hec scriptura(m) eius dixerunt ei O [illegible]
[illegible] crastina die ueniemus hic et dicemus [illegible]
[illegible] fuit secunda dies. dixit Ih(esu)s docto:
:rib(us). Si uob(is) no(n) e(st) displicibile admitto [illegible] uobis:
[illegible] sede. et dicam uobis [illegible] deus. [illegible] Ih(esu)s p(ro)p(ter)
[illegible] hanc interrogacio(n)em. Si uos suscipietis messiam [illegible]
[illegible] dicunt ei. nos suscipiem(us) [illegible] q(uod) p(ro) nob(is) pugnabit

Et tamen videatur quod non, quia scriptum est, Deute. 6o. quinto,
Tertia die odientes eum et abiciantes eum, Et sic
dico quod non, Alia interrogatio, Si diligatis eum vel
non, Dicunt ei diligamus eum, Et ego dico vobis quod non
quia scriptum est de messia, De interficiebant eum mox, et
numquam diligebant eum, Alia. Dicite michi si sta-
mat [illegible] novam, aut non, Dicunt ei, quod non quia
moises dedit nobis legem, Et ego dico vobis quod sta-
tim ut dixit Jeremie capitulo Dabo eis novam legem,
Alia, Et quando veniet messias, quod fiat pro eo, dicunt
ei, Iste diceris tibi quod perqueret pro nobis, et veniet
solum propter Judeos, et ego dico vobis quod propter paganos,
eo quod vos non suscipiatis eum, et veniat ad paga-
nos, quia de eis ad [illegible] fiat gratia, ut de eis, [illegible]
[illegible] iam populus meus [illegible] audientes eius sapientiam,
dixerunt ei, [illegible] dictas hodie ista quia [illegible] vesperi
tertia die veniatis [illegible] ad [illegible]
[illegible] fuit tertia dies [illegible] venit [illegible] sedit inter
doctores, et sic interrogavit eos [illegible], De messia
Si venit iam messias aut non, dicunt ei quia
Et ego dico vobis quod [illegible], et quod [illegible] magi
[illegible]

venerunt hic ad iesum querentes de messia, O rabi ecce q-
magi ab oriente in iudea in messiam quia viderunt stellam
eius in oriente moriatur a deo portam de qua stella [illegible]
ballam ipsa ve prophetas, Alia interrogacio, si [illegible]
al vivet, aut morietur, Dixit ei, vivet [illegible]
et dico vobis quia morietur quoniam dicto ysaie
Sic omnis ad [illegible] dicto est, alia quid faciet
post mortem, illi nil adhuc responderunt, Dico vobis
quod surget tercia die, et ascendet ad celum, et extra
veniet iudicare mundum, videtis eius sapientiam
Dicebant non habet a se hanc sapientiam, sed eum informa-
verunt angeli, alii dixerunt a demone habet, sed
non a deo, [illegible] quod [illegible] manserit [illegible]
nescientibus parentibus. [illegible] quia non permisissent eum
stare in medio doctorum timentes ne archelaus fi-
lius herodis faceret in puero quod cogitaverunt facere
pater eius herodes. Secundo dedit doctrinam pueris qui ha-
bent inspirationes divinas ingrediendi religionem ad sco-
las aut ad gradus sacerdotii, puta non solum ignorantibus pa-
rentibus sed etiam prohibentibus puta religionem ingre-
di de quo Hiero. ad Nepotianum. Ei pater et mater iaceat
super limina domus per calcatum perge patrem et matrem

et coniuga adam, aug. quemadmodum est genitor, procreatus
est creator. math. x. Qui amat patrem et matrem plus
quam me non est me dignus. Ideo post illam doctrinam remansit
puer Jesus in Jerusalem, et non cognoverunt
parentes eius. Ber. d. quomodo potuit hoc fieri quod non habu-
erunt respectum super eum. Ve. venerabilis beda. Mos erat
iudeorum quod semper viri ambulabant seorsum, et mulieres
seorsum, et tales fuerunt illas quales nunc modo ipse pla-
tearumque omnes se exhibent quando in processionibus et aliis
quibus fiebat peregrinacionibus ad sanctorum limina redeuntes
a diabolo seducti et ut varios magis propria mali-
cia obstinati perdunt eam devocionis passim atque promiscu-
ue cum mulieribus incedentes loquuntur in via delectabili-
bus carnalibus quomodo magis accedunt amore carnis
quam spiritus. Ideo fiebat remansit puer Jesus in Jerusalem
et non cognoverunt parentes eius. estimantes autem illum
esse in comitatu, maria estimabat eum esse in comi-
tatu virorum et Joseph estimabat eum fore in comitatu
et venerunt iter unius diei. Non [illegible] die ut sequitur re-
querebant eum inter cognatos et notos [illegible] die non
invenientes regressi sunt in Jerusalem. 3a. die requirentes eum
[illegible]: die: ut: [illegible] et sequitur [illegible]

cum maximo dolore a bono joseph eramus ad extras
et commendamus cum deo per quod latam cum dedit in filium et
[illegible] fit intramarunt ecclesiam quod tradit evangelium et
factum est postridie invenerunt eum in templo et
requirebat eum quia timebat ne ab archelao filio he-
rodis occideretur in adolescentia sua considera igitur qua-
libus vulneribus cor virginis marie sauciatum fuit
o quot suspiria lamenta et angustias habuit [illegible]
cum hec ita peregit qualis fuerit dolor istius separationis a
morientis. Unde igitur potuit dicere illud [illegible]
[illegible] non comparatur ad istum quo ibo [illegible] dolorosa
tradit in filium undique quaeremus illum et ipsa vadis si
canticorum [illegible] fuit quod scribitur canticorum iii. Quesivi quem
diligit anima mea et non inveni. Sicut loquitur
ros et motus surgam et circumibo civitatem per vicos et
plateas quaeram quem diligit anima mea. Sed dicit
quaedam ita valde contristabatur de perditione filii sicut
[illegible] per dominum qui perdidit nos posset reddere [illegible] de
passione. Iste dolor fuit [illegible] absentia filii quia cum
presencia fuit illi ita gaudiosa [illegible] delectabilis quod
[illegible] facie eius [illegible] dicere potuit illud [illegible]
ii. vox autem sua dulcis et facies tua decora. Non ipse
erat [illegible] pietas [illegible] testamenti prospiciatur a
desiderabat. deinde ostende nobis faciem tuam et salvi

L. [illegible]

Ecia qui nimia humilitate preminebat estimabat
se non tantam diligenciam adhibuisse sicut debuit
ad tam preciosum thesaurum custodiendum et non ita re:
merere zelum eius exhibuisse sicut deceret et ideo
reputauit se amisisse eum [illegible] in dignitate sua
R No ad secundum dicitur in medio fuit superioris et alacritatis
ibi factus est per tercium diem [illegible] die inuenerunt eum
in templo in medio doctorum et hec fuit in .xii. anno etatis
sue ad significandum quod ipse esset qui per xii tribus [illegible]
eduxisset de egipto secundo ad significandum quod ipse esset
electurus duodecim apostolos ad docendum omnes gentes
audientem illos et interrogantem. ecce sapiencia pueri
quando dicitur [illegible] interrogauit in questionibus [illegible]
[illegible] iudicas ne iudicas [illegible] pueritiam:
[illegible]
[illegible] puer [illegible] quod audit [illegible] se esse demonstrat
et responsione dignum [illegible] quod puer audiuit [illegible]:
[illegible] dixerat. quod interrogat [illegible] de questionibus [illegible]
[illegible] superioris dictum [illegible] ego [illegible] filii
[illegible] doctores [illegible] sibi dixit in templo [illegible]
[illegible] dixit sibi mater non patiga [illegible] primebat ad
eum qui solus erat [illegible] et [illegible] sed ipsa non erat
[illegible] vera [illegible] intacta [illegible] maiola:

[illegible]

quem sicut virgo eum portavit cum ea suavitate qua peperit
et virginali puritate nutrivit lacte virginali cum
dulcissima familiaritate. Fili, cur fecisti nobis sic? quid
quare hoc fecisti ut nobis nescientibus remanseras
Pater fili hoc michi indica ut dolor meus quem hac re concep-
ipse valeat mitigare, ut pater tuus putativus et ego te in
aliquo offendimus. Cui dixit non est mea, et dic ubi
dormivisti. Cui ille, in templo. Et quid comedisti
ambulanti mendicatum, et quare abstraxisti nobis? dico
tibi propter obedientiam patris mei quam misit et prius
[illegible] fuit subditus ei, fecerat enim obedientiam, nam in
celo et in paradiso fuit incepta obedientia. In celo
quia fuit filius dei obediens deo patri. In paradiso
deus preceperat obedientiam tenere [illegible] parvulus
O vere admiranda dignatio quod ille qui eadem die in-
finita millia angelorum pascebat in celo et de cuius
coquina non solum omnes homines sed et volucres celi bestie
terre et pisces maris eadem die plenissime pa-
sti erant, ipse ut mendicus ab aliis quod vesceretur corro-
gabat. Nec illud sibi [illegible] ego autem mendicus sum
et pauper. Nobis in exemplum quod nos etiam debemus
pauperes [illegible] subvenire [illegible] persona Christi [illegible]
[illegible] qui in memoria et in persona Christi mendicant
[illegible] mendicantium

Nota hic beata virgo commendatur in hoc multipliciter primo in princi-
:rata, que dulcis communicabilis et allocuta fuit filium dign(i)-
nobis in exemplum quod dulci locucione nostra conversacione de:
beamus loq(ui) verum alterutrum Eccli. vj. verbum dulce mul:
tiplicat amicos, et mitigat inimicos, acta in corru:
Secundo commendatur
secundo debet hoc exhibere pietatem
eius colloquium a paucitate cum addit quod fecisti nobis
et nil amplius addidit nec verbum iteravit hodierna
Legitur Luce iiij. labia famis dissipator labia mea possessa glo-
Labia vestra par(um) fando multos ipsi dulcedinem offerti
Libri ... fando dissipabis ipsi paucitatem proprie ... In
multiloquio non deerit peccatum. 30. commendatur a labore
humilitate cum dicitur pater et ego. proponens filius Ioseph
et inde dedit exemplum ceteris mulieribus bono.
radii virtutis suos. sicut scriptum est Hester .i. Luce
reponere ... maiorem quam minor deferant maritis
suis honorem ad eos ... vir coniunt et mulier
sed illam multa ... b. virgo [...] ...
festinans diligenter reddere, festinat que statim
nobis ... ut non tardaremus. ... lu. amen ...
d... ... inveniri ... In nocte cum dicitur ...
... non expectando ... ad ...
lad ... commendatur ... fecit ...

... ... matris
... ... ve.

Secundo diliget illa querit diliget 2a dicit pp sermi
querite dominum dum et vivet. anima vestra etc.
Tertio remanet. quia superbis inveniendo se non prebet
sed resistit et abscondit se, resistit. Jacobi iiij: deus superbis
resistit humilibus autem dat gratiam suam, abscondit, Mathei
abscondisti hec a sapientibus et prudentibus et revelasti ea
parvulis. Humilitas quia deus vult sciverent eum deum, quia
sine misericordia sunt de prudentia eius, [illegible] quod de pru-
dentia et potentia eius minime dubitaverint, sic
ne associabat qui vult quod ... sua sapientiam esse ostendere
etc.

In 2°

In illo tempore Nuptie facte sunt in chana galilee et erat ma-
ter Jhesu ibi. Vocatus est autem et Jhesus et discipuli eius ad nuptias. Et
deficiente vino dicit mater Jhesu ad eum vinum non habent. Et dicit
ei Jhesus quid michi et tibi est mulier, Nondum venit hora mea. dicit
mater eius ministris quodcumque vobis dixerit facite. Erant autem ibi la-
pidee ydrie sex posite secundum purificacionem judeorum capientes singule me-
tretas binas vel ternas. Dicit eis Jhesus Implete ydrias aqua. Et im-
pleverunt eas usque ad summum. Et dicit eis Jhesus haurite et ferte architri-
clino. Et tulerunt. Ut autem gustavit architriclinus aquam vinum
factam et non sciebat unde esset. Ministri autem sciebant qui hauserant aquam
vocat sponsum architriclinus et dicit ei. Omnis homo primum bonum vinum
ponit, et cum inebriati fuerint tunc id quod deterius est. Tu autem serva-
sti bonum vinum usque adhuc. Hoc fecit inicium signorum Jhesus in chana
galilee et manifestavit gloriam suam et crediderunt in
eum discipuli eius. Johannis ij°

[illegible] anno [illegible] octavo idus Januarii [illegible]
[illegible] Johannes
[illegible] judica[illegible] iiij [illegible]
[illegible] et Jhesus dixit eis amen amen dico vobis videbitis
celum apertum et angelos dei descendentes et ascendentes super fi-
lium hominis [illegible]

Et cum factus esset Ihesus annorum duodecim asce-
dentibus illis Ierosolimam secundum consuetudinem diei festi
consummatisque diebus cum redirent remansit puer Ihesus
in Ierusalem et non cognoverunt parentes eius. existi-
mantes autem illum esse in comitatu venerunt iter
diei et requirebant eum inter cognatos et notos. et non
invenientes regressi sunt in Ierusalem requirentes eum
Et factum est post triduum invenerunt illum in templo sedentem
in medio doctorum audientem illos et interrogantem eos
Stupebant autem omnes qui eum audiebant super prudentia
et responsis eius. et videntes admirati sunt et dixit
mater eius ad illum. fili quid fecisti nobis sic. ecce pater
tuus et ego dolentes querebamus te. et ait ad illos
quid est quod me querebatis. nesciebatis quia in his que
patris mei sunt oportet me esse. et ipsi non intel-
lexerunt verbum quod locutus est ad illos. et descendit cum eis
et venit Nazareth et erat subditus illis. et mater
eius conservabat omnia verba hec conferens in corde
suo. et Ihesus proficiebat sapientia et etate et gra-
tia apud deum et homines

Dominica prima post Epiphaniam [illegible]

Nuptie facte sunt in Chana Galilee Joha. ij. Dicit magister libro quarto
metheororum aliqua auri cum argenteis debent malleando
[illegible] ut non corrumpantur. Necesse est autem [illegible] sed pulvere
[illegible] et humiditate [illegible] si aliquid hoc ut aurum ut argentum
[illegible] se [illegible] magis [illegible] unum cum alio se tenebit. Quod [illegible]
[illegible] ut [illegible] modo [illegible] hec duo metalla adinvicem co[illegible]
[illegible] et diu debite sit [illegible] abinvicem non potuit
utrumque separari. Moraliter per aurum quod est nobilissimum metallum
intelligitur [illegible] qui est nobilissima inter creaturas [illegible]
eo quod est imago et gloria dei et est caput mulieris. ut habetur
[illegible] iij. q. v. c. hec imago, et c. [illegible] caput mulieris. Ideo
de ipso dicitur [illegible] Nobilior [illegible] vir [illegible]
[illegible] per argentum quod est album et [illegible] mulier [illegible]
que dicitur esse alba per castitatem et cum [illegible] dici possit.
[illegible] iij. [illegible] omnem [illegible] ab omni [illegible]
[illegible] et [illegible]. Sic igitur vir qui designatur per
[illegible] et mulier que per argentum [illegible] debent [illegible]
[illegible] Non debet [illegible] ibi pulvis [illegible] non [illegible]
superbia nec humiditas [illegible] [illegible]
[illegible] divitias [illegible] non [illegible]
omne quod [illegible] solet [illegible] coniugibus [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] et [illegible] deo

ss contumaces et condempnandum. et filij eorum non fuit sanctio co
dimictiones eorum ss pena condigna diu aliquo sibi eorum. ideo dr
idem Ieronimus super Mat. Tu in iuvenibus qui uxorem ducere vis
noli querere divitem sed bonum morigeratam. quia boni mo
;res sed divicias augent. ideo rest. sub dominio in gestis
phorum. unde ut consulit a philosopho Theophrasto. an liberis
filiis sed debet uxorare, an locupletare, an pauperi. et moribus or
natum. an complato pax phil'o. Respondit pulcher, mallem vi
;rum indigentem pecunia quam pecuniam viro abundantem. de facto et
ro omnino solutus lb. v.
Dominica secunda ewangelii dominus Jesus ... pro preparatione conviv
imperiale. ro vocatio communiter salutatis. pro ibi Nazaret
facte fuit in chana galilee. Vbi ibi et erat mater Jesu
ibi dicitur. pro dicto altero ipse sancto vicesimo ... erat sub Jesu
baptismum. ipso enim iohanne confirmato fuit testimonio iohannis dicente: ecce
agnus dei statim cum duobus discipulis quod primo sequebantur statim
pro Jesum. et unus fuit andreas qui invenit fratrem suum statim
dixit ei invenimus messiam quod est interpretatum christus, et adduxit
eum ad Jesum. Joh. i. pro secunda die erat vocavit philip
;pum dicens sequere me. et statim secuti sunt eum, et philippus
;pum adduxit nathanael. Iter fuit tercia die quo dicitur
Johannes baptista. ecce agnus dei, nunc facte sunt nupcie in cha
;na galilee. Item dicitur: omnes fecerunt nupcie in hiero... In loco
sunt hodie. quod iohannes ewangelista a ... ibi .... hic et dis
;cipulis quod volentes nubere vocavit Jesus a nupciis. ibi

filiis respondetur [illegible] comedendo et legendo. Johannes vero [illegible]
dilecte ergo. Item eius amore carnalem [illegible] reliquisti
Item [illegible] coniugii rectis respondit in nuptiis [illegible]. Ideo dicit
autem. Non videtur verisimile quod Maria fuisset ibi nisi [illegible]
attinuisset. De sponsa vero alii dicunt quod fuisset Maria Magi-
dalena. Sed non videtur verisimile quia erat nobilibus ordinibus. Jo-
hannes vero filius piscatoris et pauper, et paupertas in defectu omni-
um impediret [illegible]. Magdalena igitur cum fuit dives et Martha
[illegible] non [illegible] quoniam deseruisset, et sic non videtur
quod Magdalena fuerit; [illegible] euangeliste obtinuit.
Idcirco nobis de hoc [illegible] et solicitudo [illegible] non licet [illegible]
In ambobus dicitur quod virginitas et integritas corporis cum proposito gloriose
[illegible] Johannes [illegible] voluit [illegible] ipsam
[illegible] in actu carnis. [illegible] quod [illegible] absolute se
sponso dimisit. [illegible] Maria mater [illegible]
vocavit Johannem a copula carnali ad [illegible]
dicitur [illegible] licet etiam [illegible]
[illegible] a copula carnali [illegible] de Martha
[illegible] quod Macharius [illegible] celebrato nuptiarum
[illegible] thalamum esset ingressurus [illegible] aggredi-
[illegible] matutinum [illegible] et heremum solitudinem sibi elegit
[illegible] etiam [illegible] nuptiis divina gratia vocatus sponsam
deseruit [illegible] quod deus matrimonium honoravit [illegible]
[illegible] quod ipse [illegible] et [illegible] adhuc [illegible] ordo [illegible]
[illegible] aliis ordinibus. [illegible] aliis ordinibus [illegible]

restituerunt. Hec autem solus deus [illegible] instituit. Matri(monium). In loco
digniori quia sub celo, scilicet in paradiso quod est locus amenissimus.
2o instituit matrimonium in statu solemniori, scilicet in statu innocentie. 3o
honorauit matrimonium in hoc quod nasci voluit de beata virgine que fuit
in matrimonio constituta. Quarto in hoc quod [illegible] esse voluit cum
suis cum matre et discipulis suis ubi ostendit potentiam sue
diuinitatis mutando aquam in vinum in conspectu suorum discipu-
lorum. Quinto honorauit matrimonium in hoc quod [illegible] faciens de virginibus [illegible]
[illegible] et quia deus matrimonium tam solemniter honorauit apparet omnino quod
[illegible] statum matrimonii ad regnum celorum desiderat venire
dum in matrimonio [illegible]. Ut accedas ad matrimonium vir [illegible]
mor dabat notam [illegible], primo qualiter eligenda 2o qualiter
corrigenda 3o qualiter dirigenda 4o qualiter diligenda. De primo scilicet
qualiter sit eligenda quia discrete non subito nec precipitanter
recipienda [illegible] in principio [illegible]
[illegible] exemplum [illegible] de [illegible] filio [illegible]
qui [illegible] dixit filius Jacob [illegible]
amore [illegible] mori voluit nisi [illegible] ducere posset [illegible]
et fecit toto feruore [illegible] amore [illegible]
[illegible] facti [illegible]
populo suo [illegible] dixit. Non igitur [illegible] eligenda uxor [illegible]
[illegible] respectu [illegible] ad formam [illegible] ad speciem mulierum [illegible]
[illegible] forma mulierum et oblivio [illegible] propter speciem
mulierum multi perierunt nec ad diuicias [illegible] ad bonos mores
Proverbiorum [illegible] sapiens mulier edificat domum suam [illegible]
[illegible] quoque manibus destruet [illegible] dicitur [illegible]

Est enim peccatum quando homo diligat pulcram et dimittit [illegible] si ista sit com-
secundaria dummodo principaliter attendit [illegible] et vitare
fornicationem non est peccatum. Si autem principaliter attendit pulcritu-
dinem propter fedam delectationem et pecunia ad sui ipsius ava-
ricie saciandam et sedandam. iste appetitus posset esse ita acce-
sus et intensus quod esset peccatum mortale. Secundo qualiter sit di-
ligenda, quod mansuete et non cum tyrannica austeritate, verbis et non
verberibus, amore et non dolore, dulcedine non amaritudine. Col.
iij. viri [illegible] diligite uxores vestras et nolite esse amari ad illas,
contra hec faciunt quando numquam aliquod verbum amicabile [illegible] loquuntur [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et stare ibi in constancia et omnia opera
[illegible] ecclesie iij. fili in mansuetudine opera tua perfice et super
hominum gloriam diligeris, Eccl. iij. mansueti hereditabunt terram
Tercio qualiter corrigenda est, quod secrete non cum confusione et ve-
recundia, non publice et contemptibiliter sic fecit sanctus Job qui
uxorem suam licet pessimam arguebat secrete et modeste
tamquam si vnam de stultis mulieribus locuta es Job ij. vbi
dicit quod [illegible] [illegible] sed quasi vnam ex stultis [illegible]
secrete arguebat et discrete. [illegible] Contra peccant qui in
publico arguunt non est corripere sed diffamare. Quarto est
qualiter sit diligenda quod complete. Ista complexio caritatis
et amicicie inter virum et mulierem debet esse completa
ut exposuit apostolus ad Eph. v. vbi posuit dilectionem Christi ad ecclesiam quando
[illegible] [illegible] dicens viri diligite uxores vestras sicut
Christus dilexit ecclesiam et seipsum tradidit pro ea. Secundo par
dilectionis viri ad corpus proprium dicens viri debent

diligere uxores suas ut corpora sua. 2o de dilectione viri ad se
ipsum ibi ... unusquisque uxorem suam sicut seipsum diligat. Et hoc
innuitur in secundo [illegible] in quo dixi, secundo tangitur locus generalitatis
quia nuptie facte sunt in chana galilee que fuit quatuor millaria
a bethlehem; chana interpretatur zelus vel amor, ita quod una persona
homo alia nec verbo nec facto contristari debet; sed multum
sunt qui viros ad tales amicicie uxorem adducere debet. Secundo con
templacione exempli. ephesios v. viri diligite uxores vestras sicut christus ecclesiam
hec considerando potest attendi in duobus. primo sicut christus fudit sanguinem sudorem
pro ecclesia sic vir debet effundere sudorem ut nutriat uxorem. Secundo
[illegible]
[illegible] aliquos qui volunt deo servire ... compelle
... ad quam ... illicitam quibus ... ut in dolore
pariat filios. Secundo a similitudine ... pro salute ecclesie mo
ritur ... et sic debet considerare salutem uxoris sue. Secundo
monet ad dilectionem coniugis a corporis unitate. mathei
... erunt duo in carne una. quia corpus ... a corpore
rem ∴ virtutem
... diligere uxorem quam parentes ... quod sic sed propter
de honore parentes. quia annulus de ... rotundus et aureus rotundus
ad ostendendum quod amor ille debet habere perpetuitatem sic quod numquam finiat
nisi per mortem. immo etiam post mortem debet se diligere sic quod unus
subveniat alteri per suffragia. aureus debet esse quia sicut aurum
excellit omne metallum sic amor ille ceteros amores. secundo di
debet ... usque ad cordis ... in quarto digito debet esse positus

ut ostendat quod amor ille debet esse cum cordialitate, dicit [illegible]
[illegible] quod [illegible] vena procedit a corde in quartum digitum [illegible] annu-
lus ponitur in quartum digitum ut uxor designetur [illegible] cor-
dialiter. Ideo ipsa uxor [illegible] debet ita bene esse [illegible] quo ad re-
sidentiam vitae sicut ipse vir, quia [illegible] dictum [illegible] non fuit de
[illegible] quod fiat mulier sola dimidia [illegible] sit
[illegible] cum [illegible] uxor [illegible] cum ipsa [illegible]
[illegible] in principio [illegible] vir dixit sibi ipsi Abrahe et
uxori [illegible] et hoc [illegible] quae [illegible]
[illegible] quomodo uxor debet [illegible] viro suo [illegible]
[illegible] quod [illegible] honorare virum [illegible] exemplum [illegible] ut hec
[illegible] ad [illegible] quae [illegible]
[illegible] et ego do [illegible] ubi ipso
nominatur [illegible] honorando ut [illegible] exemplum
[illegible] honorandi viros suos. Contra hec faciunt
[illegible] viros suos ut per [illegible]
ille uxores quae [illegible] viros suos ut per [illegible]
ut [illegible] infirmitatem ut per [illegible] et [illegible]
[illegible] ipsa [illegible] et [illegible]
nobilis [illegible] ipsa honoravit Ioseph quae erat [illegible]
et hoc quod debent obedire suis maritis [illegible]
[illegible] subdite sint viris suis quod dicit [illegible] ad [illegible]
[illegible] ut [illegible] obedientes
[illegible] et [illegible]
viro suo [illegible]

d(icitu)r in decre(to): uxor sit subdita viro ~~xxxiij q. v~~
cum caput, alibi caput: vir est mulieris, caput aut(em)
viri christus. Et q(uamquam) uxor no(n) subijcit(ur) viro suo sic q(uod)
capiti suo cum sit criminis rea e(st) cuius et vir si
no(n) subijcit(ur) capiti suo s(cilicet) deo. Tercio in h(oc) q(uod)
debet eu(m) timere, ad Ephe. v. uxor timeat viru(m)
suu(m), no(n) timore servili sicut barbara vitanda, s(ed)
timore filiali ut a eu(m) honoreat ad ira(m), postq(uam)
cu(m) q(uod) indigna eu(m) peniat, sed eciam debet timere eius indi-
gnacio(n)em, et h(oc) figurat(ur) in velamine. Ysid(orus) li. ij de
offi(ciis) et h(abe)t(ur) in canone: femine xxx q. v. et xxxiij
q. v. c. mulier, femine du(m) maritant(ur) io velantur
ut noverint se subditas esse et humiles et no(n) proprie
voluntatis, loquentes approbriosa viris suis. Quinto de-
bet ... ideo debet esse mitis, ideo ... ve-
lamen ... et ligat colla papilio ..., in signum q(uod)
debet dabat reddere viris suis. Eccl. xxv. No(n) e(st) ira
sup(er) ira(m) mulieris, et ve tali viro q(ui) tale(m) mulierem
habet, et si haberet o(mn)em substancia(m) mu(n)di nichil e(ss)et, si
no(n) vivit in charitate. Prover. xvij. Melior e(st) buc-
cella sicca cu(m) gaudio q(uam) domus plena victimis cu(m)
iurgio. Sed q(ueritu)r si vir pateretur tale(m) mulierem
maligna(m), an peccaret mortaliter. R(espo)ndet(ur) si ea(m) corre-
ctionis causa p(er)secuterit et moderate no(n) peccat mortali(ter).

vide figura(m) ... ... in se...
... conte...

q(uia) superior habet corrige(re) inferiorem, si vult
et capiat in lateribus, uxor[illegible] et [illegible] ma-
[illegible] et invidia uxorem suam verberat et
[illegible] contumeliis gravibus percutit, sicut faciunt hi
qui offendunt in tabernis et ludis, veniunt ad
domum volunt se vindicare in uxoribus

Circa tercium innuit commendationem dignitatis
cum subdit erat mater Iesu ibi vocatus erat
et Iesus et discipuli eius ad nupcias. Iesus autem
voluit interesse nupciis ad excludendum errorem
hereticorum qui dicuntur Tacianii, et q(ui) de secta fuerunt
Marcionis. condempnant nupcias et statum matrimo-
nialem. Contra quod dicit apostolus i ad Cor. vij. cum
matrimonio iungit virginem suam bene facit. Similiter
et Math. xix pharisaeis interrogantibus an liceat
dimittere uxorem quacumque de causa, deus respondit
quos deus coniunxit homo non separat, ostendens matri-
monium esse a deo non ab homine. Super
[illegible] unde auctoritatis intellectum vide in ii q.
iii c. quod deus, probat quod matrimonium est bonum
[illegible] scribitur Luc. i de duabus personis in matrimonio
constitutis, scilicet de Zacharia et Elizabeth uxore
eius, qui erant ambo iusti ante deum incedentes

omnib[us] mandatis et iustificationib[us] sine querela et
q[uod] angel[us] gabriel nunciat zacharie &c. Ideo
h[ic] e[st] matrimonium malu[m] in q[uo] vet[us] Tobias fu-
-erunt &c. apo[stolu]s .1. Chor. vij. Mulier alliga-
-ta e[st] legi q[ua]mdiu vir eius vivit. q[uod] si dormi-
-erit vir eius liberata e[st]. et nubat cui vol-
-uerit. Ideo voluit eciam interesse. ad oste-
-ndend[um] [illegible] sacramentum solemnificare et ... eciam
dedit hic sacramentali ... Oi cum...
mo... ut diligerent ... ad esse[t] ... eci-
-cijs vite celebrate ... ad esse[t] ...
-stus interesse[t] Rozemus

dominica secunda post Epiphaniam

Domine si vis potes me mundare. Math. viij°. Et ph(ilosoph)us
li. vij animalium: pisces de mari naturaliter tendunt
[illegible] propter dulcedinem aquarum, spiritualiter per pisces intel-
liguntur homines peccatores i. facies hominum quasi pisces
maris qui diu sunt in mari huius seculi non sentiunt am-
aritudinem. De quo Job: erit hic modo presentia ha-
babit Cant. ij. fructi dicebas eius doloribus [illegible]
plenum sunt mar et morte [illegible] [illegible].
[illegible] ad deum ibi respirant dulcedinem. ps.
[illegible]: Gustate et videte quoniam suavis est dominus, et
gustata illa dulcedine despicit [illegible] primo ama-
ritudinem maris i. huius mundi amaritudinem
[illegible] Ezech. dulce est [illegible] suavis et [illegible]
[illegible] quidam [illegible] delectationibus gaudia [illegible]
[illegible] eterna intelliget toto delecta-
bilibus [illegible] [illegible]. Et gustato spiritu i. spirituali dul-
cedine desipit omnis caro et sic illa [illegible]
considerans [illegible] consolacionem veram potuit habere
in hoc seculo, [illegible] homo [illegible] se tota-
liter ad suum creatorem [illegible] nobis [illegible] exemplum,
ut scribitur ij. paral. [illegible] Cum ignoramus quid agere
debeamus hoc solum habemus residui ut oculos nostros
dirigamus ad te, ut docet [illegible]. deo [illegible]
totius committe, et domino eius [illegible] michael

sibi curare committit quod sibi placet. Et sic leprosus fe-
cit dicens. Domine si vis potes me mundare

In summa evangelii tria ponuntur. Primo leprosi affectuosa
oracio. 2o. eius graciosa mundacio. 3o. subiungitur [illegible] amo-
rosa curacio, primum ibi Domine si vis et c. secundum ibi extendens
manum tetigit eum 3m ibi. veniam et curabo eum

De primo dicit In illo tempore cum Jesus predicasset in monte Tabor
octo beatitudines. Nota quod primus sermo predicacionis ubi docuit
omnem perfectionem. cum descendisset de monte scilicet Tabor. Nam
boni magistri mos est doctrinam suam factis approbare.
Hinc est quod cum salvator complevisset sermonem suum in
monte ut dicit Aug. mox descendit ad operaciones signorum
Idcirco subditur secute sunt eum turbe multe, Orig. alii
propter doctrinam. alii propter admiracionem, alii
propter infirmitatum curacionem. Deinde. Ecce leprosus veniens
adorabat eum. Iste leprosus non fuerat in monte, sed
de his qui expectabant eum descensum in pede montis. Non audie-
bat eius solam doctrinam et credebat quod talis sapiencia
absque omnipotencia non esset. Idcirco multum commendanda
est fides istius leprosi. qui adhuc nullo facto miracu-
lo et sola fama doctrine credidit. [illegible] dicit magister
in historia quod mundacio leprosi est primum signum quod
[illegible] operatus est [illegible] capit. Et dicit veni-
ens adorabat eum. Ecce infirmitas fuit causa adora-
cionis et accessionis ad Christum. Sic et hodie deus plagat

aliquem hominem infirmitatibus et doloribus ut accedat ad eum,
propter hoc multiplicate sunt infirmitates eorum postea acce-
lerauerunt scilicet ad confessionem, unde Gregorius: felix necessitas que
ad meliora compellit. [illegible] infirmitas grauis sobriam
facit animam. Exemplum legitur de quodam nobili qui inuidebat
religiosis. ad quem tandem correptum quadam infirmitate
venit quidam religiosus consolans eum. quem ille petiuit
ut pro eo oraret. at ille religiosus in quo statu esset deuo-
cionis et magis hanc pro certo requisiuit. Et videns infirmum
in infirmitate, Amen religiosus confirmat vos deus
in statu meliori. Ideo Gregorius de certo victore. Deus misericors
nos flagellat infirmitate ne pereat consilio eius
e contrario doloribus ad salutem quam vel sanitate et
incolumitate ad damnacionem. Et sic factum est circa
beato hieronymo qui si non fuisset infirmitate flagellatus
non fuisset sacre scripture ita attentus. Ideo ipse semper
impleret facies eorum ignominia et quererent nomen tuum
domine. Unde ait: domine si vis potes me mundare q.d.
voluntas tua est opus tuum. Unde propter sapienter orauit, non
audiuit doctrinam [dulcissimam] in mente vbi doctus fuisset oracionem
dulciorem scilicet fiat voluntas tua etc. et hic dixit si
vis. Christus quasi dicat: Non dubito tuam voluntatem ad omne
opus bonum paratam, sed nescio an expediat michi

sanitatem corporalibus ideo si vis potes me mundare q.
d. tu es ille de quo Job xiiij. Quis potest facere mundum de im
mundo. Nonne tu qui solus es. credo quod tu es qui mundasti Na
aman per Heliseum. iiij Regum. v. et sororem Moysi. Nume
rorum xij. potest et. Non dicit si deum rogaveris, sed si vis potes
q. d. tuam posse credo et affirmo in multis. Dicit Beda
tangit eum graciosa mundacio. et subdit et tangens. Et
extendens Jesus manum tetigit eum, Theophilus. Huma
nitas eius fuit instrumentum divinitatis. Sed contra. Nunquid
dominus facit contra legem qua prohibetur tangi lepra Levitici xiij.
Respondet Crisostomus. quod non. quia lex prohibuit tangere leprosos
ne tangens inficeretur lepra, dominus autem a lepra
non potuit inficii, sed manum eius sancta et tacta
qui. ut ostenderet quod pro alterius mundicia inquinatur
quod non consentit, quia omnia munda mundis, ut dicit apostolus ad
Titum. j. 30 ut dicit Origenes. tetigit eum ut doceret nos
neminem spernere propter corporis infirmitatem, quod est
contra quosdam qui leprosos abominantur. et narrat
Cantor parisiensis de quodam sacerdote leprosorum qui in
muro fecit foramen per quod audivit confessionem eorum
super, et porrigebat eis corpus domini. Illi tamen
tetigit et compassionem divinam qui per illa facerent

sine et corporis quam videbat ad leprosos mansit sana. alia
vero infecta tota fuit lepra. Ideo non sunt [illegible] contem:
:nenda. Sed magis valde meritorium his famulari. Sic
legitur in libro narrationum quod quidam comes Campanie
Theobaldus nomine cum magna devotione [illegible]
leprosos visitabat. Cum autem extra castrum in tugurio quo:
:dam sordido et squalidus iacebat leprosus, cuius domum
intrans interdum eius pedes lavabat, et crebro elemo:
:sinam suam dabat. Post hoc ignorante comite leprosus
iste ille moritur et sepelitur. Contigit autem post hec die
quadam predictum comitem ad predictum tugurium pertransire
et intravit ut antea consueverat. Invenit quendam in habi:
:tu leprosi sedentem, estimans hunc eundem fore qui pridem
sepius [illegible] delinierat, quia non scivit de eius obitu. Tunc
ipse comes solita officia ei exhibens mira suavitate
[illegible] [illegible] recedens [illegible]. Cui [illegible]
dixit quidam: Domine, scitis quod iste leprosus mortuus est
in tali loco sepultus. Comes audiens mirabatur et secum
cogitavit [illegible] per [illegible] fecisti [illegible] de
[illegible] [illegible] [illegible] mirifice [illegible]. Et gratias
agens deo cui plurimas servivit [illegible] [illegible] deo
et ipsemet dum leprosus contigit [illegible] horrorem
de leprosis haberet, et dixit: volo: mandare x. solidos
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Et [illegible]

mundatus a lepra sua, orig. ergo quod non tardavit accede-
re non tardavit [illegible] secundum salvatorem. Et quod non distulit confessio-
nem non differebat curam salvationem. Et ait illi Jhesus
vide nemini dixeris. Prohibuit pluribus de causis, primo
scilicet [illegible] quia non erat [illegible] opera sua predicare, quia hec publice
committendum ab aeterno providit et disposuit. Secundo scilicet
ambrosius nobis in exemplum ne queramus gloriam de bonis operibus
Math. vi. Nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua. Tertio
ne dicerent aliqui contra sacerdotibus detraheret honores
et ascribit sibi et subdit. vade et ostende te sacerdoti
pluribus de causis, primo ideo. sicut ipse erat mundatus ita
non reputabatur mundus, nec cum aliis habitare poterat
sine iudicio sacerdotum. Secunda causa ut dicit Origenes ut sacer-
dotes cognoscerent ut non virtute et consuetudine legis
sed ex speciali gratia dei esset sanatus. Tertia causa propter
preceptum levitici xiiii. de quo [illegible]. Et offer munus
tuum quod precepit moyses in testimonium illis. [illegible]
[illegible] [illegible], ut si postmodum vellent
eum expellere diceret eis: mundatus a me quasi
a mundato recepistis, quomodo me nunc quasi immun-
dum expellitis [illegible] munera [illegible] offe-
rendo [illegible] mundatus a lepra [illegible] offerebat, [illegible]
castro ingrederetur offerebat duos passeres vivos
cum ligno cedrino [illegible] et ysopo et

postea die octaua duos agnos si erat diues, ut vo-
luerat pauper. De quo vide et de oblacionibus habetur
Leuitici xiiij. Moraliter per hunc leprosum significatur
quilibet in peccato mortali positus, de quo Haymo, Dum visi-
bilis lepra est consciencia ut anima peccatis inquinata. Et hec
variis de causis. Prima sicut lepra est morbus contagiosus
ita quod vnus inficit alium corporaliter, sic vnus peccator alium
spiritualiter. Ecclesiastici xiij. Qui tetigerit picem inquinabitur ab ea.
Et ibidem [illegible] et sic periculosum est conuersari cum talibus spiri-
tualiter leprosis, quia non solum alios inficiunt operibus, sed eciam
verbis. I ad Cor. xv. Corrumpunt bonos mores colloquia
praua. Prouerbiorum xiij. Qui cum sapientibus graditur sapiens
erit, amicus autem stultorum similis efficietur. Secundo lepra est
morbus nociuus pre aliis morbis. Nam ceteri morbi cor-
rumpunt partem corporis tantum, lepra autem totum corpus in-
ficit, sic et peccatum est valde nociuum, quia corpus et animam
corrumpit, ideo valde timendum. Ecclesiastici xxj. Quasi
a facie colubri fuge peccatum, quia inducit mortem. Ezech.
xviij. Anima que peccauerit ipsa morietur, et Ro. vj. Sti-
pendia peccati mors. 3o est morbus [illegible], quia ardet
et [illegible]. Sic et peccator in mortali ardet in concupis-
cencia praua. Gregorius. Peccatum quod per penitenciam non dilu-
itur mox suo pondere ad aliud trahit ut habetur de Pen[illegible]

Gen. iiii. quod in lepra ire contra fratrem suum abel exarsit et
usque ad homicidium provehitur. Certe lepra est morbus fe-
tidus et abominabilis, et ideo leprosi ab aliis separantur.
Sic peccatores sunt abominabiles et fetentes et separantur a
bonis multipliciter, pro quo ad celum, quia deus quatuor loca
fecit s. celum, paradisum, terram, et infernum. In celo vero
leprosi stare non possunt, quia non intrabit ibi aliquid co-
inquinatum, apoc. xxi. Non in paradiso, quia [?] adam
fuit infectus lepra peccati statim fuit eiectus. Gen. iii. Nec
in terra, psalmo xvii, ut lutum platearum delebo eos. Dicitur
solum restat, eius infernus qui est locus fetidus, psalmo [?] ignis
et sulphur et spiritus procellarum pars calicis eorum. Secundo separantur
a bonis quantum ad meritum, quia nullam participationem
habent meritorum in ecclesia militanti. ii. ad Cor. vi. Que
societas luci ad tenebras. que autem conventio christi ad
belial quasi dicit nulla. Tertio separantur bonis quantum ad
consortium. De his tribus habetur Math. xiii. Exibunt
angeli etc. et separabunt malos de medio iustorum, ecce
separatio quantum ad consortium, et mittent eos in caminum
ignis, ecce separatio quantum ad locum, ibi erit fletus et
stridor dentium, ecce separatio quantum ad meritum et
premium. Ideo psalmo xiii. abominabiles facti sunt in iniquita-
tibus suis, [?] deus non abominatur fetidissimam carnem sicut
hominem peccatorem [?] de angelo et homine etc.

Ideo Bonifacius in nova poetria, peccatum est vicinum
aque periculosum, quia causat dei odium, bona corr: altis-
simus odio habet peccatores, ait salomon in oracionibus, O quam ama-
ra et mala immo pessima res est peccatum. Facies habe-
bat acutas scilicet valde difficiles et cuius quia eternaliter
a deo separat Math. vii. et ps. vi. discedite a me omnes
qui operamini iniquitatem. Videamus igitur nunc de modo
mundacionis. Si fuerimus leprosi spirituales quomodo nunc
debeamus mundari Respondeo per passionem christi manamus
ut in contracione nam veteres erant leprosi et in-
mundi per cxb (?) cap. Amas sit dicte mundacionis erat mar-
cescere sine a pecto et nullus poterat mundare nisi
mitis filius dei descendens de monte celi per incarnacionem
et habet eius descensum ad incarnacionem et passionem eius
et sanguinis effusionem oportet nos mundari
omnes, apoc. i. lavit nos a peccatis nostris in sanguine
suo. Secundo per appropinquacionem quia leprosus
veniens appropinquavit ei. Sic et nos Jacobi iiii.
appropinquate deo et appropinquabit vobis per confor-
macionem voluntatis. 3o. per devotam oracionem Jacobi i. si
quis vestrum indiget postulet a deo qui dat omnibus afflu-
enter et non improperat et dabitur ei in fide. orat omnibus
malis prelatus. Hoc considerans iste leprosus ora-
vit fideliter, humiliter, congruenter et sapienter, per fi-
delitatem sine hesitacione Jacobi i. postulet autem in fide

Nichil hesitans. Non ut petrus qui petivit a christo ut
iuberet eum ire super aquas et hesitavit et cepit
mergi. Math. xiiii. Cui dominus dixit. Modice fidei quare
dubitasti? Ista vero oravit omni dubio semoto. Sic et
nos, ad hebre. x. Nolite amittere confidenciam ve-
stram que magnam habet remuneracionem. Iterum(?) 3a na-
turam prede(?) fiducie a deo poscentis pro obtinendo. Secundo
oravit humiliter sine elacione, quod scribitur Mar. v. Quam
procidens(?) adoravit eum. Sic et nos. Judith. viiii. Semper tibi
humilium placuit deprecacio eius. Quomodo autem in oracione semper
dicitur(?) desiderat mereri(?) et ut pompam a se removeat,
et quia dicitur psalmo. Respexit in oracionem humilium etc. Augustinus. Oracio
si humilis et pura fuerit vacua non redibit. 3o oravit
conformiter sine errore, quia posuit voluntatem suam
in voluntatem dei dicens, domine si vis [illegible] in
oracionem quod debemus petere secundum voluntatem dei. i Joh.
v. Hec est fiducia quam habemus ad deum, quia quodcumque pecierimus
secundum voluntatem eius audit nos. Ideo christus docuit nos
hec verbo et facto. Verbo Math. vi. Sic ergo vos orabitis, pater noster qui es
in celis. Fiat voluntas tua. Exemplo et facto in monte oliveti Mat.
xxvi. Pater si fieri possibile est transeat a me calix iste,
verumptamen non sicut ego volo sed sicut tu, et iterum fiat voluntas
tua. Nam medicus non dat egro omne quod desiderat, sed
quod sibi prodest. Sic et deus. Quarto oravit sapienter cum
ferventi(?) confessione, quia confessa est indigenciam(?) suam

vobis in exemplum ut invicem confiteamur. deinde oramus
ut doceamur. Jaco. v. Confitemini alterutrum peccata vestra
et orate pro invicem ut salvemini. Ecce docet se confiteri
deinde orare. Secundo mundari debemus a lepra
spirituali per sacerdotem confessione, quod patet dicit ei. vade
et ostende te sacerdotibus. licet autem iam fuit mundatus, tamen
misit eum ostendere ad sacerdotes. Quod habetur. de pe. dist.
in c. [illegible] denique [illegible] moysi [illegible] quod precepit
dñs ut lepram sacerdoti ostenderet. et in eorum eius arbitrio
[illegible] indicio contaminaret aut mundaret. quo-
niam separata eius [illegible] debet revelari sicut autem figura quod
peccator sacerdotibus debet [illegible] tamen debet se ostendere
licet mundatus sit per contritionem. de pe. dist. i. agite, agite penitentiam
sacerdotibus in confessione [illegible] ut [illegible] vobis oret ecclesia. Nemo dicat
[illegible] agit [illegible] ecclesia [illegible] apud deum ago. novit deus qui michi
[illegible] ago apud deum ago [illegible] dictum [illegible]
[illegible] in corde ago [illegible] solutum erit et in celo, quod sine causa cla-
[illegible] in terra solutum erit et in celo [illegible]
[illegible] data sunt ecclesie dei, cum dicit salvator, Mat. xvi.
Tibi dabo claves regni celorum. quodcumque solveris super
terram solutum erit et in celis, et Mat. xviii. quecumque
alligaveritis super terram erunt ligata super celo [illegible]
[illegible] igitur [illegible] dei [illegible]
[illegible] vobis quod ille [illegible] nova nostra de-
[illegible] aurea aug. [illegible] et [illegible]
[illegible] misit [illegible] discipulis lazarum solvere cum potuit

cum solo verbo solum fit et suscitare, non alio verum quod ille
qui resuscitatus est a morte late per contricionem, manet li-
gatus ad eternam dampnacionem si eam contempnit non fecerit
oris confessionem, nec receperit a sacerdote absolucionem quia
non intrabit regnum de paradiso. et hec dicit pe. di. i. c. non pt dicere,
non pt aliquis a peccato iustificari nisi peccatum fuerit confessus.
Tercio mundari debemus a lepra anime per disposiciones de-
scripsit offerre munus suum. quod precepit moyses in levitico levi.
xiiij. scilicet duos passeres et lignum cedrinum, vermiculumque
et ysopum, et unum ex passeribus immolari iubebit in
vase fictili super aquas viventes. alium autem vivum cum li-
gno cedrino et de cocco et ysopo tinget in sanguine
passeris immolati quo aspergat illum qui mundatur
a lepra spiritualiter. passer dictus est a paciendo, duo
passeres sunt dolor contricionis et castigacionis. id est quo anima con-
tricione et corpus castigacione affligitur. micheas iiij.
dole et satage filia syon quasi parturiens. quia sacrificium
deo spiritus contribulatus, ut dicit ps. l. lignum cedrinum quod
est inputrescibile est firmum propositum non peccandi. joh. v.
Sanus factus es iam noli peccare ne deterius tibi ~~[illegible]~~
aliquid contingat. vermiculus sive coccus rubei coloris
est pudor confessionis. ad ro. vi. quem ergo fructum habui-
stis tunc in illis in quibus nunc erubescitis. ysopus quod valet
humorem pulmonis est humilitas penitentis dan. iii.

In animo contrito et spiritu humilitatis suscipia-
mur a te, a quo venit [illegible] de [illegible] fluminibus
de quibus Ioh. vii. Qui credit in me flumina de
ventre eius fluent aque vive. Hoc autem dixit
de spiritu quem accepturi erant credentes in eum. Ezechiel
Levit. xxiiij. dicitur quod [illegible] offerebat duos ag-
nos immaculatos, et significant duplicem
innocentiam, scilicet nullum opprimendo, secundam mi-
seris non deserendo. Dicitur, Prima innocentia in
nullum miserum opprimendo, Levit. xix. Neminem
calumniaberis neque violenter [illegible] facias, prover. xxii.
non facias violentiam pauperi, quia iudicabit
deus causam eius. Secunda in miseris non deseren-
do, eccle. vii. Ne desis plorantibus in consola-
tione. Luc. vi. Omni petenti te tribue. Aut.
et habetur in canone lxxxvi. di. pasce
fame morientem, quem non pascendo
hominem servare poteras, si non paveris
occidisti. Idem vos fecit [illegible] opus nunc fa-
ciamus si volumus intrare regnum celorum ad
quod regnum celorum perducat nos qui cum patre et filio et spiritu sancto

129

Evangelium.

Matth. viij. In illo tempore. Cum descendisset Jhesus de monte secute
sunt eum turbe multe, et ecce leprosus veniens
adorabat eum dicens, Domine si vis potes me mundare.
Et extendens Jhesus manum tetigit eum dicens. volo.
mundare. Et confestim mundata est lepra eius, et
ait illi Jhesus vide nemini dixeris, sed va-
de ostende te sacerdotibus et offer munus quod pre-
cepit Moyses in testimonium illis, Cum autem
introisset Capharnaum, accessit ad eum cen-
turio rogans eum et dicens, Domine puer meus
iacet in domo paraliticus et male torquetur,
et ait illi Jhesus. Ego veniam et curabo eum,
et respondens centurio ait Domine non sum
dignus ut intres sub tectum meum, sed tantum dic
verbo, et sanabitur puer meus, Nam et ego homo
sum sub potestate constitutus habens sub me mili-
tes, et dico huic vade et vadit, et alio veni
et venit, et servo meo fac hoc et facit.
Audiens autem Jhesus miratus est et sequentibus se
dixit Amen dico vobis, Non inveni tantam fidem
in Israel. Dico autem vobis: quod multi ab oriente
et occidente venient et recumbent cum Abraham

Isaac et Jacob in regno celorum, filii autem regni ejicientur in tenebras exteriores, ibi erit fletus et stridor dentium. Et dixit Jesus centurioni: Vade et sicut credidisti fiat tibi. Et sanatus est puer ex illa hora.

Dominica tercia post Epiphaniam

Ascendente Jesu in naviculam secuti sunt eum discipuli ejus, et ecce motus magnus factus est in mari. Math. viii. Sicut docet Orige. Nunc dominus cum natus in terris esset magna miracula operatus erat in terris ut se verum deum ostenderet omnibus, ac etiam salvatorem omnium se ostenderet in mundatione leprosi et curatione paralytici, prout predicta duo historia continet. Consequenter transivit ad mare et et ibi miracula faceret et, quod se non tantum terre et hominum dominum demonstraret, sed etiam maris et aeris, ventis et tempestatibus imperando, experientiam sue deitatis sic manifestaret et de hoc legitur hodiernum evangelium. In illo tempore ascendente Jesu in naviculam secuti sunt eum discipuli ejus. Et ecce motus magnus factus est in mari ita ut navicula operiretur fluctibus, ipse vero dormiebat. Et accesserunt ad eum discipuli ejus et suscitaverunt eum dicentes: domine salva nos perimus. Et dicit eis Jesus

timidi estis modice fidei. Tunc surgens imperavit
ventis et mari, et facta est subito tranquillitas magna,
porro homines mirati sunt dicentes, qualis est hic,
quia venti et mare obediunt ei. Mat. viij.
In hoc sacro evangelio tria scripta misteria notabilia [illegible]
primum de periculosa maris commotio
Secundum de timorosa discipulorum turbatio
Tertium de miraculosa tempestatis sedatio
Circa primum de periculosa maris [illegible] sacri evangelii dicitur [illegible]
illo tempore ascendente Jesu in [illegible] quo tempore et ubi dicit [illegible]
fecit hoc quod legitur [illegible] doc. quod in mari galilee
hoc fecit primo anno predicationis sue [illegible] anno
etatis sue [illegible] die Julii, postquam descendisset de monte hyp[illegible]
et mundasset leprosum, et curasset paraliticum servi Centu:
:rionis et plures alios infirmos, ut refert Math. Tunc
videns turbas multas circum se, volens turbam decli:
:nare [illegible], ascendit in naviculam, et secuti sunt eum
discipuli eius. [illegible] hoc dicti evangelii aliqui querunt:
:turrent [illegible] quod de navicula ascensione [illegible]
dicit voluit navicula [illegible] mare cum dis:
:cipulis et cum in maiori navi Navicula cum dimi[illegible]:
:[illegible] et fecit sicut parva navis, ad hoc [illegible]
doc. quod [illegible] [illegible] [illegible] commendacionem [illegible]:
[illegible]

qd magis decebat cum pro navicula in tam magna tempe-
state eo obviavit. Credo propter humilitatis exemplum et virtutis
documentum. Nam contra superbiam hominis christus venit, in orbe humilia
et pura elegit. scilicet virginem matrem, parvam civitatem,
Nazareth pro conceptione, et bethleem pro nativitate, arctum
presepium in quo reclinaretur, arctam refectionem per nutrimen-
tum scilicet lac virgineum, arctam tunicam, crucem, arctum sepulcrum
etc. Nota contra superbiam sanctorum et avaritiam nunquam legitur christus
ascendisse navem mercatorum sed pro navicula, ut
eius. bene inquit unde hec delectabilia contempsit ho-
dies et hominibus contemnenda et celestia desideranda
monstraret. 2o. hoc christus facit propter designandum
misterium, credo qd per naviculam significari voluit quod
et discipuli intraverunt, nisi hec scriptura in qua de-
bemus consequi cum et discipulis, per significationem que
secunda tabula per naufragium scilicet originalis pec-
cati dicitur Jheronimo. per quam in hoc mari magno hoc est mundo
ducimur possumus ad portum celestem, hec navicula [illegible]
que [illegible] dei est arta. que ut christus dicit Mat. vij
arta est via que ducit in celum, unde hec figurata est
per archam Noe, quam qui intraverunt, salvati sunt et qui

nõ intraverant: peccant. Sic et in penitentia quo fecerit, peribit:
et qui in ea sunt, salvabuntur. Et hec iiij e differentia sunt quatuor
Iero. li. de laudibus pauli, qui in arca Noe qualis est intra:
:vit, talis exivit. Lupus intravit et lupus exivit,
leo intravit, leo exivit, corvus intravit: corvus ex:
:ivit, hedus intravit, hedus exivit, quia nec lupus arca abstu:
:lit rapacitatem; nec leo superbia ferocitatem, nec
corvo nigredinem. Sed arca penitentie ut manib(us)
mutat homines de lupo rapacitatis in agnum mansue:
:tudinis. de leone superbie in ovem humilitatis, de corvo
nigredinis carnalitatis et peccati in albedinem innocen:
:tie, et de homine angelum etc. Secundo per naviculam fuer:
:re voluit cum eius amore quo ascendere voluit, ac
cuius celesti fide et imitatione, ut dicit Rabanus, quam
mare huius seculi transeundo pervenimus ad celum.
Nimirum navicula in principio et fine est arta, in
medio lata. Sic crux Christi superius erat constri:
:cta quia Christus in ea pendens non habebat ubi caput
reclinaret, et inferius circa pedes eius fuit
constricta quia pedes ambo eius sibi confixi erant, sed
in medio corpore eius erat ita dilatata quod pre
extensione corporis eius omnia ossa poterant di:
numerari, iuxta quod predixerat psalmista: foderunt manus

meab et ipe et dimme oia ossa mea. hec eciam
ecclia discipulor(um) eius imitando p fide et amore i prin:
:cipio erat valde stricta, qr p multas psecucoes ma:
:tirio fuit angustiata. Et sic in fine ipe psecucionis
antixpi erit su(m)me angustiata, sed i medio ipe
a p orbe totu(m) magnis possessionibus dilatata. Et
sic ipe ppt talia misteria corpus ascendit mo(n)tem;
:tam et secuti sunt eum (i(n)telligi) discipuli, qr nos debem(us)
eum seq(ui) i pn(iten)cia et fide ac obediencia ecclie, q(uo)d dt
aug. de vita xiana, xiani nome(n) frustra sor:
:titur q(ui) eum minime imitatur. O q(uam) alieni imitare hunc
cruce i penitencia crucifigendo nos te petimus; qr et Greg.
dt quid prodest q(uod) fide deo iungimur, moribus autem
disiungimur. Scda q(uest)io de montibus amorea(m)
origine. Ubi hec mons supposito fuerit naturaliter
aut miraculose a deo exorta [illegible] origine q(uod) vo:
:luntate eius fuit miraculose exorta. hec dat fe:
:cit a(u)c(tor). Pro ppt fe dei status declaranda. qr ipe
deus q(uod) edidit natos de [illegible] vocatus
dicere [illegible]. Et iterum [illegible] dominaris [illegible] maris, mo:
:tum aut fluctuum eius tu mitigas. Scdo hec voluit
eius facere ppt nostras illuminacones, et docemur q(uod)q(uod)
vult graciosi ad p(er)fecta et singula eius fiunt [illegible];

L iio

p conuersacioni permittit deus sibi repastinatas restauracio:
nem et aduersitates mundi ac piscula ut probare-
tur ... accedas ad seruitutem dei
sicut illi ... capitulo ij. septimi fili accedens ad seruitutem dei
sta in iusticia et timore, et prepara animam tuam ad tempta-
cionem. quia dicitur perfecto sciens temptaciones occurrere, ideo prepara te
Item ... questio de piscibus maris designacione, unde
Item circa questio de piscibus maris designacione, unde et ciuitas
que in mare repastinosa designatur per piscula mundi et cetera
que in mare reperiuntur designat ... pluribus racionibus
temptacionum ad quod accidit sicut doctor quod pluribus ... mundo
... per amicum ... que ... ... mundo
sicut ... in mari, ... mari
animabus quod sit mare nauibus, unde ... perit. sicut
marsilie de centum nauibus vix una perit. sicut
mundi ... de centum animabus vix una
... balenam ... salua
salvator ... per balenam monstruosam ... ...
... mirabilia ... ... ut
... in mari ... aliquando ... ...
... dicit Hugo de Floriaco ... aliquando ... ... et
... sicut miles in equo,
... et balena ... ... et capite. Sic
aliqui balene ... ... et capite. Sic
... ... monstruosis ... ita quod nullus
... ipse ... ... totum ... in
... a pedibus quod ... ... in
terram per affectum cordis, et habet pedes in capite,
terram per affectum ... et ... ... ut
qui semper cogitat terrena ... ... ut

sic amoris, alij habent multas linguas scilicet adulacionis
detractionis, mendacij, alij habent gladios in labijs ut
maledicta et vituperia loquentes quia aug. dicit quod pecca
tor demonium [illegible] secundum quod viciorum corpus per comessionem
piscium et devoraciones. Nam in mari maiores pisces
comedunt et devorant minores, sic in mundo potentes
affligendo devorant pauperes. Tercio per diversitatem
fortune et alteracionem, quia mare nunc est cum turbi
datum nunc est fluctuando alterum et defunctum, sic homines
in mundo. Circa secundum principale de discipulorum
turbacione tria principaliter notantur in sancto evangelio
Primo quod Christus dormierit
Secundo quod discipuli eum suscitaverint
Tercio quod discipulos de timore redarguerit
Et primo [illegible] queras concernunt pertractande
per questio. Sed cur Christus voluit in navi periculi ipse dor:
mire. ad quod secundum doc. dant racionem. Primo ut se verum corpus
humanum sumpsisse ostenderet, quia miracula prius facta
et post ea facienda se verum deum ostenderat, sic se
docerat credendum deum verum et hominem verum. Unde
orig. dicit est inquit res mirabilis et stupenda ille qui
nunquam dormit neque dormitat (secundum deum) dormiva de
dormiebat quidem corpore sed vigilabat deitate, de
monstrans quia verum humanum portabat corpus

qd corruptibile et passibile induerat. Hec ille Beda
Et nos penitentes securos redderet. Nimirum. Mar
iiij. dicit quod cum esset in puppi navis super cervical dor-
miens. Ubi Theophilus dicit dormiebat super cervical id est
lignum. Hec ille. Vere propter hoc lignum transiit. Sicut et lignum
crucis in quo dormivit pro nobis per mortem penalem
et sic docuit quod si penitentiam agimus pro peccatis secure dor-
miremus in morte quia salvabimur. Mat. iij. penitentiam
agite. appropinquabit regnum celorum. Quia orbis in moriuntur et penitentiam
ve illis qui dampnabuntur. Ideo hic omitto propter brevitatem
Beda questio tamen discipuli suscitaverunt eum dor-
mientem. Ut Orig. dicit hic. Erat enim magis discipu-
li fuerunt territi et pene omnes alienati a se. Ita
[illegible] et non moleste ac leniter sed [illegible]
[illegible] suscitaverunt eum dicentes domine salva nos perimus. O va-
lentes suscitaverunt salvatorem vobiscum habetis et de peri-
culo timetis, vita vobiscum est et de morte solliciti estis.
Quia videant parvuli simus et adhuc infirmi, ideo ti-
meamus. Hec omnia Orig. Sed in advertere debemus
quod discipuli turbati vehementer in tali periculo nichil
[illegible] ad eum recurrere voluerunt et eum re-
cognoverunt deum et salvatorem dicentes domine sal-
va nos et Christus et nos vehementer afflicti aliquo

passione et turbati, ad cum solum modo ad incantatores eo
et divinos recurrant, postea ad deum [illegible] da et qo-
animae. Item aliter interpretatur facit. Ideo sicut
audistis quod salvator dormivit. Quid ergo quod facit
homines dormire et quod inducit somnum. Nota quoniam
et potissime est somnifera unguento ut olim unge-
re [illegible] membrorum [illegible] deo olim pa-
gani. Et de unguento quod dicit somniferum in apostolis
Sic diabolus unguendo capitis [illegible] mentes et co-
gitationes unguento elationis et superbie ut olim vana glorie
facit peccare homines. Secundum quod facit dormire homines
a actione laboris [illegible] fatigasse [illegible] dolor
in somnus [illegible] comedere [illegible]
Sic spiritualiter labor in avaritia in adgrediendo facit pec-
Tertium quod facit dormire est [illegible] po-
tasse [illegible] significatur. Crapula et ebrietas [illegible] com-
[illegible] Petrus [illegible] ad Ephesios v Nolite inebriari vi-
no in quo est luxuria. Quartum quod facit dormire
in obscuro loco se deponere. Nam homines dormire
volentes locum obscurum querunt et hic significatur in-
vidia quia non vult in luce [illegible] felicitatem
alienam. Quintum quod facit homines dormire est
quies [illegible] ubi [illegible] [illegible] die [illegible]
[illegible] potest dormire libenter. Sic et gula facit

vide similiter infra [illegible]

Dominica quarta alius Sermo post Epiphaniam

Surgens Jhesus imperavit ventis et mari et facta est subito tranquillitas magna. Math. viii. ut supra.

In verbis istis possumus duo notare

primo quanta nobis maxima caritas ibi: ascendente in naviculam

2o quanta discipulorum erga eum fidelitas ibi: secuti sunt eum

Circa primum nota quod Christus volens ostendere suam perpetuam caritatem

quam nobis dilexerat venit ad mare huius mundi et naviculam propter nos ascendit

Nota quod duplex est navicula in qua dominus propter nos ascendit. Prima est

cum beata virgo Maria, de qua dicitur Sapientie: Facta est quasi navis

institoris de longe portans panem suum. Ipsa enim portavit panem

illum de quo dominus per Johannem dicit: Ego sum panis vivus qui de celo de-

scendi. Iste mercator istius navicule venit de montibus [illegible]

[illegible] de celo in mundum, volens recipere contumelias super se et dare nobis

[illegible] et dare vitam, accipere ignominiam et

honorem, subire mortem et dare gloriam. Ecce considera quomodo iste mercator habet mercimonia

nobilia propter nos apposuit et recepit pro eis nostram vilia. Iste [illegible]

[illegible] navicule scilicet filius Marie habet venalia mercimonia

que nobis vult vendere et dare pro vili precio, nostra enim dare [illegible]

[illegible] et tristicia, gaudium et consolationem pro [illegible]

divicias [illegible] pro nostro vite eternam. Nam ipse pro magna amicitia

[illegible] pro nostro [illegible] et animam preciosam dedit in manus inimicorum. Ecce

sanguinem suum fudit [illegible] quomodo sic facimus ut requiem

[illegible] et aliis [illegible] Ideo non simus ergo negligentes carissimi ita

nobis dare sempiternam. Ideo [illegible] mercimonia ne dicatur de nobis illud quod scribitur

ista mercimonia [illegible] propter frigus desidie et corporis pigri

Salomon in suis proverbiis dicens: Propter frigus piger arare noluit [illegible] penitencie et ope-

ra [illegible] noluit mendicabit in estate et non dabitur ei. [illegible]

nulla opera noluit [illegible] opera sua sufficiunt ad salutem,

iudicio quod tunc unicuique [illegible]

vnde Jeronimus, Si iustus vix saluabitur peccator et impius vbi parebit,
Secunda nauis est secta crucis christi in qua mortem sustinuit propter salute
nostram qua ipse ascendit voluntarie non coactus. Esa. liij. oblatus est quia
ipse voluit. Comparatur et crux christi naui propter similitudinem, Primo propter dispo-
sitionis similitudinem, Nauis enim in principio scilicet in capite est stricta, et similiter in
pedibus et in medio est lata, sic crux christi in principio et in capite adeo erat
stricta quod non habuit locum vbi caput suum reclinaret, Crux enim dispo-
sita erat sicut thau. et desuper non habuit lignum in quo caput reclina-
re posset, Secundo quia refert Math. viij. vulpes foueas habent et volucres celi
nidos. et filius marie non habet vbi caput suum benedictum reclinet, per
vulpes qui habent gressum suauem et fragrantes pelles signantur delicati qui magis
me querunt comodum corporis sui, Ita habent foueas in terra. quia non querunt nisi
terrenum comodum, non attendentes futurum incomodum, Per volucres celi
intelliguntur superbi qui corde in nubibus volant super alios se extollendo qui vadunt
erecto collo. non attendentes quod christus habuit caput inclinatum, quia non habuit
vbi caput reclinaret, vnde hec, Christus habuit passus ve delicatis
exemplum. ducissa quedam tam delicata carne sua fuerat ut contig aqua
manus lauare nollet sed aqua de rore celi colligi fecit lectum suum aroma-
tibus redolere faciebat, non recolens quod christus tam dure passus fuerit,
propter quod deus carnem ipsius tantum afflixit quod totum corpus eius putruerit et
caro pauilatim in frusta ceciderit et tota domum intollerabili fetore re-
pleuit, ita quod nulla ancillarum nec aliquis suorum nec quisquam ad eam accedere
posset et sic miserabili morte mortua est, Attendant hec qui nimis delicate
nutriunt carnem suam, attendentes quod christus non habuit vbi caput suum re-
clinaret, beda. vita passione christi quis tam deliciosus qui non castiget carnem
quis tam superbus qui se non humiliet, Item Secundo nauis in medio est lata quia
extensis manibus pedibus in cruce, Esa. lxv. expandi manus meas sic
natas O quam lata erat nauis ista in qua adeo extenta erat manus quod omnes
vene eius dinumerari poterant, Bern. O amantissime iuuenis quid commisisti
ut talia pateris, quod scelus tuum, que culpa tua, que causa tue mortis, que occasio de-
cisionis tue. ego sum causa tue mortis, occasio occisionis tue illicita
gressio traxit adam ad arborem te christe perfecta caritatis traxit ad mor-
tem

Item Tercio navis est stricta in fine, fuit enim crux Christi adeo stricta quod unus pes
super alium affigeretur, dicuntur enim tres clavi fuisse, duobus enim affixe manus et
uno affixi fuerunt pedes ambo. et hoc fuit penosius quam si duo fuissent clavi,
O quam arta erat finis istius navis quando in fine vite sue ecclesiam amicam (?)
[illegible] dicens clamavit. deus deus meus ut quid me dereliquisti, vere deus fuit Christus in
cruce terra pedibus lignum capiti amictus lateri amicus consolacionis Sexto com-
paratur crux Christi navi propter potus amaritudinem, Solet enim in navi transeuntibus
mare dari cibus durus et potus amarus. Sic Christus in navi crucis habuit cibum et
potum amarissimum, unde psalmista dederunt in escam meam fel, et in siti mea potaverunt
me aceto. propter amaritudinem felli comparatur, dicitur enim ewangelio cum diceret
sicio. imposuerunt spongiam arundini et dederunt ei acetum felle mixtum. Super
isto verbo dicit Bernardus Quid sitis domine quod sitis? quod non plus te cruciat sitis quam crux, de
cruce siles et de siti clamas quid o sitis, utique inquit sicio salutem vestram gaudi-
um vestrum plus animarum vestrarum quam corporis mei cruciatus me tenet. unde Bernardus: anima sicio (?)
[illegible] non auro et opibus redempta sed sanguine agni immaculati. propter te fons
vite aceto potatur, attende quantum valeas quem pro te dari sitivit [illegible] tradidit
in predam. Istum potum quem Christus in cruce bibit debemus attendere ut et
aliquam paciamur, unde Bernardus. non est cor adeo aridum quod non efficiatur compunctum (?)
si alicuius aceti quod domino propinatum est commemoratio fuerit [illegible] Septimo crux
Christi comparatur navi propter penarum multitudinem, Sicut enim naves transeuntes
mare multas sustinent tribulaciones, sic Christus in cruce sustinuit
multas angustias et tribulaciones: dura [illegible] durior [illegible] duri-
ssima morte supplicia, Ieremie 1. O vos omnes qui transitis per viam attendite et
videte etc. Vere multa sustinuit in navi crucis. paciebatur enim in omnibus sensibus,
In visu cum vidit matrem suam amarissime turbatam, unde Bernardus. O bone
Iesu quam graviter foderis exterius in corpore sed multo acrius interius in corde
ad compassionem matris tue omnia pertransis (?). Item in auditu quia audivit eorum
blasphemias dicencium. vath qui destruis templum dei et in triduo reedificas,
[illegible] aliud alios salvos fecit. seipsum salvare non potest. Item in odoratu quia
crucifixus erat in loco calvarie ubi malefici occidebantur et ideo fuerunt
ibi cadavera et ossa mortuorum quorum fetore cruciabatur. Item in gustu quia propi-
naverunt sibi acetum felle mixtum. sic dictum est, Item in tactu quia a planta
pedis usque ad verticem capitis non erat in eo sanitas, ecce quantas tribu-
laciones Christus in navi crucis est perpessus Octavo crux Christi comparatur

Navi. quia navis transit de una terra in aliam. sic anime in tribulacio-
-nibus et angustiis transit de presenti miseria ad vitam eternam. Act. xiiij.
per multas tribulaciones oportet nos intrare in regnum celorum. Luc. ultimo oportuit
Christum pati et ita intrare regnum in gloriam patris. Igitur si ipse hinc sine
flagellis non exivit qui sine peccato huc venit et sine peccato transivit, quo
flagellis digni non essent qui cum peccato venerunt et vivendo plus pecca-
-verunt, dicit Jeronimus. Nullus sanctorum sine tribulacione coronatus est quia dominus
nullus ... in evangelio. Unde. Beati sunt enim discipuli in navi quia omnes
tribulaciones et penas sunt perpessi propter Christum. Et exemplo illorum oportet
nos pati si volumus ad regnum celorum pervenire. j. petri ij. Christus
passus est pro nobis. vobis relinquens exemplum ut sequamini vestigia eius. Exemplum
pacedi propter deum possumus accipere in quodam paganorum principe qui noviter
conversus et baptizatus est. Et in conflictu contra paganos graviter vulne-
-ratus est. Et quia timeret eciam ne propter hoc vacillaret, consolabatur eum
dicentes. Gracias agas deo pro cuius honore tot es vulneratus. Respondit, Tali
consolacione non indigeo, sed doleo magis quia non habeo nisi quatuor vulnera
propter Jesum qui propter me multa vulnera sustinuit eciam infinita

Finis

hominis peccata. Secundo [illegible] imaginaciones nigras
phantasiorum. Nam sicut physici dicunt color niger est disgregativus
visus, sic nigrum phantasmatis disgregativum habet sensus in
[illegible] et sic somnium inducit. Significat spiritualiter
in hoc ira quod facit peccata esse et nigras imaginaciones
in [illegible] vindictas. Sextum quod facit dormire
est frigida aura eligere. Nam frigiditas inducit som=
num; propter quod in hieme plus quam estate, sed et in estate ma=
gis [illegible] in frigido domo magis dormit homo et profundius
quam in loco calido ut dicunt physici. Et per frigiditatem
homini accidia que frigescit a calore devocionis. Et sic pe=
ccato inducit [illegible] quod homo amare quod dormivit, ut [illegible].
[illegible] nisi ne [illegible] diabolo [illegible]
Ecclesia [illegible] discipulos de tali timore
in periculo mortis redarguit dicens quid timidi estis mo=
dice fidei, et timentes in periculo mortis [illegible]
[illegible] ut [illegible] physici [illegible] naturaliter
passionibus [illegible]
[illegible] dicens [illegible]
[illegible] ibi aderat [illegible] non poterat [illegible]
[illegible] dicit [illegible] erat [illegible] de [illegible]
[illegible] habebat, quod [illegible] videt, quod [illegible]
[illegible] et sic putabat [illegible] poterat mori
[illegible] dormiret [illegible]
naturaliter non redarguit [illegible] sed modicitatem fidei

Ideo ait eis: Quid timidi estis modice fidei. Origenes
quasi diceret: Qui me potentem super terram cognovistis, quare
non creditis quod in mari potens sum. Et si mors irrueret
nonne debuistis eam constantissime sustinere? Qui enim mo-
dicum credit arguetur, qui nichil credit condempnabitur. Hec
Origenes. O quam dignum doctorem [illegible] fervent credere et
propter eum martirizari [illegible]
Circa tercium de maris procella repressa sedacione dicit
evangelium: Tunc surgens Ihesus imperavit ventis et ma-
ri, et facta est subito tranquillitas magna. Crisostomus:
Et hoc [illegible] sicut sunt facta hec miracula, propter quod ad de-
monstrandum [illegible] absolute siluit. Sedata enim est tem-
pestas confestim soluta [illegible] Super quod mare adeo qui-
etatum subito fuit quod nullum vestigium turbacionis remansit,
sicut quando aliquando contingit, inquit idem Crisostomus, cum
naturaliter fluctus fluctuacio remanet, sic quod usque ad multas
horas aque commoventur, ita et cum ipsum mare ipse tempestuosum
aliquando, sed hic fuerunt omnia soluta, et facta est omnimoda
tranquillitas. Hec ipse Crisostomus. Ideo dicit evangelium quod facta est
tranquillitas non simpliciter sed magna addit, ita quod homines
mirati sunt, eo quod numquam talem in mari tranquillitatem
viderant, et dicebant non quidem interrogacione sed affir-
macione, sicut Origenes: Qualis est hic, quia venti et mare obediunt ei,
quod magnus qui iubet et ventus et mare obediunt ei;

soli homines cum demonibus resistunt, et adeo in iudicio
dampnabuntur. Hec sunt origenis in epistolis dicentis sicut dicit se-
mon de passione arguit maxime creaturas racionales
quod inobedientes sunt deo. Nam si mirati sunt homines quod
venti et mare obedirent obedierunt, tamen hec
plus debent ipsi homines mirari quod cum omnia obedi-
erint deo, solus homo in mundo non obedit et diabolus
ad suam damnacionem precurrit et impossibilia. Mira
est quod tu peccator surdus sis vocibus in creatoribus scilicet peccatis et
tibi accumulabis usque ad mortem peccando ignem eter-
nalem. Sicut legitur in vitas patrum ostensum fuit beato Ar-
senio quendam in visione quasi ethiopem vidisse
qui colligebat fasces lignorum et in dorso por-
tare vellet portaret. Et cum levare non posset, plura
ligna superaddebat, dictum quod est arsenio quod sic faciunt
illi peccatores qui cum iam peccata haberent quae ignem
eius debitum non sufficerent tolerare, nichilominus
cotidie plura superaddunt vel que et vel peccata, i-
usque perveniebant in mortem, melius illis fuisset
si nati non fuissent, et descendendo de peccatis ...
racione ... stimulum voluntatem de statu
iusticie prudenciam salutem sibi et aliis quod ... p
apostoli ... humilitate ... de ...
...eos ... salutis nostre ... in domino ... de

possit vertere seminando zizania ... sic ... per contrarium

ergo predicator debeat predicare de dormiendo quomodo
scilicet in sompniis et dormiendo homines iusti et penitentes
mereantur apud deum aliquid vero alii per contrarium aut peccare
in dormiendo possent peccare et sic demereri in dormi-
tione. ad hoc videtur secundum auctorem summe originalium
probat Gregorius li. iiij. moralium dicens sic hostis insidians bo-
nos quos [illegible] vigilantes vincere superare nititur dormientes
gravi sompnia impugnat, quod hoc maliciose agere
superna dispensacio benigne permittit, ne in electorum cor-
dibus ipsa saltem sompni pausa vacet, et subdit ibidem,
argumentum [illegible] in sompniis interveniunt. Hec
in summa originalium ergo [illegible] boni mereri possunt
in sompniis et in dormiendo, aut mali per contrarium
demereri, cum pro tunc non habeant usum rationis quod
requiritur ad merendum et demerendum secundum Bonaventuram in
ij. di. xli. et communiter doctores. Notandum recolligendo dicta
doctorum quinque modis potest quis de dormiendo et sompno me-
reri et per contrarium demereri. Primo homines prima
intentione [illegible] quando quis intendit propter dormitionem et nature
necessitati satisfacere ut sic deo melius possit
servire, sic fecit b. virgo maria, quando quis et alii sanc-
ti quando in lecto sepissime se deponebat ut modico
dico sompno recreatus posset religiose modo deo
[illegible] vacare, et per contrarium peccare quando

inspectione dormit ut se inficiat delicijs vel peccatis
adulterij et tale dormiret dampnacione. Unde si intendit
delectacionem corporis pollucionis percipere. Sic etiam
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] actualiter [illegible] quod omnino debet
affectibus suis [illegible] per [illegible] [illegible] vel [illegible]
aliquid presertim [illegible] [illegible] [illegible] de bonis [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] delectacione. Non. viij. de ligaturis
dormiat [illegible] cogitacionibus bonis. Unde quod in [illegible] pol.
[illegible] cogitant in bonum. Et dum quis [illegible] per
volitatem voluntatis deliberate [illegible] mortalis [illegible] ergo
[illegible] delectacionem vel peccat [illegible] veniale [illegible]
[illegible] per [illegible] plurimum, que sit [illegible] venialis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cogitare [illegible] [illegible]
dormiendo [illegible] operis recompensacione,
non [illegible] [illegible] adquirendo [illegible] [illegible] debet et
[illegible] [illegible] dormiret et sic [illegible]
[illegible] [illegible] dormiendo. Et [illegible] [illegible] faciendo [illegible] dum
[illegible] dormiendo [illegible] elemosinas dedi
dormiens pauperibus et sacerdotibus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ipsa vigilantes orant pro te [illegible] [illegible] orabit
[illegible] aliquid [illegible] pauperibus et [illegible] pro te [illegible]
ab omni malo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] edificii
[illegible] que [illegible] [illegible] ad [illegible] ira a [illegible] fregit,
et alij [illegible] [illegible] et filij exempla [illegible] [illegible] et
alij [illegible] [illegible] exemplo [illegible] illis [illegible] [illegible]
sic iste [illegible] exemplo

Quot qui verbo bonum exemplum praebuerit, cum tot et p
tot gaudia in caelo habebit, per contrarium peccat mala
exempla praebentes, et tot mortibus digni sunt qui pra-
vitatis exempla posteris relinquunt, ut dicit Greg. in q-
-uit praecipue. Exemplum legitur quod quidam dominus audivit
quod fratres ... in nocte cantaret, et eadem
... dixit ... illi dum festinat ...
in ... toto nocte dormire, et sic ...
redarguens religionem ... multo ... audivit
... , ... ad ... festinando, et p...
... deus misereatur ... et ... aliis
... , sic ... salute et fili-
-is ... deus ... malis ... , ut ... dicens
... legitur quod deus ... et aliis
... dare ... sed ... facit
... , ut ... per ... aliis
et ... boni ... , ad ... exemplum a
... et ... et
dicentes, domine salva nos, ad quod ... et
... salvavit ... et ...
... ad quod ... et ... a ... eum

Dominica 5ta post octavas Epiphaniae

Simile factum est regnum celorum homini qui semina-
vit bonum semen in agro suo. Math. xiij. Karissimi.
Cum dominus sepius in Ewangelio regnum celorum terrenis
rebus comparavit et assimilavit, secundum illud Ysaie: Ut ego
[illegible] quod animus noster surgat ad incognita [illegible]
ut exemplo visibilium ad invisibilia rapiatur. Et Dionysius
de angelica Hierarchia et est philosophi [illegible] et Platonis
in Timaeo dicentis: Optimi est optima facere, [illegible] deus est
optimus quia essencialiter bonus a quo sunt omnia alia bona,
[illegible] divina bonitas [illegible] in ordo quod facit
[illegible] vidit deus cuncta que fecerat et
erant valde bona. Hoc idem probat hoc Ewangelium mistice,
[illegible] simile factum [illegible] deo qui [illegible]
sua bonitate et caritate [illegible] factus est homo qui semi-
navit bonum semen in agro. [illegible] diabolo
[illegible] non est a deo creatum sed a diabolo
[illegible] inimicus homo est diabolus
[illegible] zizania multorum malorum ita quod semi-
[illegible] admirarentur de [illegible]
[illegible] et dicerent deo: Domine nonne
[illegible] in agro tuo; unde ergo habet
bonum semen seminasti in agro tuo; unde ergo habet
zizania, sicut patet in Ewangelio Mat. xiij.
[illegible] parabolam hanc: Simile factum est regnum ce-
lorum homini qui seminavit bonum semen in agro suo. Cum autem dormi-
rent homines venit inimicus eius et superseminavit
zizania in medio tritici et abijt. Cum autem crevisset
[illegible]

herba et fructum fecisset tunc apparuerunt et zizania /
Accedentes autem servi patrisfamilias dixerunt ei / Domine /
nonne bonum semen seminasti in agro tuo? unde ergo habet
zizania / Et ait: Inimicus homo hoc fecit / Servi autem
dixerunt ei / Vis imus et colligimus ea / Et ait: Non /
ne forte colligentes zizania eradicetis simul cum eis
et triticum / Sinite utraque crescere usque ad messem et
in tempore messis dicam messoribus / Colligite primum zizania /
et alligate ea in fasciculos ad comburendum. Triticum autem
congregate in horreum meum
In hoc sacro evangelio quod quidam cum Jesus locutus esset
sederet secus mare et congregate essent ad eum turbe
multe ita quod ascendit in naviculam, et omnis turba stabat
in litore / Et tunc locutus est eis hec et multa in parabolis
sic habetur in Matheo. Dicit autem Chrisostomus quod hec historia fuit
in [illegible] aprilis in kal. [illegible] feria die sic est per annum
[illegible] Marie festum viij die et anno [illegible]
Unde pro sermone isto prosequendo in hoc sacro evangelio
[illegible] ministerio aliqua notabimus
Primum de tritici boni seminacione
Secundum de zizania diaboli interminacione
Tertium de utriusque simul eradicacione
Primo de tritici seminacione quod de seminante
Dicit primum [illegible] aliquis, homo qui seminavit bonum semen
in agro suo, Regnum celorum hic appellatur filius dei,
[illegible] regnum celorum [illegible] in regno celesti. hoc regnum
quia ipse est homo. quia homo factus est dei filius qui seminavit

bonum semina. Item quia sicut in celo latet essencia deitatis
sic in humanitate christi latuit vera deitatis essencia et ce
Secundo quod designat in agro. Ridet homo doc. ecce quod desi
gnatur per pulcre due similitudines celestia et humana
anima. Quia sicut agricola colit multis laboribus et sudori
bus sic christus celestis agricola colit laboribus multis
plurimis passionibus et sudore usque ad sanguinem sunt
sionem et extirparet vicia tamquam in agro vepres
et spinas pullulantes et sic mundaret sibi popula
acceptabilem ut dicitur ad titum ii. Denique sicut videmus
in agro crescit plurima inutilia semina sine
hominum labore. Sed ut crescant bona semina bonum
seminator terra facit. Sic apponit semen ordo
seminator terra arando et ligonizando et sic se
apparit terra arando et sic crescere habet semi
ultimat terra irrigat. et sic crescere dat bonum se
na bona cum labore hominum. Sic christus bonum se
minator facit in anima. et sic debet facere homo ut in eo
crescant semina totum salubrium. Per sicut apposi
cione intelligere cognicionem peccati quia sic facilia et
persona haec apponit christus qui inspirat animam et
recordat peccatorum. Item apparit per confessionem terram
cordis et irrigat per lacrimarum effusionem et
vera cordis et irrigat per labore pura. Unde hortamur
et sic fructificat anima in labore pura. Unde hortamur
et sic fructificat anima in Luce iii. facite dignos fructus
per Johannem baptistam.

pane. Iam enim securis ad radicem arboris posita est
hoc est morte disserens comparanti vitam. Unde super illud
Luce xiii dicitur: Ve enim si petra sicco dissolueretur. Vel sic primo
non agaro, quia securis ad radicem arboris posita est,
et sic omnis arbor id est homo non faciens fructum bonum excidetur
et in ignem mittetur aeternum. Faciat ergo fructum quem potest
gratia, quam dabat primo; adest deus qui fructum requirat, fecundat
benedicit, sterilis dampnat. Adhuc ista homo curribus a
deus dans. Unde qui seminavit bonum semen et triplicia agro
suo in paradiso. Secundo in mundo, tertio in anima. Amisit homo
primum: primus ager est paradisus ubi seminavit bonum
semen, scilicet originalem iustitiam et immortalitatem absque cultura
Eccle. vii. Deus ab initio constituit hominem rectum sicut dicitur
reliquit illum in manu consilii sui. Primum habebat deus de-
dit homini originalem innocentiam quam per se et suos
custodire potuit quo nunquam si peccatum non subsequimisset in sui primitia
tatis ab intrinseco nec passibilis ab extrinseco. Sunt
enim penalitatibus, ut dicit Ysidorus. Si homo innocentiam
servasset, ignis eum non ureret, nec aqua submergeret,
nec spina aculeis noceret, nec omne quod nocet mor-
talibus impediret, antequam per lignum scientie vetitum et no-
vi testamenti. Homo quidem non peccaret immortali-
tate vigeret. Unde Glossa: homo fuerat sic creatus
et in paradiso positus ut si se ad conditorem suum obedientiae
vinculo caritatis astringeret, ad caelestem

patriam et angelorum societatem sine morte carnis recepis-
set. Quod factum est cum dormirent homines, i. Adam et Eva ne-
gligentes esse cepissent et improvidi de salute sua non
attenderent ad preceptum dei, venit inimicus, i. diabolus,
et ut quemadmodum inquit Augustinus, diabolus vidit eum
ad possidendum regnum celorum creatum,
vidit, vidit hominem ad possidendum quod ipse perdidit, et superseminavit zi-
invidit illi bonum quod ipse perdidit, superseminavit homini innocenti
zania in medio tritici, i. peccatum fecit zizania, i. culpa.
Et sic habentur due cause seminandi zizania, malicia, de qua habetur
in negligentia et dormientibus hominibus terre, quod
hominis negligentia callidior cunctis animantibus terre, q.
Gen. iij. Serpens erat callidior. Qui precepit vobis deus ne comede-
dixit ad mulierem. Cur precepit paradisi? Cui respondit mulier
retis de omni ligno paradisi? Ecce quod deus affirmavit, dubitat mulier
Ne forte moriamur. Ecce quod deus affirmavit, diabolus negat
ei, Gen. iij. di. Nequaquam moriemini. Ne forte diabolus negat
sub ambiguitate illud dixit, ne forte mulier hec quod deus affirmat
ut ambigendo moriamur, dum que dedit occasionem sed peti
Nequaquam moriemini. Nequaquam dubio posuit, ut se subiceret. Neque
autem ... temptandi et dolositate sua ... ubi est non
Gen. iij ... Quod ... moriemini ...
moriemini impleret illud ... per hoc nequaquam
Nequaquam ... diabolum ... angelus ... dicit dei
mulier et ... nam ... dicendo ...
... dicendo ...
... erat ...
non poterat aliud dicere nisi quod ...

Nam ipse dixit illud Ysa. xiiij In celum ascendam, super astra
dei exaltabo solium meum, ascendam super altitudinem nu-
bium, similis ero altissimo. Ipse seminavit superbiam contra
creatorem et similitudinem Dei. ij. Invidencia diaboli. Secun-
do hominem supplantare seminavit et creavit, quia Adam noticiam
dei habuit, cuius presenciam quasi interiori aspiracione contempla-
batur, non tamen ita excellenter sicut illi in patria, nec etiam
in enigmate sicut nos modo in via, ut homines. Et Adam cogno-
vit res factas et creaturas, quia eis nomina imposuit, et
nomina que debet naturis rerum congruere. Et sic per ipsum homo
Adam sciuit naturas brutorum animalium, herbarum, lapidum,
arborum, et omnium rerum visibilium. Invenit inimicus dia-
bolus dicens: Eritis sicut dii scientes bonum et malum. Et per hoc
seminavit zizaniam ignorancie, ut impleretur illud Ps. xlviij
Homo cum in honore esset non intellexit, comparatus est iumentis insipi-
entibus et similis factus est illis. Tercio creavit homines po-
testatem. Gen. i. Dominamini piscibus maris et volatilibus
celi. Ps. viij. Omnia subiecisti sub pedibus eius. Et nunc
minima animalia ut cimices et pulices nos ledunt
et mordent. Cur hoc est? Sed tho. Inobediencia
Adam [illegible] per inobedienciam hominis ad deum. Non subdita
creatura. Nam si mansisset sancta [illegible] genus humanum, et
sanctum fecisset per multiplicaciones personarum. Sic ap-
paruit zizania per inobedienciam contrariis ad statum et
inclinacio ad malum et boni radicum. [illegible] Sic semi-
navit ho[mo] infelicis suum quale se [illegible] semper.

l: xi sermo

Idcirco non obediunt nobis creature, quia nos non fuimus
obedientes. Secundus ager est mundus in hoc agro seminavit
deus bonum semen, scilicet verbum veritatis. Luc. viii. Semen est
verbum dei. Isa. i. Nisi reliquisset nobis dominus semen quasi So-
doma fuissemus, et quasi Gomorra similes essemus. quia vani
sunt omnes homines in quibus non subest scientia dei. Sap. xiii.
Ideo venit filius dei in mundum docens viam veritatis et
Ioh. xviii. Ego in hoc natus sum et ad hoc veni in mundum ut
testimonium perhibeam veritati. Sed cum dormirent
homines. Nam hoc est cum negligentes agricole superseminavit
ecclesie non attendentes nec vigilantes super greges suos, et
O quam periculosus est somnus negligentie prelatorum, ut habetur
in canone ... dist. ... negligentia prelatorum cadit
in discrimine subditorum. Propter quod patrem ... singulorum
reprehendit dominus dicens. Marc. xiiii. Simon dormis?
Non potuisti una hora vigilare mecum,
et ... Sic ... potuisti ... singulariter alloquitur
Et licet alii omnes dormierint, ... non com-
petit, qui caput aliorum est et pastor omnium, cui non com-
petit dormire. Ps. Ecce non dormitabit neque dor-
miet qui custodit Israel. Tercius ager est anima huma-
na ... dei. Ezech. xviii. Ecce omnes anime mee sunt,
ut anima patris ita et anima filii mea est. In hoc agro
seminat deus semen bonum. Osee ii. Seminabo eam mihi in
terra ... scilicet ... et miserebor
eius que fuit absque misericordia, et eamdem ... seminate

vobis veritate et iusticia in observancia preceptorum me
rita in ora misericordie [illegible] eternaliter [illegible]
remittetis et renovate vobis novale, i[d est] novum cor
contritum. propterea dicitur: ponite hec verba in
cordibus et animis vestris, et suspendite ea pro signo in
manibus, et inter oculos vestros collocate. Docete filios
vestros ut illa meditentur et non pereant per peccatum. Joh.
iiij. quare [illegible] peius [illegible] [illegible] ipsos [illegible]
[illegible] [illegible] dormirent [illegible] [illegible] ocio vacent
[illegible] dormientes, et non [illegible] opera virtutum. [illegible]
[illegible] inimicus, i[d est] diabolus qui non dormit. Job. [illegible]
[illegible] non dormiunt, i[d est] demones [illegible] [illegible]
[illegible] diabolus [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
et sic seminat in agro [illegible] semen viciorum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] bene [illegible] demones
[illegible] mala suggerere [illegible] [illegible] verum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] zizania
[illegible] dilatata usque ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] servi dei [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dicentes: Domine [illegible]
[illegible] [illegible] habet zizania, quia mirabantur
[illegible] [illegible] [illegible] mala viciorum et [illegible]
[illegible] Et ait illis: Inimicus homo hoc fecit. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ope diaboli.
[illegible] quia diabolus [illegible] homo [illegible] [illegible] hoi. [illegible]
[illegible]

146

malus, Rursum Ludol. aliosque doc. q[ua]r[i]o. qe ho[mi]n[i] et deo
a principio indissimiliter inimicus fuit et ho[m]i[ni]b[us] invidit, et sic
abeuntem dr inimicus ho[min]i, Sic ab asseria dr Scripto …
abeuntem dr inimicus … deiecit et incitavit, Sic dr diabolus
afficiaris q[ui] affecta … inhabitat, et sic tamq[ua]m …
… de … ho[m]i[n]i[bu]s inhabitat. Ita q[uo]d diabolus talia
talitate sua ho[m]o demoninatur. Ita q[uo]d … ho[m]o …
vicia suggerens facit p[er] ho[m]i[n]i[bu]s … ex ratione …
ab altero et cum altero denominat, sicut diabolo …
tamq[ua]m capiti. Nam sic ho[m]o malus dicitur diabolo …, ita diabolus
… Io. vi. Unus ex vob[is] diabolus e[st], ita … in ope malo,
… ho[m]o malus ut inimicus eo q[uod] … denominant et
sicut caput et membra … et …
… facit caput impetrat membris, et …
… caput … d[icitu]r … inimicus … caput …
… Rom. … d[icitu]r … fit … caput … membra …
bolus e[st], et inimicus … ho[m]o, … diabolus …
… diabolus dr inimicus et colligimus … malos a …
… vos … et … pravicatio … zizania …
… … et dit, … ne forte colligentes zizania …
… et dit, No. ne forte … usque ad messem, usque ad finem
… utraque crescere usque ad messem … falce
… q[uo]d dr messis … hic … ho[m]i[n]is … falce
… dampnatam … diabolus dei
mortis … bonis … et
… permittit malos cum bonis … et
… dr … dei …
… ex … Malefico … et
… d[i]c[itu]r … in parte malis … bonis …
… ad … in parte malis …

Pudet? Sequitur Aug. Hiero. et Greg. ut de [illegible] q. iiij par
tem. quoniam et ubi discerni potest boni a malis et fieri
potest sine scandalo et sine lesione bonorum. et ubi pro illis
scismaticis non timetur, tunc mali et propria heretici co-
hercendi utique sunt et separandi et iusticia seculari
puniendi, et pro digna morte exterminantur. Ne to-
tum corpus ecclesie corrumpatur, alias non. Unde predicta
autoritates eorum et dicta intelligitur de manifestis ma-
lis. Et dicta Augustini eciam intelligenda sunt de ambi-
guis. Sequitur dat. Unde et hic in casu sequitur quod non bene dis-
cernuntur sed mali, et que imminent pericula maio-
rum scismatis aut interfectionis fidelium a fau-
toribus hereticorum etc., tunc permittendi sunt propter maius
periculum evitandum. Et sic in hoc docemur quod nul
horum malorum iudicium nobis non usurpamus, sed deo
committamus. Nam et heretici occulti sunt aliqui non
admoniti ad malum tollerandi sunt, docemur etiam
quod ex sola suspicione humana neminem dampnare nec
[illegible] sed dubitata suspicione facere contra aliquid, sed
et Petrus primo dat quod si hodie malus est et peccat
forte cras convertetur, et hec augustinus dicit in glosa [illegible]
Quare aut mali cum bonis in ecclesia ecclesie a deo
vivere permittitur dominum et non statim ... inferuntur
dirimuntur ... contra ...
Tercia Tercium de similibus racione condicione nel

satis p[ro]p[ter] [in] ewangelio ubi d[icitu]r circa
collocacione vero [illegible] dicto messoribus i[d est] an-
[gelis] [in] ipse messoribus i[d est] [an]gelis similiter zizaniam etc. Nota ibidem s[e]c[un]d[u]m Mat-
gelis. Colligite p[ri]mu[m] zizania. messores angeli sunt
xiij. circa appellando dicit, q[uod] mittet filius hominis angelos
et in consummacione seculi mittet [illegible] exeunt et bonos et malos
suos. p[er] q[uo]d iudicium exeunt de regno eius omnia scandala
et colligant [illegible] iniquitatem et mittent eos in caminum ignis etc.
et omnes qui operantur [illegible] iniquitatem [illegible]
Ubi tria [illegible] principaliter
Primo malorum separacio
Secundo eorum pena multiplicacio
Tercio bonorum commendacio
Colligite primum zizaniam etc.
[illegible] bonorum commendacio [illegible] dicit. Colligite primum zizaniam etc.
Primo separacio de medio iustorum, et [illegible] dei
separando de medio [illegible] illud [illegible] Colligite
[illegible] [illegible] videat gloriam dei. [illegible] ho[c] e[st] mai-
[illegible] ne videat gloriam dei. [illegible] peccatis, et qua-
[illegible] [illegible] pena [illegible]
[illegible] [illegible] pena essencialibus. Secundo
[illegible] visionis dei [illegible] pena multiplicacio, et prima pena
malorum [illegible] pena [illegible] Colligite eos. Sunt
[illegible] [illegible] [illegible] de inferno, [illegible] possent
[illegible] possent [illegible] de inferno [illegible] aut [illegible]
[illegible] de loco ad locum. [illegible] Mat. xxij.
[illegible] in [illegible] de loco ad locum. Ubi Mat. xxij.
[illegible] manibus et pedibus mittite eum in te-
nebras [illegible] [illegible] [illegible] inferno nulla est redempcio:
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
j. p[ar]s [illegible]

et sic nullum refrigerium consolacionis. Sexta erit
acerbissimi ardoribus addita ad comburendum. Septima
erit fetor et stridor, que in composicione addita. [illegible]
erit fletus et stridor dencium. Octava erit horror
de ordinacionibus in penis comminatus. Et hec
notat cum interponit. [illegible] fasciculos [illegible] allegare
de/ Nat. [illegible] Nimirum / fasciculos ad comburendum
ligare et eos qui eterni ignis tradandi sunt pares
paribus sociare, ut quos similis culpa inquinat par
tormentorum pena constringat. Hec ille. Cogitemus quomodo
qui ibi erunt [illegible] [illegible], vincientur; primo in uno fasci-
culo impudicos, raptores, principaliter mali [illegible]
in alio erunt [illegible] ecclesiastici [illegible] [illegible]. Tercius ma-
li religiosi. Quartus fasciculus habebit malos
mendicantes, adulteros, homicidas, et Quintus ma-
los presbiteros et clericos. Sextus superbos. Septimus
avaros et usurarios, latrones, falsos merca-
tores. Octavus luxuriosos, et sic de aliis peccatis.
Tercio notat honorem remuneracionis, cum dicit [illegible]
cum autem congregare etc. Unde summum gaudium notat cum
dicit [illegible], eo quod a malis et ab eorum penis sunt
excepti et liberati. Sicut [illegible] dicit: Congregate quod
sunt notat societatem sanctorum cum apostolis, martiribus, confessoribus
et aliis etc. [illegible] cum dicit in horreum meum, quod
notat [illegible] eternam et bene [illegible] in celesti patria
Regentes

Dominica in Septuagesima

Conuentione facta cum operarijs ex denario diurno
misit eos in vineam suam Mat. xx. Hodie mater ecclesia
hodie carissimi congregata mater piissima considerans fr.
hodie carissimi crescentem nostram miseriam quam incidimus per peccatum primorum
parentum, deplangit. Nam hodie dicitur septuagesima
parentum, deplangit. Nam hodie incohatur et in sabbato post resur.
terminatur, quia hodie celebrare incohatur et sic diebus septuaginta continet
resurrectionem domini finiatur, et sic diebus septuaginta continet
ut patet per Johannem beleth in summa de officijs B. Institutam
est autem nunc plebs congregatur propria racione moralis. s. ut
recordando quod propter peccatum primorum parentum sumus relegati
in exilium huius misere laboriose vite huius doceamur
proximos augere et precepta dei seruare si volumus ad
patriam redire celestem ad quam creati sumus. hinc est
quod cantica leticie deponuntur et ad fletum penitencie educamur.
Incipit septuagesima hoc euangelium sonat
hec in campis super mercede accepturi sunt laborando
in vinea sua sub specie denarij .x. decem preceptorum
decalogi que debemus obseruare tota vita nostra, et hec
per septuagesimam signatur. quia tota vita nostra per septenarium
dierum numerum decurrit in hebdomada continua,
sicut septuaginta sunt septies decem, ita vita nostra
dabet currere in obseruancia decalogi et sic ....

Dicimus

flare in pña debemus, prout docet evangelium. et quod deus
promisit nobiscum ad dandum mercedem vitae aeternae
tamquam cum operariis. s. pura laboriose, ex denario s. ob-
servantia decalogi, et per processionem hanc
In illo tempore. D. J. D. s. parabolam hanc. Simile est regnum
caelorum homini patrifamilias qui exiit primo mane con-
ducere operarios in vineam suam. Conventione autem
facta cum operariis ex denario diurno, misit eos
in vineam suam, et egressus circa horam tertiam vidit
alios stantes in foro otiosos, et illis dixit. Ite et
vos in vineam meam, et quod iustum fuerit dabo
vobis. Illi autem abierunt. Iterum autem exiit circa
sextam et nonam horam, et fecit similiter. Circa
undecimam vero exiit et invenit alios stantes
et dicit illis. Quid hic statis tota die otiosi, dicunt
ei, Quia nemo nos conduxit, dicit illis, Ite et
vos in vineam meam, Cum sero autem factum esset
dicit dominus vineae procuratori suo voca opera-
rios et redde illis mercedem, incipiens a no-
vissimis usque ad primos, Cum venissent ergo qui cir-
ca undecimam horam venerant acceperunt
singulos denarios, venientes autem et primi

Arbitrati sunt quod plus essent accepturi, accepe:
runt autem et ipsi singulos denarios. Et accipi:
entes murmurabant adversus patremfami:
lias dicentes. Hi novissimi una hora fecerunt et pa:
res nobis illos fecisti qui portavimus pondus diei et
estus. At ille respondens uni eorum dixit. Amice non
facio tibi iniuriam, nonne ex denario convenisti
mecum, tolle quod tuum est et vade, volo autem huic
et novissimo dare sicut et tibi, an non licet mihi
facere quod volo? an oculus tuus nequam est quia ego
bonus sum, Sic erunt novissimi primi, et primi
novissimi. Multi enim sunt vocati, pauci vero
electi, Amen

In nostro sermone tria considerabimus. Pri:
mum de flebili conturbatione casus
Secundum de illo rege Septuagesime
Tertio de reparatione hominis
Circa primum de flebili conturbatione casus humani
non inmerito quilibet, quia sancta ecclesia lugubriter deplan:
git humani generis exilium in his diebus, relinquendo organo
per omnes et cantica laetitiae deponendo. Nam quoniam deus
hominem sic fecerat ut esset labilis in peccatis si tamen vellet
homo, quamvis de malo hominis deus elicerat talia bona

sed etiam in incarnationis, sapientie, misericordie, iustitie et
potentie divine manifestationibus, Mirum quod videatur
cum deplangit ecclesia hominis lapsum quod tot bona provenerunt
propter quod etiam ipsa culpa, Gregorius dicit felix culpa que
talem meruit redemptorem, non quod culpa ipsa
possit laudari, ut felix diceretur, sed per culpam in-
telligitur culpe satisfactio per christum et felicitatis
restitutio. Cum dicitur quod que plangenda est culpa
primi hominis. Secundo notandum quod culpa primorum paren-
tum non obstantibus predictis merito ab ecclesia deploratur
et flebiliter celebratur, quod movet fideles suos
ut filios et fratres hiis diebus ad flendum propter
inducant viri ammonendo, [illegible] quatuor rationibus
[illegible] elicitur ecclesie [illegible] primo quidem quia de statu
in amicabilis innocentie per peccatum primi hominis
cecidimus omnes in statum culpe et divine ire
[illegible] sicut dicitur in evangelio: Simile est
regnum celorum homini patrifamilias. Quid est ipse
pater familias nisi deus, [illegible] et [illegible], Et sic
[illegible] videtur dicere quod homo [illegible] erat de
familia dei cum dat regnum celorum [illegible] per peccatum
factus est homo de familia diaboli nisi a [illegible] vo-

licentur

in vinea ecclesie sue ad laborandum primo. Ad propositum;
quod sic excidimus per peccatum ab amicicia dei et in-
currimus iram dei et culpam, Nam ut dicit apostolus
ephe. ij. Eramus natura filij ire ideirco mereri:
to nobis plorandum [illegible] ut per [illegible] mitigemus
dei iram, propterea ecclesia [illegible] diabolo adsignandum quod
sumus in ira et odio dei nisi plangamus peccata,
deponit prima cantica laudis divine, primo scilicet
alleluia quod est canticum celeste gloriae perire. Ezech. xxvj.
Vocem [illegible] Hierusalem alta conticuit, et vere
quia o anima advertere quod per peccatum perdidisti celestem
patriam et incurristi maledictionem dei, ps.
maledicti qui declinant a mandatis tuis. Secundum can-
ticum deponit scilicet Gloria in excelsis deo, quod est angel-
orum canticum, quod incepimus a nativitate christi, ad
significandum quod homo per peccatum perdidit societatem angelorum
et incurrit odium eorum, et quod peccatores non laudabunt
deum eo quod amiserunt pacem cordis. Tercium can-
ticum deponit scilicet Te deum laudamus, quod est canticum
omnium creaturarum, ad significandum quod peccatores amiserunt
deum, quem debet [illegible] et omnis creatura laudat
et quod damnare [illegible] ab omni creatura puniri,
quia ut dicit aug. offenso creatore offendit omnis creatura:
unde [illegible] amari a deo et creaturis
[illegible] laudamus

Q. D. q. et quare omittitur in adventu et in quadrage-
sima diebus festivis, duo cantica, s. gloria in excelsis
deo et Ite missa est. Dicendum, ad sciendum quando possumus
cognoscere utrum sit mali aut boni hominis, dico quod
boni et mali accedunt ad corpus domini, ut dicit Ecclesiastes
9. Nescit homo an sit amore vel odio dignus.
Quia tamen non cantitur s. alta, s. ad sciendum per pectora
non erunt in celo similes angeli, peiores quam con-
tra alii, quia boni et electi eius digni essent
cantare hec cantica alta. Q. D. q. ergo non canitur
in officio alta. R. quod quamvis multi doctores in ista
materia revolvant alta. Ego pro brevitate volo dicere
cum beato Petro Ieronimo, qui suppleat sic, ut alibi
dicitur psalmo. Primo mane. 10. etc., et non loquor
multa pectora. Ecclesia ... et leo generabat. Nec
mirum si Ecclesia ista cantica omittit isto tem-
pore in quo peragitur representatio Ade et aliorum.
Nam per peccatum viciata est natura, subtracta gratia
et impedita est gloria, et Ecclesia gaudia in tempore omittit
necessario sicut solent homines facere suis parentibus
aut amicis amissis a morte, patria in toto humane vi-
te, et canticum quod de mortuis parum cantari solet
possessio mitte incipit dicens. Hec vendetur

gemitus mortis, circumdederunt me dolores inferni etc.
[illegible] peccatores possunt graciam invenire. Hic eciam dicitur
[illegible] aperire paradisi ostium [illegible] vobis regnum celorum et hic
[illegible] paradisi per vineam intelligitur.
Tercia scientia de illo tempore septuagesima
[illegible] quare tempus septuagesime institutum est ab
ecclesia, [illegible] septuagesima representat tempus prevaricacionis Ade
[illegible], pro ad representandum tempus prevaricacionis ade
[illegible], ipse enim adam sibi et nobis mortem intulit,
[illegible] Si adam in innocencia perstitisset immortalis permansisset;
[illegible] quod ipse nec famem nec sitim nec frigus
[illegible] nec calores ignis sensisset, nec gladius
[illegible] nec aliqua res nocuisset sibi. Nec
[illegible] aqua nec corpus eius doluisset, nec mortuus. Nec
[illegible] et nec [illegible] sibi et nobis accidisset, Vnde [illegible]
[illegible] iusticia sibi et nobis accidisset
ad [illegible] in paradiso positus erat ut si se ad precepta
[illegible] obedienciam [illegible] conseruasset absque
[illegible] ad celestes patriam et angelorum societatem
[illegible] transiret, Nam [illegible]
[illegible] mortem corporis transiret, [illegible] ad corpus et animam, [illegible]
[illegible] mortalis quantum ad corpus et animam, vnde
[illegible] immortalis conditus est homo ut si non
[illegible] Hic [illegible] immortalis mori non potuisset, [illegible] debuisset
[illegible] eciam mori non potuisset, [illegible]
[illegible] sine omni dolore celum [illegible]

ad q. [illegible] enormitate sui peccati statim post [illegible] ceciderunt
vel in de[illegible] non confirmaverint. [illegible] sicut scribit magister in sen[illegible]
et doc. [illegible] Primo quod peccatum suum con-
fiteri [illegible] noluerunt sed [illegible]
[illegible] ipsum [illegible] et [illegible]
[illegible] et nunc [illegible] voluit confiteri [illegible]
[illegible] ut dicit ambr. de pe. di. [illegible] Non [illegible]
Secundo quod veniam et misericordiam non postulaverunt
[illegible] qui veniam petierunt
[illegible] dicitur quod non desideraverunt veniam
et misericordiam postulare [illegible]
[illegible] Tercio quod penitentiam facere
dissimulaverunt quod non penituerunt usque ad mortem [illegible]
ut fecerunt [illegible] Hec scribit magister [illegible]
[illegible] peccatum confessi fuissent et veniam postula-
ssent ac penitentiam egissent, deus pepercisset [illegible]
[illegible] peccato ceciderunt quod totum [illegible]
[illegible] et sic dixit filius [illegible]
[illegible] ut dicit [illegible] Dum deus [illegible] talem ac
tantum erat illud peccatum [illegible] quod non potuit
satisfacere pro eo ulla [illegible] creatura nisi deus
[illegible] Et [illegible] magistri, ubi [illegible]
quod nulla [illegible] iusticia [illegible]

[illegible]

in ipso vadam nisi daret precium equivalens illi multi-
tudini. Sed toti multitudini generis humani propter
peccatorum plenitudinem contumaciam non poterat equivalens pre-
cium creatura dare, eo quod omnis creatura aut
angelica finita est, sed humanum genus adeo erat
corruptum quasi in infinitum multiplicaverat iniqui-
tatem humana, omnia erant corrupta, quod nulla crea-
tura, sed solus deus infinite bonitatis et meriti po-
tuit pro toto genere humano precium solvere equi-
valens. Et sic fecit eius quia pro anima humana mor-
tificata pro peccatis dedit precium animam dei viventem
immortalem, atque pro corpore ac sanguine humano corrum-
pto dedit precium corpus dei vivum et sangui-
nem, cuius minima passio vel gutta preponderat
toti mundo, ut dicit Ber., propter unionem ad deum. Item in
hoc non sufficit eius caritati ut simpliciter se pro nobis
traderet morti. Sed eciam nimia caritate in qua superabun-
dantissimam excogitacione corporis ade ad peccata-
dum facto, dedit corpus precium cristis spinarum
complicitam multiplici, pro extensione manus illius
quas extendit in arbore manus perforatas, pro aggressu
ligni vetiti precios pedes perforati dedit, pro cordis
ade ... ut latus vulneratum pro

recepit a latrocinio ade, ipse autem ut latronem ab
suspendi atque morte horrida ut redimeret nos mori
acerbissime voluit. O quam dignas hec pro tali cari-
tate gratias referimus sibi Vm CC annis supra
aggressionem captivitas nostra exilium vocatur quibus ...
mundi, quod incipit ab adam et durat usque ad
finem mundi, in hoc exilio omnes sumus in hac la-
crimarum valle quam habitamus, de qua in ps. dicitur ut
in seculo, xiiii Job. homo natus de muliere brevi
vivens tempore multis repletur miseriis, hic propter quod
patimur famem et varias infirmitates, et
certitudinaliter diem mortis expectamus,
nec scimus ubi post hanc vitam prima nocte ma-
neamus, et in signum huius miserie et exilii
cum puer cum nascitur in hunc mundum statim flet
et lacrime eius testimonium perhibent huius miserie,
quod ille puer sit natus in hunc mundum ad miseriam, ut
dicit holgot, dans clamans e. et a. quod qui nascitur
ab eva. Si sit masculus generatur de primo
patre adam, ideo dat vocem a. Si sit femina genera-
tur de prima matre eva, et ideo sonat e.
quia post eius peccatum fuit cum pena et dolore in mundo
...ere, hodie et cras, que sit pro toto tempore vite

153

et sequens penitentiam dabamus ut digni fiamus intro:
ire ad gaudium agni paschalis Secundo celebramus
mus, in memoriam, id est amare per quos iudei in babi:
lonia captivi erant, vinea pro vinea hac delegit
... vita. Tertio ... penitentia, ideo vocatur
...lex, Da vineam suam sicut ... et dicitur
et dabamus ... laborare soli deo, quia hec vinea
est dignissima, Nobilissima, ditissima, quia ad eam pater
celestis misit filium suum, ut hec in ... Filie
... hora ... quesivit ... Secundo est Nobilissima,
... nobilibus ... ornavit, ut pretiosa.
... quia ... Nobilibus ... argento ... sanguine ...
... amico mar argento ... soli deo, apostolus
... est nobilissima, et non solum ... nobilibus et
... est dominus domini, et non solum ... apostolus. ...
... sicut ... ad istam penitentiam
fecit nos reges et sacerdotes, ... ad istam peni:
... assimilandam ecclesia hodie in officio Misse
... Nam adducit nos in exemplum
indicit nos exemplis. Nam ... officium misse compositum:
... magni ... quod totum officium misse composu:
erunt. Nam ... david qui composuit introitum misse plus
audistis, gratia. Nam quod desperat ... ...
... paulus qui composuit epistolam. Nam quod desperat ...

petri superbia 139. Matheus qui opposuit. Cum [illegible]. Ne
eos destruat propter peccatum avaricie, vos hodie ecclesia
orat in persona eius dicens. Peccavimus populi mei [illegible]
domine clamat respondi, ut qui iuste pro peccatis nostris
affligimur et propter nomen tuum gloria misericordie li-
beremur. Non modo leticia humana est post-
ponenda, et salubris tristicia assumenda. Sed heu
plures preter ordinem quia incipiunt desola-
[illegible] et vanitates mundi plus exercere
ciolas esse
[illegible] preme sed [illegible] vane leticie. Ideo
ipsi non sunt [illegible] [illegible] est ridendi. Et ipse
quos apostolus dicit, [illegible] est [illegible]
[illegible] non dixit [illegible] vane leticie [illegible]
ipse est [illegible] tristicie. Natum tercius [illegible]
quod homo est magne dignitatis apud deum quo ad cre-
acionem. Nam prima dignitas hominis est quod creatus est ad
imaginem dei in Genesi. Faciamus hominem ad ima-
ginem et similitudinem nostram, non angeli, non archangeli sed solius dei,
hec deus non dixit de celo ut de stellis [illegible] ut [illegible]
ut angelo, sed de homine qui ad [illegible] [illegible],
de terra creatus hominem ad imaginem suam, [illegible]
[illegible], o homo cogita qualem te fecit deus. Ne te
[illegible] corpus egregiam creaturam, sed [illegible] magis

qa scitis mo creaturam dei impossibile fuit hoc sine
ad imaginem suam et omnibus principiis beatitudinis sine
corporale. Nobilitas autem fuit bestie terre magistram cre-
atura dei fuit, sed nobiliores fuerunt aves aeris
nobilissima fuit firmamentum celi, stelle, sol
luna et planete. Nec tamen ita nobilitas fuit hec
[illegible] aristotiles. Nobilissimum animalium est ho-
mo, unde [illegible] vos illi vineam, forma est que
[illegible] in Ewangelio. Ita et [illegible] plantavit et dimisit tribus
filiis familias cum [illegible] distinctorum [illegible] modo,
filiis suis, sicut [illegible] in libro grecorum, quod erat quidam
[illegible] plantator in vineam, et habuit tres filios
[illegible] pulcram vineam. Rogo te pater ego tibi
[illegible] ad pectus dicens. Rogo te [illegible] et [illegible]
[illegible] pervenit de vinea et [illegible] dum
[illegible] vineam ut [illegible] dabo tibi
[illegible] indigeas. Da mihi vineam. Fili mi, dabo tibi
[illegible] meorum. Respondit pater: [illegible] vinea mea. Venit
[illegible] et reddam in vinea. Da mihi vineam ut
[illegible] dilecte mi pater. Respondit pater, Dabo tibi
[illegible] dicam. Dilecte [illegible] meorum. Respondit [illegible] et accidens. Venit
[illegible] fratres viride et [illegible]
[illegible] quod [illegible] vinea [illegible] ego sum minimus filius
[illegible] dilecte mi pater, ego sum [illegible] vineam. Respondit
[illegible] et [illegible] quod imposuisti dabo mihi vineam [illegible] terra et in terra
[illegible] dabo tibi quod [illegible] eius pulcram imaginem ut
[illegible] pater [illegible]

ut illos in honore et memoriam patris honoraret
et recessit pater ad terram longinquam ad peregrinandum
post patris recessum commendabat hiis tribus filiis suis
vineam. dixit primus pater meus dedit mihi [illegible] quod
vinea fuit [illegible] et radix. Secundus dixit
non dedit hanc vineam viridem et aridam. Tercius
dixit pater noster dedit mihi omne quod est sub terra et
terram. et sic non poterant concordare. venerunt
ad unum magnum magistrum et sapientissimum, postu-
lantes quod causam eorum [illegible], quod iste de vinea in-
caret in hac forma [illegible], et unus quisque eorum diceret
magistro suam bonam vineam. dixit quod magister sapiens
afferte mihi imaginem patris vestri, et fecerunt.
Tunc magister dedit eis arcum cum sagitta dicens
Quicumque vestrum propius sagittabit cordi patris vestri
de hoc alio indicabo. primus sagittat valde prope. Secundus
adhuc propius. tercius proiecit arcum cum sagitta, dicens
non sagittabo dilectum meum patrem, quia multa bona
mihi contulit, et multa bona habeo de ipso. Tunc
ait magister: isti dabitur vinea, et minores pos-
sidebit vineam, et facti sunt duo fratres [illegible]
Ista moraliter. vinea ista est sancta ecclesia quam
pater plantavit sua dextera, tres filii eius sunt
gentiles, Iudei et christiani, primus [illegible]

gẽtiles usqz ad abrahã cui dũs p̃mo dedit cir-
cumcisionem, et ipsi patebat p̃vincia i. p̃ [illegible]
[illegible] dedit carnem et recede i. declina a malo
et fac bonum, et non habebat aliud preceptum //
Secundo fuerunt iudei ut abrahã isaac et
iacob. et oẽs iudei patebat p̃vincia ut [illegible]
[illegible] deum totius mundi et dedit eis viride et
[illegible] deum et p̃ximum sicut teipsum,
[illegible] i. diliges deum et p̃ximum filios sagittat
[illegible] [illegible], et [illegible] quod est sublimis [illegible] et
[illegible] dedit vineam et omne quod [illegible] et
sup̃ [illegible] i. [illegible] in [illegible], et [illegible] in futuro et
[illegible] q̃ mat̃ [illegible] dimisit vineam [illegible] ad
[illegible], et [illegible] [illegible] gentiles, iudei et
[illegible] [illegible] reliquit [illegible] sua [illegible]
[illegible] [illegible] passus [illegible] in altissimo
[illegible] filius [illegible] sagittat imagine
sacramentorum. [illegible] [illegible] gentiles non obseruatas mandata cor-
poris vini gentiles non obseruatas mandata
i. declina a malo et fac bonum, [illegible] iudei
sagittat [illegible] et offendunt, quia non [illegible] mandata
[illegible] diliges deum deum tuum, et p̃ximum tuum
sicut teipsum, et ideo amiserunt vineam, et
[illegible] [illegible] nos [illegible] [illegible] vinea
[illegible] [illegible] filius, et [illegible] non offendimus

dam Ramus vineam, Et Jam de die in diem offen-
-dimus et adeo non custodimus, Unde dicit David
in ps. Vineam de egipto transtulisti eiecisti gen-
-tes et plantasti eam, Et nos carissimi non debemus
offendere eum sicut petrus sed perseverare in bonis
operibus usque ad mortem, Sicut enim dicit. Ni-
-chil enim prodest cursus bone vite nisi ter-
-minatur bono fine, Nam si quis centum annis bonam
vitam habuisset, et in fine retroiret et male
damnabitur, Ille qui peccavit. Item in vitas patrum
Quidam latro venit ad quendam heremitam ut
de peccatis suis oraret, quem cum despexisset et in
societate sua sumere nollet, latro sibi comminans
in heremo facere vellet arborem ascendit, et pas-
-sa cito corruit et oppressit eum, heremita autem
vidit quod angeli animam illius ad paradisum deferebant
et indignans ait quod plus consolacionis deus fecisset
latroni quam sibi qui viginti annis deo servivisset
et numquam ab angelis consolatus fuisset. Et ecce de celo venit
vox dicens latro quam heremita in mortem [illegible]
et damnatus est, Sic nos cum videmus aliquos [illegible]
et nos [illegible] debemus recogitare [illegible]
et non iudicare alios. et sic in illa humilitate et
in bonis operibus consequamur Regnum celorum amen.

L R. due. p et fil ss. [illegible]

J. N. R. J.

4 Dominica In Sexagesima

Cum turba plurima conveniret. et de civitatibus
properarent ad Jesum, dixit per similitudinem. Exijt qui
seminat seminare semen suum. Luce viij. Hodie sancta
ecclesia in officio matutino legit historiam quomodo propter
peccata hominum deus diluvio delevit omnes homines et
volatilia ac animalia in terra exceptis illis que re-
manserunt salvati in arca Noe: ut homines pecca-
tores audiant, quantum deus detestatur peccata, eo
quod propter ipsa et propter peccata carnalia totum mundum de-
struxit, perterreantur et ad penitentiam moveantur.
Et quia ad veram conversionem penitentie nullum pro-
dest audire verba dei, ideo legit hodie Euangelium de
semine verbi dei per Euangelium predicande dominice quo
deus vocasse .i. homines ad laborandum per penitentiam et
opera bona in vineam .i. ecclesiam refertur ut
sciamus quod penitentes tamquam in vineam domini
laborantes indigeant pane verbi dei quo reficiantur
convertantur in labore huius vite ut possint
pervenire ad finem vite eterne. Euangelium
In illo tempore. Cum turba plurima conveniret et
de civitatibus properarent ad Jesum, dixit per simili-
tudinem. Exijt qui seminat seminare semen suum et
dum seminat aliud cecidit secus viam et concul-

catum

est et volucres celi comederunt illud, et aliud
cecidit supra petram et natum aruit, quia non habebat
humorem. Et aliud cecidit inter spinas, simulque exorte
spine suffocaverunt illud. Et aliud cecidit in ter:
:ram bonam, et ortum fecit fructum centuplum. Hec
dicens clamabat: Qui habet aures audiendi audi:
:at. Interrogabant autem eum discipuli eius que esset
hec parabola. Quibus ipse dixit: Vobis datum est
nosse mysteria regni dei, ceteris autem in parabo:
:lis, ut videntes non videant et audientes non
intelligant. Est autem hec parabola: Semen est verbum
dei. Qui autem secus viam, hi sunt qui audiunt; deinde
venit diabolus et tollit verbum de corde eorum, ne
credentes salvi fiant. Nam qui supra petram, qui cum
audierint cum gaudio suscipiunt verbum, et hi
radices non habent, qui ad tempus credunt et in tempore
temptationis recedunt. Quod autem in spinis cecidit,
hi sunt qui audierunt et a sollicitudinibus et divi:
:tiis et voluptatibus vite euntes suffocantur,
et non afferunt fructum. Quod autem in terram bonam,
hi sunt qui in corde bono et optimo audientes verbum
retinent et fructum afferunt in patientia. Pn viij
In hoc sacro Evangelio tria mysteria considerantur:
primum de eius amorosa predicatione

Sextum de verbi dei graciosa dissemmatio[ne]
Septimum de [illegible] penitencie

Circa sextum mysterium de ista predicatione Christi nota:
rosa. Notandum quod ex magno amore Christus ferventer ad
salutem hominum predicaverit et fecit evangelium in-
[illegible] et predicavit in illo tempore quo [illegible] ipse Christus se predicat,
... sicut dicit [illegible] in illo tempore et [illegible] fuit [illegible]. Et post-
[illegible] dicit quod [illegible] etatis sue [illegible] predicacionibus plena
[illegible] dicit quod per [illegible] publice [illegible] predicacionibus [illegible]
[illegible] predicare [illegible] zelo animarum [illegible]
[illegible] apostolis. Et [illegible] [illegible] [illegible] et castella predicans re-
[illegible] [illegible] penitenciam [illegible] [illegible] [illegible] cum illo, ut dicit [illegible]
[illegible] dei. Et [illegible] discipuli erant cum illo, ut dicit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] erat [illegible]
[illegible]. Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ministrabat eo-
[illegible] et [illegible] spiritualibus, et [illegible] [illegible] [illegible]
et discipulis de facultatibus suis. Et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] mare Galilee, et [illegible] turba plurima [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
veniret ad eum, ita ut [illegible] [illegible] navicula et sederet. Omnis autem
turba stabat in litore, ac [illegible] predicavit eis qui [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] amore habebat ad
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut dicit [illegible]
[illegible] predicabat [illegible] [illegible] ad predicacionem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et hodie videmus fieri, [illegible]
[illegible] potestas, [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] potestas [illegible] dimittere raro [illegible]

nobis dari amare etc., nisi quia ut dicit Aug. principes mundi
et reges de quanto altiores de tanto ad malum proni-
ores, et per consequens ad salutem segniores. Quod quid dicit
de illis scriptura? Ysidorus de sum. bo. li. iij. audiat dicen-
tem: Quanto magis principes sunt hic iudiciores in
potentia regali, de tanto si male vivunt erunt
dampnatiores in flamma gehennali. Quod ad pro-
positum meum facit Ewangelium occurrit aliquando omnes fallacie
homini. De parabole proficione ... 2. ... ade
Sedo de eventu seminatore
Tria de seminantibus [illegible] compacione
Primo quo de parabolica prodicione quare Christus discipulis turbis
simplicibus noluit res divinas proponere propter
veritatem nisi sub parabolis et similitudinibus. Nam dicit Ewange-
lista Thomas prima [illegible] dicit philosophus divinus
Nomen enim simplicibus melius est loqui propter
veritatem. Rur. [illegible] doc. [illegible] Tho. 1. p. q. 1. a. 9 [illegible]
prima [illegible] honorem accipiat
hos bonos et studiosos ad spiritualem intelligenciam allici-
at qui in observationes magis solet [illegible] excitare
et manifesto nomini [illegible] exponere. Et sic eo melius sim-
plices et rudes homines facilius per exempla docerentur
et melius conceptus in memoria retinerent, quia [illegible]
de. iij. de anima oportet intelligentem phantasmata speculari.
2. [illegible]

Srainde ut dr marc .iiij. Et cum talibus multis parabo:
lis loquebatur eis verbum dicens prout poterant audire et ipsi ad
:lis loquebatur verbum dicens parabolis autem non loquebatur eis. Se:
intelligendum. Sine parabola disserebat discipulis suis quia interroga:
verunt autem omnia disserebat. Credo ratio est quia maiores in
:buit [illegible] Petro. Credo: ratio est [illegible]
digni ut veritas celaretur sic quemadmodum tester in hec
digni ut veritates celarentur sic quemadmodum testatur in hac
ewange: di. discipulis dignis. vobis datum est nosse
misteria regni dei, ceteris autem in parabolis, ut viden:
tes non videant et audientes non intelligant. Vt videre se ut intelligere putentes
:tes [illegible] non videant et audientes non in
telligant, ad id eorum ponit. Ambrosius. Roman. xviij. Et
intelligant, adhuc corum poniunt. [illegible] non perficerent, et [illegible] mar:
[illegible] filij dat omnibus carnalibus non perficerent, et mar:
[illegible] dat pueris, porci et margarite non mitten:
:garitas dat porcis, [illegible] sancti nigrum [illegible]
:tur. Sic [illegible] carnes [illegible] ut fodiebat, Ita [illegible]
:ni margaritas [illegible] ut [illegible]
:bitis magis et indignis celestia misteria tra:
:dit; [illegible] non illuminat sed ipsi [illegible] cordo tri:
dedere, illa non [illegible] hoc videmus quod [illegible]
:tatis misteria comunicantur. hec videmus quod si [illegible]
bonus [illegible] rabertima possis loqui alii [illegible] [illegible] alibi
habemus. Nam et [illegible] bapti zat vino,
:iuridat ratio; Nam et se [illegible] baptizat vino.
tercia. ratio quam [illegible] generationem meritorum quod si
[illegible] diuinas clare posuisset, non esset [illegible] labor
:veritates diuinas [illegible] clare posuisset non [illegible] labor
[illegible] dando et [illegible] veritates scriptura. Sed quod posita
[illegible] significant, opus nostri laborare ut intelligamus et
[illegible] thesaurus sapientie quasi fodiendo inueniamus, ac

maiora merita adquirimus. Non enim est alia merita
magni meriti quam frequenter scripturas et audire ver-
ba dei ac secreta vel misteria fidei. Unde dauid in
psalmo dicit. beati qui scrutantur testimonia eius in toto corde exquirunt eum.
beati inquid .s. hic in spe per graciam et in futuro per gloriam o g.
hoc scito quod magni meriti habebis audiendo verba dei
et intelligendo ac studendo necessaria pro salute.
Ad id etiam narrat Jacobus de vitri. quod quidam no-
lebat audire verbum dei. sed inchoato sermone egredi-
ebatur et confabulabatur in cimiterio. Sed hic sepius cor-
ripiebatur a sacerdote. tamen nil curauit. Accidit quod vnde ex
mortuus fuisset et corpus eius ad ecclesiam deportar-
etur coram presbitero more solito officium mortuorum
inciperet. ecce stupendum. imago crucifixi que super
altare stabat in ecclesia. omnibus videntibus a cruce
resolutis manibus obturauit suas aures. Cunctis di-
rigentibus mirantibus. Sed dum omnes mirarentur presbiter
exposuit quod hoc esset signum quod deus oracionibus pro illo
fundendis et factis non exaudiret ergo ipse homo dum
viueret verbum dei non audiebat. et quod dampnatus fu-
erat. prout eum dixerant nostro sapiencia.
Secundo itaque dicitur de sancto euangelio seminatore. de quo dicit
euangelium. Exiit qui seminat seminare semen suum. Quidam vero iste seminator
est agricola. Respondet beda. Dicitur saluatorem ipsum immolatum
in altaris qui filium dei intelligere possumus. quod de sinu patris

[illegible] venit in hunc mundum. s(ecundum) p(re)dicacionem b(ea)ti Joa:
[illegible] a p(at)re et veni in mundum [illegible] ad
[illegible] [illegible] et utilitatem seminare et
[illegible] [illegible] [illegible] de mundo [illegible]:
[illegible] predicacionis pendens [illegible] et sic [illegible]
[illegible] ad [illegible] patibulum p(er) mortem. [illegible] Secundo
[illegible] [illegible] patris celestis. [illegible] agricole [illegible]:
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pedibus [illegible] [illegible]
[illegible] seminat. Notandum quod [illegible] [illegible] [illegible]
agricola [illegible] [illegible] pedibus [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] mortalis [illegible] cum dixit:
[illegible] [illegible] [illegible] mortalis [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] pedibus [illegible] [illegible] venit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Tercio quod
[illegible] [illegible] colonus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
agricola [illegible] [illegible] labore [illegible] [illegible] [illegible]
et pedibus [illegible] [illegible] laborasse [illegible]
[illegible] [illegible] in manibus et pedibus
[illegible] [illegible] [illegible] in labore passionis
et [illegible] [illegible] Tercio quod [illegible] agricola [illegible]:
[illegible] [illegible] in labore et fatigatur. Sic Christus tota
[illegible] [illegible] sudavit laborando et fatigatus fuit
vita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in
[illegible] ad mortem. [illegible] Aug. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
laboravi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] spiritus

opposui, manus meas clavi perforaverunt, latus
lancea meum aperuit. Sanguinem meum fudi, animam
meam posui ut redimerem te michi, et tu dimit-
-tis a me. Ideo ille Christus [illegible] cum et age-
[illegible] me labor [illegible] [illegible] pro sua [illegible].
Item: agricola libenter laborat in seminando
ut tandem gaudeat in metendo et fructum colligendo.
Unde omnis dictum: qui non laborat in semine non gaude-
bit in messe, et per contrarium qui laborat in seminando
gaudebit in fructum colligendo, magis illud per [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. Sic etiam dominus in predi-
cando in cordibus fidelium et omnis homo verbum dei
laborat per suos predicatores, et laborat per se ipsum in vi-
ta ista predicando ut tamquam bonus agricola posset
metere et fructus colligere in celo. Non enim
metet in hora mortis et tandem in fine mundi [illegible]
[illegible] horis. Apocalipsis xiiij: mitte falcem tuam et
mete, quia venit hora ut metatur. Secundo
[illegible] et [illegible] dura sua et ventilabit
separando grana id est electos a paleis et ceteris
hominibus id est a reprobis et infidelibus. Item: bonus
granum tritici colligit in horreo gaudens, sed com-
burat paleas et stramina tamquam inutilia, bestiis ani-
malibus conculcanda et comedenda tradet. Sic etiam

ut dicitur Matthei iii enim. Ventilabrum in manu eius et pur-
gabit aream suam aream suam et congregabit tri-
ticum in horreum suum, paleas vero comburet igni
inextinguibili. Hec ibi; de fine non extraneo a-
infideles et reprobos demonibus concordia et amore
dedo tradet; bruta quia rasi felicissimi simi
in inferno positi ve eis et ve peccatoribus. age
carissime animam tuam ne pereas
Tirella secundum de verbo dei graciosa et piissi-
ma disseminacione que dicitur Evangelii. Ipse dominus salvator
in ea disseminacione; aliud supra petram. et sic
aliud cecidit secus viam ... dei et domini ... et
de aliis. Mirum quippe apparet quod sic seminavit verbum
agrum largissima manu ... bonam sed eciam in
dei quod non solum caderet in terram ... cum bene sciret tamen opus
viam et inter spinas, ... fructificaret semen nisi in
agricola qui non fructificaret ... agricole hec seminat in quibus
terra bona; non alius agricola clariori. Notandum est quod
primo, precorum intellectum ... verbi dei sic ...
... in hoc Evangelio dominus semine verbi dei sic ...
... et amore divino ut ...
... que ... homi-
... possent se ... quod
... defectum verbi dei, quia ut scribitur ...
... verbi dei ...
... sua caritate. Sed ... non ...
... et ... sua ...

verbo dei proficiunt. Hominis culpa est. Hic exemplo grosso
videmus quod quamvis sol equaliter omnibus effundit suos radios et
splendores ac virtutem calefactivam, et tamen aliqua ex
eisdem radiis solis exsiccantur et arescunt, ut fenum,
alia aliqua liquefiunt, ut cera, oleum et pinguedo,
alia autem indurescunt, ut lutum et limus. Quod non fit
est, non a sole qui unus est et uniformiter agit in istis,
sed ex corporum recipientium receptacione influen-
cia solis ubi propter diversitatem talium effectuum
recipit diversitatis dispositionem. Sic enim lux dei fa-
cie equaliter super tres tabulas, una aurea, alia
argentea, tercia lignea. Ille tres tabule non
equaliter recipiunt lucem. Sic deus qui totus est de se
equaliter dat suam graciam in verbo predicatoris illumina-
ndo mentes. Quod quod homo non habet graciam nec convertitur
sua culpa est, quia non recipit nec se disponit
ad recipiendum faciendo quod in se est, et ideo iuste
dampnatur, ut patet per ... ho. iii. contra gentiles. ca. ... et
confidat. Omnino non videmus in predicacione quod alii
peccatores audientes dei verbum compunguntur ad pene-
tenciam pro peccatis, alii nimirum, alii vero audientes
predicari de gaudiis celestibus letantur quod deus talia
bona daturus est iustis et ipsi sperant consequi. Alii
tristantur quod propter peccata sua talia bona amiserunt

et penas demeruerunt, alij despiciunt predica:
tores quia habent nisi quamquam audienciam variam
dispositiones quam alij. ideo vadunt ad predicaciones
ut se recognoscunt et discunt vitare peccata, alij
ut predicatorem in verbis notare possunt. et sic de
aliis. Ad propositum quod in euangelio. Et seminator pa:
rabolica quod semen cecidit in quattuor genera terre:
bolica quod semen quattuor genera habens animo fecundi
rax secundo quattuor genera. primo quod cecidit in terra
fecundit nisi in quarto. malos terra nox
secus viam. hec significat corda sed secus viam quia
quod non sunt in terra secus peccatores dei, sed secus viam quia
fide lacu habent sed non opera ideo quod veniunt in peccatis sunt
fit ... viciosi et omnes in temporibus volunt
rapi in demonibus in aere ... et ambulant:
do ... verbum dei. in conceptui faciunt per homines
ipsam et sic tollunt ne illa salutis fiat per primos
aligeda. Secundo miser cecidit aliud super petram,
he sunt cor duri lapidum in peccatis obduratione,
tores audiencia dei benignitate suscipiunt verbum
cum gaudio. et quia ipsa venie largiuntur, sed
qui constat humilitatis ... radice, non habent suffi:
bere humore ... propter superbiam cordis, superbe:
menti temptacione vincunt et ad pristina vicia
remanent per compunctionem. Tercio aliud ce:
cidit inter spinas. et per humorem secuntur amari,

divites et carnales quibus suffocant verbum dei per
sollicitudines et voluptates vite nec fructi-
ficant. Et ecce quia spine per predictam materiam generaliter [illegible]
sed [illegible] ad predicationem [illegible] fructum sal-
[illegible] malicia sua. Sed quod occurrit
quare per spinas designavit Christus divicias, cum ille
pungant, iste delectant. Respondet sanctus Gregorius et doctores quod
quod sicut spine [illegible] sub flore pungunt et cum eas tangimus
se [illegible] sic divicie sub flore et foliis
mundane glorie animos pungunt et conflicto vulnerant
per cupiditatem. Item quod sicut inter spinas serpens
latitat et a spinis [illegible] ignis de celo [illegible]
mittitur, sic cupiditas diviciarum [illegible] diabo-
li laqueum et materiam ignis infernalis
[illegible] Thimo. vi. Qui volunt divites fieri
incidunt in laqueum diaboli et desideria que mergunt in
interitum. O quam amara penitentia ad verbum dei
Textus evangelii. Et aliud semen cecidit in ter-
ram bonam et fructum dedit abundantissimum, et
hec sunt homines verbum dei audientes et observan-
tes ad fructum [illegible] virtutibus, quod testatur salva-
tor de eadem parabola loquens Matth. xiii. verbum dei
devote auditum et observatum facit [illegible] fru-
ctum trecesimum, ut in coniugatis, in aliis sexage-
simum, ut in viduis, in aliis centesimum, ut in
virginibus; sed Christo [illegible] benedictum verbum dei

pro: de Rich. beniamin adole. dr. Nescio inqt si pt
ho a deo i hac vita aliqd maiꝰ accipe, an possit plus
grā gratie maiorē graciā deꝰ conferre hoī, qz ut ait
misterio pncepsi hoīes in maliciā mitet, ut de filiis
diaboli filij dei fierent. Scdo dr intellectꝰ illu:
:minaco, qz sic sol illuminat hoīs oclos ut videat gres:
:sibꝰ et actꝰ suos, sic pdicaco. ps. Lucerna pedibꝰ meis
verbū tuū et lux semitis meis. Ita illuminat mentes audi:
:encium ut sciant qd agere debeant s. mandata observa:
:re, qd vero vitare s. vicia. Item qd crede s. fidei ar:
:ticulos, et qd colere ac pquo s. deū. Item qd desi:
:derare s. beatitudinē eternā, qd eligere, qz volūtas,
et quō pervenire. Nisi
et qd timere s. infernū [illegible] ut eā evitaret
eciā hoīem pplo pdicaret. Tercia dr cordiū co:
et amare [illegible]. manna celi, unde Lu:
:solacio. Est enim pdicacio sicut manna [illegible] di. fit. Nunc ḡ
:dol. li. de vita xpi. celeste manna [illegible]
[illegible] desiderabat, tale
[illegible] enim manna [illegible] si verbū dei qd
corpore reddebat [illegible] sūscipi [illegible]
ecclesia pdicatur tota fide et devocōe
tibi ipsum verbū [illegible] desiderabis, qz [illegible] tribulacōibꝰ
[illegible] si in doloribꝰ s. [illegible] sanat te, si [illegible]
cōsolari, si in doloribꝰ

ab. exigit tempus ad celebrationem, si letatus semper
nunciat. dilatorum et duc et comit. in Hispania semper gaudia
dei ecclesie exprimatio. Nam ecclesia periosa natta gro
predicacionem, qui ab eius officio excusandi multi per
inspiceret eorum doctores et sensus, prohibet eorum laicis
omnibus cuiuscumque dignitatis et ordinis existant, iuxta p
notata de consecr. di. iiij. c. mulier. quod ad hoc, et eius de pe
tenere sic prohibeo. q. ad predicandum ac publice aliis loqui docere
rebellis, Obligavit et plures curam animarum habentes
et de predicacione sollicitam curam habeant, vel per se vel
per alios faciendam, ex de offi. iu. or. c. inter cetera, Tamen:
tamen licet nisi quod sine predicacione magnum defectum pa:
tiatur detrimentum, plus quam sine audicione misse
Si enim possibile foret eodem anno absque missarum
celebracione et aliis officiis possibile foret Christianum
omnibus absque predicacione, licet veteri et non esset maximum
tamen respectu parvum experiencia teste incomparabiliter
maius detrimentum sentiret omne cum moribus a fide absque
audicione verbi dei quam absque misse audicione, preter ecclesia
ad predicacionem audiendam admittit etiam excommunicatos et
interdictos quos tamen non admittit ad missam, ex de sen.
exco. c. responso. et c. sacris et ultimo ac. Denique ecclesia
tamen appreciat et estimat utilitatem predicacionis quam
sentiret misse, verum querit, quod rerum magis periculosum
sit in defectu an audicio misse an audicio

predicacio sicut ... quia non potest audiri, providere sacerdos
debet ... quam audicio predicacionis salutifera est. quia verbo
... magis meritat ... meruerit ... [illegible] ...
legibus ... sacerdote ... episcopus ...
dicit ... audiendi scripturas et verbum dei percipere
quam magis ... audire quam alia verba facit ad ... [illegible]
... missam ... angeli. Et sic ... predicacionis dignitas
... ergo ... miraculosa ... Non ... predi-
Mira res et valde miraculosa ... miraculorum ... [illegible]
... honorat ... tractans illud ... [illegible] ... qui
... audisset predi-
... paganus ... relinquit patrem
... quam apud hec verba ... reliquit ... et ... possessionem,
... exemplum acciperet et ... episcopus respondit ...
... episcopus quod diceret hec. ... paganus ... pro deo dimisit
... Statim paganus ... postea ... dere-
... baptizatum ... iudicio super episcopum
... filius illius pagani ... possessionem ... patris eorum
... ergo
... verbum dei ... exemplum
probare posse ... et ... omnibus illius ... super
acceperit et ... illum ... illico
... illius ... respondit ... exemplum accepi et
... audientibus ...

vitam eternam possideo. Ut crederent, sepulcra aperuit
:ruit et animam eius corpori reddidit [illegible]
eadem hora sepulta reviveret. Nimis [illegible] Tho. ij ij. q.
clxxviij. Deus facit miracula [illegible] propter tria, primo
propter demonstrandam alicuius sanctitatem quam vult aliis
proponere in exemplum virtutis [illegible] de miraculis que facit
circa sepulcra sanctorum et hominum. Secundo propter approbandam
fidem sicut fiebat in primitiva ecclesia. Tertio propter con:
firmandam aliquam predicatam veritatem, sicut
facit predicantibus aliquibus sanctis [illegible]
[illegible] quod deus sepe honorat predicatores primitive
ecclesie et provocat homines ad credendum et audiendum verba
dei et ostendat quod tales digni sunt ut a deo ho:
norentur iam in hoc mundo [illegible] quam in celo [illegible]
iuxta illud Danielis xij. Qui docti fuerint ful:
gebunt quasi splendor firmamenti. Rogemus

Dnica Quinquagesime

Ecce ascendimus Hierosolimam et consummabuntur
omnia que scripta sunt per prophetas de filio hominis. Luc. xviij.
Dominus noster Jhesus xpus ascendendo cum discip-
pulis suis Hierusalem de qua sepissime predicare voluit ad
passionem ... in Hierusalem ... unde
sua passione ... salute patri omnia que scripta
erant de se ... et sic ... nobis ... que
erant prophetas et sic commendaret nobis ... ut commendaremus
... sua dilectorum ut commendaremus
... ut ... et ... in pectoribus nostris in ...
... dixerit ... et ut ... passionem ...
... ... Et ut ... pectoribus ... post-
... sustinere ... pectoribus ... Ecce ascendimus Hiero-
... dixit ... Ecce ascendimus de filio hominis. Hiero-
solimam et consummabuntur omnia etc. de filio hominis. Hec
de ... filius hominis ... et ...
... hominis ... filius ... et ... ego ...
... patri ... et ... filius dei ...
... petere ... pote ... filius dei ...
... felicitate ... q. d. ... patris ...
... pariter ... sed ... hominum pectoribus
... pariter ... et ...
ista omnia que ... In illo tempore assumpsit Jesus
... etc.

duodecim discipulos suos et ait illis. Ecce ascendimus
Hierosolimam et consummabuntur omnia que scripta sunt per
prophetas de filio hominis. Tradetur enim gentibus et illudetur
et flagellabitur et conspuetur, et postquam flagellaverint,
occident eum et tercia die resurget. Et ipsi
nihil horum intellexerunt, et erat verbum illud ab-
sconditum ab eis et non intelligebant que dicebantur.
Factum est autem cum appropinquaret Hiericho
cecus quidam sedebat secus viam mendicans,
Et cum audiret turbam pretereuntem, inter-
rogabat, quid hoc esset. Dixerunt autem ei quod
Jesus nazarenus transiret. Et clamavit
dicens, Jesu fili David miserere mei. Et
qui preibant increpabant eum ut taceret,
Ipse vero multo magis clamabat. Fili
David miserere mei. Stans autem Jesus iussit
illum adduci ad se, et cum appropinquasset
interrogavit illum dicens, quid tibi vis
ut faciam. At ille dixit, Domine ut videam. Et
Jesus dixit illi. Respice fides tua te salvum
fecit. Et confestim vidit et sequebatur illum
magnificans deum, et omnis plebs ut vidit dedit

Lu. xviii laudem deo

Unde quemadmodum mater videns filios errare ipsa
non ponit eis vestem formosam quibus filios errantes
vellet retrahere ab errore. Sic ipse [illegible]
videns filios hominum errare et in fine dierum
peccatis istis [illegible] volens eos retrahere ab
errore omnem vix a peccatis promisit vestem formosam
vix [illegible] de passione domini ut festa audientes
dolore domini [illegible] abiliciet quibus gaudet
[illegible] tria misteria. Nota [illegible]
[illegible] longa [illegible]
[illegible] passionis cum [illegible]ciacio
[illegible] celi dedicacio
[illegible] templi illuminacio
[illegible] de passionibus cum [illegible]ciacione, quia
circa [illegible] de passionibus [illegible]
[illegible] in illo ipse [illegible]
[illegible] hic [illegible]
[illegible] de ipsa
[illegible] et [illegible]
[illegible] passione
[illegible] absconsione
[illegible] de [illegible] quod dicit [illegible]
[illegible] quod ipse fecit [illegible] passionem,
[illegible] discipulis suam passionem,
[illegible] et doc. [illegible] cum [illegible]
[illegible] apostolis [illegible] gesta [illegible] cum [illegible]
[illegible] suam passionem [illegible]

post me ab[ire] [illegible] et tol[lat] crucem suam [illegible] hab[emus]
et i[n] pa[ti]e[n]tia [illegible] vocari [illegible] q[ui] [illegible]
passio[n]e p[ro] nob[is] vobis relinque[n]s exemplu[m] ut seq[uamini]
vestigia ei[us] q[ui] p[e]cc[atu]m no[n] fecit. Et ve[n]iendo
a scandal[is] et pec[cati]s. [illegible] cu[m] [illegible] [illegible]
[illegible], ebrietat[is], fornicationu[m] et vanitatu[m] ac alior[um]
vicior[um] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
q[uo]d dicere sufficit, ve et ve, q[ui] [illegible] passionis
[illegible] [illegible] [illegible] et cu[m] diabolo [illegible], p[ro]inde
[illegible] [illegible] [illegible] passionis [illegible], q[ui]a [illegible] passio
ei[us] o[mn]ib[us] ad salute[m] [illegible] sufficiens, [illegible]
[illegible] respectiva [illegible] [illegible] effectu[m] [illegible]
[illegible] malicie [illegible] [illegible]. Exe[m]plu[m] [illegible]
[illegible] gl[or]ia [illegible] acerbissima[m] sustinuit,
et [illegible] [illegible] amara penitere. Exe[m]plu[m]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] penitere,
[illegible] dixerit et [illegible] [illegible] ei apparuit
et [illegible] sibi dicendo, [illegible] gl[or]ia [illegible] [illegible]
et sanguine[m] [illegible], et sic illa penituit
[illegible] ad mortem. Tercio [illegible] discipu-
li [illegible] intellexerunt [illegible] [illegible] de evangel[io]. Erat
[illegible] absconditum ab eis et no[n] intelligebant,
[illegible] [illegible] q[ui]a [illegible] sepissime loq[ue]bat[ur] i[n] figuris
et parabolis. et sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

167

tolia dice(re), credebas q(uonia)m no(n) deus conveniret tolia
pati, vn(um) adhuc videbis discipuli no(n) intellige(re),
bat q(uod) ipse deus verus deus vellet ligari, ut nos
l. peccatores a vinculis peccatorum absolveret, item q(uod)
vellet illudi et vituperari ut honoraret nos adi
:grearet, item no(n) intelligebat q(uod) vellet flagellari
ut nos sanaret, vellet spineis coronari, ut
nos celesti corona coronaret, item no(n) intellige-
:bat q(uod) rex celi vellet in cruce suspendi, ut nos susci-
pederetur in patibulo cum latronibus, et vellet hic o: z
:ri et vitam eternam sua morte nob(is) meritaret
o amor pijssimi Jhesu, o mea anima anima
o q(uam) ... amavit

Tercia p(ar)s principale de desig(nati)o(n)e

Tercia secundum principale de desig(nati)o(n)e ... primo q(uod) cecus significat
ceci investigando sunt aliqui, primo q(uod) ipse cecus
verō q(uod) notat ... magister biblicus quod ipse cecus
significat ... q(ue)libet peccatorem ... Cap. ij
secundum ... malicia dei
secundum ... si peccatores ... dati sunt ut
scribitur ... colui ... et Nicolaus de Lira ... evang.
faciat mala declarat ... ...
de isto ceco dicitur ... q(uod) ipse peccator deficit
:dabat ... defectus ... sic peccator
a gracia dei et meritorio ope(re) q(ui)a p(er) opa q(ue) facit

in peccato non meretur vitam eternam. Secundo dicit quod
cecus viam errat; sic peccator a Christo via salutis et duc-
-tore dei patris. Non enim qui operantur iniquitatem in viis
eius, scilicet dei, ambulaverunt. Tertio dicit quod mendicabat:
mendicus querit panem et pecuniam ostiatim nec de
mendicis saturatur; sic peccator non satiatur pecunia vel
vindemia. Crescit amor nummi quantum ipsa
pecunia crescit. Quarto dicit quod visu carebat; sic
peccator non videt mente obscurata super se deum
iudicem, nec infra se infernum apertum, nec
ante se diabolum attrahentem, nec retro se
mortem insequentem, nec intra se peccatum fedi-
-tatem; sed sicut cecus aliquando cadit in lutum ambu-
lando sine ductore, aliquando in flumen et aquam,
sic peccator obcecatus malicia aliquando cadit in lutum
luxurie, aliquando in flumen desperationis et mortis,
aliquando in aquas variorum viciorum. Ideo de talibus Sophonie
i. ambulabunt ut ceci, quia domino peccaverunt;
vae quoque et vae talibus, quia ut dicitur lex. cecos quos Christus
illuminavit pauca capit. Quinto dicitur quod quere sola ecclesia
hodie facit specialem memoriam de eius passione in
sacro ewangelio cum dicitur Eccl. iij. Omnia tempus habent:
tempus ridendi et tempus flendi, tempus plangendi et tempus sal-
-tandi, et sic ob tragoediam tempus oportunum hoc deberet

in ista feria [illegible] marcij /
Sed hodie et ipsa [illegible] legit ecclesia Evangel. de [illegible] pa:
Mirum quod videtur [illegible] et stabilis, cum nec ista die [illegible]
passione [illegible] discipulis, nec [illegible]
sua passione [illegible] passurus fuit in parasceve /
[illegible] dicens quod [illegible] ecclesia [illegible] directe
[illegible] ad hec [illegible] nullum habeat [illegible]:
[illegible] et [illegible] aliquid [illegible] et [illegible]
[illegible] ecclesiastica [illegible] venerabile ordi:
[illegible] quinta [illegible] non obstante abiectione
[illegible] hodie istud Evangelium [illegible] faciendo mentionem de [illegible]
predicta pluribus rationibus [illegible] in passione
[illegible] commemorandum et [illegible] commemorandum
Primo propter [illegible]
Secundo propter discernendum
3o. propter [illegible]
Quarto propter reformidandum
Ultimo propter commemorandum et [illegible] ut [illegible]
[illegible] quadragesima [illegible]:
[illegible] quod iam appropinquat ipsa [illegible] nobis toto
[illegible] de [illegible] caritate [illegible]
[illegible] recordatione [illegible]
[illegible] voluit, et sic [illegible] amore [illegible] personaliter
ad [illegible] et [illegible]
ad [illegible] / [illegible] mori voluisti pro me
[illegible]

tionis caro precio redemisti me, de supplicio sempiterno re:
:uocasti me, de seruitio peccati retraxisti me, ut
macula tua semper esset mecum et numquam recederet de
corde meo, quia propter me voluisti recedere de cruce re:
:de pudeant nunc recommorare te pro tanto tuo amore;
proinde ecclesia catholica hodie legit epistolam de crucis:
:tate, ut moneat nos quod propter nostrum amorem peccando
reddidimus tibi odium pro dilectione, et mala pro
bonis quo praesertim dei diligentiam eius et peni:
:teamur de peccatis in his diebus. O quam continue cogita
tionem crucifixum et formatum in corde meo, dicam di:
:de O piissime domine Jesu tu tot et talia passus
es pro me, traditus es, illusus, flagellatus, consputus,
occisus, ego miser peccator infelix pro his omnibus ingratus
extiti, et insuper multotiens meis passionibus peccatis
meis renouaui. Ignosce mihi domine quaeso per tuam re:
:demptionis per amaritudinem. Hic docet orare ludol. Ri:
de uita Xpi, Ignosce inquit domine mihi o bone
Jesu quaeso te illusi redimendo. Ignosce quaeso
flagellaui pompis meis ledendo. quibus conspui
predicationes verbo contemnendo. ignosce o dulcis Jesu
quaeso te peccatis crucifixi. Haec ipse ludol. Sed
ut animaduertatis quod considerata passione Xpi fideles
christiani et ipsa resistunt et bellant contra vicia sancte cru:

L'..61

mundi, et diaboli. Item ad omnia pene et orationes et
ieiunia et alia huiusmodi, peto confessiones et satisfa-
ctiones sufficere confirmatur. Nota ad hec summe valet
passio christi recogitata. et hoc dupliciter, pro passionibus
cum sancte. que ut Orig. dicit. Tanta est virtus passionis
christi ut si in corde continue teneatur et frequentibus
cogitationibus habeatur, nulla libido, nulla temptatio mundi eum
[illegible] fraudis diabolice superare possit. Bern.
[illegible] [illegible] omnes
[illegible] valet [illegible] contemplavimus te
vitam, [illegible] valet [illegible]
quam ut Bern. dicit. bonum nullus vulnera [illegible]
[illegible] dum [illegible] vulnera [illegible]. O. [illegible]
si tibi [illegible] humiliari, obedire [illegible]
[illegible] considera quod fecit christus qui humiliavit
semetipsum factus obediens usque ad mortem. Phil.
[illegible] et [illegible] oravit in cruce. Item si tibi
[illegible] cogita quod felle et
[illegible] [illegible] pro [illegible]
quomodo satisfecerit [illegible] mille annis
Item si tedeat te orare. vide quomodo oravit christus
[illegible] usque ad sudorem sanguinis [illegible]
[illegible] si te piget aliquid dare, cogita quomodo
christus pro te omnia sua largitus est [illegible]

sanguinem de corpore, animam in spiritu, deitatem in
homine. Item si recordari [illegible] consideravi, cogita quo
tempore ipse summam carnem de beata virgine sustinuit,
medius [illegible] inter latrones pendendo, et
sic oportet tibi curare [illegible], que etiam dicitur [illegible]
[illegible] tamen ad memoriam reduceret, nil [illegible]
[illegible] [illegible] corporis [illegible]. O [illegible] peccator cogita
[illegible] passionem. Tercio [illegible] discernendi legit
ecclesia hodie evangelium de passione, ut vitam pendam
cum passione discernere possit quilibet seipsum aut alios,
utrum sint [illegible] diaboli, qui [illegible] et diabolo
[illegible] imagines assumunt sibi et comparant homines
[illegible] non sunt alii dies tales in quibus diabolo
tot homines decipiat et in [illegible] peccati sibi redigat
sic facit [illegible] diabolo qui [illegible] sua extendet in
quibus facit homines vacare comessacionibus, ebrietatibus,
[illegible], luxuriis, et vanitatibus multis, ita
ut videatur [illegible] diabolo magis quam deo verus (qui est
deus [illegible] et [illegible] quam colat [illegible] vir-
ginis filius), ut quilibet [illegible] dinoscatur [illegible]
quia cum [illegible] redempti a [illegible] diaboli [illegible]
[illegible], proponit nobis lectionem evangelicam de
passione [illegible] agnoscamus deum nostrum et redemptorem.
L [illegible]

volamus diabolum et venere ipsi dei-
forte cum vero ergo [illegible] diabolus proinde ut [illegible] et
hi desermiendo [illegible] diabolus [illegible] cum diaboli manibus legit
discernat cuius sit vere cum [illegible] et ibat. Desyderat [illegible]
Redire [illegible] de passione cum [illegible] despicit petis summe maiestati et
[illegible] filium suum reddaret passioni ignominio-
[illegible] filium [illegible] dedit peccator [illegible] subdit. [illegible]
sei et morti ut [illegible] peccator [illegible] maiestate dei offendis
dero [illegible] summe [illegible] dilectionem cum [illegible] et [illegible] in
[illegible] pro salute dilectionem cum [illegible] iterum cum-
[illegible] amandum filium dei [illegible] vide cum passionem et
[illegible] peccator vide [illegible] passionem et
[illegible] vanitatibus viciosis [illegible]
[illegible] peccare, abstinere a vanitatibus [illegible] audi-
[illegible] sibi sit gaude cum [illegible]
sangis [illegible] patria [illegible]

Sermo tercium de impetratione misericordie dei

[illegible] cum [illegible] in [illegible] quam [illegible]
passione cum [illegible] ipso [illegible] dis-
misericordiam [illegible] passionem [illegible]
[illegible] obtinuit [illegible]
[illegible] obtinere [illegible]
misericordia a [illegible] desiderium. Greg-
[illegible] magnum desiderium magnus clamor est, sic misericor-
magnum desiderium [illegible] et oratio peccator
[illegible] clamore [illegible] desiderat [illegible]
habet desiderare. [illegible] non desiderat [illegible]
[illegible]

Secundo obtinuit cecus misericordiam per clamorem [illegible]
increparet multo magis clamabat, iterata voce, quem
vero dicit magister in expositione regule dicit. Sic debet facere peccator,
[illegible] comprehendit a deo, in peccato [illegible] ad [illegible]
desinas, magis autem [illegible] sit [illegible] non
[illegible] Tercio per deitatem cui confessionem [illegible] corpori
credidit enim esse [illegible] [illegible], ut dicit [illegible]
[illegible] cecus enim tamquam deum adiit, et non ei ut deo [illegible]
[illegible] dicit, miserere mei. Nam misereri [illegible] est
deitatis omnis actio, sed quia non solum credere [illegible]
esse quod verus deus sit non sufficit, quia et verus homo est
credendus de genere David [illegible] [illegible]. Non
sunt [illegible] cecus misericordiam [illegible] et [illegible]
per veram humanitatem cum fide, cum dixit Jesu
fili David. quasi dicit. Tu domine Jesu habes officium [illegible]
[illegible], et ob hoc in [illegible] de genere
David nascendo quod fuit rex misericordissimus [illegible]
[illegible] [illegible], ideo tu Jesu [illegible] salvator
[illegible] officio, et fili David [illegible] pissimi regis
[illegible] David, miserere mei. [illegible] cecus
[illegible] non potuit [illegible] scripturas
[illegible] Cirillus [illegible] et [illegible] in iudaismo [illegible]
fuit et notum erat apud omnes iudeos quod [illegible]
[illegible] erat deus nasciturus de semine David [illegible]
[illegible] de Jesu non credidit. Vult petere volens [illegible]

pertinere miraculum dei de hac vera fide deitatis et
humanitatis eius, sicut hec in symbolo, alioquin peribit.
Quinto similiter miraculum obtinuit iste cecus cum sequen-
do per imitacionem, sic peccator debet imitari eum passi-
one cedendo a peccatis ut similiter consequatur miraculum. Et hec
quintum hic ipse se peccator contra eum totaliter commendat,
[illegible] [illegible] et vanitates exercendo, contra
[illegible], Guilhelmus in apiario c. lxxxij
[illegible] cum quod narrat [illegible] beatacia quedam villa semper
[illegible] quedam [illegible] [illegible] solita erat
[illegible] [illegible] et sic [illegible] choreas cum [illegible] viris
facere, accidit semel quod [illegible] choreas [illegible] elapso de mo-
[illegible] cum pila [illegible] [illegible] percussit, et mortua est.
[illegible] ista [illegible] [illegible] ad dictum vigiliam de [illegible]
presbitero aut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] demon [illegible] [illegible] corpore [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] cum corpore [illegible]
corpus illud [illegible], ita ut [illegible] deinde
[illegible] [illegible] non poterat [illegible] quod
[illegible] fetor tolerari [illegible] [illegible]
[illegible] eadem [illegible] die [illegible] [illegible] [illegible] locum [illegible]
[illegible] [illegible] ibidem c. lxxxvij de
quadam puella [illegible] annorum [illegible] [illegible]
affectum [illegible] [illegible] et
[illegible] fatigata domum rediens obdormivisset
vidit in sompnis quod [illegible] [illegible] et [illegible]

portabat in valle obscura et igne assabat et vicio-
nem ardentem fodiebat in os et cor eius. Item imaginabar
rapuit se totum [illegible] et vermes fenestris ondabant
cum dolore et fetore de ea. Unde horas eius fetorem
facere omnes voluptates in locum sensationis [illegible] se
palliando. Ecce quam abhominabile fit humanis vanitatibus
et corporis aparere. Idcirco o tu christiane omnes mundi
vanitates et humanos iocos contempne. Recogita cum
passione ut talia possis vitare, cum audis
gaudium, simphoniis cantare, cogita quid
Christus clamavit plorando in cruce. Cum videris ali-
quos ornatos veste aliena, cogita cum nudatum
pro te. Cum autem audis clangorem tube, cogita cum
moriebatur pro te cum clamore. Cum videris hor-
ribilia pati, cogita quid Christus pro te et lanceas
et clavos passus fuit. Unde rogas Deum ut det
nobis gratiam contempnendi omnia vana et viciosa in
presenti et gloriosam in futuro. A M E N

qui erat inter Jerusalem et Jericho per duo miliaria

172

I N R I

Dominica prima In quadragesima

Ductus est Jesus in desertum a spiritu. Mat. iiij.
Quibus verbis volens nos ewangelista scribere quod Christus ductus
est a spiritu sancto in desertum ad faciendum penitentiam macerando
ieiunando, vigilando, orando, super lecto in nuda ter-
ra dormiendo, estu, ventis et pluviis se sub
celo exponendo, inter scorpiones serpentes et
feras que in illo deserto abundant iacendo, quibus eius exemplo
informaremur nos ad penitentie opera, et ad hec omnia ductus
dicitur a spiritu sancto. secundum Nico. de Lyra et alios exposi-
tores. Qui et scribit Ro. viij. quicumque spiritu dei ag-
untur hi filii dei sunt. Sed quia diabolus quando videt bonum ten-
tator statim adest ut impediat, ideo. Eccl. ij. fili
accedens ad servitutem dei sta in timore, et prepara
animam tuam ad temptationem, propterea et Christus temptatus
est, ut vinceret ut nobis exemplum et virtutem vincendi
daret, modo ... ut Thomas ... dicit. quibus modis
igitur diabolus primum hominem temptavit, eisdem modis
secundum hominem scilicet Christum temptator ipse succumbuit. Ecce quomodo
datur quod idem diabolus primus scilicet Lucifer temptavit
Christum qui et primum hominem temptaverat, in omnibus sicut
eisdem modis temptavit Christum sicut et illum, ut declarat

Thema dicitur e[st] [?] et vo[?] aliquod animal indomitum, quod fame no[n] domat, ut p[atet] de [?]
[?] et accipitre. Similiter nichil ita [?] indomitum est sicut humanum corpus [?] misso
[?] domatur nisi fame [?] eius correctum fit, sicut [?] [?] reg[ina] [?] reg. [?] ut
iiij. [?] absolon [?] [?] misisset ad [?] ut ad [?] veniret, et ut [?]
[?] dauid [?] [?] [?] [?] [?] faciem [?] [?] [?] [?] +

[?] in dominum

ide[m] Chris. [?] beda. q[uia] primu[m] ho[m]i[n]e[m] temptauit de tribus
s. de gula, ut comederet de ligno vetito et de
vana gloria dicens, Eritis s[icut] gloriosi sicut dij. Et de
auaricia s. de sci[enti]a boni et mali appetitum. Na[m]
auaricia e[st] o[mn]i[um] rei insaciabilis cupiditas,
sic et Christu[m]. Sed et ip[su]m cristum de [tribus] rebus temptauit,
s. de gula. dicens Si filius dei es dic ut lapides
isti panes fiant. Et de vana gloria dic[ens]. Mitte te
deorsum. Na[m] ip[su]m [?] intendebat demon illuc eum
portans s. ad templi pinnaculu[m], ut ip[s]e desuper
[?] ciuitatis quasi volare videretur, et sic illius
collaudatibus in vana gloria ferretur. Sed cristus diuina
virtute fecit quod nullus eum vidit, nec quod suadebat
demoni fecit. Sic tandem temptauit et de aua-
ricia, o[mn]ia regna mundi sibi ostendendo. s. ad in-
tellectum, et enarrando glorias illorum et promittendo
di[cens]. Hec o[mn]ia tibi dabo etc. Sz cristus vicit eum, et ange-
li accesserunt ministrantes ei tanqua[m] vero deo
suo. Secundo Vincentius de valencia di[cit]. q[uod] ministrauerunt
[?] apportantes ei [?] a b[ea]ta virgine maria
[?] et [?] tanqua[m] regi milites [?]
obediencia adorantes eum o[mn]ibus quibus illud fuit [?]
[?] [?] [?]. Ut patet Euangelium

+ [?] [?] [?] [?] [?] fecit sibi segetes [?] [?] [?] [?] [?]
venit ad eum, et [?] [?] [?] [?] [?] [?] moraliter [?] absolon
[?] [?] [?] corpus, [?] [?] [?] [?] [?] corpora, et [?] [?]
ut corpus [?] [?] [?] [?] [?] reconciliaret illud, [?] in [?]

nolit venire, nisi subtractis segetibus voluptatum, sed per ieiunium et abstinentiam et [illegible] [illegible] ad omnia [illegible] pagenda, [illegible] ieiunium [illegible] [illegible] spiritui subiecit, [illegible] humilitatem [illegible] [illegible] libidinum ardores extinguit, et castitatem [illegible] accedit [illegible]

In illo tempore ductus est Jesus in desertum a spiritu ut
tentaretur a diabolo. Et cum ieiunasset quadra- 173
ginta diebus et quadraginta noctibus et qua-
draginta noctibus postea esuriit. Et accedens
tentator dixit ei: Si filius dei es dic ut lapi-
des isti panes fiant. Qui respondens dixit: Scrip-
tum est: non in solo pane vivit homo, sed in omni verbo
quod procedit de ore dei. Tunc assumpsit eum dia-
bolus in sanctam civitatem, et statuit eum supra pi-
naculum templi, et dixit ei: Si filius dei es
mitte te deorsum. Scriptum est enim quia angelis
suis mandavit de te, et in manibus tollent te,
ne forte offendas ad lapidem pedem tuum. Ait
illi Jesus: Rursum scriptum est: Non tentabis do-
minum deum tuum. Iterum assumpsit eum diabolus
in montem excelsum valde, et ostendit ei omnia re-
gna mundi et gloriam eorum, et dixit illi: Haec omnia tibi
dabo, si cadens adoraveris me. Tunc dicit ei
Jesus: Vade Sathana, scriptum est enim: dominum deum tuum
adorabis, et illi soli servies. Tunc reliquit eum
diabolus, et ecce angeli accesserunt et mini-
strabant ei.

Mat. iiij et Marc. j

olloferni [illegible]

Quere in Ezechiele ubi supra. Refert Orosius quod civi-
tatem aliquam forte ac bene munitam voluerit
[illegible], pro aliis aliter et aquam mandat eis summe,
ut sic pre penuria coacti dabunt se forte super
pugnare subiecte. Ideo legitur de civitate babilon
que erat valde fortis, nam in circuitu [illegible]
[illegible] ambitus eius xxvij milia passuum erat [illegible]
quadrum ab angulo in angulum; ibi erant muri
trium milium passuum in altitudine, cuius materia
fuerunt lapides cocti et bitumine indissolubili,
quam nec igne nec aqua dissolvi poterat. Huic
imperabat rex potentissimus Nabuchodonosor,
Cyrus adeo fortis fuit in pluribus regibus capta
fuit hic modo. Nam refert Petrus Manducator in
Scolastica Historia. Nam subiugaverat eis aquam,
Cyrus rex. Fluvium qui per civitatem fluxit, divi-
[illegible] longa a civitate per plures rivos, ut alveum
[illegible] civitatem fluebat vadabilem faceret [illegible]
[illegible] per sub muros, aliter capi non potuisset,
nam tanta erat murorum latitudo quod super eam
quadrige [illegible] potuerunt. Moraliter. Civitas bene
munita [illegible] quae est munita

custodia angelorum si salvatur anima vero ipsorum. Ideo 174
dr bar. dum dam hic signaculum super cor tuum po-
-ne ubi est tamen custos custos conservassent millia
millium ministrantium ad fortes resistentes semper
exemplarium repellantes [illegible] species irruptas
non valentes, per oppositum resistentia et angelorum custo-
-diam haec [illegible] [illegible] [illegible] vero ange-
-lorum repellit ab anima proximitate peccatorum, ut per dilec-
-ciones, avaricia, luxuria ac superbia. anima talibus vero
non reparantur in loco [illegible] Job. xxviij
et sic anima facta sit quasi babilon confusa in qua ha-
-bitat nabuchodonosor qui interpretatur quasi sedes in angustia
et per diabolum qui sic imperat anime a qua deus
recessit. Sic factum est de Saule .q. in preterito
[illegible] [illegible] fuit [illegible] demonibus [illegible]
per diabolum, alii per superbiam [illegible] per coram q e [illegible]
omnes reddere [illegible] a diabolo, vel aut talis anime
eorum regi [illegible] [illegible] ut [illegible] fit gula
et aqua carnalium deliciarum ut dicit [illegible] qua
de quadragesimali [illegible] ut ipsa [illegible]
a quibus delicias eorum fuerint ingressi [illegible]

diabolus non pt appellari nisi per ieiunium ut dicit aug[ustinus]
quat[uor]. Hoc genus demoniorum non eicitur nisi in ora-
cione et ieiunio. ~~De quo~~ Pro introductione
sermonis huius oritur questio. Quare autem Jesus tem-
ptari voluit queritur. Secundum Tho[mam] 3a parte q. xli. arti. j.
quatuor de causis dominus temptari voluit. Primo ut
diaboli temptacionem refrenaret. Secundo ut nullus desp-
eraret. 3o ut omnes temptandos emendaret. quarto
ut temptacionem vincere doceret. 5o ut temptaciones
diaboli reprimeret. et nobis per eas temptaciones meri-
torium faceret. De quo Beda homelia. Non erat indignum
redemptori nostro quod temptari voluit qui venerat
et occidi ut per temptaciones nostras suis tem-
ptacionibus vinceret sicut mortem nostram sua mor-
te superavit. Secundo temptari voluit ut nobis fi-
duciam de sua misericordia largiretur, ut videlicet
nullus desperet. de hoc Jeronimus. Nemo desperaret quia temptat[us]
est temptatus salvator. Heb. iiij. Non enim habemus pon-
tificem qui non possit compati infirmitatibus nostris, tem-
ptatum autem per omnia pro similitudine absque peccato. Tercio
ad nostram cautelam ut nullus quantumcumque sanctus se securum
putaret et immunem a temptacione. Quarto
voluit temptari propter exemplum ut nos informaret

qualiter diaboli temptaciones vincamus, notandum. Aug.
li. iiij de civitate dei, Xpus se diabolo temptandum prebuit
ut non solum mediator esset in adiutorium verum eciam in exemplum
ut [illegible] de doct' christiana. Omnis Christi actio
exemplum quod dicit Aug. nostra est instructio. Vicit autem diabolum per ieiunium
et nostra instruccio. Vicit autem diabolum per ieiunium
ut nos doceret per ieiunium vincere illum. Deo quoque
debemus retorquendo sagitta diaboli ieiunio frangere
et restringende. Sanctissime [illegible] mitius
[illegible] magnificia [illegible] temptatoris
Ideo [illegible] subiungit presenta victoria nostri redemptoris
Sexto dicit In illo tempore [illegible] per baptismum ductus
est in desertum a spiritu. Hic desertum erat inter
Jerusalem et Jericho [illegible] latronum et
[illegible] illud ductus [illegible] a spiritu [illegible] intelligendo de spiritu sancto
[illegible] ductus [illegible] durerat [illegible]
[illegible] invenit [illegible] dicit [illegible]
[illegible] desiderat diabolus et non erat aufugere
[illegible] diabolum [illegible] Nam dicit [illegible]
[illegible] propria voluntate se [illegible]
[illegible] diabolo ad temptandum. Sicut enim propria voluntate se
[illegible] ad occidendum, alioquin diabolus
[illegible] non auderat [illegible] [illegible]
[illegible] in desertum et non [illegible]
[illegible] cepit in desertum et non [illegible]

voluis penitencia publico ut diabolicas temptaciones fu-
gerent apte alios exemplo. unde ipse dies
[illegible] [illegible] [illegible] accedit [illegible]
[illegible] Nemo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] humana [illegible] [illegible]
[illegible] ingreditur [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de causa. Primo [illegible] [illegible] penitens
agendi [illegible] [illegible] desertus [illegible] bestiarum
et [illegible] sic agere volens penitens [illegible] ingre-
diatur [illegible] desertum [illegible] [illegible] bestiis [illegible]
et [illegible] [illegible] illud Ezech. ij. Fili hominis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] habitas. Secundo
[illegible] penitentem [illegible] [illegible] societatem [illegible]
in deserto non [illegible] solaria [illegible] societatem [illegible]
[illegible] sic et [illegible] penitens debet fugere illam [illegible]
[illegible] [illegible] solus [illegible] [illegible] solus [illegible]
solum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] penitens. Tercio ut daret
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non
diabolo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et apte
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] desertum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] desertum [illegible] desertum
[illegible] [illegible] debet ingredi [illegible] et [illegible] penitens
[illegible] desertum. Primo [illegible] desertum [illegible] [illegible] [illegible]

obsitus carcere caruerunt consolacione, de quo Judicum xviij.
Moyses omnes viros cum spiritibus tribubus [illegible] de-
serti. Una [illegible] quod peccaverunt [illegible] [illegible] [illegible]
citate ut eos omnes [illegible] [illegible],
Una sicut filij israel [illegible] fuerunt ingredi de-
sertum per xl annos sic nos debemus intrare desertum
penitencie per xl, [illegible] mori sit ingredi desertum
corporale per innumeras agrauaciones labore Egyp-
ciorum sic nos per primas flagellaciones et infir-
mitates quas nunc patimur. Jobi [illegible]. In mundo
[illegible] quod [illegible] modo [illegible] [illegible] dubia et
[illegible] [illegible], Augustinus, [illegible] dubia et
[illegible] [illegible] plena. Una solicitudo conficit, alia de-
primit et consumit, tristicia contrahit, infir-
mitates confringit, maror deprimit et post
hec omnia mors interimit. Secunda causa quod induxit
filios israel ingredi desertum fuit manifesta-
cio [illegible] diuine consolacionis, sic nos debe-
mus [illegible] monasteri debemus ad ingressum deserti
penitencie. De quo Augustinus, Cogor et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] accepisset dedit [illegible] esse, dedit
[illegible] esse, dedit corpus cum sensibus, dedit [illegible]
[illegible], dona cum [illegible] virtutibus [illegible]
[illegible] [illegible] cum [illegible] filium cum [illegible]. Hec

[illegible]

Nã sicut in deserto corporali [illegible] precedenti [illegible] flo-
-rum sic in deserto spirituali [illegible] raro invenitur multi-
-tudo gratiarum et spiritualium consolacionum. Nã sic deus
filiis israel [illegible] consolacionem exhibuit in deserto corpo-
-rali sic et nobis in deserto spirituali [illegible]. Nota
[illegible] [illegible] mirabili ductore de egipto. Sic
nos mirabiliter eduxit de egipto peccati, ut dicit aug(ustinus)
maius miraculum est [illegible] impium iustificare
quam celum et terram creare. Secunda consolacio quam ex-
-hibuit eis notatur in maris rubri [illegible]
[illegible] ibi [illegible] accideret, per aquam se diviserunt
[illegible] ibi filiis israel [illegible], reges de egip-
-to [illegible] [illegible] [illegible]
bene intelligitur [illegible] verecundia. De qua [illegible]
tota die verecundia mea contra me est [illegible]
[illegible], quia sicut mare se dividit in duas
partes sic cor [illegible] in duos affectus amo-
-ris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dolor de [illegible]
[illegible] dolor de [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] ad [illegible] Tercium [illegible]
[illegible] filiis israel [illegible] de egipto in deserto. Notat
[illegible] ductore [illegible] columna [illegible]
[illegible] et columna ignis [illegible] per noctem, ut [illegible]
[illegible] et columna [illegible]

L [illegible]

177

Sic in deserto puella ducit nos per prosperitatem et ad-
necessitatem dicens in prosperitatibus. nos autem ad necessitates
ut consolacionem et tribulacionem. per consolaciones sunt vite et
tribulaciones sunt paciencie. Sed de quo legitur in epistola ii
Cor. vi. In omnibus exhibeamus nos metipsos sicut
dei ministros etc. Quartum beneficium eius exhibuit
notatur in mandatorum instruccione. sic deus per se [illegible]
dat nobis graciam in penitencia perficere eius mandata
ut habetur de penitencia dist. iii placuit. ultimo et finaliter
Sine dubio gracia non potest adimpleri dei manda-
ta. Quintum beneficium. Notatur in manne cibacione
ut habetur Exodi xvi. pluit eis manna de celo et
cibavit eos in deserto. Sic et nos cibat manna in deserto
puella id est singularis gracia ut habetur in canone dist. i. Sex-
tum beneficium notatur in aque de petra potacione ut habetur
Numeri xx. cum percussisset Moyses bis silicem sive pe-
tram cum virga egressa sunt aque largissime ut bi-
beret homines et iumenta. sic et nos in deserto puella
potat redundancia lacrimarum. de quo psalmista: potum
dabis nobis in lacrimis et in mensura [illegible] potum
petiuit bernardus dicens: O domine da mihi lacrimas petere
in [illegible] petere. Septimum beneficium. Notatur

in meditacionibus salvacione que per ignitos serpentes fe-
cit serpentes eneos et posuit eum pro signo quod percussi
aspicientes sanabantur, ut habetur Numeri xxi. Qui in deserto
[illegible] per ignitos serpentes id est voluptates [illegible] de-
bachantur aspiciant serpentem eneum crucifixum id est Christum in
cruce pendentem, ut Augustinus. Omne genus venenate
malicie cordibus repellitur meditacione dominice pas-
sionis. Octavum beneficium. Notandum quod sicut severissime
punicionem quam antea numquam ita severe punivit in-
deos fuit in deserto, sic in deserto presentis vite nos ma-
gis punit [illegible] ad signandum illud. Ecce quanto
[illegible] transgressor maiori sub-
[illegible] domini [illegible] transgressor [illegible]
[illegible] et quanto magis [illegible] nos diligit
tanto magis [illegible] castigat. Nonum beneficium
[illegible] in deserto et terra [illegible]
[illegible] et lactis [illegible]
[illegible] sic nobis penitentibus [illegible]
[illegible]

[illegible]

178

[illegible] hora [illegible] dominus in sepulcro sicut [illegible] de
[illegible] corpus [illegible] vi horas [illegible] corpus
[illegible] ante [illegible] hora mortis

Adhuc alter est quartus, primo quia quadraginta septimanis corpus fuit in utero
matris sue. Secundo quia quadraginta diebus fuit in isto mundo post resurrectionem
suam. Tertio quia in antiquo tempore quadraginta annis patres nostri fuerunt in here-
mo quos post [illegible] duxit in terram promissionis. Quarto quia per quadra-
ginta dierum corpus eius in sepulcro iacuit, quia ubi isti dies quadra-
gesime debet esse decima dierum nostrorum. Unde sicut in anno sunt trecenti
sexaginta et quatuor dies et nos in quadragesima ieiunamus decimam
de diebus nostris damus ac persolvimus, quia sicut [illegible] tanquam [illegible]
[illegible] in [illegible] ac in [illegible] [illegible] [illegible] isto
[illegible] diebus dabimus [illegible] et [illegible] salvatorem quare

Dnica scda in quadragesima Reminisce

Miserere mei dne fili david. filia mea
male a demonio vexatur. Mat. 15 ...
nos exemplo huius mulieris chananee docemur
quo peccator contritus debet misericordiam dei invocare /
quia primo considerando / et allegando / tum divinam
misericordiam magnam / cum premittit miserere / scilicet ...
nostri ... miserere mei dne fili dei. Secundo allegando ...
considerando tum incarnationem et humanitatem ... addit /
fili david. Tertio peccator facit confessionem veram. ...
fili david ... filia mea a demonio vexatur. ...
... peccato ... et ... in evangelio hoc. ...
... ille ... dne ... egressus Jesus secessit
in partes tyri et sidonis. et ecce mulier chananea
a finibus illis egressa clamavit dicens ei miserere
mei fili David, filia mea male a demo-
nio vexatur. Qui non respondit ei verbum, et acce-
dentes discipuli eius rogabant eum dicentes dimitte
eam quia clamat post nos. Ipse autem respondebat
non sum missus nisi ad oves que perierunt
domus israel. At illa venit et adoravit eum dicens
Domine adiuva me. Qui respondens ait Non est
bonum sumere panem filiorum et mittere canibus

ad mensam dominorum, At illa dixit, Etiam domine, Nam et ca-
-telli edunt de micis que cadunt de mensa dominorum
suorum, Tunc respondens Jesus ait illi O mulier magna est
fides tua, fiat tibi sicut vis, Et sanata est filia
eius ex illa hora.

Pro introductione oritur questio ex quo hec
mulier fuit aliena et gentilis quis ipsam docuit
ut recurrit ad petendum eius suffragia. Respondetur nutri-
-zata fides eius et gratia qua cognovit deum esse
bonum summum quo nemini bonum est, nec voluit ali-
-ud tale bonum nisi deum, unde Augustinus in libro de
natura boni dicit, Talia bonum deus est ut nemini
eum deserenti bene sit, Et in rebus creatis nul-
-lus est bonum quo anima fit beata nisi deus.

Et hic nobis oritur secunda causa sive ratio. Nam animus
eius fit gravata et dolor cordis interior et
eum cognovit quasset a deo fide saxata, communis
noticia, et filia a demonio capta dolebat
et plangebat et medicinam querebat dicens,
miserere mei, david domine fili. Tertia ratio
est [illegible] divulgata fama eius sua doctrina,
Ipse enim est lux vera que illuminat omnes reges
suos de terra generat et calidis luminibus.

[illegible] toribus

iudaeis secessit in partes tyri et sydonis exiit
civitates gentilium ubi mulier cananea
egressa clamabat miserere mei domine rex
[illegible] evangelii duo sunt, [illegible]
[illegible] mulieris supplicatio. Miserere mei [illegible]
subiungit pietas [illegible] dicentis o mulier
[illegible]. In illo tempore cum turbas cibavit quatuor milia
hominum de quinque panibus et duobus piscibus, [illegible]
misit discipulos suos ire trans fretum et ve-
nit in terram genesareth ubi scribae scandali-
zati fuerant in doctrina eius [illegible] dixit non
lotis manibus manducare non coinquinat ho-
minem. [illegible] egressus igitur jesus [illegible] de
terra genesareth relinquens obstinatos
iudaeos secessit in partes tyri et sidonis sic
christus [illegible] facit ut bonus venator qui cum
in uno loco non capit ad alium se transfert,
sic et ipse cum in terra iudaeorum [illegible]
[illegible] homines capere non posset in terra gentilium
se transferebat [illegible] quamvis docuit apostolos
[illegible] in viam gentium ne abieritis. [illegible]
[illegible] ad praedicandum, ideo subdit, Ecce mulier
chananaea [illegible] natione a chanaan [illegible] fuit [illegible]
[illegible] filius meus quam [illegible] [illegible]

Lira

ista dñ chananeorum qz ipsa chr̄a vō eā inhabitantis
a finibus illis egressa, Dicitur chananei corrupti
de terra domistica fuerunt pheudatiores iudeis qz
ipsi eam iam possidebant ipsam vō suscipiebāt de quorum
numero hec mulier fuit, Pro quo notatur nulla
res talis est tam ita bona et preciosa quin etiā
posset sibi esse damnosa et econtra nulla tam
ut sit tam mala res quin ex ea, videt deus in:
:ea quod esset bona, et in fine semis omnibus redest
:ipse etiam noceret. Sicut divicie, verum sancti
:illis bñ uti et expendere quō et ubi oportet,
prosunt et miseris obsunt et nocent, ut de omnibus
sunt divicie sunt impedimenta reprobis ita
bonis sunt adiumenta ad virtutem. Sicut bonum vi:
num multum reddit sano et sincero, sic multum
nocet egro et febricitanti, ita de mulieribus,
qz quedam mulieres leguntur fuisse exempla viciorum,
quedam vero inveniuntur exempla fuisse virtutum. Nam
prima mulier scilicet Eva fuit exemplar intemperantie ux:
:or Loth fuit exemplar inobediencie, Jezabel,
uxor Achab fuit exemplar idolatrie et sic de
multis aliis. Ita econtra beata Virgo fuit exemplar
innocentie, Anna vidua fuit exemplar continentie

Chananea fuit exemplum rectum et plenum, non de ista
perversitate admirandus. Origenes in omelia dicit: Mira
res mulier corpore petit arma diaboli, exemplum
sicio paradisi, mater delicti, corruptio legis antique
[illegible] ad dominum Jesum. Non fuit [illegible]
[illegible] exemplum [illegible] inspicere [illegible]
exemplum remedii. Nam [illegible] fuit gentilibus, [illegible]
[illegible] non [illegible] ut dicitur
de fide [illegible] rogat [illegible] oraculis [illegible]
Origenes [illegible]
nec doctrinis salutaribus imbuta, nec [illegible]
[illegible] auditu edocta, [illegible]
[illegible] et [illegible] confessa [illegible]. Mi. mei
Jesu [illegible] dicit [illegible]
domine fili David. Nam eius fides probatur [illegible] veracit
[illegible] ipsum [illegible] ubique [illegible] fide
[illegible] dicit [illegible] ad eum [illegible]
nec rogat ut ad eam veniret [illegible]
cit. Joh. iiii. Nam [illegible] cogitat [illegible]
absentia [illegible] tamquam presentia, [illegible] est,
[illegible] in omnibus [illegible] salutem posse dare [illegible]
[illegible] nulla [illegible]
dedit, [illegible] corporis [illegible] dignus ut in
[illegible]. viii. [illegible]
[illegible] sub [illegible] fide [illegible]

[illegible] qa nullum alium nisi eum proditorio invocavit,
De quo orige: O pendecia famine vero aiunt ad
homines seductores, vero et secuta vates fallaces, vero
[illegible] demones, vero [illegible] ligaturas, vero [illegible]
ad falsa presidia ut aliquid [illegible] fecerint [illegible]
[illegible] vestibus [illegible] possunt [illegible] illud [illegible]
[illegible] declinet ad magos hec abariolis aliquid [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] eum [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible] paralip. [illegible]
[illegible] [illegible] debuit suscitare samuel.
[illegible] [illegible] et draungs [illegible] non fuit samuel
[illegible] forma. [illegible] diabolus [illegible] forma:
[illegible] [illegible] et filij mei [illegible]
[illegible] debuit [illegible] credit [illegible] pagan [illegible]
[illegible] talibus [illegible] penitenciam agat, [illegible]
peccat, et quinque annis [illegible] [illegible] O [illegible] et [illegible]
non [illegible] obsecrat, [illegible]
[illegible] stabilis [illegible] observat [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] dei. [illegible]
[illegible] quare [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] desideri [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] desiderium [illegible] [illegible]
[illegible]

Et ideo tamen fons vite et medicus peregit me-
dicinam ut demonstraret homo [illegible] praesen-
tiam nobis mirabilem. Secundo distulit benefici-
um curationis ut cum maiori gratiarum actione reciperet.
30. Item tertio ut desiderium eius plus accenderetur
[illegible]. Unde quod distulit affligit animas. Secundo ut
discipulos [illegible] ipsa [illegible] atque ut ipsi exponde
ad intercedendum pro ipso monerentur. Nobis in exemplum
ut ad sanctos dei [illegible] ingiter [illegible] auxi-
lium [illegible] illud Job. 5. [illegible] aliquem ex
sanctis converte. Unde Gregorius hic mortales exposcebat
orare [illegible] quanto magis cum immortales
sunt quia beatitudo in patria caritatem non minuit [illegible]
augetur. Et hodie quia deus distulit exaudire ut
[illegible] duplici de causa, quod habet desideria am-
[illegible]. Secundo ut habita carius possideantur
[illegible]. Secundo ut habita carius possideantur
ideo Augustinus. Et deus dona sua tarde dat ipsa
commendat et non negat quod cito data vilescunt. Gregorius
[illegible]. Sancta desideria [illegible] dilatione deficiunt
desideria non fuerunt. Secundo commendat hec
[illegible] depravatissima [illegible] quod videt [illegible]
[illegible] [illegible] dolorib. [illegible]
[illegible] superbia. [illegible] ad
[illegible] habebat. cum ad petitionem eius [illegible]

reddat. ven. beda. Habuit hec mulier paciencie constantiam
quia ad primam peticionem deo ei non respondente verbum negata
nec cessavit. Sed ampliori instancia amplius precatur
Sic perseveravit dans nobis exemplum ut a principio et
in inicijs non statim retardemur et a precibus nostris et
oracionibus cessemus, si quod volumus et petimus a deo
non statim prestatur. Sed sine intermissione oremus
quia multum valet oracio iusti assidua. 3o. habuit
hec mulier constancias validissimam et humilitate
Ampliatissima. Nam fuit constancia valida et
fidei firmissima, que rogauerat clamando et
Cum vero hominem ostendendo quia primo hominem filium
dauid clamabat. Nam et deum ostendit. Di. Dne
Domine adiuua me. q. d. Dne rex regum qui continuas
thronos celorum et abyssos intueris adiuua me
que sic potes et nemo preter te. Et ipsa ad omnia
ipsa dominis reddit incarnata dei sapiencia
Di. Non est bonum sumere panem filiorum et mittere
omnibus ad manducandum. Nec ad hec verba quidem
rebus in ipsis movere potuit de precatis constancia eius.
acerbant pacienciam. humilitas perturbavit. neque fides
dans violavit, sed eam tenuit divina potencia, etc.
Dimanit

sapientia et in deum ... clamaverit ut non solum eum
obprobrium solaretur pateretur, verum ut dilectum eius
estimaret gauderet. Dicit enim dominus. Nam et castelli
hi ergo adiit de micis etc. Sed quod quare hec mulier
per eum fuit probata in humilitate et constantia. Per in duabus
petitionibus ei non laudando nec respondendo.
Cedo ipsa canibus comparando. 3o. panem cibo etiam in
digna dicendo. Tertio in consortio filiorum repellen-
do. Unde beda. Habuit namque eadem mulier constantie et hu-
militatis insigne. Primo quod canibus comparata a domino
... non desistit, nec asperitate de-
precationis ... mentem revocabit ... profecto
exemplo ... ... humilitate ... et
non solum se canibus similem negat, sed et catellis
comparandam se indignat. Respondeo namque domino
salvatori dicens, non est bonum tollere panem ... propter
filii et mittere canibus. Etiam domine nam et catelli
... ut asserebat quod non est bonum sumere panem ...
tes plebi ... dissimulato ... dare sola
gentibus. Sed hic addit. Nam et catelli edunt de micis ...
... demonstrat quantam humilitatem illa inter pastores
... habuerit constantiam, quod indigna fuit integris ...
doctrina ... sequitur et miraculis. quibus in deum
credebant abunde. Et quamquam gratia ... foret a domino

Impartita. Hec sibi sufficere ad salutem posse pro-
-curauit dicens, Vide et intelli[ge] etc. q.d. Non merebar pa-
-nem nec sedere ad mensam, cum non sim filia sed canicu-
-la non sum omnino repellenda. Sed paro ut colligam micas
panum i. consequi micas gratiarum ut sal[uetur] [illegible] filiam
meam q. [illegible] mira respectu mirantibus. que
ferissime iudei. Certe inspirata fides apertissi-
-me illam recognoscere et confiteri edocuit. Celi-
[illegible] humilitatis [illegible] nubes penetrat,
[illegible] humilibus [illegible] nube pe-
-netrauit [illegible] humilitatis,
[illegible] ad celum [illegible] dimi[illegible]. Et ideo me-
-ruit audire in [illegible] voce in [illegible]. Ingre-
-diuntur [illegible] cum [illegible] et dicens, O
mulier cui [illegible] sanguinis et caro reuelauit ista
sed pater meus qui in celis, magna est fides tua. Re-
[illegible] maior quam archisinagoge. Ipse [illegible]
dixit, veni impone manum tuam super filiam
meam et viuet, [illegible] maior quam [illegible] qui dixit
[illegible] Domine [illegible] tantum dic verbo etc. fuit [illegible] fi-
-dei [illegible] meruit accipere quod petiuit, ideo
[illegible] fiat tibi sicut vis q.d. esto medicatrix [illegible]

voluntatem tuam fiat tibi, et sanata est filia eius ex
illa hora. id est perfecte sanata quae non corpore et anima. Ha-
betur super Cantica. omelia. xxxxiiij. Magna fides
meretur magna, quantumque cum bonis dum fi-
ducie spei quod posueris tantum possidebis. Videamus
ut sic habeamus. Siquis vir aut quis habet aliquam
animam sorde pollutam, filia habet male a demonio
vexatam [illegible] Si quis homo qui gessit [illegible] [illegible] se-
daverit, filia habet a mundi [illegible] [illegible] agitatam
ideoque necesse est ut ad pedes [illegible] [illegible] confugiat
[illegible] intercessiones et auxilia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] petis [illegible] [illegible] [illegible] et demo-
nibus subiectimus, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] clamare [illegible] accedamus ad [illegible] [illegible]
[illegible] forti fide et humillima perseverando, [illegible]
audire valeamus piissimum [illegible] dicentem. Fiat tibi
sicut vis. et sanata est filia id est anima [illegible] [illegible] [illegible]
petis [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]

Dnica denti tercia In quadragessima

[C]um eiecisset ihesus demonium locutus est mutus
et admirate sunt turbe. Luce xj. Ista ecclesia pro
hac dnica legit ewangelium quo cum dns eiecit de-
monium ad significandum quod multi sunt qui diabolum portant ipse
qui debaret tacenti loqui in peccatorum confessione facit mutos
ut non confiteantur et sic in peccatis pereant. Nota ut Iheronimus(?) et
doc. dicitur diabolus non in se sed ab effectu dicitur mutus quia
mutum efficit hominem peccatorem quem possidet ut non confite-
atur. Et quamvis sint varie(?) species demoniorum habentes
diversa maledictionis officia inter se quia eorum quidam effi-
ciunt mendacia(?) facit demon superbie et vane glorie peccator
peccatorem scilicet humiliat ut accusaret. ideo demon iste qui
fugaret hunc mutum fuit demon vane glorie et
superbie. Sed si liberari quis vult a tali demonio
et quibuscumque aliis accedat ad eum dominum peccatorum ut li-
beretur et sic loquatur in confessione. Et si peccator qui ha-
babat demonium mutum superbie et vane glorie
scilicet lucifer, ob hoc fuerit liberatus per confessionem
poterit liberari quo cum ab aliis cetera demoniis
scilicet mammona avaricie, Sathan ire, beelzebub gule

rasmodo luxuria leviathan invidia, belial accidia
et sic patet. Ewangelium Luce xj:
In illo tempore erat Jhesus eiciens demonium et illud
erat mutum et cum eiecisset demonium locutus est mutus
et admirate sunt turbe. Quidam autem ex eis dixerunt
In belzebub principe demoniorum eicit demonia
et alij temptantes signum de celo querebant ab eo
Ipse autem ut vidit cogitaciones eorum dixit eis
Omne regnum in seipsum divisum desolabitur et do-
mus supra domum cadet. Si autem et sathanas
in seipsum divisus est quomodo stabit regnum eius
quia dicitis in belzebub eicere demonia me
Si autem ego in belzebub eicio demonia filij
vestri in quo eiciunt, ideo ipsi iudices vestri erunt,
porro si in digitto dei eicio demonia profecto
pervenit in vos regnum dei. Cum fortis arma-
tus custodit atrium suum, in pace sunt ea que possi-
det. Si autem forcior illo superveniens vicerit
eum, universa arma eius auferet in quibus confidebat
et spolia eius distribuet. Qui non est mecum adversum
me est, et qui non colligit mecum, dispergit, [illegible]

ista mulier ... erat ancilla marthe que non potuit sustinere
blasphemias dei illatas sed ... contra indeci... iudeorum ...
... cap

mundo spiritu exierit ab homine ambulat per
loca inaquosa querens requiem et non inveniens
dicit revertar in domum meam unde exivi, et
cum venerit invenit eam scopis mundatam
et ornatam et tunc vadit et assumit alios
septem spiritus secum nequiores se et ingressi habi-
tant ibi et fiunt novissima hominis illius pe-
iora prioribus Factum est autem cum hec diceret,
extollens vocem quedam mulier de turba dixit illi
beatus venter qui te portavit et ubera que suxisti
et ille dixit quinimo beati qui audiunt verbum dei
et custodiunt illud

Erat Cum eiecisset Jesus demonium ubi supra
Notare debemus similitudinem istam naturalem precedentem secun-
dum ... et similiter in hac ... et
ignis, lupus et avis, latro et diabolus qui ibi
est ..., ideo homo cogitans se esse lupum vel dia-
bolum debet sibi semper undique defendere ... tunc
fugit ne occidat omne quod est ... vel sic si sen-
serit ignem concupiscentie debet extinguere aqua
lacrimarum et elemosinarum lacrimarum ...
quia sicut aqua extinguit ignem similiter ipsa terra
elemosina extinguit peccatum ec. 3o si coagi.

L: rait

vant qd lupus et ignis prius sibi inferre
dz festinare ad eum ut ab eo separetur et ideo
potes intus domus infirmum et ob sessum cessi
habat ad eum. Isto introductionem sequitur
Ame maligni spiritus ita libent possidant ho-
9 mines regeneratos diminitus, Ad hec videt
qz illis magis naturalis malicia eorum gau-
dent de homine fallacia et de errore eorum
passuntur valet fallaria et hec omnia faciunt qz
dominata eorum superbia. Isto omnia probat gloriosus
doctor augustinus, super librum corvi, dicens, Insita e
doctor ... et principes nocendi ma-
livolencia credo et gaudeant de malo hominum et de
hiis spiritibus ut gaudeant ... fallaxint gaudet et pasci-
fallacia nostra, Qui nos fallaxint gaudent et pasci-
tur ... quibus in errore dominantur, sed eos
et non querunt quibus in errore dominantur, eorum panit, Sicut sole-
quibus in eternum dominentur, eorum ... mocares, non qz ...
maligno ... nominare ... mocares, non qz ... duo bellu-
erat solus ... pariat, et qz ... duo ... arde-
rent. et qz simul ... moriat vnus ... ardeo
rent, et qz simul moriatur ... malivolencia pasciturdice
ut minimus moriatur non se minimus moriatur. so-
Marum ... moriatur non se minimus moritur. so-
cium habet ... alterius, Vbi ... gaudium e mi-
serias socios habere penarum, Talibus e diabolus qui

Judice iudicem volt alios ex quibus puniat et qz non pt
falle iudicem deum ideo non accusat innocentes sed
vera animi habere volens que obiciat peccatorem
fraudem quibus dampnatos faciat ad penam traditur
ideo virgis exeunt querens quem devoret possiden-
do ut possideat decipiendo a quo nemo liberatur
a verbo quod erat in principio apud deum eternaliter
Joh. 1. Nisi per salvatorem ihesum qui venit in mundum sal-
vare populum suum a peccatis eorum Math. 1. Cuius potesta-
te subiciuntur tamen demonia de quo sermone
dulo considerabimus
Primo salvatoris potentia vigorosa
Secundo iudeorum malicia invidiosa
Circa primum dicitur In illo tempore Jesus cum docuit discipulos
...oratione et inuitavit discipulos ad oratio-
...b ... habet ... esse erat
... eiciendo demonium ad designandum illud quod sa-
... Marci ix et math ... hoc genus demo-
niorum in solo ieiunio et oratione eicitur ... dicit
aug. oro et deo obsequium diabolo ... sub-
... Secundo Dicitur quare legitur hec evange-
lium in quadragesima et magis in dominica tercia quia
...

hos plus accedit ad deum tanto diabolus magis facit in
infestat eum. Namque eum ferre e ut inquit leo papa
in sermone ij de resurrectione quando hec iam in hijs exercit[illegible]
homo profecerit [illegible] in addito efficiet aliquid quod cede-
possit gaudere prouiderit. Hec beato [illegible]
sit servanda custodia ne in deficientia habere
resoluto quod dominauerit dei gratia diaboli [illegible]
invidia. Ergo nobis hec evangelium ponit [illegible]
rat quod homo possidebat demonium [illegible] ut eo ad custodi-
[illegible] sumus [illegible] quo nobis demones [illegible]
tores sunt aut hodie [illegible] signa facta [illegible]
cum [illegible] hodie [illegible] [illegible] a demonio liberat
videat multos hodie possessos a demonio [illegible]
Multis eius e omnis peccator possidet a demonio omnis
hipocrita et simulator. Namque [illegible] efficit omnis
[illegible] amator. Et hec quilibet talis a demoni-
possidetur. Et de hijs aut evangelium [illegible]. Ideo [illegible]
[illegible] semel facta [illegible] hec [illegible]
sit in penitentibus [illegible] et confitentibus a quibus [illegible]
expellit demonia. Ideo dico quod [illegible]
peccator qui possidetur a demonio [illegible]
[illegible] diabolus [illegible]
[illegible] constringit et [illegible] possit [illegible]
[illegible]
[illegible] more

seu adiutorium innocencie. Sic diabolus claudit
os peccatoris ne confiteatur. Quod dicitur quare diabolus
per figuram confessionis. Respondetur pro eo quod confessio peccatorum est summum
et principale fundamentum et salutis remedium omnibus
cum peccatores semel vulneraverit peccatis et habitum inno-
cencie vestibus. Quod dicitur quibus ut a quibus. Respondetur a tunica
innocencie, a camisia puritatis, a pallio sancte ho-
nestatis, auferetur eciam mortis memoria, cum
mortificacionis calciamenta de pedibus deponuntur, et
zona castitatis a lumbis dissolvetur [illegible] iam
libidinibus [illegible] mulieres et
postea dissolvuntur, et sic plagis impositis semi-
vivum eo relicto abeunt. Ideo autem [illegible] quia
de confitendo. Cum nos peccatores vulnera [illegible] de
esse per sic et confessionis medicamentorum [illegible]
[illegible] debet dicere ego peccator [illegible] mea domine sicut
sagitte infixe sunt michi, sed antequam vulnera
generet sana me domine medicamento
penitencie. Est enim peccatum mortale ut sagitta in
cogitacione, ut cultellus in ore, ut gladius in
operacione etc. Quia ne ista dicat peccator in confessione
ideo diabolus claudit os peccatoris ne confiteatur unde
remedium in omnis confessionis de psalmo [illegible]

ego aut tamquam surdus non audiebam et sicut mutus
non aperiens os suum. Quibus quidem naturaliter mutus
est naturaliter et surdus, quia si audire posset
utique aut loqui aut audita intelligere studeret. Et
hunc ordinem natura observat. dyabolus destru-
ctor nature, quia quos facit mutos ad confessionem hos
facit et surdos ad divinum verbi audiendum. Vnde
multi dicunt nolo audire verbum dei ne reprehensus
veritate confundar in consciencia et damnabor in
iniusticia mea. Libenter volunt mori, quia refugi-
unt medicum. Immo sanitatem eius invida. [illegible] de-
sperati suspenduntur cum laqueo dyabolice despe-
racionis. Vnde clama vobis semper. Consulit hoc bono
amicis dicens. Confitere homo vulnus tuum et sa-
nabit te deus. Iaces sub manibus medici pa-
ciens, implora auxilium. Qui fovet vulnera
secreta equanimiter tolerat et [illegible] ut sa-
neris clamabunt aut si vulnus ostendere [illegible]
dico. Non quia ille videt sibi abscondam, sed quia ipsa
confessio medicina salutis est. Sic [illegible]
[illegible] magis plorans et lamentans. Lamentans
lacrimis pedes eius ideo docet Boecius [illegible]
opus medicantis expectas oportet ut vulnus

. 6

daretur s. confessionem iuxta illud ps. xxxj. dixi con-
fitebor adversum me iniusticiam meam domino. et tu re-
misisti impietatem peccati mei. Adm. oritur questio
quomodo demones possunt habitare in hominibus. Respondeo quod duobus
modis. Primo potencialiter et sic habitat in peccatoribus
quia diabolus non habet potenciam in animam nisi ex propria
voluntate eorum. De quo ambrosius in li. de libero arbitrio et habetur
in canone xv. q. j. c. Neminem iugo servitutis
astrictum diabolus possidet nisi se ei sub peccati aere
vendiderit. de quo augustinus. diabolus plus non valet nocere
quam permittitur quia potestas eius sub potestate dei est. Nam si tan-
tum posset nocere diabolus quantum vellet nullus iustorum
remaneret. Secundo habitat in homine presencialiter
et corporaliter id est habitando in corpore hominis et hoc
deus permittit propter multa. Primo propter divine potencie
ostensionem de quo math. xvij. de obsesso ab infan-
cia quem nullus potuit liberare nisi christus. Secundo propter
culpe punicionem. Luce iiij. erat homo in sinagoga
habens demonium immundum propter peccatum incontinencie.
Tercio propter accumulacionem meriti ut patet de Sara
Thob. iij. que in viris suis fuit punita propter meriti
augmentacionem quia per hoc servavit animam suam mundam
ab omni concupiscencia. Quarto propter aliorum condicionem
ut patet de illo in quo erat legio que expulsa

grege porcorum intravit. Luc. viij. cui dixit sal-
vator, Redi in domum tuam et narra quanta fe-
5 cit tibi deus. Quinto propter parentum malicias. De
[illegible] Tho. dicit quod filii secundum corpus sunt res parentum,
ideo peccata parentum puniuntur in filiis, ut patet de filio
david. ij Regum. xij. cui dixit Nathan quia
blasphemare fecisti inimicos nomen domini propter
hoc filius qui natus est tibi morte morietur. Sic
[illegible] filij ob delicta parentum a demonio
6 [illegible] Sexto propter maledictionem pa-
rentum [illegible] ut de hoc habetur. Greg. iij. de filia
[illegible] sibi et aliis ut [illegible] noluit comedere dominum
[illegible] mater [illegible] dixit ego comedere in nomine dia-
[illegible] a mater [illegible] Sic legit [illegible]
[illegible] et sic fuit obsessa. [illegible] dixit vade in nomine
maledicto [illegible] ingressa sic obsessa fuit. Hec
diaboli [illegible] Septimo propter vera levanda
Grego. in dial. [illegible] de [illegible] facere of-
de quo bonum [illegible] peccator audit
[illegible] Ergo quantum [illegible] qualibet [illegible] ipsius
obsessum tamen [illegible] humiliari et penitere
attendere debet, [illegible]
cogitando [illegible] sibi accidat quod illi [illegible]
8 [illegible] Octavo propter dei misericordiam ut qui demo-
[illegible] et pietate [illegible] que [illegible] sic

arreptus a dyabolo hic premit ut alibi post
se intestinum porcorum ut legitur in collacionibus pa:
trum de abbate moyse quod propter machari in
ductor prohibit verba que demon decipiens
miserabiliter occupauit secundum porcorum ma:
chary liberatus est Nono ad gloriam dei magni:
ficationem et sanctorum ut sancti innocentes et deus glorifi:
cetur in liberacionem nono et dei potencia ostendatur
ut factum est hodie. Queritur. quare in textu duo
legitur in ewangelio de demonio. Respondetur pro quod dya:
bolus aliquos temptat et non vincit et isti si:
gnificantur per temptaciones cum in ewangelio prima huius,
Secundo aliquos temptat et superat et male vexat,
et isti significantur possessio mulieris chananee
in ewangelio dominice secunde. 3o aliquos temptat et
superat, sed post modum per contricionem expellitur et hi si:
gnificantur per presens ewangelium ut dictum est quod possi:
det peccatorem in mortali ut dicit aug. peccator tot
demonia habemus quot vicia ut habetur marci
xvi et lu. viii. de maria magdalena a
qua vii demonia habuit

J. VI. R. C.

Dominica letare quarta in quadragesima

Est hic puer unus qui habet quinque panes hordeaceos
et duos pisces. Johannis vi. Precedentibus tribus dominicis
istius quadragesime audivistis fratres mei dilecti [illegible]
de dyabolo in lucta. Et in hac autem dominica narrat no-
bis ewangelium de dulci refectione, quam Christus faciavit quinque
milia hominum. Et hoc per tanto, quia qui iam vicerunt dyabo-
lum et eius temptationes superaverunt digni sunt re-
fectione speciali. Nam sicut rex videns milites
suos fideliter pugnantes, statim eis refectionem consola-
toriam [illegible] per exemplum. Sic Christus refecit et sa-
ciavit omnes sibi adherentes [illegible] in pane sicut patet
in textu Johannis vi. Cum abiit Jesus trans
mare Galilee quod est Tiberiadis et seque-
batur eum multitudo magna, quia videbant signa
que faciebat super hiis qui infirmabantur. Subiit
ergo in montem Jesus et ibi sedebat cum discipu-
lis suis. Erat autem proxima pascha dies fe-
stus iudeorum. Cum sublevasset ergo oculos Jesus
et vidisset quia multitudo maxima venit ad
eum, dixit ad Philippum: unde ememus panes
ut manducent hii? hoc autem dicebat temptans eum:
ipse enim sciebat quid esset facturus. Respondit

ei Philippus. ducentorum denariorum panes non suffi-
ciunt eis, ut unusquisque modicum accipiat. dicit
ei unus ex discipulis eius, andreas frater simonis
petri. Est puer unus hic qui habet quinque panes
ordeaceos et duos pisces. Sed haec quid sunt inter
tantos. dicit ergo Jesus, facite homines discumbere.
Erat autem fenum multum in loco. discubuerunt er-
go viri numero quasi quinque millia. Acce-
pit ergo Jesus panes et cum gratias egisset distri-
buit discumbentibus. Similiter et ex piscibus quantum vo-
lebant. Ut autem impleti sunt dixit discipulis
suis. Colligite quae superaverunt fragmenta
ne pereant. Collegerunt ergo et impleverunt
duodecim cophinos fragmentorum ex quinque pa-
nibus ordeaceis et duobus piscibus quae superfuerunt
his qui manducaverant. Illi ergo homines cum vi-
dissent quod fecisset signum dicebant quia hic est
vere propheta qui venturus est in mundum.
Est hic puer ubi supra. Liberalitas ex [illegible]
iiij Ethicorum. Est virtus inclinans hominem ad lar-
giendum magis dando, ubi et quando et cui oportet, et
convenit, magnis regibus, et ducibus et principi-
bus, et personis nobilibus. Locum non habet in mi-
noribus personis [illegible]

alia, aut c̄munt. carta coll. ij°. S. [illegible] || Quid
tenetur imperator ut in aliquo det ei plenam dedit
deus terre, ut multorum dominus esset ut facile dare, ut
maxime sanctis ecclesiis quibus optima mansio
est rerum donatorum [illegible], Non nil aliud [illegible]
recommendare imperiali maiestati quam humanitas
et liberalitas quia sola dei seruat imitacio. [illegible]
da dona. xc. [illegible] Hoc idem ondit natura. Nam
sol qui est rex planetarum et omnium stellarum liberalior
est affundendo suam virtutem, et influendo cunctis, et ideo per
omnes [illegible] et [illegible] fecit [illegible]
[illegible] solis [illegible] et [illegible] ad eius [illegible]
[illegible] arboribus et floribus. || Sic eciam de
magnis imperatoribus legitur quod sua liberalitate
maximam partem orbis ad eorum sequelam subiuga-
uerunt, sicut patet de alexandro [illegible] qui liberalitate
qui totum orbem subiecit. Hec predicto dixi. Sic ergo
hic rex regum dei filius veniens in mundum, volens
omnem populum ad se trahere. et singulos saluare, liber-
alitatem suam multiformiter ostendit, non tantum in temporali-
bus sed etiam spiritualibus que multum preciosiora et di-
gniora sunt. [illegible] cum [illegible] et [illegible] corp-
oralia spiritualia [illegible] spolia, [illegible] q. iij. [illegible]

actu. da mihi: et obedi. Solicita. Xpc enim divicias
donat amplissimas gratias. egris sanitatem, mortu-
is vitam, peccatoribus veniam, indigentibus victum, erra-
ntibus doctrinam et omnibus preparate medicinam. Nec
tamen xpus adver[illegible] se cottidie sua dona nos cessat
sic vere nobis largissime ampliando. Unde Augus-
[illegible] de ipsa dic. i. c. iij. alij [illegible] non reddu-
ntur beneficia nisi conviventibus liberalitatis sua-
amplificat. quia dicit. largam dei pietatem habuit
non diiudicabit. quantitatem autem, nichil, te largi-
ore dabit. Non est igitur mirum, quia sic eum modo
omnes peccatores et libatores [illegible] sequebantur [illegible]
[illegible] cotidie [illegible] sequebantur eum
[illegible] magna et grata, quia videbant signa que
faciebat. Nos [illegible] invidia. Timor. amat. [illegible]
doctrina. mirabilia erga languidos [illegible] sequi
consolari. Notandum [illegible] quia [illegible] ecclesia per
totum [illegible] filios et [illegible] fratres ad castiga-
cionem [illegible] ad [illegible] quam [illegible]
[illegible] diabolorum [illegible] solicitavit. Hodie
[illegible] modo [illegible] desiderat,
totum divinum officium [illegible] potuit et
quam [illegible] posuit. Primo. [illegible]

ut hora iam misse cantat ecclesia kyrieleys post in prefacione una
es [illegible] sit hec hora [illegible] gaudium hominis penitenciarii

Sed tunc nota dicatur cum populus debet letare et in ipso
iam misse et in toto officio matutinali canit ecclesia
gaudiis. Primo in matutinis fit mencio de libe-
racione populi Israel fidelis de iugo pharaonis, ideo legitur
hodie Exodi iii. Ego habeo videns vidi afflictionem
populi mei et descendi liberare eos de manu Pha-
raonis etc. Hec fecit deus per manum Moysi et Aaro-
nis. Sic et nunc liberavit penitentes de Egypto id est de te-
nebris vicii per ieiunium, oracionem et elemosinam. Nam Moy-
ses interpretatur sumptus ex aqua et significat ieiunium
quod extrahit homines ab aqua carnalitatis et aliorum volup-
tatum. Et Aaron ~~[illegible]~~ sacerdos fuit per quem
intelligitur devota oracio. Ideo et nos devota oracione vo-
cabas ad deum dicentes etc. Item liberavit eos per columnam
ignis que precessit eos in nocte. Sic nos per elemosinam que illu-
minat deum animam. Ysa. lviii. Si effuderis esu-
rienti animam tuam et animam afflictam repleveris, ori-
etur in tenebris lux tua et tenebre tue sicut meridies et splendo-
ribus replebit animam tuam etc. per lumina glorie. Dabit
tenebris per quam liberat deus de Egypto peccati. Scribitur Thob.
xii. bona est oracio cum ieiunio et elemosina magis quam
thesauros auri recondere, quia elemosina a morte li-
berat et ipsa est que purgat peccata, et facit invenire

vitam eternam

et sedo hec gaudium cum figuram quia hec quod hodie lex
de liberacione populi israel de babilonica que fit
facit anno lxx de undecim sed in tempore implata. Eius
hec hodie septima et decima a septuagesima fit
ad [illegible] filius in babilonia id est de confusione peccatorum
captivi. hodie debemus omnes querere pacem et
pietate cum federata fide et caritate liberari fin
de statu peccati et dominatore si fidelite laborabimus per
hoc tempus illud [illegible] et perseverabimus usque ad finem
Recolitur gaudium in virtutibus plebis ecclesie que per quo
a fine matres ecclesie pro magna parte recessissent
ad heresiarchas et alia peccata et modo per penitenciam reducti et
debet gaudere et iterum ad fidem matres ecclesie
que hodie cantat in introitu misse, letare ieru-
salem et quasi omnium fidelium desideratorum venite ad sua
ecclesias, et gaudete facite vos in fide et spe et
caritate. Gaudete cum leticia, qui in tristicia fuis-
tis et exultetis et saciemini, ab uberibus consolacionis
vestre. Consolacio vero eius est verba consolacionis
eius que [illegible] fluxit de corde ipsius [illegible]
Adhuc ecclesia in persona omnium orat, d. Concede
quesumus omnipotens deus, ut qui ex merito nostre actionis
affligimur, tue gracie consolacione respiremus

Tercium e(st) ex(tra) opera(cio)nibus quam nunc optamus in
filiis dei. Infideles aut(em) reprobant(ur). Hec p(atet) in ab(ra)ha(m)
in duobus filiis et duabus uxoribus, ancilla (et) Sinago-
ga cum filio Ismaele i(d est) infidelibus, filius reprobatus
qui expulsus est ab eterna hereditate. Sara v(er)o uxor
libera est ecclesia cum ysaac filio promissionis. est
coheres filio eterne felicitatis. Unde dicit ap(osto)l(u)s Ga-
lathas iiij. Non enim erit heres filius ancille cum filio
libere. Christianus e(st) spes eterne felicitatis hereditatis
et iocunditatis quam habebis de visione regis celestis
[...] e(st) solempne convivium quod nobis in lucas [...]
mit(ur), ad designandum plenam famulatum et [...]
gaudii et leticie sacre [...] et abundanciam. Et
merito letari debet omnis vere penitens [...]
quod [...] penitenciam [...] honore (et) restitutus
[...] mortalibus [...] deo et [...]
honore (et) destitutus. In huius figuram [...]
[...] inobediencie [...] (et) regno. i Reg. [...]
Sed [...] penitens [...] honori restituit(ur).
Ezech. xviij. Si impius [...] egerit [...]
[...] quod operatus e(st) non recordabor [...]
[...] quoque maior gr(aci)a dat(ur) [...] habuit

ut pulcre exemplificat Marcius papa et ha-
bet in canone l. di. Ecce per ordinacionem. Aaron pro
conflatum vituli [illegible] sacerdote est consecratus,
David per homicidium et adulterium [illegible] prophecie
recepit, et Imperio gradu [illegible] Reg. [illegible]
Et ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
exempla patrum negat [illegible], et tamen postea fa-
ctus est princeps apostolorum, Paulus Stephanum lapida-
vit, et tamen a deo in apostolum electus est. Et hanc
igitur [illegible] [illegible] penitentes ad gaudium [illegible]
dicens [illegible]. [illegible] Luce xv. Dico vobis
[illegible] gaudium dabat, quam [illegible] vite ad [illegible] et
consorcium celestis patrie fuit [illegible], angelis dei
[illegible] facere [illegible] [illegible] [illegible]
dilluit [illegible] felicitatis [illegible] [illegible]
[illegible] dixit Mat. iiij. penitenciam agite appropin-
quabit enim regnum celorum [illegible] pater mani-
feste [illegible] [illegible] penitenti [illegible]
[illegible] dictum est hodie mecum eris in paradiso, ad
designandum quod [illegible] [illegible] penitencia
[illegible] fuit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] apostolo. Illa

q[ui]a refecit [illegible] spiritualiter [illegible] [illegible]. Bal[illegible] iiij. [illegible] hodi:
erna. Tercio gaudet d[omi]n[u]s quod digne sacra
eucharistia habet reficere, vocando totos d[omi]n[u]s ad
mensam vocat tam instanter [illegible] in novo testame:
nto de p[ro]ph[et]a [illegible]. venite et comedite pane[m]
meum, et bibite vinum quod miscui vobis. Et Christus
Mat. xi. venite ad me omnes qui laboratis
et onerati estis et ego reficiam vos. In hu[ius]mo[d]i
[illegible] [illegible] ecclesia statuit [illegible] quadra:
gesimale [illegible] festum pasce ut per illud homines pe:
nitencia disposita ad digna sacramenti sumpcione se ha
bilitarent. ut patet per [illegible] in scripto. super
iiij. sent. dist. ix. q. iij. art. iij. [illegible], ad tercium
et quartum articulum. Et hoc designat hodiernum evangelium
in quo legitur quod d[omi]n[u]s ex quinque panibus pavit quinque
millia hominum. In hoc significatur quod panem
vivum celestem, scilicet suo corpore quod pro nobis
[illegible] [illegible] principalia [illegible] [illegible]
et sanguinem [illegible] vera [illegible] vult gra
ciose reficere. Propter hoc ergo hodie
[illegible] [illegible] gaudere. Et in hac [illegible]
[illegible] significacione [illegible] hodiernum introitum
[illegible] [illegible] [illegible] eadem significancia

vyeselisza ... radujsza

vig. Letare ... gaudete, et exultate. Letare scilicet in
corde propter spem. Gaudete vos penitentes scilicet in
corpore per exteriora signa leticie ostensione
propter sedem. Exultate scilicet tam in corde quam in corpore. Hec
et romana ecclesia que exultat propter spem. Ipsam ecclesiam
figurat et dicit. [illegible] in romana. papa hodie
celebrans missam pergens ad ecclesiam sancte crucis que
dicitur Jerusalem, et rediens ab ea auream rosam in
manu defert sub aspectu populi quam alicui
sibi valde caro dat. Hec rosa significat christum qui
de seipso dicit Cant. ii. Ego flos campi et lilium con-
vallium. Item in hac rosa quam fert papa defert
tria reperiuntur scilicet substancia [illegible]. [illegible]. et balsam-
um reperitur [illegible], corpus [illegible] que significat [illegible]
[illegible] anima. odor [illegible] plena que significatur
per [illegible], deitas preciosissima que significatur per balsam-
um. Sicut ergo papa hac hodie gaudiose fert et dat
sibi caro. sic christus vult seipsum gaudiose vere
penitentibus dare, et cetera. Secundo iste
dominica vocatur in vulgo. dominica separacionis a [illegible]
[illegible], et bene vocatur, quia hodie [illegible]
dei fit separat et [illegible] a peccatoribus per [illegible] confes-
sionem, et penitenciam, et per maceraciones super corpus

rosa
quia rosa
[illegible]
[illegible] vig.
[illegible]
[illegible]
primo
et balsamum
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
et deitas

7

dei nomine sancto deo hodie certum conuiuit Kyrie; 194
confessione. sicut ipso die posse. quod etiam in toto
officio petur audistis sunt de quo dictum est, etiam hodie
officium leticie per introitum. imaginamini ergo
dicitur. que ad conspectum quod domino nostro potest
Laborare . . . dare . . . domino de . . .
celebro solicitare ubi videbitur eius diminutatem
. . . ad . . . Tertio vocatur de pane;
. . . eo quod legitur . . . de quinque panibus, quibus
refecit dominus quinque milia hominum . . .
. . . mirabiliter paruit. In hac figura . . .
paratus . . . reficere, in . . . Apoc. III.
Ecce ego sto ad ostium et pulso. si quis audierit
vocem meam et aperuerit mihi januam, intrabo ad
illum et cenabo cum illo et ipse mecum, Unde
sicut legimus dominum populum saciasse. semel
septem panibus quando dicitur fuisse reficere et sic
refectionem . . . que quilibet . . . . . .
corporis et . . . anime reficiat. de hac refectione
habetur Mat. XV. et Marc. VIII. Credo faciat populum
. . . ordeaceis panibus. sicut sunt . . . . . .

perfecti, et fiunt refectione quam penitentes per re-
fectionem spiritualem arborem de sex panibus sancti
sermonem in animo legere, quia qui sermonem habet astare animo ap-
procedit magis probabiliter dei, presens vero animo pro-
riens in animo legitur, et videlicet in infima ducenti. Quia
quia sepe in peccato labimur, et per penitentiam resurgimus,
et quotienscumque vere resurgimus de sua refe-
ctione exit secundum verum ulterius ... per quos panis
intelligitur quo quibus dominus vera penitentes reficit in
anima. Primus panis est verbum dei. Hic autem est valde ne-
cessarius, Math. iiij. et deute. viij. Quoniam non in solo pane
vivit homo sed in omni verbo quod procedit de ore dei. Hic
dominus per universum mundum portare precepit et creaturis om-
nibus impertiri. Marc. ult. Euntes in mundum universum
predicate evangelium omni creature. Defectus primus panis
procedit cum magna plaga dei, verbum comminatur pecca-
toribus dominus, Amos. viij. Ecce dies veniunt dicit dominus, et
mittam famem in terram, non famem panis neque
sitim aque, sed audiendi verbum dei. Secundus panis
est sancte meditacionis, et hic sequitur post predicta, medi-
tari eum quod audistis verbum dei audire. Et homo nollet illud
meditari. Luc. xi. beati qui audiunt verbum dei et custo-
diunt illud

per factorum meditacionem et operis execucionem. Hec pa-
ciencia est valde preciosa, quia per ipsam veritatem invenitur,
prover. viij. veritatem meditabitur guttur meum,
ista enim panis integram non recipit, sed sub ...
potenciam [redacted] frangitur, Prima pars
intellectum illuminat ad sui cognicionem, et secunda
quam, ut tertia quam meditabimur ... ...
in preterito ... ... quia ... ... , et ... hoc
meditando de preteritis dolemus, et a malis futuris
caveamus quia et hec est inicium salutis ... , teste
Seneca. ... epistola xxj. ad Lucillum, ... argumentum
... anime ... ad hec
ignorabat videre, ... agritudinem
... egros esse sanitatem, Et hoc
est quod dicit Bern. Inicium salutis cognicio peccati, nam qui
peccare se nescit corrigi non vult neque potest, Secunda pars
voluntatem ad filialem timorem excitat, quia cum me-
ditamur presentes ... et ... de
statu vite incertos et ... esse ...
illud I Cor. x. Qui se existimat stare videat
ne cadat. Per hoc ad filialem timorem excitamur,
Tercia pars memoriam stimulat ad persistendum in bono,

cum enim meditamur quos omnes nos presentari oportet
ante tribunal Christi ut ait apostolus Ro. xiiii. nunc enim corpus
stimulamur atque incitamur ad penitenciam et bono.
Hanc presentacionem [illegible] sic salus erit magna
3 iiii. Tercius panis est devocionis. Nam postquam
per [illegible] meditacionem se pregnaverit, fit digna
ad hunc panem mandat. In huius signum dedit Jesus dis-
cipulorum pedes lavit, Deinde sui ipsius corporis sacramentum po-
rrexit. Joh. xiii. Hunc eciam dominus invitat nos. Prover.
ix. Venite comedite panem meum et bibite vi-
num quod miscui vobis. Hic panis [illegible] sub speciebus per-
[illegible] predictis sub quibus [illegible] dominico cor-
poris et [illegible] dividitur, ita quod homo per intellectum
a delictis et peccatis venialibus purgatur. Non fiet [illegible]
[illegible] [illegible] sit digna sumpcio sacramenti
eucharistie peccata venialia abstergit de [illegible] dic-
to [illegible] [illegible] Secunda per voluntatem in bono con-
mat [illegible] panis cor hominis confirmat [illegible] per memo-
riam ad gesta passionis dominice in memoriam habilitat
Luce xxii. Hoc facite in meam commemoracionem
4 Quartus panis est interne consolacionis, et hunc sequitur
predictum panem. ubi enim fit digna sumpcio ibi sequitur
interna consolacio, ut figuratur. Exo. xvi. ubi legitur

de manna. Ecce ego pluam vobis panes de celo. Igi-
tur sicut ego quasi famelicus in valle, et [illegible] panem
de celo [illegible] sine labore omne delectamentum
in se habentem et omnis saporis suavitatem. Hic panis
est valde iocundus. Ps. xciij. Consolaciones tue leti-
ficaverunt animam meam. Hic panis fuit in tres partes
incisa tres potencias huius frangit, prima pars intel-
lectui [illegible] confortat, utilitate tri-
bulacionis [illegible] ut frangeretur. Ruth ij. ubi Booz
ad Ruth dixit. Veni huc et comede panem et intinge
buccellam tuam in aceto. Que ita fecit et saturata
est pariter et confortata. [illegible] voluntate in tribu-
lacionibus pacienter sustinendo stabiliter et confirmat.
[illegible] venimus. [illegible] memoriam
[illegible] in gaudium [illegible]. Ante
panis est [illegible] regni celorum. Hunc promisit. Luc. xxij.
Ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater meus regnum
ut edatis et bibatis super mensam meam in regno meo.
Et qui hunc panem [illegible] beatus est. Luc. xiiij. beatus qui man-
ducabit panem in regno dei. Iste panis iterum frangitur
in tres partes iuxta tres potencias anime [illegible] beatifi-
cat intellectum [illegible] et fruicione divinitatis.
Joh. xvij. Hec est vita eterna ut cognoscant te

solum verum deum et quem misisti Jesum Christum. Beata pro vi-
ribus fecerunt voluntatem per functionem humanitatis cele-
brarunt. Magnum gaudium quippe erit eum ad dex-
teram patris fratrem nostrum videre sedentem in hu-
manitate. Nam si quis frater dicitur filius summi regis
creatur multo plus ibi ex caritate perfecta re-
cipiemur. Ita pro letificat memoria cum nobilium
societate cum Maria et sanctis omnibus, et quidquid ali-
quis in se non habet hoc in altero videat et gaudeat
de hoc ac si haberet in seipso quia ipsum beatum. Ista cari-
tas caritate non minuit sed augent. Rogemus
igitur eum diu hic [illegible] perfecte bene ut digne
vivamus [illegible] quamvis hominibus, hic in parte et in futuro
ipso solo [illegible] cum aliis omnibus sanctis et angelis summo
fruamur regnare cum eo sine fine. Amen.

Dominica quinta quadragessima Iudica

A men amen dico vobis, si quis sermonem meum serva:
:verit, mortem non videbit in eternum. Verba sunt salva:
:toris nostri Jo. viij. In quibus ipse deus nobis mirabilem [illegible]
[illegible] amorem confirmat triplice, primo cum dicit amen
amen dico vobis. [illegible] fideliter, et duplicatur ad maiorem
certitudinem. Hec [illegible]. Nam in hoc magna caritas ostenditur
quod deus ipse tante maiestatis infinite qui nulli tenetur
et tamen [illegible] dignatur iuramento se nobis obliga:
:re. O quanta caritas tanti regis tam miseris peccatoribus
quibus in nullo eget iurando se promittere. Secundo caritatem
ostendit, cum subdit, si quis sermonem meum servaverit
mortem non videbit, quia promittit vitam que est summe
amabilis. Nam sicut [illegible] .ij. de anima, omnia esse et vivere
appetunt. O quam peccatores qui [illegible] mortem [illegible] sermo:
:nes dei, et vivunt. Tertio caritatem confirmat, cum
addit, in eternum, quia eterna vita est summe amabilis semper
omnia adequata creati [illegible], O quam dulcissimum, O cari:
:tate plenum verbum [illegible] predictum. O peccatores [illegible]
:tate dei, amen amen dico vobis. Adverte secundo [illegible] quidam
modo est [illegible] hic modo [illegible], quod ille
[illegible] qui clamat [illegible], [illegible] se audit [illegible]

debellator, proponens omnem timorem, volens cum suo
inimico viriliter pugnare et sibi resistere, et solemni-
-ter stetit cum omni spe vincendi, et stetit bapti-
-zatus gladio et armis cum clipeo et lancea,
spiritualibus [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Christi et patre et deus omnium creaturarum trinitate
dimittit cum [illegible] [illegible] et spiritu sancto [illegible] facit.
reclamare [illegible] [illegible], cum suo inimico dyabo-
-lo antiquo serpente [illegible] cum suis sociis
per suum fidelem nuntium gabrielem archangelum quando
annunciavit suam nativitatem virgini marie, ante
cum natus fuerit, per quos ostendit se [illegible] homi-
-nibus, et propterea [illegible] [illegible] bellum, quos cum in
mundo [illegible] ipsum et eius homines et [illegible],
[illegible] et [illegible] [illegible] audisti [illegible] qui faciat
quinque millia hominum ex quinque panibus ordeaceis et
duobus piscibus. Illi homines videntes tale signum
voluerunt eum eligere in regem, sed ipse hoc non
[illegible] fugit in desertum, et cum dyabolus ipsum temp-
-tavit in deserto diversis [illegible], sibi non consensit, [illegible]
[illegible] cum [illegible] vicerit cum eo bellum concedit [illegible]
[illegible] gloriam sancte crucis, et in eo [illegible] [illegible]

in ipso [illegible] dendo facit, cum dominus Jhesus currens ut
faciunt tales milites, qui dum pugnant [illegible]
sepe sua clamidia in vexillum, ut ipse fatigatus
sub umbra fugiens sub vexillum et sub eo quiescat. Sic
tu eos quod cum facias, si ita fatigati fueritis
ieiunando et alias virtutes faciendo, et pugnando
contra vicia sive demones et alios. Currens dominus ostendit
nobis vexillum, id est, reducit nobis in memoriam suam pas:
:sionem in corde nostro, et pugnando habemus ubi refugium
habeamus, ut si tibi grave videtur ieiunare et alias
virtutes, recogita quod cum quadraginta diebus et xl
noctibus ieiunavit et non comedendo, cum dominus recor:
:dare arma, quibus nos dominus defendit, que fuerunt
in passione eius, ut acetum cum felle, lanceam
crucem, spineam coronam, et duros clavos, quibus fuerunt
manus et pedes perforati. Et ista semper debemus
in cordibus nostris servare. [illegible] frater Andreas [illegible]
Jo. viij. In illo tempore, id est anno domini [illegible] x. kal.
octobris, feria iiij, [illegible] v. Dicebat Jesus tur:
:bis iudeorum et principibus sacerdotum [illegible] Quis ex
vobis arguet me de peccato? Si veritatem dico
vobis, quare non creditis mihi? Qui ex deo est verba dei

audit propterea vos non auditis quia ex deo non
estis. Responderunt ergo iudei et dixerunt ei. Nonne
bene dicimus nos quia samaritanus es tu et demo-
nium habes. Respondit iesus ego demonium non
habeo. sed honorifico patrem meum. et vos in-
honorastis me. ego autem non quero gloriam meam est
qui querat et iudicet. amen amen dico vobis si quis
sermonem meum servabit mortem non videbit
in eternum. dixerunt ergo iudei Nunc cognovimus
quia demonium habes. habraam mortuus est et prophe-
te et tu dicis si quis sermonem meum servaverit
mortem non gustabit in eternum. numquid tu
maior es patre nostro abraam qui mortuus est
et prophete mortui sunt. quem teipsum facis.
Respondit iesus si ego glorifico meipsum gloria mea
nichil est. est pater meus qui glorificat me quem
vos dicitis quia deus vester est. et non cognovistis eum
ego autem novi eum. et si dixero quia non scio
eum ero similis vobis mendax. sed scio eum et
sermonem eius servo. abraam pater vester exultavit
ut videret diem meum vidit et gavisus
est. dixerunt ergo ad eum iudei quinquaginta

Annos non dum habes et Abraham vidisti. dixit eis
Jesus. amen amen dico vobis antequam Abraham fieret ego
sum. Tulerunt ergo lapides ut iacerent in eum. Jesus autem
abscondit se et exivit de templo. Ex quo
sermone ubi supra ponitur duo notantur
primo iudeorum malignitas contra Christum
Secundo Christi contra iudeos benignitas
Malignitas iudeorum patet in hoc quod illum lapidare
volebant qui eis tanta beneficia fecerat. Infirmos eorum
curabat, cecos illuminaverat, claudos ambulare
fecerat, leprosos mundaverat, pane suo eos
saciaverat, viam salutis predicaverat, tamen vole-
bant eum lapidare, sicut dicitur Joh. x. Multa
bona opera ostendi vobis propter quod vos vultis me occidere
et lapidare. Per istos iudeos significantur mali
christiani quibus Christus beneficia plurima contulit,
animam et corpus dedit, bona temporalia, Sa-
cramenta contulit, suo sanguine redemit, propter eos
mortem sustinuit, et tamen lapidant eum suis peccatis.
Quot enim peccata faciunt tot lapides contra eum mittunt.
Unde Zach. xii. Lapidant eum lapidibus id est reno-
vant passionem eius peccatis suis. Unde dicit Aug.
Peior iterat peccata per quibus Christum crucifigunt.

[illegible] remanat aliq[illegible] et mittitur [illegible]
ad lapidem [illegible] celico [illegible] cum orat. d.
[illegible] o. das [illegible]
[illegible] longitate [illegible] in corpore. et [illegible]
sacerdos custodiat in [illegible]
Celico [illegible] duas hebdomadas [illegible]
[illegible] veritate [illegible]
[illegible]
[illegible] filio suo
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] tertio [illegible]
duas et domandos significant duo testamenta
[illegible] vetus et novum [illegible] de passione eius,
[illegible] predixit [illegible] ostendit eius pas-
[illegible] que celico incipit [illegible]
sionem [illegible] in sabbato, [illegible] in scolastic[illegible]
[illegible] post resurrectionem lazari [illegible]
[illegible]
et [illegible] per [illegible]
[illegible] resurrectionem lazari videbat et

abierunt ad pharisaeos et dixerunt eis quae fecit
Jesus, ideo dixit evangelista dixerunt quod fecerunt
[illegible] fecit [illegible] dimittit [illegible]
[illegible] illo [illegible] dic[illegible]
[illegible] de sabbato et dic[illegible]
ad vigilare [illegible] et in [illegible]
illa [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] hodie [illegible]
[illegible]
Advenit [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] sic et fecit [illegible]
[illegible] die [illegible]
et [illegible] illo [illegible]
[illegible] Nos [illegible]
[illegible] ad [illegible] alio [illegible]
[illegible] isto
[illegible] et [illegible]
[illegible] debaret [illegible]

Libello

ut irreformabilis [illegible] videbatur [illegible]
[illegible] professoribus [illegible] Mystice legitur
[illegible] quia [illegible] passione [illegible]
[illegible] Et Rom. [illegible] lapides iudei,
[illegible] lapidibus [illegible]
lapidibus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] descenderunt [illegible] lapidibus. [illegible]
lapidibus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] fidelis [illegible]
[illegible]
[illegible] lapidibus [illegible]
[illegible] lapides [illegible]
[illegible] aliquem primo vide;

Lictum [illegible]

[illegible] Nobilis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sacerdotes [illegible] fodiunt [illegible] quod factu[illegible]
[illegible] dic [illegible] fecerit sibi [illegible]
[illegible] ut suam fodiam [illegible], et [illegible]
[illegible] quam [illegible] ad Nobilem [illegible],
et ille [illegible] in aquam [illegible]
[illegible] ad [illegible] de se
in aquam [illegible]
jacit, et ille [illegible] collum fregit et
miserabiliter [illegible] ad
infernum [illegible] ut suo [illegible] putat,

et sic [illegible] damn[illegible] [illegible] vos [illegible]
Pastorib. [illegible] sententiae [illegible] ubi [illegible]
[illegible] corpus quidem [illegible] legimus [illegible]
[illegible] et [illegible] dominatus, et [illegible]
[illegible] sepelliuit. [illegible] rogandum [illegible]
[illegible]
[illegible] diligentiis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Dnica Sexta Ramispalmarum

[illegible]

... a hodie peragit pas...

... et ignominia ... gratia ...

... passionis ... hoc ...

... passio ignominia ... honore ...

... [illegible] ...

Libr

[illegible]

[illegible] ... y se demandado ... [illegible]

L. [illegible]

ramos olivarum et arborum flores contra Jesum, id est Chri-
sto bone voluntates et sancte affectiones. Et sternebant cor-
das quemadmodum odoriferi flores. Rosas quoque flores non
sternit eius qui [illegible] devota opera et orationes et
recogitaciones passionis eius ac [illegible] denique
turba sequentes et sequentes clamabant eius benedictus
qui venit in nomine domini. Sic faciunt spiritualiter et sacramentaliter
boni christiani, eum venerantes cum se in eucharistia
digne suscipiant [illegible] futuro paschate
[illegible] ad hec [illegible] precedentia [illegible] cum processio-
ne [illegible] illud [illegible] Vere felix [illegible]
[illegible] glorificaverunt [illegible]
in Evangelio hodierno [illegible] parte.

Pro sermone [illegible] Moneo [illegible] questiones.
Potest autem a [illegible] honorifice suscipi
[illegible] sicut [illegible] erant [illegible]
[illegible] honorifice suscipi voluit.
Secundo quid facies facerent.
Tertio an ab eis cognitus fuit [illegible] ibidem adgressi
[illegible]
Ad primam racionem istam doctores ponunt ut [illegible]
[illegible] non quidem [illegible] potencia
[illegible] quia ipse erat deus.

Scriptum erat. Zacharie .ix. Ecce rex tuus ve-
nit tibi mansuetus sedens super asinam. Ecce hic
ostendit se per tria signa. Primo [illegible] in principio [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] contradicere [illegible] eidem
Et quibus supra dixisset [illegible] suo regi se esse [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] inde [illegible] mirabilia pe-
regit asinam [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] qui [illegible] optemperarunt [illegible] et si [illegible]
non erat presens. Secundo quia [illegible] [illegible]
scriptum est de rege isto. Ecce rex tuus venit
tibi sedens, intelligat unusquisque [illegible] [illegible]
asinam i. [illegible] [illegible] [illegible] et per
pullum intelligat [illegible] [illegible] et [illegible] asi-
na sequitur pullum [illegible] [illegible] [illegible] dicere
Judeorum [illegible] [illegible] ista [illegible] esse erat
[illegible] [illegible] [illegible] Tertio quia turba
que precedebat et que sequebatur clamabant
obviam ei cum ramis palmarum [illegible] vesti-
menta clamantes Osanna filio David, dicat
Judei [illegible] [illegible] regi. Hic autem
asinus voluit sibi [illegible] ut non pompam se ostenderet,
sed ut prophetias adimpleret et [illegible] aliquis pro-
[illegible] faceret [illegible] morte eius [illegible] propter quam

viderat dicit sic posse et sponte mori. alias non posset
si non voluisset. Et hic quatuor consideranda sunt.
primo, quod cum solo ingressu potuit deprimere iudeos.
vel cum imperatore pro discipulos ut iumenta fac(it)
rex comparatur. Secundo declaratur ut quod quid dagimbert
fariamus quod [illegible] dicitur [illegible] sicut dicit quod habemus
David psalmo [illegible]. Cum [illegible] sit [illegible] terra
fluxer. Ecce cum fecerunt ignem quod facere nos debemus
Sed nos [illegible] per [illegible] dare [illegible]. Sed
damus ubi [illegible] est [illegible], ad pompas et ad alia, et
diabolo pro ea [illegible] dabimus. Dicit psalmo xxxiiii.
[illegible] ad [illegible] dederit [illegible]
de Cristo. Cantico [illegible]
3o. duplicitur implevit prophetiam [illegible] opera
[illegible]. Opera quod quod scriptum est per Zachariam
quod venit sedens super asinam, unde dicit cum dixit
solvite [illegible] adducite mihi, quod quid sicut quod adhuc erat
[illegible] per asinam sicut iudeos. et sicut asina
sequitur pullum ita iudei sequentur gentes [illegible]
[illegible]. Secundo quod apostoli posuerunt vestimenta
sua sicut gentiles qui relinquebant omnia. 3o.
quod apostoli solverunt asinam sicut quod per apostolos
addiscere debet. Quarto quod pullus in dominus factus

est manifestum ita apostoli ducebatur corda omnium et re:
:plebat
Tercio considerandum est quod cum Christus nos doceret exemplo suo
sublimia non curare et necessariis contentos esse
in equis non in curribus venit sed in asina quia
prius pedester ambulat Ad decimum
Cum appropinquaret civitati flevit amare
super illam, Deinde intrans in templum expel:
:lit ementes et vendentes et cathedras vendencium columbas in
quo signo hec fecit ex funiculis dicit Christus solvite
templum hoc et in tribus diebus suscitabo illud Johannis
iiij°. Deinde quarta feria [illegible] majestatem
sedens ascendit [illegible] hic doctores et principes /
addit [illegible] omnes qui [illegible] congregati
sunt ad eum [illegible] et sanabat omnes
et clamabant senes et pueri Osanna filio David /
audientes hec pharisei dicunt ei, [illegible]
[illegible] respondit [illegible] numquam legistis illud
psalmi viij ex ore infancium et lactancium, unde dico
vobis si hii tacebunt lapides clamabunt, et ita re:
:prehensi tacebant, postea consilium fecerunt ut eum
occiderent et hoc fuit secundum consilium actum, predicans
etiam tota die a mane usque ad vesperam et hec
tangit secunda processio, Ad octavum fuit ita ad

207

betaniam cum discipulis suis. Mathei glosa. cum speciali
hi quibus eum in hospitium receperat ergo potuit
dicere illud Luce. ix. vulpes foveas habent volu-
cres nidos filius autem hominis non habet ubi caput
reclinet. In crastino feria secunda invenit in itinere
et in via videns ficulneam sine fructu maledixit ei,
postea venit ubi audit se ... et veni-
ens in templum docebat et ibi iudei querebant
occasionem per adductionem mulieris apprehense in adul-
terio, Jo. viij. Feria autem tercia abiit in ...
... iudeos pharizeos et scribas, Joh. viij.
et offendebat iudeos pharizeos et scribas, Joh. viij.
vos ex patre diabolo estis quia opera eius facitis.
vespere autem exiit cum discipulis in montem oliveti
et predixit eis signa futuri iudicij. Mat. xxiiij.
et ultimo ... Scitis quia post biduum ... pascha
quarta ... in bethania cum maria martha
fuit ad ... hospitium suum, pharisei non
... ad ... [illegible] ... abscondit ...
... [illegible] ... ubi erat ...
... ut ... ubi erat ...
Ad tercium sciendum quod ante passionem ... iudei
erant duplici differentia. Nam erant aliqui
maiores qui regebant populum, et erant doctores
legis componentes legem, aliqui autem mi-
nores quibus ... erat ... legem

fiat et apud nos est. Sciendum quod duplex fugit cog-
nicio aut esse debuit de Christo quod esset messias et quod esset
filius dei dicendum ergo quod maiores cognoverunt eum
messiam ex hiis signis que faciebat et ex pro-
pheticis oraculis, alios [illegible] pro-
[illegible] et hoc habebant verum et certum noticiam
que non fallebat. Cum esse filium non cognoverunt
certitudinaliter nisi per coniecturas. Hic ergo dicunt
messiam filium dei debere non palam nisi per [illegible]
odium aut et invidia confitebantur. In eis iste igno-
racionem utriusque cognicionis scripturarum quas habe-
bant non [illegible] in fundum [illegible] Rogerus

Aliud sermo precoptimus de eodem

Benedictus qui venit in nomine domini. Mat. xxi.
Queritur. Cur ecclesia hodie benedicit frondes pal-
marum cum tamen non legitur hodie eum benedixisse fron-
des palmarum. [illegible] willhelmus in
racionali, Dicendum quod non legitur. Quia illi ferentes ramos
triumphum eius figurabant nondum completum, scilicet per
passionem impletum, ergo non optabant ramos benedici
quia nondum fuerat figura completa. Ecclesia vero per
talia representat triumphum iam completum ut
scribit apostolus. Cor. xv. [illegible] adnecata
[illegible] causa quare hodie ecclesia benedicit ramos

per alexandrum. Primo in signum reconciliacionis. Secundo
in memoriam laudis et honoris. 3o propter consecucionem
benediccionis. Dixi primo in signum reconciliacionis fit
quia nunc reconciliati sunt peccatores deo per penitenciam iuxta
premissa prophete Ezechielis xviij. Si impius egerit
penitenciam ab omnibus peccatis suis que operatus est omnium iniqui-
-tatum suarum quas operatus est non recordabor. Et quia
totum hoc hodie credit impletum, ideo palmas
benedicit. Secundo in memoriam laudis et honoris
sicut hodie ut habetur Iohannis xij pueri hebreorum ramis
et floribus obviaverunt christo domino clamantes. O-
-sanna filio david benedictus qui venit in nomine domini, unde et phari-
-sei propter hunc honorem sibi exhibitum dicebant magistro
increpa discipulos tuos quibus ipse ait dico vobis
si ipsi tacuerint, lapides clamabunt. Precipue
tunc dominus voluit a pueris honorari, ad signifi-
-candum si aliquis voluerit deum honorare op-
-ortet ipsum esse puerum i. mundum. Ideo plebs ij.
laudare pueri dominum. Tercio propter consecucionem bene-
-diccionis. Nam quia hodie cum honoribus susceperunt
ipsi benediccionem consequuntur Proverbiorum x. benediccio
domini super caput iusti. Cum meritum gratiam novam
credo habuit in presenti hebdomada. Per hanc
ysidorus e. li. ethimo. Nunc de anotomine extra..

J. notane

Si igitur volumus vite notare opera et facta cri-
sti in ista sanctissima hebdomada singulis diebus
circa salutem nostram operavit, videamus primo exercitia
et opera que fecit singulis diebus, deinde speciali-
ter de sexto. Nam sabbato hesterno fuit
hospes amabilis cum venit in bethaniam ad mar-
tham et mariam sibi dilectas que fecerunt sibi
cenam. ubi lazarus qui fuit mortuus et resuscitatus
unus fuit de discumbentibus. Joh. xij. ubi multi iu-
dei venerunt ut lazarum viderent, ut legitur in
crastino. Secundo: Item hodie mane, rex humilis
equitans in asina, ut predixit propheta. Zach. ix.
Exulta filia syon, iubila filia ierusalem. Ecce
rex tuus venit tibi iustus et salvator ipse pau-
per et ascendens super asinam et super pullum fi-
lium asine. De hoc feria secunda ...
... feria secunda mane venit in
templum, et tunc scribe et pharisei adducunt ei
adulteram. Joh. viij. dicentes: magister hec nunc mo-
do deprehensa est in adulterio et moyses in lege
mandavit nobis huiusmodi lapidare. Tu ergo quid
dicis. Quibus respondit ihesus: Qui vestrum sine peccato
est primus in illam lapidem mittat, et inclinans se

scribebat in terra. ubi dicit glossa. Scripsit eorum illorum
omnium peccata qui accusabant mulierem. Qui cogno-
-scentes peccata sua unus post alium exibat incipi-
-entes a senioribus et remansit solus Jesus et
mulier in medio stans. Erigens autem se Jesus
dixit ei. Mulier ubi sunt qui te accusabant
nemo te condemnavit. que dixit. nullus domine.
dixit autem Jhesus. Nec ego te condemnabo. vade
et iam amplius noli peccare. Ecce misericors iudex.
Feria tercia nominatur Jhesus sapiens quia tunc de-
-structionem Jherusalem predixit et dedit iudicium. con-
-cesserunt ad eum discipuli ostenderent ei edificaciones
templi dicentes. Magister respice quales lapides
et quales structure. Marci xiii. Quibus respondit
Jhesus. Venient dies in quibus non relinquetur lapis
super lapidem qui non destruatur. Ecce Jhesus sapiens.
Feria quarta autem Jhesus vocatur thesaurus venditus
quia feria quarta Judas ibat in Jherusalem et vendidit ibi Xpm.
[illegible] et quesivit oportunitatem [illegible] quia eo die ibat
ad principes sacerdotum habens eum venalem dicens
Quid vultis mihi dare et ego eum. Ecce illa die dicitur thesaurus
venditus. Feria quinta [illegible] vocatur panis vivus
et liberalis hospes figuratus in pascha quod fecit
cum omnibus [illegible] principibus et primatibus suis habere

2 i

Sic et cenis apostolis. Nam ipse fuit hospes qui et alibi
ipse fuit cibus panis vivus. Unde Johannis vi. Ego
sum panis vivus qui de celo descendi. Unde Matheus
Item sedet in cena mensa [illegible] quodammodo [illegible]
tenet in manibus; se cibat ipse cibus. Item [illegible]
-ta [illegible] agnus occisus in cena [illegible]
[illegible] peccatoribus sicut [illegible]
omnibus ad occisionem ducetur, et [illegible] coram
tondente se obmutescet et non aperiet os suum.
Nam agnus dicitur ab agnoscendo quia inter innumera-
biles greges solo balatu matrem cognoscit. Sic
cristus in cena matrem suam agnovit eam Johanni
commendando. Joh. xix. Mulier ecce filius tuus. Sa-
bato [illegible] granum frumenti in terra mor-
-tuum et sepultum. Joh. xij. Nisi granum frumenti
cadens in terram mortuum fuerit ipsum solum manet;
si autem mortuum fuerit multum fructum affert.
[illegible] duo [illegible]
[illegible] clarificacio inexplicabilis
[illegible] honorificacio collaudabilis
De primo dicitur: in illo tempore [illegible] ultimo iti-
nere pertransiit de galilea in iudeam et ambulat
Jericho ubi invenit Zacheum. Luce xix. fecit sa-
-lute domui eius. In egressu de Jericho
illuminat duos cecos. Secunda venit in Be-
thaniam sabbato [illegible] ubi parata est ei
cena, et maria effudit unguentum super

caput eius, mane autem appropinquit. Hierosolimam.
dicit textus. Cum appropinquasset ihesus hierosolimis,
[illegible]. Cum appropinquaret tempus passionis
ihesus voluit appropinquare loco passionis, scilicet hierusalem,
hierosolima enim fuit locus passionis eius, sicut bethleem
fuit nativitatis eius. Congruum quoque fuit ut deus ierusalem
pateretur, que ierusalem sita in medio terre dicitur, unde
psalmista de eo ait: Deus operatus est salutem in medio
terre, id est in ierusalem. In medio quoque terre deus pati vo-
luit ut ostenderet, quod ipsa passio omnibus hominibus parata fuit,
unde apostolus ait: pro omnibus hominibus mortuus est christus, scilicet quo
ad sufficientiam, sed non quo ad efficaciam, quia non effi-
ciuntur participes passionis eius. Ad quam hodie appro-
pinquavit. Nam mortuo Lazaro et suscitato venit deus
bethaniam, et illum quatuor diebus iacentem et fete-
tem in sepulcro vivificavit, quem preter divina suscita-
vit de vita eterna resurrexit. Hoc audito summi
pontifices et pharisei collegerunt concilium et dicebant
quid facimus, quia hic homo multa signa facit. Cum
Caiphas ait: expedit vobis ut unus moriatur
homo pro populo et non tota gens pereat. Ab illo ergo
die de morte eius conspiraverunt. Christus autem deus
voluntarie ad mortem properavit. O mira cari-

tas

salvatorio. Nam homines naturaliter fugiunt mortem
sed filius dei eximio amore voluntarie ad mor-
tem venit. Ideo ipse dominus ait: maiorem caritatem
nemo habet, ut animam suam quis ponat pro amicis suis.
Joh. xv. Rom. v. quod apostolus vocat hanc dilectionem nimiam
d. ad Ephe. ij. Propter nimiam caritatem qua dilexit
et nos cum essemus in peccatis mortui convivificavit. Multo
magis nunc iustificati per sanguinem ipsius salvi
erimus ab ira per ipsum. magna ergo eius caritas.
Hic apparuit quod non solum pro nobis mori voluit, sed etiam
morte turpissima voluit condempnari. Sap. ij.
Morte turpissima condempnemus eum. Ad quam dominus ve-
nit quando sicut hodie iherusalem appropinquavit et sequeba-
bantur eum turba multa mulieres que a Galilea et laza-
rus quem suscitaverat a mortuis. exivit contra
de civitate quasi videre miracula et ... et
multi non propter ihesum tantum sed et viderent lazarum quem
mortuus fuerat. alij autem sequebantur eum usque illi
qui exierunt de civitate ut consolarentur mariam mag-
dalenam et martham de morte fratris. Sicque qui pre-
cedebant et qui sequebantur: osanna filio David bene-di-
ctus qui venit in nomine domini. alij cedebant ramos de
arboribus et sternebant in via. alij vero sternebant

[illegible]

vestimenta in via. Secundo quare autem admo-
-rem vadens voluit sibi regales laudes impendi:
cum prius oblatum sibi regnum fugiens declinavit,
Joha. vj. Respondetur beda super marcum quod per hoc fecit in templo
-rem Pro significacionem quod voluit signi-
-ficare quod non temporalis regni, sed celestis et eterni
regni esse rex, ut dixit angelus. Luc. j. Re-
-gni eius non erit finis. Secundo nobis in exempli-
-ficacionem dans nobis legem, ut cum sit in magno
honore et consistimus debet habere memoriam
mortis ut non inde superbiat. Unde ecc. xi.
In die bonorum non sis immemor malorum. Nam
qui modo in honore floret in morte putrescet
et cibus vermium erit. Tercio quare prophecie
implecionem quam propheta predixit Zach. ix. ...
... Hoc totum factum est ut impleretur quod dictum est
per prophetam, dicite filie syon, ecce rex tuus venit
tibi mansuetus. Quarto quare glorie eterne consecucionem
ad quam omnes venire volentes oportet necesse est
... habere tribulacio pusille vite est via glorie,
Nam cristus dixit Luc. ultimo. Nonne oportuit cristum
pati et ita intrare in gloriam, multo magis peccatores,
Act. xiiij. per multas tribulaciones oportet nos intrare
in regnum celorum. Ideirco acceptavit honorem

veniens ad passionem Christi. Quod gloriose se habuit
in tanto honore sibi exhibito, [illegible] quod flevit, Luc.
xix. videns Jerusalem civitatem [illegible] flevit super
illam Christi [illegible] flevit [illegible] [illegible]
quod omnia gaudia et [illegible] honorabilia [illegible]
[illegible] et tristiciis sunt admixta. prover. xiiij. Ri-
sus dolore miscebitur et extrema gaudij luctus
occupat. Secundo [illegible] [illegible] flevit [illegible]
[illegible] ad magnos honores et ad potentatus
[illegible] potius deberent flere [illegible] imperfectorum et
[illegible] defectorum quam gaudere de [illegible] sublimita-
te [illegible] deberet meditari de reddenda racione
Tertio flevit ex compassione sciebat enim quod hic
[illegible] cum totam gloriam suscipiebat in proximo erat
[illegible] propter quam morte ipsius innocentes
civitas erat amaritudo. et recti judei dispersi
[illegible] compaciebatur enim non solum de excidio civitatis
sed potius et plus de excidio infidelitatis et damnacionis
animarum illarum. Idcirco ecclesia hodie representat duas
processiones. unam gaudiosam quam [illegible]
[illegible] cum ramis palmarum et [illegible]
duxerunt eum [illegible] ignominiosorum [illegible]
usque ad locum calvarie cum ignominia [illegible]
[illegible] processerunt. Nos iste due processiones habue-

runt

Magna differentia, Nam hodie sapientes honores 212
sibi exhibebant. Sed ista sexta feria in vitu-
perium fecerunt. Primo hodie super asinum po-
suerunt. Sed ista sexta in cruce suspenderunt. Secundo
recipiebant obviam ei gaudendo ipsum in civitate hie-
rusalem, econtra ista die ipsum ex [illegible]
eiecerunt et latronibus associaverunt, ut et fe-
cerunt hodie indigne concepto [illegible]. Tercio honore
a hodie ramos virides ab arboribus prosternebat,
sed ista die spinis eum coronaverunt. Quarto honore
hodie prosternebat vestimenta sua in via, sed ista
[illegible] denudaverunt et sorte mittentes de vestibus.
die ipsum vestimentis suis, Quinto honore hodie [illegible]
[illegible] vestimentis [illegible]
bat ad deo salutem clamantes O sanna in excelsis, [illegible]
ista die clamaverunt, alios salvos fecit
[illegible] salvum facere non potest. Sexto honore hodie
[illegible] dicebat, dicentes [illegible] sed ista
[illegible] ipsum dicebat, dicentes. [illegible]
[illegible] negaverunt dicentes. Non regem non habemus
[illegible]. Septimo honore hodie benedice-
bat eum dicentes, benedictus qui venit in nomine domini, sed
[illegible] blasphemabat et dixerunt [illegible]
ista die [illegible] clamantes crucifige eum, crucifige eum,
[illegible] malefactorem [illegible]
c/ Et [illegible] separatum a sepulcro [illegible] qui
procedit [illegible] de [illegible] futura [illegible]

de facto ipsi ihesu pharisei invidebant. Sicque
veniens ihesus introivit in templum et facto funi-
culo eiecit vendentes et ementes de templo et
mensas eorum pecuniarijs subvertit dicens domus mea
domus orationis vocabitur sicut scriptum est vos autem fecistis
eam speluncam latronum. Et ecce pueri clamabant
ebreorum dicentes benedictus qui venit in nomine domini, accesserunt
ad eum scribe et pharisei dicentes audis quid isti lo-
quuntur, et respondit ihesus. utique nonne legistis scrip-
turam que dicit ex ore infancium et lactencium perfe-
cisti laudem [illegible] propter inimicos meos etc. Stetit ergo ihesus
in templo et clamabat dicens pater clarifica filium
tuum, et sic ecce vox venit de celo dicens clarifi-
cavi et iterum clarificabo. Tunc audientes hec pha-
risei dicebant tonitruum esse factum, alij vero
dicebant angelus ei locutus est et facta est dissensio
eorum in turba. Quidam enim dicebant bonus esse ge-
alij dicebant malus, docuit ergo turbas in illo
die in templo et ad veniente vespere et nolue-
runt eum per noctem et sic exivit et ivit
in bethaniam

Notare debemus hic quod mater sancta ecclesia
denegat accedere ad hoc venerabile sacramentum
scilicet corporis et sanguinis Jesu Christi
Primo omnibus ... et ... fidei ad ...
...
Omnibus ... sancte fidei
Omnibus dubitantibus in sacramento ecclesie ...
... et aliis
Omnibus ... publice ...
Omnibus ... et bona ...
...
Omnibus ... parochia
... parochie ...
pastore
Omnibus ... in confessione ...
Omnibus desperantibus ...
Omnibus ... voluntate ... peccata
...
Omnibus qui ... confessiones ... dimiserunt ...
sacerdotibus ... timore ...
pudore ... propter confessio
... integra
Omnibus qui ... peccata non dimittere
... auctoritatibus ... misericordia ...
...

omnibus hereticis ammicicias ariza et quousque advinci-
-onem valet dimittere preterimus fine operum volun-
tas a malo
omnibus qui tenentur debita ecclesie solvere ut oblata nisi
sit eius voluntate quorum ut est
omnibus qui invasata furta sciatis quibus restitui debent
non restituerunt
Item quibus sunt servitoribus et mercennariis precium non
eorum fine voluntate ipsorum detinent negant et eis
solvere nolunt
omnibus raptoribus clericorum et ceterorum rerum ecclesie etc
omnibus usurariis ut multa lucra factoribus cum mensura
et ponderibus fraudulenta communes ad pacem dantes sigi-
-llum cum feritico aut certo cum immediciis in tuo
misericordias vijdeechij venientes ipsi omnes non presumant
accedere
omnibus primo defecto et apposito
omnibus illegitime viventes
omnibus adulteris confessione et penitentiam nolentes
omnibus non communicantibus ne communem preceptum ecclesie
communicare volentibus
omnibus oculantibus videlicet strakassyi plotki aut lewogyi
qui facit sibi et aliis ut non glorificaret sacrificium
serviam malliciam solemniter pecto facieret

214

Omnibus hospitibus qui adulteros concubinarios vel qui illegitime
cohabitant aut non copulatos sciunt in domos suas
colligunt
Omnibus qui personas inhonestas causa lucri et amasi-
[illegible] vel propter aliquam utilitatem vel in amore partis
comedunt bibunt eos colligunt atque fovent in domi-
bus suis
Omnibus mercatoribus qui paganis arma afferunt
Omnibus servitoribus Judeorum
Omnibus suadentibus ut alibi quam in sua parochia
elligant eis sepulturas
Omnibus qui dicunt quod simplex fornicatio non est peccatum
mortale
Omnibus falsariis monetarum litterarum bullarum pape
aut sigillorum regum vel principum
Omnibus lusoribus qui ludendo intendunt et a ludendo
cessare nolunt
Omnibus furibus latronibus et spoliatoribus aliorum qui ecclesiarum bona
aperte et occulte invadentibus nisi satisfecerint
et bene absoluti fuerint prohibentes
Omnibus viduis et uxoribus legittime non cohabitan-
tibus sine legittima causa nisi peniteant et ad [illegible]-
ras viros reddeant

Omnibus percussoribus parentum, presbiterorum, ordinatorum cle-
ricorum et monachorum, nisi satisfecerint et digne
fuerint absoluti
Omnibus qui apposuerint ignes incendiarios quibuscumque acciderit ma-
nifeste aut occulte et complices qui vitam sibi in-
[illegible] suis
Omnibus sacrilegis et ecclesie nisi satisfecerint et ab-
solutionem fuerint
Omnibus [illegible] qui [illegible] [illegible]
Omnibus invasoribus terrarum, civitatum, villarum, ecclesiarum,
domorum [illegible] [illegible]
Omnibus qui [illegible] [illegible] destruunt aut faciunt qui
sacrilegi sunt
Omnibus iudeorum [illegible]
Omnibus [illegible] [illegible] mercatoribus et oppressoribus nisi
Omnibus hereticis [illegible] [illegible] faciant l cum dispensat
[illegible] ecclesia sua et cum [illegible]
Omnibus qui nesciunt pater noster, ave maria, credo
Omnibus qui revelant testamenta publica sive occulta
et nolunt solvere
Omnibus non solventibus [illegible] [illegible], denarios sancti petri
Omnibus qui decimas offertoria debita [illegible] sive plebanis
[illegible] non dederint

Octavo qui ipsa excommunicatos scienter mortuos in sacris locis:
cimiteriis sepelierunt
Nono qui contra libertatem ecclesie nova statuta ed-
iderint et instituerint, in ecclesie preiudicium
aut qui illis consilium, auxilium, adhibuerint nisi
et cancellaverint absolvantur.

Moneo omnes hospites sub eorum conscientia ut videant
de familia sua aut aliis qui sunt in eorum domo si
sunt omnes confessi: et non confessos qui nolunt confiteri
dimittant, et si nolunt dimittere, sola communione prohibeantur.
Omnes qui proximum offendunt verbo facto aut verbis aut factis;
nisi satisfecerint et proximum sibi reconciliaverint
a communione prohibeantur.
Circa audiendum articulos quibus si se aliquis senserit non
conformasse accedat ad hoc venerabile sacramentum
de vobis contingat sicut contingit Iude qui indigne
suscepit statim sathanas accepit eum malum
contra statum [illegible] in eo fuit [illegible] possessionem [illegible]
infirmit actualiter. Sed se preparate studiose bene
vite, ieiuniis, fletu, orationibus cordis et cum magna
devotione et reverentia cum humilitate et tota fiducia
emendationem vite sue et abstinendi peccatis, et si sic se
preparabitis ad hoc vere suscipere corpus et sanguinem domini
vitam eternam obtinebitis. Prestante ad quam nos

Sermo feria quinta de sacratissima communione

probet autem seipsum homo et sic de pane illo edat et de calice bibat. j. Cor. xj. c. et ideo karissimi hodie festo nostre [illegible] fuit [illegible] de corpore domini [illegible] digna sumpcione corporis [illegible] amici nos [illegible] dignam [illegible] et [illegible] digne [illegible] ad digne [illegible] corporis domini quod [illegible] divinum sacramentum magnum [illegible] ad alia sacramenta quibus [illegible] divinum sacramentum [illegible] dat vigorem [illegible] sol [illegible] sideribus splendorem. [illegible] sacramento corporis [illegible] alia sacramenta [illegible] et ideo [illegible] domini [illegible] qui [illegible] [illegible] et [illegible] omnium deorum [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] cordibus et [illegible] [illegible] celestis solummodo illi digne [illegible] ad [illegible] et [illegible] qui [illegible] munda corda a peccatis accedunt et [illegible] qui [illegible] per [illegible] confessionem [illegible] et satisfacionem qui [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] aquam ad [illegible] [illegible] ad mensam [illegible] [illegible] domini [illegible] sacra confessione de peccatis suis [illegible]

et satisfactionem [illegible] omnibus duorum fratrum
possit et inde pane quottidiano aliqui [illegible]
regis [illegible] i. [illegible] peccatorem pro [illegible] inducere. Ergo in mensa celesti
digna ut fecit [illegible] mendicanti ubi [illegible] pane angelorum
[illegible] omnibus duorum fratrum invitant [illegible] peccatorum
divites [illegible] pauperes [illegible] ad mensam suam
ad mensam domini celestis [illegible] et [illegible]. Sed
pauperes [illegible] et publicani rogat [illegible]
[illegible]. Secundo ipse rex celestis nullum horum rogaret [illegible]
[illegible] magnus peccator [illegible]
[illegible] peccatoribus [illegible] quod ipse est ita [illegible]
quam [illegible] magna [illegible] nos [illegible]
pro priori [illegible] sed [illegible] post nos reliquit
[illegible] baptismi et [illegible]
[illegible] quia ista duo sacra sunt mobilitata [illegible]
[illegible]. Secundo sacro baptismi delet originale [illegible]
[illegible] ad hoc sacramentum nos reddit [illegible] mala peccatum
[illegible] natura quam [illegible]
mala desideria. Et ideo [illegible] dedit nobis
sacrum sui corporis [illegible]. Et quia digna [illegible]
corporis [illegible] nobis remissionem
peccatorum [illegible] gratiam et [illegible]
[illegible]. Digna [illegible] corporis [illegible] de duro
corde molle, mitigat temptationes carnis, [illegible]

et dyabolum fugat demones resoluit maculas conce-
-ditas, purgat a peccatis venialibus et eciam a mortalibus
oblitis, accendit ad amorem dei, illuminat oculos fidei, du-
plicat graciam, tam prodest saluti anime et eciam corporis, du-
-cit ad rectam viam, corroborat hominem in fide in spe et
caritate, et confert eternam vitam. Et ideo apostolus considerans
illa dona per manducacionem indignam suscepcionem corporis
eius amonet nos, ut probaremus nos si sumus di-
-gni aut indigni, sic vtique dicens prima Corinthiorum xi fit an
Fratres ego enim accepi a domino quod et tradidi vobis
quoniam dominus ihesus in qua nocte tradebatur accepit pa-
-nem et gracias agens fregit et dixit accipite et
manducate hoc est corpus meum quod pro vobis tra-
-detur hoc facite in meam commemoracionem. Similiter et
calicem postquam cenavit dicens. hic est calix novi te-
-stamenti in meo sanguine hoc facite quocienscunque
bibetis in meam commemoracionem, quocienscunque enim
manducabitis panem hunc et calicem bibetis mortem
domini annunciabitis donec veniat. Itaque quicunque man-
-ducaverit panem et biberit calicem domini indigne reus
erit corporis et sanguinis domini. Probet autem se ipsum homo
et sic de pane illo edat et de calice bibat. Qui enim
manducat et bibit calicem indigne, iudicium sibi
manducat et bibit non diiudicans corpus domini

Cum constat verum quod cuncti fideles debent communicare digne
et devotissime, ideo oportet de communione hodie loqui quia et
hac cena Christus dominus communicavit et discipulis communionem
dedit. Sed hanc communionem aliqui accipiunt
ad damnacionem, sicut et Judas hodie accepit, aliqui
autem et discipuli ad salutem, ut ergo homo digne et salu-
briter accipiat hortatur apostolus in premissis verbis d. probet
autem seipsum homo etc. probet inquam hec tria, primo hoc
sacramentum pensando quanta sit dignitatis et maiestatis
quia ipsum sumit verum Christum dei filium, sic ipse
testatur Jo. vi. caro mea vere est cibus et sanguis etc. Secundo
probet homo seipsum qualis sit puritatis et devocionis etc. ut
digne ad communionem accedat per quam vitam eternam ha-
beat, quam repromisit benedictus Jesus digne man-
ducantibus Jo. vi. si quis manducaverit hunc panem
vivet in eternum. Tercio quod probet homo quantum sit malum
indigne communionis quod premittit apostolus dicens qui enim mandu-
cat et bibit calicem domini indigne reus erit corporis
et sanguinis etc. Probet autem seipsum et subdit, qui enim manducat
et bibit indigne iudicium sibi etc. Quod autem communio auferat
ea apostoli verba dicta in themate probet seipsum homo et sic
de pane etc. Inducens quod verba ad dignam communionem ad hortando
ponamus tria misteria
primo de malo indigne communionis quod hoc apostolus premittit
et subiecit themati

Secundo de modo digne preparationis de quo dicitur probet se ipsum.
Tertio de sentimento devote susceptionis ut sic de pane illo edat.
Circa primum de malo indigne communionis accipiamus exemplum quod peccatores indigne sumpserunt eucharistie sacramentum a deo gravissime et merito corporaliter peccato [illegible] occiderunt [illegible] et claret primo ad corinthios [illegible] quod dicit apostolus xi. [illegible] multi [illegible] infirmi et imbecilles et dormiunt multi ubi glossa dicit per has mortes carnis [illegible] puniuntur ac si [illegible] occiderit [illegible] et [illegible] Secundo [illegible] quod talis peccat [illegible] [illegible] cum a [illegible] [illegible] tamquam alter judas [illegible] do ut ait [illegible] quidam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] filium dei [illegible] [illegible] ad filium [illegible] pacis [illegible] [illegible] proditoris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] propterea [illegible] [illegible] [illegible] ita [illegible] [illegible] [illegible] corpus cum idem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

occisores et accessores eius, hec est tote iniurie it:
:rogatores ac si eum occidisset. Ideo fit homicida
cum illi qui indigne communicant ut patet per apostolum dictum ap-
:postoli. 8. Reus erit corporis et sanguinis domini. Et aut
hec sunt digna et iusta ad declarare potes pro tali
exemplum. Nimirum si aliquis regis magnum occidat cum armis
in propria sua aula, nonne hec maximum est. Sic fit fca:
:rent iudei occidates eum in suo corpore. Si aut ledas
ut consilio regis occidatur ab aliquibus non
sed alibi hospitatus domum suam in propria aula
:do ut moriatur, numquid consilio suo corporaliter diu incidat:
tiani iniusti et peccatores ac eorum offensa est. Sic fiunt
hospicium eorum in animas suas receptatores, qui
:tempore igne et ymmo eum affigat incedunt pecanda, qui
a eorum in se interimunt, ut quanto magis in ipsis
separando a celo accidit in hac vita, quam anima propria talibus
:cit quasi rega eum ipsi in cloaca vera. Sic fa-
peccatis subditum et stercore occidit, cum in corporibus
Nam sic vita vera in se occidit viciorum plenus suscipit
tales predicti censent interfectores eius. Maxime ergo omnes
infelices et miserrimi peccatores obstinati recidi-
:vantes et indigne corpus eius sumentes.

primaforte

O prevaricatores redite ad cor et cessate ob nimia
salutis dei, qui cum homicidis iudeis et crucifixoribus
erit pro certo, nisi penitentiam egerit. Secundum hoc quia sunt plura
Primo de huius indignitatis ratione
Secundo de huius indignitatis modificatione
Tertio de huius indignitatis offensione
Primo queritur an peccator accedens ad hoc sacramentum peccat
et hoc grauius iudicatur cum infirmo licet medi-
cinam accipere quam reverenter et dat eucharistia me-
dicina salutis pro peccatorum relegacione. Respondetur sanctus Thomas doc-
[illegible] iii parte [illegible] quod ideo hoc sa-
cramentum institutum est a christo his qui viuunt vita gracie. Sic-
ut baptismus datur ad regenerandum in vita spi-
rituali, sic et eucharistia datur ad nutriendum
ipsum regeneratum in baptismo. Sed nichil nutritur
nisi viuum. [illegible] de anima [illegible] sumentibus hoc sacramentum
recipit vita gracie. Si quis peccator contritus et confessus
et debita [illegible] sic vita gracie [illegible] medicina-
mentum sibi accipit eucharistia. Si autem est
mortuus peccato, indignus est. Secundo queritur quibus modis
indignus iudicatur aliquis ut sic comedendo reus fit
corporis christi et sanguinis. Respondetur sanctus Thomas doctor quod pluribus
modis quorum aliquis ponit [illegible] primus modus

est quia ipsa celebratio non esset, ut si ego non observaret ritum
a Christo institutum offerendo aliud panem quam de tritico
vel si non observaret institutum ecclesie circa consecra
tionem eucharistie sic faciunt presbiteri hereticorum vo
cati et contra dicti a rationibus. 2m et 3m omitto propter brevitatem
Tercio queritur utrum accedere ad hoc sacramentum cum conscien
cia peccati mortalis sit peccatum omnium gravissimum.
Ut per premissa dicta apostoli videtur quod sic, cum compa
retur ceteris peccatoribus etc. Sed breviter respondetur
secundum doctorem subtilem Alexandrum in iiij parte q. ... Quod
licet aliquod peccatum dicatur gravius dupliciter. Uno mo
do per se secundum rationem sue speciei que attenditur secundum ra
obiecti. Et secundum hoc aliud peccatum est gravius quod est contra
maius et quia cum deitas est maior quam sacra sua
humanitas et ipsa cum humanitate in propria per
sona est potior quam sacramentalis humanitatis, ideo gravissi
mum peccatum est quod peccat contra deitatem per infideli
tatem vel blasphemiam. Secundo gravius sit contra humani
tatem cum in propria persona, ut patet de crucifixo
ribus. Tercio omitto propter brevitatem. O quam horribilis ani
ma noli deum tuum offendere Noli animam perdere
indigne comedere. O quam horrendum et dampnabile hoc vi
cium, perfecto mox angeli ipsos necarent nisi boni

Liras

220

ex quod ad penitenciam expectat gladium suspende-
-ret. Circa secundum principale de modo dig-
-ne preparacionis accipe pro conclusione dictum Joha-
-nis Gerson li. iiij. de contemptu mundi sic dicentis
Utinam homo qui se dum das holocausti satisfaceret q-
-ries conetur ut celebrat cum se ad id debite pre-
-parat. Et quia sunt necessaria ad preparaciones istam
Videtur quod potissime tria
Primum est mundicia
Secundum est diligencia
Tercium est reverencia
Circa primum est mundicia, et hec triplex requiritur scilicet
mentis et corporis sicut et confessionis. Primo itaque
debet homo volens communicare mundus esse in mente ab om-
-ni peccato mortali, et ab omni actu
opposito peccati venialis quantum fieri potest. Non sic corpus domini
accedit ad indignum. Non sic enim dominus
carnem voluit concipi et nasci de mundissi-
-ma virgine, ita et in eucharistia vult suscipi
a mundis, propterea dominus precepit sacerdotibus. Secundo
dz esse mundus corpore et mente, nullas malas cogi-
-taciones habere. Nobilitatem quilibet mundicia corpo-
-ralis impedit, vide in pomerio de carne.
Tercio, communicans debet esse mundus confes-
-sione, quam requiritur quod sit confessus. Vnde requiritur confes-
-sione

vel ex hoc contritus non tamen confessus peccati mortalis obli-
-viscendo. Ricardus super iiij dist. xvi. Si talis ha-
-bet copiam confessoris idonei et tempus sufficiens ad
confitendum mortale peccatum communicando sine confessione
peccat accedendo ad sacramentum ecclesie requiritur quod recon-
-ciliatus sit non solum deo sed etiam ecclesie, quod fit per con-
-fessionem et absolucionem. Si autem non habet predicta sive
distinguendum est quia aut imminet scandalum persona sua
aut coram populo et quod iam incepit facere misterium si
sacerdos est. Verbi gratia si laicus volens iam communicare coram
sacerdote tunc recolit aliquod mortale non confessum le-
-gitime. In talibus casibus potest licite communicare contritus
cum proposito confitendi quod sine admiracione et ali-
-quali nota non posset desistere a communione. Si autem
non adest aliquis predictorum casuum, tunc tenetur expe-
-ctare quousque habeat copiam confessoris. Circa
principalia est diligencia que est necessaria ad prepa-
-racionem digne communionis. Et hec in tribus datur esse
Primo quidem in sufficienti examinacione, quia tenetur quilibet
se diligenter ante communionem examinare conscienciam de omnibus
peccatis mortalibus de quibus memoriam habere potest, alias sine
examinacione sufficienti accedens peccaret. Sed
quanta examinacionis diligencia requiritur? Respondet
Bonaventura in iiij dist. iiij quod diligencia debita est quam

221

cillo fecit quod pendens fecit de re que valet pre-
dio sufficienter examinare. Et Ber. super eadem di. re-
dit. consulere et hoc se examinare sub diligentia uere
fragilitati possibili. Sed quid si hoc examinat semper
et non habet conscientiam de mortali, tunc sit vere in mortali
li peccato. Respondet super patrem ancto. super iiij. dis. xv. quere
li peccato quod si fecit debitam diligentiam, tunc non sit in mor-
tali quod si fecit debitam diligentiam consilii et de-
tali ignoranter et tamen dolet de omnibus commissis et de-
bet propositum non peccandi et devocionem ad faciendum
sit confessionem quod non sit in mortali, et non peccat illo
modo, et valet sibi communio ad remissionem
obliter, et ideo dicit Scotus nisi sibi
obliter [illegible] ignorantia [illegible] affectata, sed et debita
esset ignorantia crassa [illegible] possibilem humane fragili-
diligentiam non adhibuit possibile, [illegible] conscientiam fit pec-
care, sed fuit negligens in discutiendo conscientiam, quia [illegible]
erat mortale committendo sic est in mortali, quia si [illegible]
contrarium, Ille adhuc querit. Quid de illo qui [illegible] non sit
in mortali [illegible], cum super omnia scrupulosam esse
estimat in mortali. Respondet quod nisi sit talis conscien-
cia ex probabili coniectura debet deponi, et hic [illegible]
conscientiam deponit et sic dare
conscientiam de [illegible] quod si non deponat et sic
dat mortale peccatum. Ita dicit [illegible] Aug. [illegible] sit [illegible]
conscientiam edificat ad gehennam. Hec ille aug. Secunda debet
et diligentia in faciendo oratione. Quia cum orare

habet. debet p aliqd spaciu an orare fecunditate
et petere dignu corona dicentes: panem nostrum qt:
dianu da nobis hodie. Tercia diligencia debet
esse in dilectionib an et passionis meditacione, q2 hoc
spaciu e memoriale sue caritatis et dilectionis,
ut ipse ait hoc fac. Tercium necessarium communicantibus
e reverencia. Nam summa cum reverencia et hono
re a manibus presbiteris et pastorum sumentes accedi
entes illud centurionis. Mat. viij. Domine non sum
dignus ut intres sub tectum meum, sed tantum dic verbo
et sanabitur anima mea: debet hoc sacram accipere hoc.
Pars tercia principalis sermonis. In sacramentis
mysterium pro desertione demonis in sacramento hoc
facto. accipiamus per deusigna illud q in officio
legit ecclesia. dignitate hoc sacramento
comprime sufficit. p q homines delecto in tho
fonte gerit. hoc ut doctores affert clare animabus dei
motib. sua natiuitate in corona sancti.
Nam per prima caritatis. Nam in effabili modo diuine
caritatis in hoc sacro. Nam preciosa passionis
ea et mortis q representat in hoc sacro. Ad q hortat
eos fideles. p illud ps. Gustate et videte quoniam su
avis e dns. Ideo dicit spar. c. ao. Quoniam tuam
sanctitatem in eis declarare clarat. q2 oportet indignitate
et impreparacionem. Sicut de manna legitur p 62

222

delectamentum sensualitatis habuit quod bonos et devo:
:tos, sicut mali decedat, aut etiam nascant superabo:
isto lavissimo et Querit hic Vlr. hoc sancias
sa non hec delectacione ad devocionem debeat nichil:
:lominus attende ad hec facere. Require supra ante. Flor.
in summa. iiij. pre ti. xliiij. c. vij. Et xliij. quod in omnibus
aliquibus sit gratus laboribus et exercicijs corporalibus,
et appetere minus de dulci affectu senciet. De
tamen vacat discussioni proprie conscientie, confessioni et
et oracionibus et debito divino, et his que sunt necessa:
:ria, non videtur ideo quod debeat abstinere a
:missa celebranda, nisi aliunde sit legitime
:impeditus. Aliud est enim desiderium, aliud sen:
:tire desiderij recuperare habere. Prima desida:
:rio quidem nemo debet carere ad devocionem. Se:
:cundum de sentimento delectacionis in ipso desiderio,
:cus de sentimento delectacionis carere in concitate
Prima hec cum bene possit carere acciderit eo
exigistar, deus et gracia, quamvis raro accidit quod solet sibi infige
:pedire vel in hoc multa accidit quod solet sibi infige
:re in anno non nisi tociens in anno ut septimana a:
Hebrea hec cum ex parte dicta agere et admonicio:
:ni dei, et exemplo misericordiam dei proxime:
Rationem. Require supra Reddit. viij. c. Qui de aut illa disposi:
:cionem in sua sufficiencia voluerit exercens sibi p:

cordis compunctione, profusione lacrimarum, et dulcedine
devocionis, ita quod non credat se esse dispositum quamdiu
tale quid sentit et non aliter in conscientia ambulat et sepe
decipitur, quia talis dulcedo datur eciam illis peccatoribus qui
sunt extra graciam, et sepe subtrahitur ab hiis qui sunt in ma-
ximo statu gracie, dum eis defecerit humana consolacionum
non est dimittenda comunio ut celebracio a quibus ad co-
municacionem si crederet hoc subtractiones accidisse exspe-
ctaret diu spiritualiter. Et si crederet talis subtractione hoc potest
racionabilis ut frequencia modum emendare, abstinendum esset.
Hec sumendum O quam ... accede devota dicitur illud
Hieronimi ... de transitu, O domine deus O Jesu bone, quid
ego sum et sum dignus quod tu intres habitaculum fetidi
corporis mei. Non ... maximi cum sum peccator ... certe
domine non sum dignus. Ita tu ... patrem te videre
voluisse te demonstrare dicitur: Non videbit me homo et
vivet. Non quod domine deus hec tua gracia me confortabis. Hec
tota in te humilitas, et michi peccatori nedum te ad vi-
dendum, sed ad ... ... es deus et deus meus de
virgine natus, pro me passus in cruce, ipsum corpus quod
accipio ut me redimeres a potestate diaboli et in
celeste regnum introduceres proprio misericordia. Jam
video ... amator ... dulcissime Jesu
te despicere ... caritate tua qua te ... in
cibum dedisti. Da michi hodie te digne suscipere ut

223

ut participes fieri merearis tue gratie et glorie. 37 d.
q. Numquid penitens debeat preceptum ecclesie de communicando ser[vare]
[illegible] anno, cum habeat talia peccata ut odium vel [illegible]
[illegible] quod dimittere non curat nec possit. R[espondeo] ad
[illegible] communicando, sic mortaliter peccat indigne accedendo,
[illegible] sic mortaliter peccat contra preceptum ecclesie faciendo. Quid ergo
[illegible] non, etiam peccat contra preceptum ecclesie [illegible] omittere et [illegible]
[illegible] [illegible] quia cum [illegible] peccata omittere et [illegible]
[illegible] quod liberum arbitrium habeat ad [illegible]
[illegible] posse [illegible] peccata de [illegible] et propositum non
[illegible] [illegible] et sic [illegible] ad communionem accedere
[illegible] assumere, et [illegible] quod [illegible] odium [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] aliquem [illegible] aliud
[illegible] [illegible] ut quod [illegible] aliquem [illegible] aliud
[illegible] aliquid obligatur aut ut [illegible] Numquid [illegible] a co[n]-
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] quod
[illegible] desistere, [illegible], et [illegible] et contra [illegible]
[illegible] desistere [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
et dicto [illegible] [illegible] [illegible] non potest
dici [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] saltem [illegible]
[illegible] quod [illegible] confessori [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] verbo et opere
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] audi [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] desiderantem [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] corpus suum et sanguinem [illegible]
[illegible]

Et tibi exemplum communicandi prebere. O qui [illegible]
imo et devocione est dignus. Vos si non obedietis precep-
to dei et ecclesie de communicando in anno vestris [illegible]
Cum [illegible] q. non possis facere me sufficienter preparatum et cor
et digne accedere ad communionem ut precipiunt sancti. Respon-
[illegible] supra iiij. dist. [illegible] quod nullus se certitudinaliter potest
certus scire, tamen [illegible] potest habere signa [illegible]
[illegible] quando cum verbo dei devote audit. Secundo cum
[illegible] recipit se ad bonum agendum inveniat principia. Tertio
[illegible] confessionem et satisfactionem et veniam postula-
dando [illegible] et iniuriarum remissione et venia. Tercio
[illegible] et firmum propositum emendi [illegible] habet et
[illegible] de preteritis vere dolet pro [illegible] suis. Facta
[illegible] diligenti discussione conscientie [illegible] forte non suf-
ficienter ad communionem devote accedis non peccas [illegible]
[illegible] sacramenti remissionem peccatorum obliviorum et venialium
et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] viderit [illegible] sacra [illegible] [illegible]
[illegible] desere [illegible] [illegible]
[illegible] ultimum de [illegible] [illegible] accipe [illegible]
[illegible] ecclesia ut [illegible] fides ad [illegible] digna [illegible]
[illegible] agit [illegible] [illegible] cum memoria et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] declaracione
[illegible] tabella [illegible] possit. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] altarium [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fidelis

ad primas [illegible] compassionem [illegible] et [illegible] [illegible] Nam hodie
[illegible] dominus dedit et [illegible] amore [illegible] usque ad [illegible]
demandaverunt eum propter [illegible] tamen dimiserunt sibi vesti-
mentum [illegible] absencia autem [illegible] cum [illegible] ad [illegible]
dei apparuit. 7. diligit nos [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Secundo in tabula [illegible] que ab hodie [illegible]
[illegible] usque [illegible] dei corporale non [illegible] in tabula ponitur,
[illegible] [illegible] ad [illegible] et [illegible] predicatores [illegible]
[illegible] ab hodie usque ad resurrectionem [illegible]
[illegible] que minores corporale [illegible] et discipulis [illegible] in more
[illegible] et [illegible] apud patrem [illegible] negavit [illegible]
[illegible] maior corporalia [illegible] vero [illegible] [illegible] et
[illegible] gladio [illegible] ferro [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in morte. [illegible] deus [illegible] [illegible]
[illegible] sol [illegible] a sua [illegible] que [illegible] fuit
[illegible] stabilitate, que mota fuit, petre a sua
soliditate, que scissa fuit. ad hec [illegible] corporale [illegible] hodie
Secundo in tabula loco corporalis ponitur [illegible] et hic ad
[illegible] sanguinis [illegible] effusus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sanguino:
[illegible] Secundo [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ferro [illegible]
[illegible] dei ad [illegible] sanguinem [illegible] ad
[illegible] de terra. [illegible] clamavit [illegible]
[illegible] et [illegible] oportet [illegible] hec [illegible]

am dies tabulas hodie porti. Tercio in honore sancti spiritus
qui hodie et diebus subsequentibus de celo in homines [illegible]
principium [illegible] de se [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible] recessit a nobis per mortem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
principium et finis [illegible] [illegible] [illegible] per et fi-
[illegible] de qua [illegible] [illegible] irrogata a patre et filio
et spiritus sancto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et terre
[illegible] [illegible] significacio [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
post eius ascensionem ad [illegible] [illegible] virginem [illegible]
[illegible]
nostra [illegible] sempiterna [illegible] et per [illegible] vite
A m e n

Dominica Resurrectionis Cristi J N R J

Jesum queritis nazarenum crucifixum. surrexit
non est hic. Marci vltimo. Hec verba angelus dixit sanctis
mulieribus que venerant mane hodierno ad vnge-
dum corpus Cristi in sepulcro. In quibus tribus modis devo-
cionem vestram animam excitat ad Cristi Jesu resurre-
ccionem pro eorum salvacione. Primo ex eius pa-
ssione. 2o ex eius resurreccione. Primo quod dicit Jesum quem
interpretatur salvator. sicut quod dicit Jeronimus. Hec Jesum inquit
queritis quasi diceret. O vos sancte mulieres Jesum salvatorem
queritis ad vngendum magna devocione merito vos ex-
hortor dabat vos curam in ipsum querere [illegible] de-
siderastis. quia Jesus salvator est omnium querencium se ipsum
mente recte. [illegible] omnibus qui querit inveniet. Secundo ex-
citat vestram [illegible] devociones ex Cristi passione et 2o ex eius
resurreccione dicit crucifixum, surrexit quasi diceret vos
[illegible] Jesum crucifixum cum [illegible] devocione co-
passiones deplorando exhibuistis. [illegible] in gau-
dere dabatis quia surrexit. Nam iustum est dicere apostolo
ij Cor. j. ut sicut socii passionis estis sic eritis et consolacionis.
O vos igitur [illegible] quem [illegible] [illegible] deplorastis
passionem cum [illegible] [illegible] Cristi et sanctis mulieribus

accedatis mecum iam hodie ad eius sepulcrum novam nun-
:ciaturi dominum Jesum nazarenum crucifixum. O viri, o mulie-
:res circumvenite corde gratias, audistis et vidistis
mecum fide quomodo crucifixus fuit, videte modo quomodo
resurrexit. audistis et vidistis fide quomodo pro nobis inter
latrones in cruce pependit, modo cogitate quomodo inter
angelos et beatos gloriosus refulget, audistis et vi-
:distis fide quomodo coram oculis virginis matris eius vul-
:neratus crudelis, sanguine balneatus acerbissima et
turpissima morte occisus. hodie cogitate quomodo
gloriosus [illegible] matrem suam consolatus est apparendo
eidem et deosculando. vidistis fide quomodo ploravit in
cruce et clamavit dicens deus meus ut quid dereliquisti me
hodie audite quomodo rex immense glorie surrexit,
ut testatur angelus in paradiso [illegible] Jesu christi
Ideo pro diebus fletus et planctus passionis eius instat
nobis dies [illegible] omnia gau-
:dia et [illegible] fuit omnino plena. et debemus
nos omnia gaudere sibi pro hoc festo [illegible]
decantare [illegible] verba [illegible] de hac die quia fecit dominus
exultemus et letemur in ea, ut patet per sanctam [illegible]
communicantes, et merito quia ut [illegible] hodie dici:

De ipsa itaque resurrectione cum tria misteria considerabimus
Primum de divine caritatis que in resurrectione est ostensa
Secundum de benigne pietatis que in ipsa cum resurrectione
est exhibita   et celebrata
Tertium de devote modalitatis qua cum resurrectio est
Circa primum de caritate magna nobis in cum resur-
rectione monstrata a deo benignissimo, ut sic ipsum re-
amare studeamus, a pectore concedo et propria firmando.
Considerandum est quod Christus dominus in sua resurrectione mag-
nam caritatem erga nos monstravit multipliciter, et
precipue in quattuor. Primo in infernum descendendo. Quia
pro nobis ad infernum descendit et ipsum confregit et
mortem destruxit, ut canit ecclesia, O magne
pietatis fuit caritas quod ad liberandos suos captivos homines
non horruit tangi vocem, ut canit ecclesia. Secundo
maior caritas fuit quod Christus deus voluit descendere
usque ad acerbissimam et turpissimam latronum mor-
tem pro nobis sustinendam. Denique maiore cari-
tate fuit hoc quod usque ad carcerem infernalem feti-
dissimum et horrendissimum et tenebrosum desperata-
rum demonibus et reprobis descendit. Quo vero apud
Richardum super iii dicitur capitulo tractatur. Vere inenarrabilis

fravit Christus ad inferna descendere sicut animas redime-
ret; cum enim infernus sit locus tenebrosissimus, fetidissimus et
vilissimus ac horridissimus ad quem descendere solet
peccatoribus, mirum videtur quod Christus deus et homo innocentissimus
et tam gloriosissimus rex omnium angelorum et creaturarum
ad talem locum descenderit. Respondetur ad hec sicut Rich(ardus) et
Bona(ventura) aliique doctores super di(stinctione) eadem, dicentes quod infernus
dupliciter accipitur in scriptura; uno modo pro pena inferni
vel limbi que est duplex scilicet pena dampni. Hec est carencia vi-
sionis divine, et pena sensus scilicet doloribus interioribus et
exterioribus condigna. Hoc modo ad infernum descendere
convenit animabus dampnatis propter peccata. Nec convenit
Christo, quia in anima beata anima post mortem nec pena dam-
ni nec sensus fuit. Alio modo infernus acci-
pitur pro loco infernali quod putatur esse in centro terre et
sic Christus dicitur descendisse ad infernum, quia post eius mor-
tem statim anima descendit ad limbum sanctorum patrum qui est
superior pars inferni. Non autem descendit illuc ex necessi-
tate, sed voluntate et dignacione caritatis, sicut magis-
trato deprivatis et caritatis dignacione aliquis descen-
dit morbo infecto in aliquo loco propter subditorum infirmi-
litate, quod tamen alias sibi non competeret. Videndum est quomodo Christus

dominus licet sola potencia in absencia potuisset infer-
num confringere et animas liberare, in ecce tamen ipso-
-te dignatus est illuc descendere, primo quidem ut sanctos
patres sua presencia magis consolaretur per suam visitacionem
presentem, secundo ut demones amplius confunderet contra
pugnam victoriosam, quia de eis triumphavit et potente
super eos sua virtute simpliciter eos debellando. sicut morte
libera [illegible] captivos alligando et inimicos spoliando.
3o ut omnia sua morte mortem nostram destrue-
-ret infernus [illegible] quia reparatamus sua presencia de-
-lectum [illegible] et ideo [illegible] ad vitam gloriosam
[illegible] nostram reparat, non [illegible] venit [illegible]
[illegible] morte nostram moriendo destruxit et vi-
-tam resurgendo reparavit, et iterum anima sancta
subiit [illegible] infernum [illegible] [illegible] · e · p[illegible] · s · d · [illegible] · [illegible]
illa locus hic a [illegible] illustratus fuit [illegible] [illegible]
[illegible] dominus consolatus sanctos patres in limbo, adhuc re-
-colendo [illegible] predictos et alios doc[illegible], dicendo quod [illegible] deitas
sua visione, quia summa delectacio super omnia, adeo quod
sic dixit [illegible], [illegible] inferni [illegible] vide[illegible]
[illegible] nullo [illegible] penalitatem reputaret ex dei amore. [illegible]
dicendo dixit latroni. hodie mecum eris in paradiso. i. deitas

visionem que fuit gressa in limbo sicut doc(et) secundo consola(cionis)
cum angelorum beatorum associacione. Quia ut Rich(ardus) ubi s(upra) dicit
Dominus descendit illuc cum magna multitudine sanctorum
angelorum qui precesserunt et comitabantur eum ob reverenciam
eius et hec in glo(ria) [illegible] attollite portas. Quod di-
[illegible] tamen dampnati habuerunt aliquam consolacionem
et tamen illuminacionem. Videtur tamen Rich(ardus) quod infernum
dampnatorum qui est inferius centrum non illuminavit, sicut nec parte
illam inferni ad quam descendit in libro parte, ideoque nullam
consolacionem dampnati omnes certe habuerunt, sed pocius
mesticiam maiorem ex livore invidia qua torquebantur.
Sic etiam in iudicio videntes dampnati electorum et le-
ticiam non gaudebunt sed merebunt eo quod eum
non diligunt et sanctis invident. [illegible] Richardus [illegible]
peccatorum nisi [illegible] cum diabolo in inferno [illegible] quam magis
caritate dilexerit te [illegible]
Alia secunda de benigna pietate Christi qua
in sua resurrectione humano generi fecit dum [illegible]
modo animas electorum de carcere inferni liberavit et edu-
xit secum et deinde in celum ascenderunt, addendum [illegible] hoc
quippe fuit magne pietatis quod nos qui dampnaremur
pro peccatis nostris gehenne carceratos propter nos rapiens re-
demit et liberavit in sanguine suo sicut promiserat

Zach. ix. c. di[citur] Tu in sanguine testamenti tui e mo:
-misisti vinctos de lacu etc.
Nota ergo tres conditiones fidelis amici. Prima
generaliter
Prima mulierum fervens dilectio. 2a Nolite expavescere
Secundo resurrectionis sue amicis approbacio. ubi
et respicientes viderunt revolutum lapidem
Primo dixi mulierum fervens dilectio. illa patet in tribus,
passionis
Primo in obsequii assiduitate Secundo in ipsius mortis
[illegible]
ta[...] tercio in ultimi utilitate. De primo dicitur proverb.
xviij. Qui ipse diligit quam amicus est. fuit verus et fidelis
fuit in vita et in morte, et post mortem. Sic et iste
mulieres in vita sequebantur eum, et ei ministrabant
Mat. xxvij. In morte fuit ipse passionis erat illi
compacientes, Luce xxiij. post mortem autem querebant
eum ungere volentes. Sequebantur enim eum crebro
ministrando mulieres ei ministrancium ut exponit Beda.
[illegible] colligitur et maxime passionis ipse deplange-
bant eum ... quod erat illa tercio morte. de quibus
Mar. xvj. Emerunt aromata post mortem eum
ungere volebant. Mar. xvj. Sine ultimo. O quam rara
est talis fidelitas. proverbiorum xx. Multi homines mise-
ricordes vocantur virum autem fidelem quis inveniet. Sed haec

riq3 hodie impleti illud. Ecc(lesiastic)i vi. Est amicus socius men-
se et non permanebit in die necessitatis. Iste vero fide-
les erant in necessitate, scilicet passionis. et post mortem
reperte sunt quia post mortem emerunt aromata
ut venirent etc. Hec vero fidelitas et dilectio
Dicit glosa quod statim sepulto domino emerunt aromata
et quidem licuit operari in parasceve usque ad solis
occasum unguenta parauerunt, ut dicit lucas. sed ex-
plere non potuerunt propter temporis breuitatem. Mox
autem dum transisset sabbatum festinaverunt emere
plura aromata, ut dicit marcus et venirent un-
gerent ihesum. Iste mulieres dubitaverunt de eius
diuinitate putantes ipsum fuisse purum hominem sed
secus, non tamen quia audierunt eum clamantem hora
sexta, deus meus deus meus ut quid dereliquisti me
quod non est intelligendum quod diuinitas dimisisset hu-
manitatem, sed intelligitur quod diuinitas in eo non desce-
dit [illegible] humanitatem in passione [illegible] si non fuisset
ei unita, et ita dicta patiebatur mortem ac si fuis-
set tantum homo et non deus, ut patet iii sententiarum dist. xxi.

mortui bestiarii

Et hec videtur et misterium non intelligatur dicte mu-
lieres dubitabant de eius divinitate, et sic non habebant fidem
de eius resurrectione. Ideo venientes ad sepulcrum pa-
raverunt aromata, et festivitate finita emerunt
adhuc plura. Ecce quomodo meriti pietas et miseri-
cordia. Licet enim dicte mulieres perfectam fidem non ha-
buerunt quia in opere pietatis impendere voluerunt,
meruerunt non solum angelos videre sed etiam eum cum
discipulis. O quantam discretio habet pietatem. Si vis
videre eum et eius matrem ac sanctos angelos. Quare
Q. quare Maria mater eius non associat se eis. Re-
spondeo mater eius non ivit ad sepulcrum cum illis. Pro-
quia sciebat illud sanctissimum corpus aromatibus non
indigere eo quod in sepulcro non putrescere non poterat,
quia divinitus unitum fuit et celeriter resurrecturum sciebat
quia ceteris [illegible] ad sepulcrum iam filius dei re-
surrexerat et ei apparuit, ut ait Sedulius.
Et ecclesia hoc approbat per antiquam consuetudinem
Rome per summos pontifices hactenus introductam
et laudabiliter observatam, ut ipse papa faciat
stationem hodie ad sanctam Mariam maiorem,
et merito ei primo apparuit, pro quia fidem dedit [illegible].

Unitate

in ea sola in ecclesia permansit. Secundo quia in passio-
cui ipsa magis turbata et dolorosa fuit. Xo. quia
deus precepit honorare patrem et matrem quod ita fe-
cisset si ei primo non apparuisset. Sexto quia ipsa super
omnes alios maiori desiderio resurrectionem
expectabat. et ipsa sancta olim cum adoratione latrie
adorabat. Ideo dignum erat ut primo respiceret
regressum ab inferis et a mortuis resurge-
tem. Secundo eorum feruens dilectio probatur ex superflu-
itate. Nam dicitur Johannis xix quod Joseph et Nico-
demus sepelierunt dominum cum aromatibus. Et
Nicodemus attulit mixturam mirre et aloes
ad centum libras. et ille mulieres adhuc amplius
voluerunt emere non putantes propter sufficere
ad ungendum corpus christi licet hec propria ratio [?]
amoris est quod amans propter nimio impedit amato
non putat esse factum. Tercio commendatur
eorum dilectio a [?] ipsius matutinitate. de qua dicitur Marci ult(imo)
Et valde mane una sabbatorum id est prima die post
sabbatum. Et Luce deprecato(?). quod vespere autem sabbati id est
nocte sabbati que lucescit in prima sabbati id est proximatur ad
primam diem sabbati que lucescit [?] venit Maria
Magdalene

dr in Joh. xx. Cum adhuc tenebre essent. et sic ergo
iiij. q[uod] diluculo venerunt ad monumentum. Lec-
tor: mulieres non sic timebat ipse nocturno aere:
vel corpus mortuum, q[uo]d dr alb[um]. Non timebat corpus
mortuum, nec tenebrosis noctibus, nec armatos
milites. que nec cogitaverunt de magno saxo
revoluto ad ostium et signato sicut erat in via
ipsa sepulcri; nec pro accidit eius cogitacio de la-
pide et dicebat ad invicem quis revolvet nobis
lapidem ab ostio monumenti. Erat magnus valde
amen. R. d. q[uod] Quid fuit amoris? Respondet Mat.
xxviij. angelus domini descendit de celo et accedens
revolvit lapidem etc. Beda. Non ut egressum domino
panderet sed ut omnibus signum resurrectionis da-
ret. Nec angelus domini lapidem revolvit
in dubio de clauso tumulo egrederetur. R. d. cur
non assumpserit Petrum, Jacobum, et Johannem. Res-
q[uod] discipuli timebant ne caperentur a militibus
qui volebant furari corpus etc. Et iste mulieres non
haberent fortem et perfectam dilectionem ita quod nec mor-
tem timerent. Iuxta illud Cant. viij. Fortis est ut
mors dilectio. Et j Cor. xiij. Caritas omnia suffert

omnia credidit, omnia sperauit, omnia sustinuit. Adhuc dubitatur
quod ubi anima christi erat post resurrectionem per dies xl
usque ascendit. Respondet albertus quod corpori glorificato
non debetur certus locus hic in terris sed forte cum
patribus cum quibus surrexerat erat in paradiso deliciarum.

Littera tercia de deuocione qua celebrata

et facta est christi resurrectio, libenter persequi priorum
contemplacionem quibus hic ewangelia non explanant,
ut scilicet doctor dictat scriptura augustinus in quodam sermone et allegat
allegacionem secundum Nicodemum in suo ewangelio et [illegible]
ut anima spiritum tradidit [illegible] diuinitati unita descen-
dit ad infernum tamquam rex victoriosus splendore
maiestatis gloriosus, et terribilis in multitudine
angelorum qui precedebant et comitabantur. Videntes
autem impii demones territi dicebant: Quis iste
est tam gloriosus, numquam mundus nobis subditus talem mortuum
destinauit inferis. Tunc angeli precedentes terribili
uoce quasi tonitruo dixerunt attollite portas principes
in malignis uestras et eleuamini porte eternales
et introibit rex glorie. Infernales cum demonibus clama-
bant: Quis est iste rex glorie. Angeli responderunt: dominus vir-
tutum id est exercituum angelorum ipse est rex glorie. Tunc territi de-
monesdixerunt: O princeps noster lucifer perdidisti gaudium

-ra dni cum crucifigi fecisti. Statim et rex glorie super-
venit et ad imperium eius (ut aug. dicit) porte inferni ve-
ctes ferrei sunt confracti et limbus patens nimio lumine est
illustratus. Tunc Adam gaudens dixit, lux ista est dni cre-
atoris qui nobis promisit mittere lumen eternum suum. Esa. etiam
clamans dixit. hec est quam predixi de eo. Symeon qui
ambulabat inter eos vidit lucem magnam et Ille
pastor agnitor (ut inquit aug.) voce lacrimabili dicebat
Advenisti desiderabilis redemptor mundi quem ex-
pectabamus, descendisti pro nobis hic ad inferos suc-
curre nobis miserando. resolue nos de captivita-
te. O quanta leticia tunc congaudentes dicebant. Be-
nedictus qui venit in nomine dni. O quanta leticia perfruebantur
cum videbant deitatem et gloriosam animam Christi redemp-
toris et glorificatoris sui. Vos ergo videtis ado-
rantur eum, et cunctos omnes benedixit. dicens. benedicti
vos omnes qui fe. ce. et ter. benedicti deo patri. benedicti
sitis a me filio. benedicti a spiritu sancto. Nunc congaudete
mecum. qui in vita credidistis et amastis me. Ecce
ego deus vester. Ecce quantum vos ego dilexi. quia pro vobis fa-
ctus sum homo et veni in mundum. laboravi, sudavi, esurivi,
sitivi, et insuper opprobria et penas sustinui, et sic nar-
ravit omnibus mysteria que de ipso scripta erant per pro-
phetas, talibus et indicibilibus consolationibus replevit

[illegible]

Contemplari quoque pie possumus quo sanctis cum patriar-
cha adam vna cum alijs scilicet noe moyses aaron. ana
cum omnibus inferioribus electis et cum viduis virginibus Johannes
baptista Joseph sponso marie. et latro pendens in cru-
ce. ipsi et omnes electi adorant dicentes illud psalmi Exurge
domine in requiem tuam. Similiter celestia et terrestria sanctificat.
cum mea sicut corpus sanctificatum. Exurge domine et libera
nos propter nomen tuum. Jesus autem respondit illud psalmi propter miseriam
inopum et gemitum pauperum. Hinc hodie eius summo
mane cum angelis et sanctis multitudine de inferno
ascendens venit ad sepulcrum et omnibus demum benedicentibus
coram eius corpus animam reassumendo cum monumento
clauso solutis surrexit. et sic vinculis super sepulcrum ste-
tit corpus gloriosum et cicatricibus omnibus benedixit dicentes
quod vos redemi ne quoque perdam dicentes. Gloria tibi domine
qui resurrexisti a mortuis. Amen. et terremotus factus
est magnus sicut ait textus subdit. Angelus autem domini de-
scendit de celo. et sic eius vestimenta facta est [illegible]
[illegible] secundum Ludolphum. Et accedens revoluit lapidem et
sedebat super eum. secundum Bedam et lyram. Hoc facit hoc ut ergo
[illegible] domino ponderaret quod iam surrexerat. sed ut indicio
resurrectionis et sepulcrum vacuum ostenderetur et
aspectus eius sicut fulgur. vestimenta eius sicut nix. [illegible]

p timore autem eius exterriti sunt custodes et facti velut
mortui. Adhuc sepulcrum vigilatum sunt mulieres
ferunt ... quia saxo previderi emerunt vnguentum et ve-
nirent vnguere corpus Jesu. S. magdalena, maria Ja-
cobi et salome, et cum eis plurime, ut dicitur ... Et
... tres marie aliis ... principales. Veni-
ebant et dicebant ad inuicem: Quis revoluet nobis la-
pidem ab ostio monumenti. Et cum appropinquassent respicientes vi-
derunt revolutum lapidem. Et ... viderunt angelum super
eum sedentem, qui dixit illis: Nolite timere, scio enim
quod Jesum qui crucifixus est queritis, surrexit sicut dixit. Ve-
nite et videte locum ubi positus fuerat. Et in-
troeuntes monumentum viderunt angelum alium sede-
ntem a dextris coopertum stola candida, et obstupuerunt,
qui dixit: Nolite expauescere. Jesum queritis Naza-
renum crucifixum, surrexit, non est hic. Ecce locus ubi posuerunt eum. Hec ite-
dicta dixi et per que prius ... vide sicut dixit.
Et cito exiuit de monumento [illegible]
petra ... porta ... ex latere eius
... admodum ... octo pedes longitudinis et ro-
tunde latitudinis ... Altitudo eius erat tanta ut ho-
mo extensa manu recte intra a pavimento stans vix
posset manum attingere. ostium habuit ab oriente de-
clinans ... parte ... petra longa erat

continens septem pedes et dimidium secundum longitudinem in
certo pariete eminens tribus palmis et dimidio
jacens erat caput ad occidentem et pedes ad orientem
dextera ad meridiem, prout conspicitur hodie sepulchri
autem ad ostium fuit positus lapis magnus per longitudinem
signatus et custodes locati. Et sic cito [illegible] de monu-
mento timentes ne custodes ibi iacentes ut mortu-
i fieri erant [illegible] eos [illegible] angelus [illegible] ut dicit [illegible] dicit Ma-
gdalena putavit corpus translatum. Cucurrit ergo ad dis-
cipulos ut aut secum quaereret aut secum doleret et
[illegible] glo. [illegible] venit ad Petrum et Johannem dicens: Tulerunt
dominum de monumento et nescimus ubi posuerunt
eum. Cucurrerunt Petrus et Johannes ad sepulcrum
Sed Johannes praecurrit quia junior erat Petro et pro-
clinavit ad monumentum, inclinavit se et vidit lin-
teamina posita et sudarium seorsum, scilicet quibus Maria
ligaverant corpus Jesu. Expectavit quod Petrus et
introierunt simul et mirati sunt et abierunt. Judaei
custodes venientes in civitate nunciaverunt princi-
pibus sacerdotum [illegible] et quod viderunt angelum
et lapidem [illegible] et terram [illegible] et illi dede-
runt eis pecuniam ut mentirentur dicentes quod furatum est
corpus cum ipsis dormientibus [illegible] [illegible]

multis scti q surrexerant cu eo intrantes civitatem
apparuerunt multis testando eius resurrectionem
Nota quod interim magdalena cum sociis mulieribus
redierunt ad hortum ubi erat sepulcrum consternate
mente et dum hec vl ecce duo angeli veste fulgenti
steterunt iuxta eas et illi declinaverunt vultum in
terram, sed ex verecundia feminei sexus. Et dixerunt, Quid
queritis viventem cum mortuis, recordamini qualiter locutus est
vobis dicens quia oportet filium hominis crucifigi et tercia die re-
surgere. Magdalena autem accedens ad monumentum sta-
bat foris plorans sicut Jo et flens inclinavit se et prospe-
xit in monumentum et vidit duos angelos in albis se-
dentes unum ad caput et alterum ad pedes ubi positum fuit
corpus Jhesu, et dicunt ei. Mulier quid ploras, At illa,
quia tulerunt dominum meum et nescio ubi posuerunt eum,
q.d. Ergo non plorem cum quero dum super omnia diligo et
non invenio. O Jhesu bone quam placitum est te querentibus, unde
te hanc mulierem plorare et desiderare querere te,
dumque illa iterum prospiceret in monumentum (quia ubi amor
ibi oculus sicut ambrosius) ecce Jhesus stetit retro eam, an-
geli et videntes Jhesum surrexerunt et adoraverunt,
maria et conversa est retrorsum ut videret quid vene-
rabantur angeli. sicut Crisostomus. Et videns Jhesum non
cognovit, sed estimavit esse hortulanum quod dicit ei, Mulier

qd ploras, quem queris. Respondit ei: Domine si tu sustulisti
eum dicito michi et ego eum tollam. O quam admirabilis fi-
-[illegible] eum in specie eius hortulani apparuit,
quam in corde eius dilectione fidem plantare voluit. O mira
huius mulieris caritas que cogit eam supra vires facere et
promittere dicens: ego eum tollam, cum sola non sufficeret
longeque corpus tollere, nec curavit [illegible] in-
-[illegible] Aug. Nil amanti videtur difficile. Iter
magdalena [illegible] oculos ad sepulcrum respiceret,
dicit ei Jesus: Maria, et statim cognovit eum ex
dulcedine vocis eius, conversa dixit ei: Raboni, id est
magister. et procidit ad pedes Jesu. Dicit ei Jesus:
Noli me tangere. Ut dicit Aug. propter defectum fidei,
vel sicut aliis, ne superbiret [illegible] appa-
-ritione post eius sibi facta. et dixit ei: vade et dic
fratribus meis, ascendo ad patrem meum et patrem vestrum,
deum meum et deum vestrum. et sic disparuit. Venit
ergo magdalena letissima ad socias mulieres que [illegible]
expectabant hortum. Narravit eis que vidit et statim oc-
-currit eis Jesus dicens: avete, [illegible] accesse-
-runt, et tenuerunt pedes eius osculantes vulnera.
Tunc mulieres venerunt et hec nunciaverunt discipulis
et petro, petrus autem considerans [illegible] capacitate [illegible] si-
-bi specialiter annunciata resurrectione [illegible]

[illegible]

cepit semper dolens plorans ire ad sepulcrum et ad cru-
cem et locum ubi plorans manserat. Vel ut dicit historia scol.
cepit et fuit in via ad sepulcrum, ut in ista conver-
sacione sibi deus apparuit, et pedes petrus adoravit,
et veniam de negacione facta pecijt, et eum eidem
remittens benedixit illum. De beata virgine
[illegible] itaque secundo quod beata virgo maria
Contemplemur confecta et gemitibus fatigata in cruce pa-
ciencie, [illegible] pertransierat doloris gladius adeo
[illegible] in [illegible] sederunt [illegible]
[illegible] nimia debilitate ad filij sui sepulcrum
deducta, ire non valuit, nec eciam voluit, quia ipsa fidei perfectam
habuit de resurrectione filij sui (ut dicit aug.) oportebat quod fides
ecclesie servaretur singulis horis usque ad diem resurrectionis
expectando et plorando semper venit filij sui mortem, nec cibum
nec potum capiebat, sed incessanter plorabat, sed dum
venit aurora tercij diei quo sciebat jesum resurrecturum
et cum annunciacionem qua die tercia debebat cum amore
resurgere, cepit ardere desiderare eum et
indicibilem dulcedinem sentire in spiritu, ob quod orando
cepit dicere talia: O pie eterne deus, ecce iam instat
hora a prophetis predicta, surrexit filium meum. O fili
dei dulcissime, o amantissime nate mi, te vide-
re [illegible] plagis repletum sanctissimis [illegible] iam videre

Christo ... dixisti o fili mi et socias dixisti tertia die re-
surgam, Ecce iam dies tertia imminet, surge ergo et pone
finem gemitibus meis et veni ut videam te. O munera
bonorum meorum unde in facie tua, sonet vox tua in au-
ribus meis, vox enim tua dulcis et facies tua decora
nimis, ut scribitur Cant. ij. Ecce sedet rex quo iterum
[illegible] ... electis de inferno eductis et angelis
bonis venit ad sepulcrum et ibi resurrexit ut audistis. Et
per Gabrielem archangelo mandavit [illegible] dicens
tu annuntiasti matri mee incarnationem meam [illegible]
vade annuntia sibi resurrectionem meam. Ille ergo cum militia
angelorum veniens ad cameram virginis cepit intonare
cetereque principibus, Regina celi letare quia quem meru-
isti portare resurrexit sicut dixit alleluia, prout fuit re-
velatum beato Gregorio quando [illegible] angeli cantabant Rome coram
imagine virginis. Illa [illegible] de tali dulci cantu
miraretur, ecce [illegible] ei apparuit
salutando. Salve sancta parens etc. O mater carissima
cessat tua lamentatio, gaude mater, en ego ipse sum
quem virgo concepisti, peperisti et lactasti, ac in cruce
pendentem conspexisti, ecce passionis mee cicatrices.
Ergo ipsa adoravit [illegible] quod venit a morte dum
et dulcem suum filium amplexando osculabatur eum et cicatri-
ces. Non sufficeremus perfecte cogitare et narrare quanta

235

et q̃ delicia fuit eos tunc fuere v̓ba ammirabilia et co:
solabilia Tercio eciã possum sũ predicto doctores
quo ad consolacões mãris cũ filio suo enarravit vig̃
bo aĩa separata statim cũ multitudine angelor desce:
:dit ad infernã et ipam confregit ac sctos pres edu:
:xit, audiet q̃ ei oẽs milicie angelor assistere et oes
patriarchas et prophetas ac electos etc. Et tunc processerunt
angeli salutantes eam di. Ave regina celor. Ave
dña angelor. Salve radix scta ex qua mũdo lux ẽ
orta etc. Ite processerunt adam et eva di. benedicta fi:
:lia nra adam, qz p te fructũ vite comedimus. Et
gaudiis sp̃ois peciĩerunt veniã sup eo q ipm pec:
:cato dederunt cum passione cũ lacrimis et compa:
:ssiois mãre. Ite processerunt patriarche di. O
sp̃osa dna exaltata sup sidera etc. Item
Ite processerunt scti novi testi. s. Joannes bapti:
:sta, Joseph sponsus Marie, Zacharias, Symeon,
anna, innocentes. et inter eos latro cui dixerat
dñs, hodie mecũ eris in paradiso. Hi oẽs cecinerunt,
felix nãq3 es sacra vgo maria et oĩ lande
dignissima, qa ex te ortus ẽ sol iusticie xpus deus
nr. p lumã salvatoris nri. Tercio quo ipse xpus dixit
matri, O gaude gaude mr gaude qz ut decet mẽ
dei te sup oẽs angelos et sctos i celo exaltabo et eo

meritis quibus vulnera istorum meorum quibus summa compassione
condoluisti facio tibi quinque gratias iuxta quinque literas nominis tui
Maria, ut eos invocatores nominis tui salvares. Primo fa-
cio te matrem misericordie et gratie, ut de ea communices. Secundo con-
firmo te adoptivam matrem et auxiliatricem omnium
ut confugiant ad te omnes in omni necessitate. Nam et in cruce
omnes fideles tibi in persona Johannis commendavi in filios
ut tamquam mater procures salutem illorum. Tertio facio te et con-
firmo reginam angelorum et totius mundi ut honorent
te et obediant tibi omnia. Quarto dabo tibi imperatoriam
iurisdictionem super omnes quos volueris ut salves quos
vis. Quinto volo ut in fine admoneas omnes peccatores et
homines. Post hec cunctos amplexatos et consolans
matrem vocabis et recessit. Et nos quoque continue
honoremus matrem domini summa reverentia et ro-
gemus flexis genibus ut a Christo impetret nobis
veniam, gratiam, et tandem gloriam. Amen

Secunda feria Pasche sanctissime Sermo

ut solebas ab peregrinus in hierusalem et non cognovisti que facta sunt in illa his diebus. Luce ultimo Sancta mater ecclesia volens docere filios suos ut reminiscantur de resurrectione Christi, et gaudeant de nostra resurrectione futura recordatione eius, in istis diebus solemnitatis festi resurrectionis domini commorantur. Et hodie legit ewangelium de apparicione Christi in specie peregrini factam, ut sciamus quod sic apostolis in Actorum 10 ait: quidam in facto, ut sciamus quod sic ... in corpore peregrinamur a domino. Ideo ... placere illi ... manifestare attendamus placere illi ... Omnes enim nos manifestari oportet ante tribunal Christi ut recipiat unusquisque propria corporis prout gessit in corpore sive bonum sive malum, Hec ibi. ... ut perveniamus ad visionem resurrectionis Christi gloriose et future nostre, observemus tamquam peregrinantes in hac patria nostra, observemus tamquam peregrinantes in hac ... exemplo Christi qui in specie peregrini apparuit, et perfecto exemplo Christi qui in specie peregrini apparuit, et in hospicio sui cognicionem claram prebuit discipulis, ut patet in hodierno Ewangelio.

Ut ... in hodierno ewangelio ... misteria notemus per sermonem ...
Primo de peregrinali Christi apparicione facta istis discipulis
Secundo de notificacione ... apparicione in fractione panis
Tertio de evidenti resurrectionis Christi certificacione, que dicit:
Surrexit dominus vere et apparuit etc.

Circa primum de apparicione Christi in specie peregrini notemus

evangelista dicit quod duo ex discipulis Jesu egressi ab
Hierusalem ibant ipsa die sue resurrectionis dum ea in castellum quoddam
quod erat in spatio stadiorum lx ab Hierusalem. lxj. sedecim
stadia faciunt unam leucam, et sic non distabat per quatuor
leucas integras, secundum Ludol. de vita Christi distabat in toto
per septem miliaria italica et dimidium ab Hierusalem, et sic
videtur quod facit apud nos unum miliare cum dimidio.
Quod castellum nominabatur secundum evang. Emaus, quod post vastationem
Iudaee per Romanos fuit restaurata dicta Nicopolis ut dicitur
in Histo. scolastica li. vij. ca. xlij. Juxta quam urbem dicitur esse
fontem in quo Christus cum discipulis aliquando pedes lavaverat. Et
in eo loco surrexit se dans longius terra, et ex eo facta aque
illius fontis diversarum infirmitatum curativa. Et quidem
erant isti discipuli duo, unius nomen evangelium expri-
mit quod vocaretur Cleophas, alterius tacet. Vel dicitur Theophilus
quod ipse Lucas fuit, quod ex humilitate nomen suum scribendo
tacuit. Et quidam dicunt, putant fuisse secundum [illegible] filius
Ruffi. Isti autem discipuli sicut dicit evangelium colloquebantur
invicem de hiis omnibus que acciderant et secundum unum exponebant,
quod secundum Theophilum stupebat in rebus tam cotidianis solitis
contristabat eum pro quo potuit tota sua malicia intendebat
ut viderent et eum. Item secundo quanta dilectionis signa eius disci-
pulis ostenderit et quomodo multis miraculis deum fore se probave-
rit, quomodo omnia futura providerit; et tamen suis capientibus non
obstitit. Item tercio quomodo tamquam malefactor ligatus, ab homi-
nibus illusus, flagellatus, et ut latro ad crucifixum fuerit

et omnia pariter contulerit. Item quarto quod discipuli omnes reli-
querunt eum. Et quid in ipsi discipuli facere deberent, adque-
[illegible] et [illegible]. Item querebant an possibile esset eum re-
surgere, et quod corpus eius raptum fuisset, et quod mulieres
angelos vidisse in monumento dixissent et huiusmodi plura.
Tunc ipse Jesus appropinquans ibat cum illis tamquam peregri-
nus et non cognoscebatur. Et dixit: Qui sunt hii sermones [illegible]
querit [illegible], sicut et ego illorum [illegible]
[illegible] illorum. Respondit Cleophas: Tu solus
peregrinus es in Jherusalem et non cognovisti ea que [illegible]
in multi peregrini veniebant de diversis partibus ad festum
pasche. Joan. xij. [illegible]
alios fuisse peregrinos, sed notat exclusionem no-
ticie [illegible] Jesu, [illegible], Tu multi peregrini
fuerint in Jherusalem, [illegible] in aliis pe-
regrinos talia ignorares, [illegible] aliis
peregrinis iam recedentibus tu tamen stetisti in Jherusalem
[illegible] videris esse peregrinus, [illegible] cogno-
visti tam manifeste facta [illegible] cognoverit,
[illegible]. Et [illegible] de Jesu [illegible]
[illegible] Circa hec queruntur aliqua pro
doctrinali edificacione
Primo de ea ostensione in peregrini specie
Secundo de nostre peregrinacionis probacione in toto tempore

Feria iiª de societate sanctorum oracio resurgentium

Primo quod autem dominus postquam resurrexit ad gloriam
patrie voluit se ondere in peregrini specie ne agro-
staret quod sit differentia inter statum patrie et statum peregri-
nacionis vie quod hic videtur Luce et aliis quod peregrino
apparuit discipulis illorum vestimentis. Ipsi autem de eius resurrexione ama-
bant et dubitabant, et talis forma apparuit cum qualis erat
in corde illorum interius. Unde quia amabant presenciam eis ex-
hibuit et loquelam, sed quia dubitabant, oculos eorum tenuit ne cognoscerent,
ut peregrinus speciem abscondit, ut dicit Luce xxiiii°. Se-
cundo quia [illegible] in gloria sua clare
videre [illegible] veraciter credentes et amatores
[illegible] exemplificacionem, ut exemplo suo do-
ceret nos esse peregrinos in hoc mundo, per quod [illegible]
ceret nos de peregrinos in hoc mundo sicut [illegible] voluit ut per-
[illegible] in hoc mundo [illegible] voluit ut per-
egrinum Primo in arduis vias ambulando que sunt
peregrini difficiles vias ambulando, quia sunt nunc
ascendendo, nunc descendendo, sic et [illegible] fecit, quia de celo
descendit in utero virginis, inde in mundo hanc asperam
et laboriosam vitam, inde ascendit ad crucem, inde
descendit ad limbum, indeque ascendit ad sepulcrum
in resurrexione, et tandem ascendit in celum. Secundo in
baculo portando. Nam peregrini baculum portant quo
torrentes transeunt et contra canes et bestias se protegunt.

Sic eciam in baculo crucis voluit portare mortis
et diabolum ipso peremit. Tercio in cercha ut sig:
peregrinacionis gestando. Sicut ut imagine ap:
pareo. Sic eciam in signum habuit quasi voluntaria in
cruce suscepto. Quarto in domo. que non habuit propria
domum sed in alieno stabulo natus est, et in vita non
habuit ubi caput suum reclinaret, Mat. viij. Et
sic positus in cruce de in alieno sepulcro positus fuit
Quinto in esuriendo et siciendo. Non solum peregrinus
amariorem cibum et potum habuit dum in cruce. Sexto cla:
[illegible] felle cibatus et aceto potatus fuit. Et vas [illegible]
mouit, que [illegible] et viam pure ambulare, crucis
exemplo [illegible] in corpore portare sicut vulnera et pas:
[illegible] in corde tenere et [illegible] de:
[illegible] Tercio voluit eciam in specie peregrini ap:
parere. [illegible] Tercio voluit eciam in specie peregrinacionis commendacionem, ut de:
monstraret per sancte peregrinacionis ad terram sanctam et ad limina
[illegible] peregrinacio [illegible] a deo accepta et meritoria
[illegible] bono modo [illegible] eo deo accepta et meritoria
sanctorum sibi fiat bono modo. Notandum quod in sancta peregrina:
[illegible] utilitates conferat. Notandum quod in sancta peregrina:
cione, primo amicicia sanctorum que ex amore [illegible] satisfac:
[illegible] secundo ad [illegible] sanctorum et parcium [illegible]
adquiritur, Secundo indulgencias [illegible] a pontificibus concessas [illegible] quia meritum
formas a pontificibus concessas [illegible] ad laudem dei [illegible]
adquiritur eciam [illegible] et pericula sic ad laudem dei [illegible]
ponitur et oraciones in ecclesiis plures frequentantur.

Maria quod vale peregrinacio, si in [illegible] dici fiat bono
modo. Sed qualis sit facienda. Nota in evangelio isto
quod sicut isti duo discipuli euntes in Emaus de eo
cogitabant nec loquebantur nisi carnalia scilicet de eius
et eius passione, ita debet peregrinus facere. Et sic me-
ruerunt, sicut isti meruerunt cum Jesum habere et fidem
in celo videre. Secunda quod Christus probat quod nos homines
in hoc mundo toto tempore vite nostre sumus peregrini, nec
in proprio sed alieno hospicio, quia in huius signum Christus
in peregrini specie apparuit in predictis. Et hoc quod pro-
in peregrini specie [illegible] quatuor proprietatibus tamquam sig-
bari potest. Prima est hospitis peregrini, secunda sig-
num hospitii ut hospitis peregrini, primo signi-
ficatur concessionis, quia sicut hospes peregrino con-
cedit usum tantum suarum rerum scilicet domus, lecti, scannorum,
scyphorum et aliorum utensilium, sed non appropriare
sibi permittit nec quicquam auferre, sic nos sumus in
hoc mundo. [illegible] Michael [illegible] nec mundi
hoc mundo [illegible]
Haud dubium quia nec auferre quicquam possumus [illegible]
cedim signum concessionis quia sic hospes suarum
[illegible] peregrinis concedit eadem utensilia
in diversis, sic mundus iste nobis facit, quia nudi [illegible]
et recipit. Sic [illegible] dedit filiis hominum, [illegible]
[illegible] celum celi domino, terram autem dedit filiis hominum, [illegible]
terrena non dantur sic hospitibus ut appropriare possint
sibi proprie, sed tantum ad usum concedit, usufructu et

successive data sunt altari, ecce exemplum de dominis, de diviciis,
possessionibus et honoribus in quibus post mortem pro aliis succe:
dit. et sic consequenter, Tercium signum comportacio levis,
quia sic hospes primo leto vultu peregrinum ostendit, sed
in fine grave compotum exigit. sic mundus iste leta
facie permittit hominibus divicias honores et honor. sed
in morte racionem de omnibus exigit. unde aug. in epistola
ad dioscorum dicit: mundus iste periculosior est blandus quam
molestus. quia ut scribitur apoc. xviij. quantum quod se
glorificavit et in deliciis vixit, tanto plus torquebitur.
Quartum signum oblivionis. quia sic hospes peregrinum
postquam recesserit obliviscitur, sic mundus homines post
mortem. ps. oblivioni datus sum tamquam mortuus a
corde etc. O quam dementia miserrima sic amare
transitoria et caduca huius mundi ut amittat quis
eternam patriam. Tercia quod quales sunt
regule peregrinorum nobis ad salutem consequendam ob:
servande. ad quod est notandum quod potissime quatuor sunt
sunt regule quas nos peregrini dum sumus in hoc mundo
diligenter observare ut ad patriam perveniamus,
prima regula est ambulando viam rectam tenere,
hec via est quam omnes docet mat. xix. dicens: Si vis
ad vitam ingredi serva mandata, peregrini ipse

circa viam rectam sunt dupliciter sollicit; primo si eam amise-
-rint dolent et ad ipsam redire festinant, ita et fideles
cum perdunt viam iusticie transgrediendo preceptum debent
dolere penitendo et ad ipsam redire. Mat iiij. penitentiam
agite ap. rc. Secundo valde cupiunt scire mensuram
vie vel et sepe interrogant ab incolis ut dicitur
distat. Alius locus et dicitur de quolibet dicitur ambulanti
viam et nesciendo quanta ipsa est apparet longior et
plus in ea homo fatigatur. Sic debet fidelis studere li-
-benter de via mandatorum dei que sunt mensure quia
viis observantibus est precium vite eterne, violantibus
producere pene eterne. Secunda regula est bonam mo-
-netam deferre. Moneta secundum imaginem dei anime
impressam et superscriptionem ac nominis, quam bonam
deferimus quando in fide formata caritate vivimus
que est precium vite eterne. Iuxta illud Jo. xvij.
hec est autem vita eterna ut cognoscant te verum deum et quem
misisti. Moneta autem falsa per errorem
quem aliqui dampnantur. Tertia regula, consideratio:
ut reddita protestacione ... non se superfluis onerare. Sic
eciam necessariis ut illud. ... Abbates alimenta
et fidelis simus illud ... habebat alimenta
et quibus tegamur. His contenti simus. Amarissime:
et quibus tegamur. His contenti simus. Amarissime
singula domum et patriam propriam spiritum intendere ubi

[illegible] sed tota vita manere. Sic fideles dum perseverant
-do ad celestem patrie redeunt quam [illegible] etc.
Circa secundum de apertione oculorum. quia dicit
Evangelium quod discipulorum oculi tenebantur ne eum
agnoscerent. Hoc autem secundum aug. li. de cons
evangelistarum fuit deo permittente factum a sathana
sed postea in fractione panis aperti sunt oculi
eorum et sic eum cognoverunt. Per quod mystice nos docemus
docuit quo aperiuntur oculi hominum interiores in
cognitione eius quia prius erant clausi per peccatum. antequam
aperiret oculos istorum discipulorum facere voluit
[illegible] quattuor quibus nos intelligamus istis mo-
-dis nobis oculos debere aperiri ut digni simus
videre eum in gloria
Primo namque discipulos increpavit
Secundo scripturas illos exposuit
Tertio longius se ire finxit
Quarto precibus ab eis intravit et frangendo panes
oculos illorum aperuit
Primo discipulos increpavit dicens Sic O stulti et
tardi corde ad credendum in omnibus que locuti sunt prophe-
-te Nonne oportuit pati eum etc. Quo isti arta-
-bas indicant stulti. Nota quod ille fuerunt stultus

reputat(ur) q(ui) sciens aliq(uo)s esse suos hostes q(ue)rentes eu(m)
q(uo)tidie occidere et p(er)dere velit cu(m) eis se ab illis, s(ed) cu(m)
his p(er)versat(ur) et se dat illor(um) manib(us) ut deponat ad
dormiend(um). Sic fecerant isti q(ui) in p(e)cc(a)to mortali infide-
-litatis erat et tardi q(uia) a mane q(uo)d audierant mulie-
-res annunciav(er)e eius resurrectione(m) ita usq(ue) ad vesp(er)as
in ipso p(e)cc(a)to i(n)credulitatis sub potestate diaboli po-
-siti iacebat. Na(m) ut d(icitu)r Ewang(eli)o advesp(er)ascebat et in-
-clinata erat ia(m) dies. Q(uo)d docem(ur) s(cilicet) stultos nos
esse si i(n) p(e)cc(a)to volum(us) obdormire in sero sine penite(n)-
-cia, q(ui)a cu(m) possim(us) in somno mori. P(re)dicta do(mi)n(ic)a. Ideo ang(e)li decob-
-cionib(us) nob(is) sic exponim(us)
dum dic(it): Audacior e(st) q(ui) in vero p(e)cc(a)to mortali dormit
q(uam) q(ui) cu(m) sup(er)b(is) hostib(us) de morte sua obligat(us)
(con)quiescat, q(uia) ha(n)c h(abe)n(t) n(on) [?], adult(er)ii, usura-
-rij etc. Et sic tardi corde erant fuerunt cu(m) vis(is)
tot(is) miraculis et auditis adhuc dubitabat de eo(rum)
du(m) eu(m) p(re)dicaverat passione(m) et resurrectione(m),
Ideo eius discipulis scripturas interp(re)tando expo-
-suit. Na(m) d(icitu)r q(uod) interp(re)tabat(ur) illis incipiens a
Moyse et p(ro)ph(et)is in o(mn)ib(us) scripturis. l(i)j. Sic quamvis suf-
-ficiebat ad p(ro)positu(m) [?] tractare [?]. Na(m)
ibi .lij. ca(p)it(ulo), n(on) facit distinctione(m) p(er) singulis

generar(um), sed p(ro) generib(us) singulor(um) q(ue) eo(rum) o(mn)ib(us) scripturis
aliq(ui)d m(ihi) interpretabat(ur). Contemplemine ergo quo(modo)
dicebat eis s(upra)d(ic)t(us) Simone de Cassia. Scitis n(am) quo(modo) d(icitu)r
Moyses Gen(esis) iiij. Abel iustu(m) a fr(atr)e Caim v(e)ritate
ligneo occisu(m). Sic magis v(er)u(m) cu(m) esset i(n)nocens oc-
cisus e(st) in ligno a iudeis cu(m) s(i)t ille generis s(an)ct(u)s.
Ite(m) scit(is) quo(modo) Abraa(m) ad dei obedientia(m) unicu(m) fi-
liu(m) i(n) ligno dorso ei(us) i(m)posito et ferro s(eu) gladio i(m)-
molare voluit. Sic magis v(er)u(m) a(gn)us dei unic(us) debuit
mori ad volu(n)tate(m) dei p(at)ris in ligno crucis ferro
affix(us). It(em) audistis quo(modo) Ioseph a fr(atr)ib(us) venditus
fuit .xxx. argenteis et factus postea d(omi)n(u)s regi(onis)
p(ro)pter [illegible]. Sic magis v(er)u(m) venditus de sap(ien)ti(a)
c(hrist)o (e)st exaltatus. It(em) audistis quo(modo) Moyses serpe(n)-
te(m) eneu(m) suspe(n)dit in ligno. It(em) audistis quo(modo)
Esaias p(ro)phetavit de c(hrist)o. Is(aie) oblat(us) e(st) q(ui)a
ip(s)e voluit. Tamq(uam) agnus et(c). Et simili modo p(ro)seq(ue)re
de aliis scripturis. Tercio cu(m) eu(m) app(ro)pin-
quassent castello q(u)o ibat, longius se ire finxit. Sed
quo(modo) h(oc) fecerit cu(m) fictio falsitate(m) i(m)portat,
et sic c(hrist)o cu(m) sit su(m)ma v(er)itas n(on) conveniebat,
R(espondet) s(upra)d(ic)t(us) Aug(ustinus). Non fictio n(on) significat aliqu(id)

veritate et ita vero nec a falsitate. et tamen non gra-
-vit vitio [illegible] talia facere [illegible] ut figurat aliquam
veritatem rei, nec est figura veritatis ut sunt enig-
-mata et verba sapientum figurative dicta in quibus et
si non est veritas in eo quod dicitur, est tamen in eo quod figuratur.
Et sic Jesus [illegible] dicit quod cum finxit se longius ire posuit se
tamquam peregrinus significando [illegible]
et [illegible] videret [illegible] non volebat
ire sed solum volebat hic significare quod [illegible] incredu-
-litate istorum discipulorum longe debebat recedere ab eis.
[illegible] aliud [illegible] longe a [illegible] salvator [illegible]
per quod [illegible] patris [illegible] a discipulis [illegible]
[illegible] illum dicentes Mane nobiscum [illegible] Luce [illegible]
ab [illegible] rogando et considerando. Et sic intravit cum
illis. Et cum recumberet accepit panem benedixit et
fregit et porrexit eis. et aperti sunt oculi eorum. Luce [illegible]
dicit quod sic frangebat panem [illegible] ac si secare
[illegible] cultello. Et non voluntarie [illegible]
in effigie que erat cognoscibilis ab eis. et sic cogno-
-verunt eum principaliter ex voluntate eius, [illegible] in mo-
-do fractionis panis. Supradictis dantur
nobis plura documenta moralia in [illegible]
apparitione volumus [illegible] ad vera [illegible]

[illegible]

·dei et salutis nostre, vnde primo debemus in accepta-
ciones et conuersaciones de peccatis humiliter suscipere.
Secundo debemus scripturas sacras libenter et ar-
denter audire, sic fecerunt isti discipuli. Item
tercio debemus cum christo per festa vestra a nobis longius
recedentem inuitare, vt ipse maneat nobiscum
per graciam in presenti, nec de cetero seipsum effuga-
re debemus per peccata recidiuum. Sic enim [illegible] qui-
multi faciunt qui post confessionem statim facti iteram
recidiuant. Racio quare deum in primo vi-
dere clare merebimur si perseuerabimus in
fractione panis sic recipiet, primo quidem in fractione
panis doctrine euangelice, ipsam eius man-
data intelligendo et obseruando. Secundo in fractione
panis elemosine pauperibus erogando. Nam cum
in paupere et peregrino suscipimus et pascimus
Christum de festo Martino. Tercio in fractione pa-
nis eucharistie missam audiendo et per par-
ticipacione cum gracias agendo quidem. O. Karissime
[illegible] sic [illegible] et videbimus in gloria cum deum
et sanctis [illegible] dei diligere et [illegible]
c/ habemus [illegible] quidem dimittas et inimicus habent cxlin
seruum fideles et iustus, accidit qui seruus.

dic quadam coram deo dicentes quod iusticia accia in p[illegible]
mundo similiter quam iniusticia, alter autem dixit Non [illegible],
quia plus prosunt homini in iniusticia quam per iusticiam, [illegible]
[illegible] motos obligaverunt se invicem tali pacto quod
[illegible] ille in hoc probando succumberet, dominus suus rene-
[illegible] sibi daret et centum florenos. Sed ait dominus proba-
[illegible] ambos oculos [illegible]
[illegible] iudicium venerunt ad quendam magnum
[illegible] de hoc interrogaverunt. Ille autem videns quod
[illegible] omnia in ista terra
iniusticia prevalet. Sed dixit ego [illegible] omnia ista terra
[illegible] et vadere da pauperem. Ait dominus ait suum o-
culos perdidisti, quia tibi ad hoc placeo. [illegible]
placeo venerunt ad iudicem filie vindicaret
[illegible] venerunt ad quendam magnum [illegible]
contra iusticiam. Ille venerunt ad [illegible] venerunt ad
illa [illegible] videndo [illegible]
[illegible] ille filie vindicat et sic dominus ambos oculos
[illegible] sed deo dante
[illegible] gladii [illegible]
ille [illegible] extra civitatem ambulans cum solo ba-
culo devenit sub quandam arborem et ibi se posuit ad
[illegible] Media nocte et supervenit
turba demonum, capitulum sub illa arbore consedens.
[illegible] singuli sua facta mala dicendo
referrent. Unus demon dixit ego feci ut [illegible]

[illegible]

in inspicia inspicia sic et sic. Et precepit demoni 243
illi statim coronam dedit et pacem federa fecit. Item
mo. Tum alter demon invidens dixit laude pro mo-
-do ego iste sic honoratur. Ego sub isto arbore solo
tali esse herbam quam si rex apponeret oculis
eius sanguinem extraheret, [illegible] curaret
et illuminaret. Cumque demones abscessissent. Tunc
cecus hoc audito invocavit deum et recepit varias
herbas sub arbore decerpe et omnes apponere.
et deo donante recepit visum ut alias herbam appli-
-cavit et sanatus est. Rex habebat filiam que sanguis
oculis orbata erat ipsa ceca nec curari poterat
Reversus ipse ad regem et promisit quod illam pos-
-set sanare. Rex autem promisit eam sibi dare in
uxorem si sanaret, et sic effecta est cum herba
predicta sanavit et eam in uxorem accepit et
regnis divitiis et possessionibus [illegible].
Tunc ille de suis [illegible] audiens accessit ad ipsum
et interrogavit quo sanatus fuerit. Ille [illegible] nar-
-ravit modum quod sub tali arbore habebat talis
herbam quod [illegible] non credidit. Unde ille [illegible]
[illegible] ut possit per herba ditare amplius iniit et
plures herbas cepit decerpere et terere accidit
quod demones [illegible] et [illegible] supervenit et dixit

videamus si aliquid a sub arbore auscultabimus, nec
prodere eum confitemur et sic iste ceciderit nos fefellit,
unum daemonis videras istum ibi esse apprehendat
et cecidit ambos oculos suos [illegible]. Hic quia
patuit quod iustitia [illegible] ad ipsos [illegible] [illegible] posset
sublimari, et in [illegible] similiter [illegible] prodat
quod [illegible] sagena [illegible].

Lectio tertia de societate sanctorum cum
eo resurgentium glorificatorum [illegible] confirmavit
[illegible] resurrectionibus [illegible] [illegible]
de [illegible] evangelio Nicodemi et [illegible]. [illegible]
[illegible] historia scribit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Nicodemus [illegible]
[illegible] Nicodemus et Joseph eum sepelierunt
[illegible] post [illegible] iudaei [illegible] [illegible] contra eos.
[illegible] et Nicodemus intrepide [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] consensisti illi [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et Joseph intrepide dixit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] honorabili sepulchro, [illegible] [illegible] [illegible]
vos et male fecistis [illegible] [illegible] [illegible] principes
sacerdotum et scribae [illegible] Joseph [illegible].

in q(ua) nulla fenestra erat, signatis ostiis et ponentes
custodias donec transisset sabbatum, et tunc mane ...
die dominica consiliati sunt qua morte Joseph interficerent. Invenerunt
autem reseratas ... [illegible] ... Joseph
[illegible] ... et ... [illegible]
[illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible]
ad [illegible] ... [illegible]
et [illegible] ... [illegible]
verbis [illegible] ... [illegible]
[illegible] ... de militibus qui custodiebant sepulcrum
[illegible] ... [illegible] sub hac
forma. Nobis [illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible] de
celo [illegible] ... [illegible]
lapidem et sedit super eum, et dixit mulieribus que
venerant ad sepulcrum: Nolite timere vos, scio enim quia
Ihesum qui crucifixus est queritis; surrexit non est
hic. venite videte locum ubi positus erat, euntes di-
cite discipulis quia surrexit et precedet vos in Galileam
ibi eum videbitis. [illegible] Judei dixerunt: Que fuerunt
iste mulieres, et quare non tenuistis illas [illegible]
Qui [illegible] ... [illegible]
[illegible] angeli qui [illegible] ... [illegible]

valde mortui displicuit iudei. Nos credimus ver-
illi iudei, multa miracula Jesu in vita faciente vi-
dimus et non credidimus, modo quomodo nos credemus. Credidi-
mus. Joseph autem qui sepelivit in [illegible] monumento et
sua [illegible] clausit, et sic Jesus cadavera posuit.
propter talia iudei pertimescentes, dederunt illis
pecuniam ut mentirentur [illegible] dormisse. et sic [illegible] dicere
post [illegible] corpus [illegible] una die [illegible]
cum [illegible] magna fama de [illegible] resurrectione ve-
ra [illegible] et milites [illegible] dixerant, et dis-
cipuli congregati, principes iudeorum dixerunt [illegible]
[illegible] cum talia miracula audimus. Nicodemus
[illegible] dixit [illegible]
[illegible] reddidisse [illegible]
[illegible] possit [illegible] et nos [illegible] vi-
ros qui de [illegible] presentant ubi [illegible] et filii
et miserunt, [illegible] dixerunt. Jesu
[illegible] invenimus, sed Joseph invenimus in [illegible]
[illegible] civitate sua. [illegible] miserunt [illegible] saluta-
tes cum pace et petentes ut dignaretur veni-
re ad eos et veritatem aperire. [illegible] bene-
[illegible] admirunt et honorifice suscepit et inter-
rogaverunt quomodo liberatus fuerit, et ille narra-
vit omnia quomodo [illegible] sibi apparuit et [illegible]
[illegible] Joseph audientes [illegible] Miraculum et bene

q(uod) audistis eum resurrexisse. Sed plus mirandum est
quod multos secum resuscitavit qui visi sunt multis in Jerusalem.
Et dixit ut cetera. Beatus [illegible] Simeonem sacer-
-dotem qui habuit duos filios Karinum et Leucium qui
dudum et ipsi mortui fuerant et nunc vivunt sicut ce-
-teri cum eis resurgentes et videre aperta monumenta
aperta et ipsi nunc viventes sunt in Arimathia. Hec
audientes Annas, Kaiphas, Nicodemus, Joseph, Ga-
-maliel et plures alii venerunt et sepulcra vacua
ut dixerat Joseph invenerunt. Inde venientes
in Arimathia illos orantes reperierunt, osculatique
eos cum honore perduxerunt in Jerusalem, et ad invoca-
-cionem in synagoga coram populo clausis januis, da-
-tis legis in manibus illorum ut per deum et legem ad-
-iurati dicerent veritatem quomodo suscitaverit eos et
quomodo fuerit illorum [illegible] resurrecciones et signa crucis
linguas suas consignatas dixerunt. Date nobis ca-
-rtam et scribamus que vidimus et audivimus etc.
Quo dato scripserunt sic. Jesus Christus quem vos cru-
-cifixistis [illegible] a [illegible] vivus et a mortuis resurrexit
[illegible] nos de limbo eduxit et suscitavit. Mag-
-num autem [illegible] illorum descripserunt que [illegible]
[illegible] addiderunt omnia scribentes quod [illegible]
mandavit nobis [illegible] inquiunt in Arimathia [illegible]
[illegible] non que referamus sua maiestatis
mysteria. Postquam et omnia conscripserunt Karinus quod scripsit

tradidit in manus anne et caiphe ac gamaliel.
Sz leoncius tradidit quod ipse tradidit in manus ni-
codemi et Joseph. et ambo sunt subito transformati
et non sunt visi amplius. Septima est aut unde
sunt aquila michael magis ac ... in una terra quis
alia gerundi. Ad hec nicodemus. Joseph et gamaliel
dans laudancer. Sz annas et caiphas hec admiran-
tes sunt sunt ad malicia cordis obdurati dicentes q-
uod ... mortuis non est credendum. et sic perierunt
in infidelitate. Rogemus quod etc.

I.N.R.I. 246

Feria tercia pasce sermo

videte manus meas et pedes meos quia ego ipse sum
Luc. ul. Narratur Regum .1. Regum .xvij. quod David con-
tra Goliam [illegible] tulit baculum suum et elegit
quinque lapides de torrente et prevaluit David in funda
et lapide ac occidit Goliam et sic liberavit israel
de manu philisteorum. David figuravit Christum qui Go-
liam id est diabolum vicit et occidit in baculo crucis quinque
vulneribus [illegible] et sic liberavit fideles suos
de manu demonum [illegible] figuram per resurre-
ctionem apparens discipulis dixit pax vobis videte
manus [illegible] habeatis cum deo
et angelis [illegible] dei [illegible] et sub dia-
boli potestate [illegible] manus et pe-
des quibus [illegible] passus sum in cruce contra dia-
bolum et vos liberavi [illegible] predicta
ac ista alia patent in [illegible] Evangelio
isto continentur tria misteria in se que sunt declaranda
que in [illegible] declarat
Primum de personali apparicio salvatoris
Secundum de confirmatione probacio resurrectionis
Tercium de [illegible] ostensio vulnerum corporis
Circa primum de tercia apparicione quam evangelista
describit ubi dicitur Jesus [illegible] in ipsa die

[illegible] ubi iste [illegible] pisces et [illegible]
[illegible] aqua [illegible] ad [illegible]

dinis resurrectionis. Quia illi duo discipuli viso
et cognito Jesu in fractione panis in Emaus inde
redissent in Jerusalem et fratres in sacro domo [illegible]
congregatos apostolos dicentes quod surrexit dominus vere et ap-
paruit Simoni. Isti quod duo narrassent que gesta
erant in via, et quod cognovissent eum in fractione
panis. Dum hec loquerentur stetit Jesus in medio
discipulorum clausis januis [illegible]
[illegible] et dixit eis pax vobis ego sum nolite timere
Conturbati vero et exterriti [illegible]
[illegible] spiritum videre. Et dixit eis [illegible]
[illegible]
[illegible] et cogita-
tiones ascendunt in corda vestra [illegible]
[illegible] bo-
ne [illegible] in deo [illegible] in corda nostra
[illegible] ascendunt de corde [illegible]
[illegible] Videte manus meas et pe-
des meos [illegible] palpate et videte quia spiritus [illegible]
corpus [illegible] et ossa non habet sicut me
videtis habere. Et cum hoc dixisset ostendit eis manus et pedes.
[illegible] solo [illegible]
[illegible] inter [illegible]
[illegible] ista [illegible]
[illegible] in medio [illegible]

Octava cur voluit parere in verbo salutare
Tertia quod discipuli estimabant spiritum videre
Quinto quare [illegible] post resurrectionem suam voluit dis-
cipulis apparere stando non sedendo, nec [illegible] tanquam
in medio, Respondet Crisostomus doctor quod eius [illegible] post resur-
rectionem stando apparuit ut ostenderet suum officium,
quia coram deo patre stetit et advocatus [illegible]
advocati aut [illegible] stare non sedere. Unde
1 Jo. 2 filioli scribo vobis ut non peccetis, sed si quis
peccaverit advocatum habemus apud patrem Jesum Christum
[illegible] bonus advocatus [illegible] quia [illegible] habet [illegible]
[illegible] coram deo patre [illegible]
suscepit, [illegible] stetit eius in medio, non autem [illegible]
[illegible] mediator [illegible] in trinitate [illegible]
dicitur [illegible] solus mediator [illegible]
[illegible] illuminator fuit et consolator [illegible]
discipulorum, et ut ostenderet quod [illegible] in medio est
[illegible] Bernardus [illegible] ait [illegible] medium [illegible]
[illegible] medium [illegible] medium [illegible]
vicium [illegible] humilitas in medio [illegible]
[illegible] fuit duo vicia [illegible]
[illegible] et pusillanimitas quia [illegible] humilitas [illegible]
[illegible] et [illegible] sunt sibi contraria vicia

inter q̄ media liberalitas virtus ē et sic de aliis
ergo christus ut nobis ostendat medium tenere in omnibus ipse
medium tenuit ipse, in nativitate quia propter nos ē in me-
dio duorum animalium, [illegible] vel inter bovem et asinum. In pu-
ericia inventus ē in medio doctorum. Luc. ij. In passione est
in medio latronum, operatus ē salutem in medio ter-
ra ut dicitur ps., et sic patet. Post vero dum apparens
discipulis post resurrectionem salutavit eos pace
toto, et non alibi, tamen in mulieribus [illegible] dico-
it / amata, [illegible] doctor quia mulieribus [illegible]-
ta dixit [illegible] ideo [illegible] mu-
tacet nobis [illegible] in [illegible] p-
stine a mulieribus [illegible] et in [illegible]-
nova comitatem, quod mulieribus [illegible]
[illegible] ut resurrectionem annunciaret
ra hunc honorem. Et sic in incarnatione femina
primo discipulis. Et sic in [illegible] honorare volens primo ma-
Virgini [illegible] angelo salutavit, ita in resurrectio-
dicta angelo salutavit, [illegible] honoravit [illegible] dixit
ne feminas [illegible] pax vobis dixit [illegible] omnibus
Et discipulis, pax [illegible], ut [illegible] quia ipse [illegible] pace
primo [illegible] amorem, ut [illegible] in nativita-
amat in [illegible] discipulis, [illegible] et in nativita-
te cum angeli hodie annunciaverunt. di.

Et in terra pax ho. bo. vo. In vita quam dominus
suos pacem verbo salutavit. Luc. 24. In glorificacione do:
·lucca· p(rimum) dicite pax huic domui. Item in morte
pacem testamentaliter discipulis reliquit. Jo. 14. pacem
relinquo vo. etc. Jo. 20. post resurrectionem pacem attu:
:lit, quia eam naturaliter diligit, et hominibus pacem vo:
:lunt(?), quia pacem non diligit. Secundo racione reconciliacionis, quia
:pacem(?) sua nos deo reconciliaverat, et ideo pa:
per mortem suam [illegible] deum et homines univit. Tercio racione
[illegible] alia angelorum ad beatitudinem fe:
felicitatis [illegible] recepit, ideo pacem nunciavit que fe:
:licitatis [illegible] ac omnia bonum, unde glo. super verbo pax
felicitatis [illegible] pacem dedit cum verbo dedit omnia
bona dicit [illegible] Aug. de ci. dei c. [illegible] Tantum est
pacis bonum ut et in terrenis atque mortalibus nil
sic soleat audiri, nil desiderabilius concupisci,
nil melius inveniri, nil feliciter possideri. Hec
bella a bonis queruntur, ut sic ut pacem habeant.
Huic bestia silvas rapiuntur(?), hic volucres ad
aera se sustollunt, hic pisces ad profundum maris
se demergunt ut pacem habeant. Ideo pax est
bonum summum quod michi est bonum. Ideo dicit pax

est una dictio. et tribus partibus scribitur ad secundum uni-
-tatem et unitatem in deo a quo pax procedit. Nec
illa. Secunda est pax quedam a mala quam habent ad
diabolum de qua Luce xi. Cum fortis armatus i. dia-
-bolus custodit atrium suum i. homines que possidet
pax peccatorum in pace sunt omnia quia post hanc non dat deus
sed diabolus. Alia est pax mundana quam desidera-
-re debemus ut tranquilla mente deo famulamur
Sed hanc multis tollit pace a deo concessa abutentibus
deditis ebrietatibus et superbiis. Vel ... super ad
correctiones horum deus permittit bella fieri. Ter-
-cia est pax in terra que omnibus bona ad deum in
-tenti. que in futuro secundum mortem eterna a deo
in resurrectione. Augustinus. Confundamus deos peccatores
qui nolunt hanc pacem quam christus obtulit discipulis
dicens pacem meam do vobis. Beati pacifici quoniam filii dei voca-
-buntur. Matthei v. Feria quarta quando discipu-
-li viderent eum eis apparentem estimabant
se spiritum videre cum naturaliter spiritus non possit
videri ab homine mortali. Vide Aug. de cogitationibus
-cordia vere vite dominus. Secundum Papias non sentit idem

per creaturam, et anima bruta non intelligit verba
hominis, non facta quia non est de eorum natura. Sic et
nos dum sumus in mortali corpore, non vide-
mus spiritus circa nos propter naturalitatem, sed anime
separate a corporibus vident spiritus sicut sunt in sua
simplici natura. Mirum quod discipuli credi-
tabant se spiritum videre, Glossa ad hec verba Sed Beda:
et doc(et) quod eos discipuli bene notaverat circa et
sciebant ipsum mortuum, nec credebant resurrexis-
se. Dum enim ianuis clausis introduxisset se in-
fudit, putabant se videre spiritum quem carne amisit
in passione, et hinc in alio corpore assumpto ab aere
vel aliunde, non palpandum se eos illi... cer-
tificaverat, et ostendit eis manus et pedes ci-
catricas, et redarguit illos de cogitacionibus fal-
sis et periculosis. Dicit David: fuit. esse ... etc.
In quibus moraliter docemur, Quod electi sunt dei
non debent desiccare in temptacionibus periculosis sive
contra fidem vel in aliis, quia sequitur eos
divina consolacio. Nam discipuli cum plurimum turbati
et contriti sunt hoc turbacione postea cum viderent
cicatrices gavisi sunt discipuli viso domino. Jo.
L. xx.

Secundum documentum quod eciam dedit discipulis suis cor-
ripuit de cogitacionibus malis ad designandum quod
omnis fidelis cum Christo volens resurgere ad gloriam debet co-
arcere suas cogitaciones et resistere primis et
abjicere eas. Unde hic eciam dicitur illud abomi-
nat primas cogitaciones prave. Prov. Abominacio
domini cogitaciones male. Unde quia ut ait Aug. respecta
ad dominicam [illegible] regimen, nemo quod pudet dicere
pudeat et cogitare, quia deus videt omnia. Unde quia co-
gitacio mala facit hominem et parat infernalem co-
tacio que suspectat et rogat. Nam [illegible] dicit Beda co-
gitacione delectacio nascitur, ex delectacione consensus,
ex consensu [illegible] operacio, ex operacione [illegible]ando
[illegible] desperacio, [illegible] defensio et ex defensione [illegible]
[illegible] damnacio. [illegible]
[illegible] O miser desiste
[illegible] tibi [illegible]
et age penitenciam [illegible] cum diabolo
Tercium secundum de probacione corporali
resurreccionis. Nam ut dicit [illegible] probavit
Christus suam resurreccionem precipue tribus mira-
culis corporalibus sensibilibus, scilicet primo palpari
se faciendo, secundo comedendo, et tercio sensum [illegible]
mentem discipulorum illuminando ut intelligerent

Licet

scripturas, quod est filius dei ut patebit. Augustinus 556
[illegible] quia [illegible] domini sui resurrectionem
[illegible] aliorum [illegible] fidei probare voluit
[illegible] argumentis [illegible] Actuum. 1. [illegible]
hic [illegible] dicit [illegible] docuit nos [illegible]
erat resurrectionem [illegible] probare [illegible] primo
[illegible] difficultatem quia apostoli debebant [illegible]
[illegible] resurrectionis [illegible] Actuum. 2.
[illegible] resurrectionis [illegible] et [illegible] iudea
Et [illegible] valde difficile erat
et [illegible] ad [illegible] et quia valde difficile erat
credere [illegible] mortuum [illegible] scripturis [illegible]
[illegible] testificatus
[illegible] voluit probare discipulis suis
[illegible] primo [illegible] ostendendo se [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
et sic [illegible] probando [illegible]
[illegible] coram discipulis [illegible]
[illegible] et [illegible] reddere [illegible]
do et palpando cicatrices et [illegible]
quendo et comedendo [illegible] quia probatio ad
sensum est certissima [illegible] quod [illegible]
[illegible]

et assensum i. posse. Secundo ratione noticie et cog-
cogelitatis, quia christus huius investigacionem materie voluit
cognitionem nostram firmare hos duos articulos fore fidei. Con-
cepti quia in fide deitatis veram ostendit et probavit
per miracula soli deo possibilia. unde Jo. 10: dicebat
mihi non vultis credere saltem operibus credite. Item quod
ex virgine de spiritu sancto conceptus et natus ostendit per multos
scripturas solliciter [illegible] impleverunt. Item quod veram
carnem [illegible] et veram assumpserat ostendit per pas-
sionem et sanguinis effusionem et mortem. Circumci-
sionem et [illegible] ad [illegible] in forma [illegible] ostendit
[illegible] ascensionem ad visum et auditum; quia [illegible] angeli
dixerunt. Hic veniet quemadmodum vidistis eum [illegible] in ce-
lum. Et quod malos damnabit ostendit in iuda fe-
re, et [illegible] de quo et dixit. Melius illi erat si natus
non fuisset. Hoc ille [illegible] conversos salvabit ostendit in
latrone. Hoc ille [illegible] cui dixit. Hodie mecum eris in pa-
radiso [illegible]
Sic ostendebat de resurrectione, [illegible]
[illegible] et discipulis manifesta
[illegible] sensibilibus [illegible] probare
[illegible] Tercio ratione [illegible] nominatur
resurrectionis [illegible] gloriose ad vitam inmortalem
[illegible] erat [illegible] et [illegible] audisse.
et aliis articulis fidei [illegible] quod non solum

fidem ut alii, si eciam persistimus;
est ex nostra fide et conplacuit illa uite future
;tate spiritus et [illegible] clarius resurrectionis in glori;
resurrectionis, quia [illegible] probamus sensibiliter et multi;
secundum causis [illegible] probamus [illegible] quam nos
sentimus [illegible] resurrectionis quod [illegible] nos
1 et [illegible] resurrectione uita habemus, [illegible] corpore
;[illegible] [illegible] quia palpabile corpus [illegible]
2 probauit, [illegible] palpari [illegible] corporis [illegible]
;[illegible] corporis identitatem, [illegible] idem [illegible]
corpus [illegible] ostendit [illegible] et nos quod [illegible]
corpus [illegible] quod habemus resurgemus
corpore et eodem [illegible] [illegible] et [illegible]
3 probauit corporis [illegible] ostendit, quod non
;[illegible] eadem que [illegible] habuit, quia [illegible] reddi;
;[illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] reddi;
fuerit corpus [illegible] [illegible] morte [illegible] dicen;
[illegible] ad [illegible] quod [illegible] [illegible] adhuc
;rat; hec [illegible] [illegible] resurgemus [illegible] corpore
esse [illegible] [illegible] corporis [illegible];
e [illegible] eadem [illegible] [illegible] intrando et
;[illegible] [illegible] mortalitate [illegible] [illegible] intrando et
;re [illegible] mortalitate [illegible] [illegible] et ibi [illegible],
[illegible] ac celos penetrando et ibi [illegible],
[illegible] et nos [illegible] corpore glorioso [illegible];
;habemus celos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dis;
;[illegible] [illegible] [illegible], quod fuit corpus [illegible] palpabile

om oe palpabile ē corruptibile ut dt Gre-
in Rom̄, qz diuisibile, Ric̄ sz alex. de alen iij:
pte. qz corpus glorificatum de sua natura sit
dimensionem [illegible], posse palpari si voluerit, licet si
nō vult nō palpatur vel videtur vel sentitur. Vnde
Gre. xxiij. mor. dt, In corpore glorioso sit duo s. cor-
[illegible] adversitatem
potentia et subtilitas, propter [illegible] palpabile s. duas
humane naturae [illegible] et palpabile [illegible] reperi-
ri valet. Sed [illegible] gloriosi et [illegible] generet, vn-
gerat, [illegible] nō sit eiusdem generis, et sic
per subtilitatem per penetrare corpora, et sic
alterare [illegible] Sed [illegible] quo
[illegible] corrumpit [illegible]
[illegible] post resurrectionem comedit veraciter
[illegible] corpus gloriosum nō [illegible] cibum in per-
[illegible] corpus [illegible]
[illegible] disp̄e
[illegible] in comparatione
[illegible] ut [illegible] in [illegible] trajectio
[illegible] digestio, et in comedente
[illegible] degustatio, digestio, et in comedente p-
[illegible] ad duo [illegible] ve-
[illegible] ad [illegible] non come-
[illegible] comedit: [illegible] ad [illegible] alia nō come-
dit. [illegible] quod factum ē de illo cibo a

cro masticatu et degustato, R[espo]n[sio] gustati crudi
ptate sua diminutatis resolvit in aere ut va:
:pore, et sic transformavit ac exhalavit per
sibi placuit. ut patet aug. et alijs. Circa istud moralis
docemur quod nos postquam surreximus a pcto mor:
:ta ad vitam gratie, debeamus sepius corpus ven:
tingere [illegible] castigacionem, debemus cum gusta:
re [illegible] dei [illegible] in predicacione. Iste
:re [illegible] [illegible] in confessione crebra
a conficere [illegible] ordere [illegible] [illegible]
ut possimus [illegible] [illegible]
na [illegible] [illegible] in pctis

Circa tercium de refeccione [illegible]
:naz, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] refe:
:redide [illegible] sanavit [illegible] voluit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ipsa est
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de [illegible] appetere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
:bar vol. [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ita ut digitus in [illegible] clamor et manus in vul:
:nus lateris possit mittere [illegible] illud. [illegible]
[illegible] digitum [illegible] in [illegible] clamor et mitte
manum tuam in latus, Et sic tetigit [illegible]
Lira

volunt canes retinere non possunt ad eundem; si propter eos
quamvis illa racio [illegible] per amore dote gratie
ad hoc scilicet dotes assignetur plus vocis. Unde propter [illegible]
[illegible] ut fidelium [illegible]. Secundo
per divine misericordie erga nos inclinacionem [illegible]
que canes cum advocatus noster apud patrem [illegible]
lapsus et vulnerata [illegible] peccatis [illegible] ut [illegible]
flectatur deus pater ad misericordiam per illam. Sic
de [illegible] [illegible] inflamacionem
ut [illegible] quod videamus nunc [illegible] et inde post
iudicium corporale talia vulnera [illegible] dimo-
-re [illegible] et ratione quibus [illegible] dama-
-re [illegible] tota vita
sua [illegible] et inde [illegible]
[illegible] et ad id habetur [illegible]; natura eius
[illegible] ad id [illegible] elephas sic capitur et doma-
-tur. Et [illegible] arbor cui [illegible] appodiando
[illegible] et sit fovea profunda
[illegible] incidens non potest [illegible]
[illegible] venatores [illegible]
ditate; [illegible] venator [illegible]
[illegible] et vulneraret illum [illegible] occidere
[illegible] sed alii venatores
[illegible] et se vulneraverat

nec aliquam animositatem ostendat. elephantem autem ab ipso
eo venatore liberatur et ipse de fovea extra-
hit. accipe parabolam. quid dicit dat comparationem, quod
cum rex [illegible] quandoque fecerit elephas dome-
sticatur et diligit se liberantem. deinde per
omnia obediendo illi. Sic autem fecerit sanguis
sibi ostensus a magistro statim attenditur
et ambulat ad placitum quecumque, et quemque
magister ille bestie liberator eius com[illegible]
[illegible] Ezech. vij. Spiritualis elephas
verit. ut patet [illegible]
significant homines qui cecidit per lignum vetitum
in foveam peccati, quem per primum venatorem, scilicet di-
abolum [illegible] resurgere non poterat [illegible]
[illegible] usque ad Christi [illegible]
Sed [illegible] fecit [illegible] Christus dominus
noster [illegible]
ligato diabolo hominem suis vulneribus li-
beravit, eduxit ex fovea inferni et
spem resurrectionis, dedit ei perpetuum cor-
poris et sanguinis in eucharistia. Ita tantum
tenetur ac attendatur contra hostes suos inimicos
nec et diabolum ac [illegible] ostendit

253

ci sanguinea p vulnera sua O q pctor re-
cogita vulnerata cum et sanguinea et respersa
pctis Ultima q ro amor glie cum expressa
manifestacione. V q apparebit in iudicio
ut ex hoc impius cognoscat cum crucifixe-
runt vere deum et iudicem omnium, et sic co-
fundantur et improbentur pro suis ingratitu-
dinibus pctis. Justi autem perpetuo letentur in
celo in gloria cum affectione inmensa q erunt
decora, et super radios solis sunt candi-
illustracione supra octo alios ... claritate
; cum, et super radios solis, ut dr Christus et ang-
; ... deo ... celo et al-
et sic perpetuo gaudebunt beati in ... ...
civitatem ... Rogemus

Amen 6

Dnica prima p(ost) in octava pasce

Gavisi sunt ergo discipuli viso d(omi)no. Joa(nnis) xx.
D(omi)n(u)s n(oste)r Jh(esu)s maxima(m) clemencia(m) et amore(m) sem(per)
exhibuit erga ho(m)i(n)es salvando. no(n) solu(m) i(n) vita d(um) p(re)-
dicavit ho(m)i(n)es ad salute(m) docendo et i(n)vitando. nec eciam
t(antu)m in morte et passio(n)e q(uia) ut d(icit) ap(osto)l(u)s dilexit nos
et lavit nos a pecc(at)is n(ost)ris i(n) s(an)g(ui)ne suo. S(ed) eciam p(ost)
resurrectione(m) gloriosa(m) qua(n)do discipuli i(n) fide va-
cilla(n)s p(re)dicave(run)t o(mn)es sepius eis apparuit et in
fide illos solidavit consolando. ut et maiore(m) cleme(n)-
ciam et amore(m) monstraret p(ro) unica ta(ntu)m a(n)i(m)a sal-
vanda s(anc)to Thome apparere dignatus e(st) et vulnera
tangenda exhibuit. Jo(hannis) xx. Considera o ho(mo) d(omi)ni sal-
vatoris clemencia(m) q(uia) p(ro) una a(n)i(m)a o(sten)dit se
ip(su)m vulnera tangi et accedit ut salvat una(m).
q(uia) eciam p(er) hoc insinuat q(uod) p(ro) una a(n)i(m)a para(tus) esset
ite(rum) crucifigi et vulnerari pluries si esset
possibile, ut d(icit) Dionisius ad demophilum. De istis
s(ed) apparicionibus loq(ui)t(ur) hoc ewang(elium). cuius textum satis noti-
tur ob p(ro)lixitate(m) t(em)p(or)is. Legit(ur) in sacro ewang-
elio scriptum misterium notamus de ipsa nostra
resurrectione futura loq(ue)ndo p(er) hoc sex.
p(ri)mum d(icit) resurgentis cum consolabit(ur) viso

Secundum de resurreccionis vere finali dilacione
Tercium de resurreccionis future
Circa primum de visione xpi resurgentis gaudiosa
nota scribitur in hoc ewang. quod xpus dns se apparuit
discipulis pluries. Et quidem duas apparicioes ponit hic. In
prima parte ewang. ponit apparicionem factam discipulis
sero ipso die dnica resurreccionis absente tho-
ma. In secunda parte ponit quomodo apparuit eisdem post
thome die octava, ut per tactum vulnerum de sua
resurreccione certificaverit illum. Et notandum quod ewa-
ngelium gavisi sunt discipuli viso dno, quia xpus dns in
gloria resurreccionis cum gaudiis premium [illegible]
omnia beatifico [illegible] electis. Gavisi sunt ergo discipu-
li, ut patet in themate et ewangelio hoc. Quidem sicut
in singulis apparicionibus ipso dno viso. Nam
[illegible] ut enumerat [illegible] post re-
surreccionem usque ad ascensionem apparuit discipu-
lis decies ut colligitur ex ewangeliis. In ipsa die
resurreccionis quinquies, et iterum postea quinquies. Primo
quidem post resurreccionem apparuit ut creditur
matri, hec licet non ponatur quia ewangeliste non cura-
bant [illegible] [illegible] Maria Magdalena apparuit [illegible]
in specie hortulani. Secundo scribitur mulieribus [illegible]
[illegible] quibus fuit et magdalena [illegible] viso [illegible]

secuta est eos et invenit in itinere ubi etiam eis
apparuit. Tercio apparuit petro. ut dicitur luce ult.
c. Quarto duobus discipulis in emaus euntibus. Quinto
decem apostolis absente thoma. luce c. ult. et de hoc
loquitur primo pars huius evangelii. Iste itaque appari-
-ciones quinque facte in die resurrectionis. Sexto postea
apparuit die octavo apostolis presente s. thoma. et de ista
apparicione loquitur secunda pars huius evangelii. Sed dubium q-
-ueritur hic. cum dicitur evangelio: quod post dies octo facta fu-
-erit ista apparicio. cum ipsa die octava facta fuerit.
Resp. quod christus ... apparuit die octava hoc est hodie in
hora qua iam sol occiderat in hora secundum iudeos dies
terminatur. Unde quia iam dies illi finita erat ille
secundum octava. secundum hoc ... secundum modum loquendi iudeorum
dicitur post octo dies. Septimo postea apparuit
petro. Johanni. Jacobo. et quibusdam aliis discipulis
piscantibus ad mare tiberiadis. Jo. ultimo. Octavo
apparuit omnibus discipulis in galilea in monte thа-
-bor in quo fuit transfiguratus. ut dicitur Ma. ult. illud
-mat. ult. undecim autem discipuli. Et est alia hic quod ibi
apparuerit ... principaliter fratres abierunt in ga-
-lilea in monte ubi constituerat illis Jesus. secundum mandado
ipse et per angelum. di. ite nunciate discipulis eius et pe-
-tro. quia precedat vos in galilea ibi eum videbitis. Unde

probabiliter creditur quod illa fuit manifestacio de qua scribit
apostolus .1. Cor. xv. Deinde visus est plus quam quingentis
fratribus simul. Hec ibi. Nono apparuit in die ascensi-
onis in cenaculo recumbentibus. Decimo in monte oliveti
hora ascensionis etc. [illegible] omnibus et singulis apparici-
onibus gavisi sunt discipuli viso domino. Scimus et quod et
nos omnes visuri sumus eum in die iudicii quando omnes
resurgemus in corpore. Sed non in illa visione sed aliqui gau-
debunt, puta boni soli, alii omnes plangent et flebunt ut
patet de malis omnibus Matt. xxiiii. Ex hiis ewan-
gelio investigando datur nobis documenta magistri-
em [illegible] quales homines in ista resurreccione
habebunt gaudere de gloriosa eius visione, et dig-
ni erunt eius consolacione. Pro quo nota septem
[illegible] dicta possunt [illegible]
[illegible] recolligendo. Primo amore eius manda-
ta adimpleremus. Nam quare voluit Christus decies discip-
pulis apparere cum sufficisset bis aut ter [illegible]
[illegible] aut [illegible] [illegible] vel semel [illegible]
nisi ut consideraret observanciam preceptorum decalogi,
Secundo bone perseverent operantes. Nam evangelista dicit quod
sero die illa resurreccionis apparuit Jesus. Sic
[illegible] cum [illegible] apparere voluit discipulis quando tamen
mulieribus sanctis mane apparuerat, unde hec
[illegible] quod per [illegible] vere [illegible] in [illegible] abscon-

[illegible] esse nunciabat. 2o [illegible]
[illegible] apparuit [illegible] sed discipulis secundo illius diei apparuit,
ad [illegible] quibus secundo [illegible] cuiuslibet hominis vanitatem op-
-palpando [illegible] et secundo unde [illegible] op-
-[illegible] dicta [illegible]. Secundo [illegible] est
diei, [illegible] bona [illegible] vita [illegible]
[illegible] vitam [illegible] morte et
[illegible] Actio [illegible]
[illegible] dicunt
clausa [illegible] discipuli congregati [illegible]
[illegible]
[illegible] debemus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] et pax [illegible] evangelio
[illegible] pacem
[illegible] vult [illegible] in gloria videre [illegible]
pacem [illegible] habere [illegible]
[illegible] pacem [illegible] Dei [illegible]
voluntate Dei [illegible] et in [illegible] Dei [illegible]
-clarat. Secundo pacem [illegible]
[illegible] cum bonis moribus [illegible]
[illegible] resistere. De isto habetur [illegible] pacem sequimini
[illegible] quam nemo videbit Deum. 3o pacem [illegible]

proximo. Aug. Non potest esse concordia [illegible] [illegible] nec caritas
-maverit concordiam cum christo. O homo vade et hec scito
catholicam fidem et veram caritatem. Non hec concordia dicitur
quando Thomas unus de [illegible] separatus ab apostolis in fide dubitavit,
[illegible] pro isto infidelitatis [illegible] octavum die
-am [illegible] manifestavit, quod erat [illegible] et [illegible] patri mei
credidit dicens [illegible] apostolis [illegible] vidisse resurre-
-ribus cum [illegible] ore dicebant [illegible]
qui documentum [illegible] heretici [illegible] in catholica
fide et caritate [illegible]
cum in gloria resurrectionis [illegible] re-
-deat ad catholicam unitatem et pacem [illegible]
c. fratres carissime. [illegible] hoc [illegible]
societatem bonorum [illegible] et [illegible]
gregem devoravit a lupo infernali [illegible]
qui quidam [illegible] morituros [illegible] de [illegible]
doctrina qua vivere deberet. Dedit eis [illegible]
et fragrarent quando mors facta est. Dedit eis [illegible]
et fragrantiam non poterat et dixit. Sic filii [illegible]
[illegible] [illegible] Secundo [illegible] in [illegible] spiritus sancti
confidamus. Nam evangelium dicit quando [illegible] insufflavit discipulos
-pulos dicens. Accipite spiritum sanctum quorum remiseritis peccata
remittuntur, et quorum retinueritis retenta erunt. [illegible] documentum
quod ad videndum [illegible] requiritur [illegible] spiritus sancti. [illegible]

tuo. Si ergo videbimus lumen sancti spiritus de isto autem
flatu dicit augustinus decimo [illegible] dei et li. iiij de trinitate quod flatus
iste non fuit substancia spiritus sancti sed demonstracio per congrua
significacionem et ostendebat spiritum sanctum a se procedere sicut
et a patre [illegible] quod sicut flatus procedit a corde [illegible]
spiritus sanctus procedit a patre et filio cuius gracia necessaria est
ad [illegible] De tercio [illegible] de passione
[illegible]
[illegible] et pal[illegible]
[illegible] et dis-
[illegible] corde amando et
[illegible] corr-
[illegible] amore et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] pudere et discimus
[illegible] amore
O [illegible] vide [illegible] et age gracias
O [illegible] tibi laus et gloria, O [illegible] refi-
[illegible] ad gloriam [illegible]

Sermo [illegible] de dilacione resurrectionis
[illegible] in evangelio
hodierno [illegible] apparuit disci-
[illegible] ad significacionem [illegible] apparebit

dicitur ē [illegible] vero

[illegible] dicitur ē [illegible] merit [illegible]
[illegible] vult resurrectionē generalē om[illegible]
[illegible] differentiam [illegible] vide [illegible]
resurrectionē [illegible] dissimilē [illegible] valet [illegible]
resurrectionē [illegible] [illegible] in anima [illegible]
[illegible]
[illegible] facta, sed [illegible]
[illegible]
[illegible] resurrectionis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] esse [illegible]
generalis resurrectio debet [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] angelorum et [illegible]
[illegible] angelis [illegible]
[illegible] eidem [illegible] angeli et hominis [illegible]
cives eiusdem civitatis [illegible] [illegible]
debet [illegible] gaudii accipere angeli
[illegible] gaudii [illegible]
[illegible] angeli et finaliter [illegible]
habebunt [illegible] ministerium eorum [illegible]

cessabit quando homines erunt in hoc mundo viventes
in corpore mortali, Ideoque resurrectio hominum
differri debet de lege communi usque in finem mundi, ut
completo numero electorum et consummato ministerio ange-
lorum scilicet habeant plenum gaudium quod petunt adiuvare
et si esset mora fieret gaudium singulorum a cor-
[illegible] deo testi-
[illegible] promissione
[illegible] malum [illegible]
[illegible] perfecte
[illegible] gaudio [illegible]
[illegible] gaudium singulorum [illegible]
[illegible] mortem [illegible]
[illegible] homines [illegible]
[illegible]
[illegible] resurrectio [illegible]
[illegible] nativitas hominis et
[illegible] mundo ita et re-
surrectio talis [illegible] putaret esse naturalis,
sic putaverunt platonici, Secundo quia fieret ora-
tiones et suffragia pro mortuis, quia cum videremus
ossa eorum et amicorum nostrorum adhuc esse in terra,
putaremus ea resurrexisse, et propter hoc glorie aliquos ad
fieri beatitudinem, ac alios penalia sic ad damna-
tionem

credendum est posse ille suffragia illis impediri,
effectum ... quo ... uniformiter in cor-
poribus mortuis quae adhuc detinent in purgatorio an-
imabus carum et sanguinem et talem corpora ...
manent alie anime ... die ...
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
per excellentiam fidei meritis eorum ...
dei sit credere ... mortuorum ...
... meritum ... amore
dei potentia in hoc credimus ... non miramur
et ... fidei meritis ... videre ...
... pro morte ut ... fine ...
... refrigerarat, ... fides ...
... hominis refrigerarat ...
... habet ...
excellentiam meritum ... fide resurrectionis ...

differri resurrectio a qua tamen petere sperare vivus
a mortuis potest et vivas in gratia cum alioqui in fine
mundi [illegible] corpore et anima

Circa tercium de tempore resurrectionis quo fiet
illa [illegible] accipi potest [illegible]
[illegible] sero die illo [illegible] resurrectionis [illegible] quod ipse
et [illegible] resurrectionem
generalem [illegible] dicam in nocte [illegible]
cum [illegible] facta fuerit in nocte [illegible]
[illegible] posset
[illegible] resurrectio [illegible] in nocte [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] resurrectio non in nocte facta
[illegible] resurrectio
[illegible] fiet in nocte [illegible]
[illegible]
[illegible] resurrectio [illegible]
[illegible] quod non putat
[illegible] et [illegible] non simpliciter in nocte re-
surrexit [illegible] aurore [illegible] et patuit
[illegible] ad manifestacionem [illegible] resurrexit in principio
diei [illegible] ibidem [illegible] re-
surrectio fiet in [illegible]
[illegible] cessabit [illegible]

sol ortum luna existente in occidente · quia in tali
distancia sol et luna cadunt [illegible] [illegible] [illegible]
existentibus in oriente et dies [illegible] [illegible]
occidente, et mortuorum quidam resurgent in oriente
occidente, non quidam resurgent [illegible] per eorum
quidam in occidente, non quidam resurgent [illegible] comparacionem ad locum
eorum ad locum in quo resurgent [illegible] resurrectio
[illegible] congregabuntur [illegible]
erit post creatura in oriente [illegible] generacia
Notandum quod secundum doctores [illegible] quod fuit
[illegible] tempore [illegible] natura [illegible]
prima die dominica [illegible] celi resurrectionem
generacionem ipsa die [illegible] [illegible] die
factorum anno [illegible] ad [illegible] [illegible]
homini in resurrectionem omnium [illegible]
[illegible] [illegible] accomodo [illegible]
[illegible] [illegible] die septimo
[illegible] septimana [illegible] quem antea
[illegible] [illegible] resurrectionem [illegible]
erit prima dies dominica resurrectio omnium erit
quia fuerit dia dominica [illegible] ipsa die dominica
dominica die [illegible] nulla precessit
motus celi incepit et [illegible] in fine
motus celi et ipso [illegible] fiet ipsa die motus celi
[illegible] [illegible] ipsa die [illegible] quod fuit
et nulla sequitur [illegible] venit in primo
ipso die dominico [illegible] [illegible] ad iudicium
[illegible] et ipso die venit ad iudicium ·

Ita ps fra. maij. cum 9 capto a feria sexta. usq
ad ang. iiij. da prim. Et cetera sequitur quinta vitas cum
fuerit die dnica qd' ad decem est kalendarij p.
Quarta congruentia. quia sicut ipsa die dnica primo
apparuit hominibus in gloria resurrectionis. ita illo die
apparebit in fine post resurrectionis. Quinta
omnibus ipsa die dedit gloriam divine visionis angel
quia sicut ipsa die confirmando a celo ita ipsa die sanctis patribus de lim:
bo eductis dedit videre gloriam sue resurrectionis,
et sic ipsa die in fine dabit omnibus electis resurre:
ctionis perfectam gloriam. Sexta. quia sicut ipsa die malos
angelos deus deiecit de celo ita illo die malos
homines cum omnes resurgerent relinquet in inferno cru:
ciandos. et sic etiam illo die in fine mundi iudican:
do deiciet malos cum diabolo in infernum. Sep:
tima. quia sicut hora aurore et ortus solis a principio
... fuit letificativa, et principia bonorum
animalium ... et deum laudandi inductiva ita
Christus eadem hora resurrexit mundum letifica:
vit et sanctos patres ad laudandum deum incitavit.
Sic et exsurget in fine eadem hora laudes dari
... in corpore et anima in ... ac insepi:
ternum ... ad quam nos perducat Jesus Christus

finis   Laus

Dominica secunda post pascha

Ego sum pastor bonus. bonus pastor animam suam
dat pro ovibus suis. Jo. x. Quia processus ordinavit
ut ecclesia festa [illegible] diebus his diebus legeret evangelia
in quibus principaliter fit mencio de caritate christi pas=
sa in quibus principale fit mencio caritate quam pas=
sus est pro nobis [illegible] ut [illegible] in his diebus gaudi=
um de resurrectione [illegible] caritatis
christi [illegible] recordantes quia per eum redempti
[illegible] passionem [illegible] diaboli [illegible] et [illegible]
[illegible] spiritualitate ob [illegible]
[illegible] accidimus
[illegible] hodie [illegible]
ecclesia [illegible] religione [illegible]
et [illegible] non fecit [illegible]
[illegible] fecit [illegible] de [illegible]
[illegible] et
[illegible] legit [illegible]
de eadem caritate [illegible] dilexit [illegible]
animam suam [illegible] pastor bonus posuerit pro [illegible]
[illegible] morte [illegible]
[illegible] immediate [illegible] dicit Ego veni
ut vitam habeant et abundancius habeant [illegible]
per me si quis introierit salvabitur. et ingredietur

et egredietur et pascua inveniet. ut p[atet] Joh[annis] x°.
In quibus verbis magna [illegible] caritate a[n]i[m]us d[illegible] nob[is]
[illegible]dit d[omi]n[u]s [illegible]sit se daturum suis omnibus vitam eternam
et pascua beatitudinis in celesti gloria. Ideirco pro[illegible]
[illegible]dere se assimilavit bono pastori q[ui] suas oves
cognoscit et salvat introducendo in unum ovile et
pascua beatitudinis. et ibi pascendo pastura [illegible] di-
vine visionis [illegible]
[illegible] bone [illegible] d[icitu]r hic pastor bonus s[ecundu]m [illegible]
[illegible]
[illegible]
que bonus e[st] pastor q[ui] venit nos [illegible] docere [illegible]
[illegible] nos [illegible] venit [illegible]
et pro salvatione [illegible] dare et [illegible] in visione dei
[illegible] et gloriose [illegible] beatitudinis
[illegible] largiretur [illegible] bonitate et [illegible] opere
[illegible] et [illegible] gentiles [illegible]
[illegible] q[ui] non sunt [illegible] synagoge iudeorum
et [illegible] adduceret [illegible] fidei
[illegible] celestis glorie ubi perfectissime
fiet unum ovile et bonus pastor. [illegible]
[illegible] nos pascens [illegible] in evangelio
Jo. x°. In illo t[empore] d[ixit] J[esus] phariseis. Ego sum pastor

bonus. bonus pastor animam suam dat pro ovibus suis. Mercen-
narius et qui non est pastor cuius non sunt oves
proprie videt lupum venientem et dimittit oves
et fugit. et lupus rapit et dispergit oves. Merce-
narius autem fugit quia mercennarius est et non perti-
net ad eum de ovibus. Ego sum pastor bonus et cognos-
co oves meas et cognoscunt me mee. Sicut novit
me pater et ego agnosco patrem et animam meam pono
pro ovibus meis. Et alias oves habeo que non sunt ex
hoc ovili. et illas oportet me adducere. et vocem meam
audient. et fiet unum ovile et unus pastor.
[illegible] ewangelii [illegible]
[illegible] de pastoris [illegible] bonitate
[illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] felicitate
Anno [illegible] de bonitate pastoris [illegible] ewangel[illegible]
[illegible] sabbato vj kal. octobris
et [illegible] [illegible] die [illegible] festum sancti
[illegible]
Michaelis [illegible] illuminabit [illegible]
[illegible] dixit [illegible] discipulis suis. Ego sum pastor bonus
Et notandum quod [illegible] ewangelium [illegible] et declarat
[illegible] bonum [illegible] pastorem [illegible] fugientem.

per vassignera

primo quo alimenti exhibicione per vassignera

Secundo quo curam per ~~exhibicione~~ estimacione

Tercio quo diligenti defensione

Quarto quo cautelam recognicione

Primo quidem quo pastore et alimenti exhibicione, cum dicitur

Ego sum pastor, pastor enim a pascendo dicitur, unde

pastor bonus dicitur quia [illegible] pascit et nutrit oves

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sanctissimo alimento [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Daniel in

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] O [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] quod ubi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] ipso diligere debes [illegible]. Secundo

[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

pascit alimento [illegible] de quo [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] predicacione [illegible] [illegible] [illegible] aliquos [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alios

vocat ad [illegible], alios [illegible] [illegible] [illegible] de

[illegible], alios [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] nobis dari. Tercio pascit nos cum [illegible]

preciosissimo corporis et sanguinis sui [illegible] [illegible],

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] et sanguis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bonus ipse

pastor enim qui dat carnem suam in cibum, sangui-
nem in potum, animam in precium, deitatem in ferculis
beatitudinis eternum. Oracio qui pascis nos carnibus ab obli-
vione eternali in celo. Jo. 10. per me si quis introi-
erit salvabitur, et ingredietur scilicet ad contemplacionem
deitatis, et egredietur scilicet ad contemplacionem huma-
nitatis [illegible] et [illegible] pascua inveniet scilicet [illegible] glo-
rie [illegible]. O qui [illegible] bone pastor pas-
[illegible] O [illegible] magnam caritatem
aliquis dominus commendaret [illegible]
in horto suo, et ad hunc [illegible] de mensa et de suo
pane [illegible]
le [illegible] commedere in mensa sua [illegible]
[illegible] et corpus suum [illegible] et [illegible]
se dat [illegible] in cibum in celo. Oracio in [illegible]
legalis [illegible] bonum [illegible] pastorem [illegible]
[illegible] bonus pastor animam suam dat
pro ovibus suis, et ipsa animam meam pono pro ovibus
meis, Ita tamen dilexit oves eius quod [illegible] ut
super omnes thesauros auri et argenti eas rea-
dimendas preciosius estimaret, nam precius [illegible]
auro eas [illegible] vellet [illegible] 1 Petr. 1. Non corru-
ptibilibus auro et argento redempti estis [illegible] sanguine
[illegible]

[illegible] accipiamus tria documenta, primum [illegible]
[illegible] humana incomparabilem [illegible] [illegible]
[illegible] corporalibus [illegible] et thesauris [illegible]
[illegible] q. d. et [illegible] [illegible] corporis
[illegible] [illegible] Petrus [illegible]
[illegible] ineffabilem caritatem [illegible] nos [illegible]
[illegible] regula theologica [illegible]
[illegible] gutta sanguinis [illegible]
[illegible] abundanter [illegible] redemptione [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sanguinis [illegible]
[illegible] nos [illegible] Lex cm
documentum [illegible] dilectionis [illegible] animarum
[illegible] a peccato et [illegible] damnationis [illegible]
[illegible] reputavit [illegible] sanguine
redemit, Matt. xvi. [illegible]
[illegible] anime [illegible]
multi sunt peccatores qui [illegible] animas vendunt diabolo
pro delectatione modica [illegible]
[illegible]

terius ostendit se bonum pastorem quod diligenter ovium
defensione. quod non facit ut mercenarius qui videt
lupum venientem et fugit et dimittit oves. Sic
quoque de vitiis potest pro defensione ovium, ut in Evang.
Hieronymus et Aug. dicit mercenarius est omnibus prelatis qui non
propter deum et utilitatem animarum querit prelaturam in ecclesia,
sed propter temporale commodum et honoris ambicionem,
talis videt oves et non defendit a lupis in-
fernalibus. sed et ipse diabolo temptanti consentit, et
ipsa temptacionis et adversitatis fugit, nec
periculo animarum curat, et vicia increpare
formidat, aut tacet propter lucrum [illegible]
[illegible] magnum, videt [illegible] et [illegible]
sublevare [illegible] animam et [illegible] regu-
-lares, [illegible] que sunt [illegible] principes
seculares et officiales qui plus curant de lu-
-cro pecunie quam de conservacione iusticie facien-
-tes exacciones iniustas et pervertentes iudicia
pro muneribus et propter favorem et odia aut consan-
-guinitatem, omnes tamen mercenarii sunt, quoniam
mercenarii sunt et non boni pastores, omnes prelati
familias in domo male regentes familiam suam.

et eos cohibere lupum .i. diabolum devorare sub-
ditos per vicia. De quibus Ro. 1. digni sunt morte non
solum qui faciunt, sed qui consentiunt, etc. Quarto per hec eius
hec eius ostendit se esse bonum pastorem ex evidenti
cognitione ovium. dicit Ego sum pastor bonus et cognosco o-
ves meas. Jo. 10. Non solum [illegible] visionibus que omnia
clara videt eius [illegible] etiam malicia approba-
cionis eligendo et [illegible] ad vitam. Sequitur
Et cognoscunt me [illegible] fide conversatione forma-
tam et [illegible]. Nota quod pastorales
solet [illegible] et [illegible] illa [illegible]
habere [illegible] cognoscit eos [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible]
illos [illegible] [illegible] cor tum
omne fidelis, pona [illegible] et [illegible]
[illegible] passionibus [illegible] maledictia po-
na [illegible] super brachium [illegible] super [illegible] o [illegible]
[illegible] et salvator [illegible]
Circa secundum de ovium [illegible] plaxitate
queritur quare eius dicit suos fideles vel ovibus assimi-
lare voluit, sicut et seipsum pastori ovium.

265

Amator christi pronunciauit in hoc ewange. Ita et aug.
xxxij. q. iiij. c. Displicet. dicit quod oues christi dicun-
tur animi, ad quod nota quod potissima huius ratio est,
ut proprietatibus ouium instruat nos amatores
ad opus bene viuendi in via salutis. Ex proprie-
tatibus enim ouium docemur illas agnum in ce-
leste de ouili isto ad patriam sunt adducendi
ubi erit unum ouile et unus pastor, ut dicit
euangelium. Prima proprietas ouis est, quod lupo est contin-
ue inimica et timidum, adeo quod sicut phisiologus dicit,
cetera lyra facta de intestinis ouis et lupi si
simul in eadem cithara ponantur nunquam bene concordan-
tiam faciunt. Sic amator christi debet odire et timere
lupum infernalem id est diabolum deuoratorem
cordium. Hec enim proprietas inest naturaliter quod lu-
pus valde velle diligenter videre: adeo quod cap-
to porcello videt et comedit. ambo id est lupus et dia-
bolus sic amat filios suos et perdat, sic glutto id est
lupus amat porcellum ut comedat. Secunda
est quod ouis est animal innocentissimum, quia neque dente
nec calce nec unguibus nec cornibus nocens,
pacificum et benignum est. Sic debet esse amator

nt nulla uac actio[n]e sibi ugerat offe[n]de[n]do de[n]:
:tibus p[er] detractione[m] ut oculis palpa[n]do ut un:
:gue rapie[n]do aliena bona, ut cornibus pote[n]:
:cie vindica[n]do. Unde p[er] b[ea]t[u]m ostendit ...
:rat ... aut ... ista ... ... dicit ... ...
... omnibus ... operibus ... Et sic ...
... a[n]i[m]al ... ... reclamat ...
occidit ... sic ... ... patientia ...
patientia ... ... a[n]i[m]al utile et
bonum ... exe[m]plo utilia ... lac ... lanam ...
... et pellas. Unde dicit ... ...
... ... optimum
remedium ... ad ... invaluit ... ...
omnis ... ... christianus debet
habere ... ... bonam ... ... lac do:
:ctrine ... ... heresi ... ...
a ... ... lana ...
... bene et iuste ... et dispensata ...
... ... et pelle ... ...
... regumenta ... ... et
... ... vite ... habitus ... bene.

composite, Unde anima posset sui vicios [illegible] sponsa da-
-bat in nobis ut curet pelle prave et vilem, scilicet contra
superbiam humilitatem, contra invidiam caritatem, contra [illegible]
-nito et contra avariciam sobrium et modestum modicis con-
-tentionibus [illegible], Sic debet esse christianus contentus
[illegible] alimenta et quibus tegamur hiis contenti
simus, Sexto est anima agnoscere et obedire proprio pa-
-stori, Nam agnoscit pastorem ad vocem et obedit eidem,
agnoscit anima matrem. ideo Ysidorus li. ethimologiarum dicit agnus
dicitur ab agnoscendo quia inter centum ovium greges
agnoscit matrem solo balatu. et eciam inter omnes ag-
-nos [illegible] adodore, et mox sibi ubera
[illegible], Sic spiritualis christianus ut [illegible] talem pue-
-minat debet agnoscere pastorem suum christum et ei per omnia
obedire, Unde ipse dicit in evangelio Johannis x. capitulo dicit,
oves meae vocem meam audiunt et ego vitam
eternam do eis. Item debet anima agnoscere matrem
suam scilicet ecclesiam catholicam. eius preceptis obediendo,
puta de missa audienda in die festo. de confessione
et communione in anno, Unde christus dixit. S.

ecclesiam non audierit sit tibi sicut ethnicus et publi-
canus. Sic ergo talem obedientem matri ecclesie co-
gnoscit odore sancte fidelitatis. De septimo omnis
est caritas una perditum. Nam Aug. dicit quod omnis mandatum
evangelicum implet qui de duabus tunicis dat unam
non habenti. Nam ipsa habet pellem et lanam quarum unam [illegible]
lanam dat ad vestitum hominis. Et sic ipsa vestit et pas-
cit dominum suum. Sic [illegible] de misericordie operibus
dedit ut pascat et vestiat dominum suum in pauperibus
personam [illegible] indicat regnum celorum
dabitur [illegible] agat [illegible] quod caritas [illegible] ipsis co-
sidera [illegible] omnibus ca-

Circa tertium de ovili celesti et eius
felicitate, quam in evangelio dicit Aug. Et alias oves
habeo que non sunt ex hoc ovili. Jo. 10. Aug. et Ly. hic dicit
de gentibus electis qui non sunt de genere ipsorum, et de
ovili synagoge. quos et eam adduxit Christus per predi-
cationem apostolorum ad ovile primum ecclesie militantis
et tandem ad ovile ecclesie triumphantis in patria
Itaque de celestis habitaculi felicitate amplifican-
do [illegible] sermonibus complemento explanandum est
quantis et qualibus amenitatibus sit felicitas loci

celi empirei vbi p9 resurrectionem in corpore et
aīa bti habitabunt perpetuo laudantes deum, iuxta
illud ps. bti q habitant in domo tua dne in secula
secu. lau. te ps. lxxxiij. ad probandum pte pt esse he:
ma. Admirate q qr locus btor in celo empireo
felicitatis e pglio electos pfatis pdicionibus,
ppt qd valde debemus illā mansionē btam ccupi:
scere toto conatu, Primo. qr locus ille est altis:
simus. Est enim in celo empireo sup oēs celos
altissimus, ut tenent theologi, vbi tamen e in dec:
tarem dei patris sedes in excelsis sup oēs celos,
Ephe. iiij. et heb. j. Eius cum ipe celum residear
bti et alii fatuentes, vnde doctores pro ascensione
doi. Et q re hospit deus mansionem btorum optimere
altissimo celo ut loco. Pnt recolligendo sedyn
Rich. sup iij. di. xxiij. q to corpore reiplecto dat,
vera, ut nobilissimi ipsa bti in nobilissimo ce:
lo altissimo induere habeant: eo q deum altis:
simum et celestia dilexerunt, Ita ut dic. phs.
liij. phys. locus debet esse pporcionatus locato. vbi
gracia naturalibus aquis volatilibus aeri. supio:
ribus locus nobilissimus in altioribus debet. Ita

hoc quod circa ceteras corporalium nobilissima in
altioribus residat. Et ideo probatur grana de bonita-
-te loci iudicio quod quod sit altus, cum infima terra sit
inter corruptiones et infectiones. et probatur ad idem
in vallibus [illegible] morbus. Ita et paradisus ter-
-restris dicitur esse in altissimis montibus a quo [illegible]
[illegible] nobilissimis quoque [illegible] debet
altissimus locus [illegible] omitto [illegible] ad-
-dantur quod [illegible] ferarum [illegible]
et [illegible] ut doceat [illegible]
quod [illegible] potest [illegible]
[illegible] et purgati sint [illegible]
[illegible] habeat locum in superioribus. [illegible]
[illegible] reprobi cum sint [illegible] de-
-scendat in profundum inferni. et ibi [illegible] in
carcere [illegible] quam [illegible]
in [illegible] ut quod [illegible] gaudium [illegible]
[illegible] loco celesti splendidissimo. Ita [illegible]
[illegible] de [illegible] quod est
[illegible] quadam [illegible]
ardore, sed a splendore et lucididate. ut patet

ij. li. sup(er) di. ij. q(uod) s(an)c(t)i. Eccl(es)ie et doc(tores) s(an)c(t)i o(mn)es suas
p(ar)tes h(abe)t lucem. v(e)l radius na(m) subiacet visui mortali;
ficu(m) licet moveri, vn(de) n(on) h(abe)t modo distinctione(m) ut
radios emittat visibiles, s(ed) in natura sua h(abe)t luce(m)
et splendore(m) et pulcritudine(m) ac p(re)dictos q(ua)si corporis
glor(io)si. et sic p(ro)pt(er) illud inuestigare n(on) potuerunt,
Cum tales et tanti splendores a p(ro)p(ri)o sole q(uia) si eciam oc(u)l(i)s
stellarum aut splendore(m) solis nil esset in co(m)paracione
tocius splendoris celi ... Igitur o h(om)o cogita
si potes clarando mente q(uam) splendida erit illa b(ea)ta
patria vbi innumerabilia s(an)ctor(um) corpora fulge-
bunt sicut sol p(er)petuo. Mat. xiij. ... va-
reprobis in inferno. q(ui) p(ro)iicient(ur) i(n) tenebras,
vbi erit fetor et fletus ... videa(n)t po-
mario. i.

Circa Ewangelium de cognic(i)o(n)e omnium ...
pascendar(um) i(n) celo ut satisfaciamus huic ewangelio,
q(uo)d d(icitu)r ... Ego sum pastor bo(nus). et cog(nosco) o(m)nes &c.
Notemus h(ic) t(er)cia documenta p(ro) tractando elicie(n)da.
p(rim)o de cog(nos)cendis o(mn)ibus ... Sc(un)do p(er) oppositu(m)
de infirmis. 3(o). de custodiendis illis o(mn)ib(us) a p(er)ic(u)lis,
p(ro)sequendo de p(rim)o s(ed) et de sc(un)do. s(cilicet) de cog(nos)cendis ...

... Eter ...

Notandum quod ut aug. xxxiiij q. iiij c. displic. dicitur Oues
quas dicit xpianorum, et sunt duplices, Quedam enim
sunt bone et sane, quedam male et infirme, Sic
xpianorum boni et mali sunt, Sed qualiter cognoscit bonum
electi ad pascua vite eterne. apostolus ij thimo. ij.
dicitur firmum fundamentum dei stat habens signaculum hoc
cognouit dominus qui sunt eius, et discedat ab iniquitate
omnis qui inuocat nomen domini. hec ille. Vnde sicut pa-
stor bonus oues suas electas et sanas cognoscit
per certa signa sic xpus fidelibus xpianis
dedit hec signa, quibus eas cognoscere potest. primum est
fidem catholicam firmiter tenere, vt apostolus ibi
dicitur firmum fundamentum stat [illegible] i. fides
ut exponit glo. Na habr. xj. Sine fide impo-
ssibile est placere deo, quoniam de omnibus [illegible]
dicitur quod inter oues gregales omnes cognoscit inter se solo
balatu, et inter omnes cognoscit per [illegible] odorem, quoniam
sit eciam pastor voce propria, in quibus docetur quod omnes
xpiani debent cognoscere inter se [illegible] obediendo et credendo sunt
pastorem et fidem veram, Sed qualiter cognoscit [illegible]
omnibus sit sana [illegible] partibus [illegible]
li. [illegible] dicitur quod si [illegible]

oculi, et sunt boni rubiendi et subtiles, tales
oculi sunt sani, Si autem oculi albi sunt et gros-
si, infirmi sunt, Sic spiritualiter si oculi fidei
et intentionis sunt rubiendi per sanguinis et
crucis memoriam, et per veram caritatem, sani sunt
anime, Si autem sunt albi per vanitatem mundan-
ne disgregationem in affectum, et grossati per-
sonam sensualitatis corrupti et infirmi sunt. Secundum
signum quo cognoscitur omnis cura apta ad pascendum vi-
te eterne est dei precepta observare. Unde apostolus ibi
addit, dei igitur habens signaculum [illegible]. Nam Jacobi
ij. fides sine operibus mortua est in semetipsa,
Eccl. in omnibus verbis suis. patens docet quod si oves
audacter vadunt per viam, sunt sane. Si vero plexo
capita, sunt egre. Sic spiritualiter si oves cum di-
lectione audacter in spe tendunt ad ovile celeste
per viam mandatorum dei, sane sunt, alioquin egre,
Rom. Math. xix. Si vis ad vitam ingredi, serva man-
data dei. Tercium signum quo cognoscitur omnis
cura est vera penitencia de peccatis agere. scilicet in contri-
cione, confessione, et satisfactione, Unde apostolus ubi supra.

addit. Et discedat ab ingrate s. primaz. e con-
petens ubi s. dicitur quod omnes cognoscerent et sic quasi ca-
pte in pelle colli et omnes tracte vigo trahi pos-
set sit sane. Si aut facille trahitur sit infirme
Si spiritualiter omnes tam carnaliter cognoscerent. Si enim
trahitur pelle s. carnis molli et parvipia ac
resistit trahenti diabolo ut carnis sit sani
Si aut non resistit egri sit et indigni ad
pastum celestem. Lon. Ebal. v. Anima tam sit car-
nalis sanitate tam ... O quam anime [illegible] sit
tam omnibus [illegible] quare sit infirma [illegible] peccatum [illegible]
[illegible] celeste [illegible] penitentibus

De tercio vicio de custodiendis omnibus
tam commissis a prelato breviter pertransfaciendo
ipsi. Tractatus. Notandum quod in hoc tractatu duo genera
prelatorum denotantur s. mali pro mercenario desi-
gnati et boni in exemplo tam pastoris boni in-
sinuati. Iste autem prelatus quatuor signis discer-
nitur. Non primum signum in intrando. Ille enim
prelatus ut pastor catholice non intrat per ostium. Hec
est per [illegible] sed simoniace per [illegible] vel per [illegible] potatio

nec parentela mercenarius indicatur, vnde ait
dominus Joh. x. amen dico vobis qui non intrat per ostium in
ouile ovium, sed ascendit aliunde, ille fur est et
latro qui autem intrat per ostium, pastor est ovium, et
infra. ego sum ostium, per me si quis introierit saluabitur.
per me, i. imitando meam humilitatem, caritatem,
et alias virtutes. Secundum signum est custodiendo,
Qui enim quis pro mercede se fidelis et diligens deo custo-
dit oves, nec curat nisi tondere et mulgere.
Hec est lucra temporalia querere, uel [illegible] et dig-
nitates ambire, mercenarius indicatur, vnde
greg. dicit. Qui pastoris locum tenet, sed lucra
animarum non querit, sed magis lucra pecuniarum et
comoda propria, mercenarius est. Tertium
signum est pascendo. Qui enim non curat oues
pascere verbo doctrine sancte et exemplo vite
bone, mercenarius indicatur, non pastor qui a
pascendo dicitur, vnde dicit Gre. viij. q. i. [illegible] sepe pluribus,
Qui oues dei timuit pascere, ostendit se pa-
storem summum minime amare, ideo dum pa-
stor per exemplum viciorum graditur, necesse est ut
grex ad precipicia sequatur. Quartum signum in

defendendo. Qui enim non defendit a lupis, nec
audet clamare contra lupum infernalem, vicia red=
=arguendo, aut infirmos admonendo, et gregibus
dei exortando, mercenarius indicatur, Ioh. x. Gre=
=gorius dicit quod bonus pastor animam dat pro ovibus, merce=
=narius autem fugit, plus quam quod dampnabiles mercena=
=rii sunt tales [illegible] spirituales prelati, qui seculares
principes in subditis exactores iniustos facientes,
[illegible] corrigunt, sed [illegible] pecunia[illegible]
[illegible], [illegible] et [illegible] familiares familia per=
=mittentes peccare. Nimirum sic purgat diabolus
[illegible] nos [illegible] sic purgavit Alexander magnus a=
=stutissimus contra regem Indorum nomine Porum. Multas
elephantes in suo exercitu qui sunt animalia magna,
adeo quod [illegible] dolosi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] possent [illegible] aut [illegible]
pugnantes stare, ut patet [illegible] apoch. vi. Et Io. bel.
[illegible] de officio dicit Alexander quod [illegible] illos,
duplici cautela usus est. Una vice ordinavit
ut [illegible] statuas ereas ignita penitus ar=
=dentibus replere [illegible] ubi debebant elepha=
=ntes transire, quod statuas esse homines estimantes, [illegible]

subtrahere nitebantur cum promuscidibus suis etc. co-
[illegible], sed statim abire fecerunt in promuscidibus co-
bustis, fugam inierunt, et maximam stragem
in exercitu pori regis Indorum fecerunt. alio
vice alexander coram exercitu suo fecit mi-
nari unum gregem porcorum, et in quo iussit unum
porcellum affligi, quo clamante toto grege gru-
nire cepit, Indi elephantes qui
naturaliter timent gemitum suis aut porcorum, pri-
mo elephantes tantum porcorum precipitanter [illegible],
fugam inierunt, et in exercitu proprio gravem
stragem fecerunt etc. Mystice elephantes ma-
gni instar pinnaculorum ferunt plures in populo
christiano, super quos [illegible] et castrum defensionis
subditorum, quia tales elephantes sunt [illegible] constitu-
ti. sic prelati ipsi debent esse constanti, Sed quando hostis an-
tiquissimus diabolus ut vincat ponit stratagemas
[illegible] et precipue ignitos igne ire et luxurie
quod comburunt promuscides, ita quod corripere eos non
audent, et fit magna strages sit in populo, cum
vicia manent incorrecta, sic vincuntur ele-
[illegible] porcorum et luxuriosorum et carnalium hominum

quod corrigere non audet. et sic pereunt sic pa-
tres quando correxerit filios .1. Rege. iiij. O quam peccator
[illegible] anima disce grave [illegible] et talia
bona, sicque considera quod si illa amiseris quanta ma-
la incurrens; pro dignitate, miseriam, ignomi-
niam, item pro diviciis summam paupertatem, famem
sitimque [illegible] pro iocunditate eternum fletum et
stridorem dentium, math. xiij. [illegible] plenitudine
bis bon[illegible] [illegible] mal[illegible], nil [illegible] desiderare
[illegible] in [illegible] [illegible] de peccatoribus,
[illegible] gaudium erit tibi in celo si penitueris de
peccatis et [illegible], O [illegible] [illegible] hec [illegible],
elige quod vis, aut cum peccatis dampnari, aut pe-
nitendo indicibilem felicitatem [illegible], [illegible]
ad hec [illegible] Narrat discipulus [illegible] de
miraculo b. marie quod quidam ad omnia bona erat durus
et negligens. hoc solum consueverat quod b. virgini [illegible]
dicere [illegible] ave maria [illegible] orabat. [illegible] sepe a deo
inspiratus ut vitam emendaret, et celestia
bona quereret, sed elegit sibi male vivere,
ad extrema ductus rapitur in extasim et vidit
quod demones coram iudice petebant sententiam

ut eius regnum propriis illorum adiudicaretur. Vidit etiam
advenire beatam virginem que obtulit scedulas in quibus omnia
que maria ab ipso dicta continebantur. Et quosdam de-
mones obtulerunt libros omnium peccatorum illius. Tunc po-
sitis illis in statera, preponderaverunt peccata dixitque
[illegible] illis non est dignus regno celorum sed inferno.
Tunc beata virgo dixit: Karissime fili Jesu recor-
dare quod de utero meo virginali suscepisti carnem
passibilem pro peccatoribus, in qua etiam sanguinem fun-
disti, et mori voluisti pro illis. Da ergo michi unam
guttam sanguinis tui effusi. Dixit ei filius: Impossi-
bile est quod aliquid tibi o mater denegetur. Scias enim quod
una gutta sanguinis mei preponderat omnibus pecca-
toris mundi, et sufficit ad premium acquirendi regnum
celeste et ineffabilia eius bona. Accipe itaque
quod petivisti, quam (ut videbatur) in ampulleta
[illegible] accepit maria et posuit in statera, et omnia
peccata illius illa scintilla preponderavit. Tunc demo-
nes clamabant dicentes: Plenus misericordie est domina
[illegible]. Ille quoque punivit se penitens de omnibus
actibus. Iudicavit quod esset reduci [illegible] ad corpus,

Cum ille tandem generalem confessionem omnia narravit. et mox
mortuus factus est. et sic penitendo salvatus. Ecce istis
O vos peccatores. accipite documenta salubria ut
penitenciam agatis. et in regimine defficiatis. Et sic si
quis vestrum ambulavit in via peccatorum. oportet (penitendo)
sibi dari vnam guttam sanguinis de pedibus eius
Christi qui pro nobis ambulavit in mundo. Si quis autem pec-
cavit non servando precepta dei nec operando bona
oportet sibi dari saltem vnam guttam sanguinis
manuum eius. Item si peccavit quod contra voluntatem
oportet guttam de latere sanguinis eius. Et sic si quis
penitendo totum sanguinem eius meruit bona
vita eterna quam nobis prestet idem qui cum patre
et spiritu sancto vivit et regnat per infinita secula seculorum amen

dnica tercia post pasca

Modicu3 ecia no videbitis me, et iteru
modicu et videbitis me q2 vado ad pre3. Jo. xvi.
Scimus carissimi q2 xpus dns sa totu prebebs in
cruce obtulit in sacrificiu, et sic eciam tota vita
dedit nob in exemplu imitandi ad salute hodie
q ecclia pponit nob ewag. quo xpus predicit dis:
:cipulis tristicia qua habitui erat in sua passioe,
et tande gaudiu in sua resurreccioe et ascen:
:sioe, ut doceret q2 sic xpus p vita tristicia et
tribulacoibs plena, ac p amara passione
puenit ad gliam resurreccionis, Jta nos eciam
sicut dr apls act. xiiij. p multas tribulacoes
oportet nos intrare i regnu celoz. ac p tristiciam
psnte. Vn. bea. volue et revolue tota vitam
xpi, nil invenies nisi tribulacoes et stigmata
passionu, hac vita suis electis xpus i mundo
reliqt et p psnte fletu et tristicia pueniet
ad celeste leticia. De quo loqr hoc ewangeliu
Jn illo tpe D. J. d. d. Modicu et iam no videbis
me. et iteru modicu et videbitis me q2 vado

ad patrem. Dixerunt ergo discipuli eius ad invicem:
Quid est hoc quod dicit nobis modicum et iam non videbitis
me et iterum modicum et videbitis me quia vado ad
patrem. Dicebant ergo: quid est hoc quod dicit nobis modicum
nescimus quid loquitur. Cognovit autem Jesus quia volebant
eum interrogare et dixit eis: De hoc queritis
inter vos quia dixi modicum et non videbitis me
et iterum modicum et videbitis me. Amen amen dico vo-
bis quia plorabitis et flebitis vos, mundus autem gau-
debit. Vos autem contristabimini sed tristicia vestra vertetur
in gaudium. Mulier cum parit tristiciam ha-
bet quia venit hora eius. Cum autem pepererit puerum
iam non meminit pressure propter gaudium quia na-
tus est homo in mundum. Et vos igitur nunc tristiciam ha-
betis, iterum autem videbo vos et gaudebit cor vestrum
et gaudium vestrum nemo tollet a vobis. Johannis xvi.
Iuxta hec verba sunt qui in eo scripture confirmant tria
notemus per hec verba misteria
Primum de bonorum presenti tristicia quia dicitur plorabitis et fle-
bitis. Secundum de electorum celesti leticia cum dicitur tristicia vestra vertetur in ga-
Tercium de gaudiorum felici consolacione cum dicitur gaudebit
Circa primum de tristicia bonorum in presenti quod s.

eius hec triplex insinuavit, cum dixit: Filioli
me: vix in altera cena post recessum Jude faciendo
sermonem ad discipulos, ubi eius dixit eis: modicum
re. singulis vobis eius pronunciat tria tempora absentie:
capitulos Iudei sed alterum et [illegible], breviter re-
colligendo breviter. Primo pronunciat tempus sue mor-
tis, ibi dicit: Modicum et iam non videbitis me. Hoc est
iam instat tempus modicum quod me non videbitis pro-
pter mortem meam. Secundo pronunciat eius tempus
resurrectionis usque ad ascensionem, ubi addit:
Et iterum modicum et videbitis me. Nam post resurrectionem
apparuit eis et viderunt eum sepius usque ad
tempus ascensionis, et hoc fuit modicum, quia solum
usque ad xl dies, et non semper ut quotidie videba-
bant, sed raro, et quando apparebat eis modicum
cum eis permanebat et ab oculis illorum se absenta-
bat. Tercio pronunciat tempus ascensionis, cum subdit:
quia vado ad patrem, quasi dicat: Ex quo ego ascendam ad
patrem non videbitis me amplius corporaliter loquendo
nisi in generali resurrectione, quando videbit
eum omnis oculus et qui eum pupugerunt, Apoc. 1.

275

Nam ab hoc tempore ascensionis eum non apparet eius
in modo corporale et visibile in propria forma sicut
de lege communi, quamvis aliquibus et specialiter sancto vel
beato apparuit et apparere potuit quando voluit, ut beato
Joanni quando ipsum revocavit ecclesie modo, et beato Pau-
lo quando dixit: Saule quid me persequeris, ego sum Jesus
Nazarenus, act. ix, et alibi saepius, sed quando dis-
cipuli predicta verba eius non intellexerunt in vo-
lentibus eum de hoc interrogare, dixit eis tempo-
re [illegible], amen amen dico vobis quia plorabitis et flebitis vos, q.d.
sed [illegible] quod dictum est, Modicum et iam non vi-
debitis me, intelligitur tempus passionis mee
usque resurrectionem in quo plorabitis propter meam
absenciam et mortem, et mundus autem gaudebit hoc
est mundiales [illegible], ut iudei qui gavisi fuerunt
dicens se confinisse totam fidem eius, sed tristicia vestra
vertetur in gaudium, q.d. hoc est quod dixi, Et iterum modicum et
videbitis me quia vobis apparebo per resurrectionem et con-
solabor vos visione resurrectionis mee gloriosa et
ascensionis quo vado ad patrem. Cum appropinquavit tempus
domini [illegible] parit [illegible] sed [illegible] corporale

crucib(us) p(ro) militare picture designavit ecclesiam sp(irit)u-
ali(s) et eciam fideles a(n)i(m)as q(uia) sic militer parco sub
obediencia e(st) vivi et faciendo s(e)c(un)d(u)m illud Ber(nardi) iij. Sub
vivi p(ro)p(ter) te atq(ue) (et)c. s(e)c(un)d(u)m [illegible] ecclesie et q(ua)lib(et) fideles a(n)i(m)a
sub fide eciam et obediencia e(st) d(icitu)r ut sit secunda vo-
luntate operis, h(ec) i(n) p(ri)n(cipio) [illegible] tristicia(m) dat parit fi-
lium .i. op(us) meritoriu(m) vite eterne, q(uia) talia sit
c(um) tristicia [illegible] p(rese)n(t)e et c(um) difficultate
volu(n)tate [illegible], s(e)c(un)d(u)m Ph(ilosophu)m ij. Eth(icorum) q(uo)d v(ir)t(us) e(st) circa
difficillima. Et iij. Eth(icorum) subdit, q(uod) in talib(us) e(st) mori
(quam) opera bona [illegible] agere si d(omi)n(u)s p(re)cepit p(ro)f(er)re
[illegible] in futuro [illegible] gaudebit q(uo)d [illegible] meruit [illegible]
[illegible] ubi subdit [illegible] et vos q(uidem) nunc tristicia(m)
h(abe)tis [illegible] et videbo vos s(cilicet) i(n) gl(or)ia resurrecc(i)o(n)is
et gau(debit) (et)c. Ex p(re)dict(is) documentu(m) accipit(ur)
q(uod) o(mn)ib(us) [illegible] ad gaudio(rum) cele-
stie debet c(um) [illegible] r(e)sistari et plorare et
p(ri)ncipa(liter) de q(ua)ttuor
p(ri)mo fletus de p(re)t(er)it(is) [illegible]
s(ecun)do fletus de [illegible]
t(er)cio fletus de acerbis [illegible]
q(ua)rto fletus de dilacio(n)e gl(or)ie celestis

primo debemus plorare exemplo petri de preteritis petrus
per quod scilicet petro negato christo ipse statim flevit et passus
est. Et ipse petrus negato fuit cum omnibus miseriis mun-
dum, ut patet ... dedu... .oc. mei. ...
... hic Jordanus magister theologie in
suis postillis dicit: O si peccator adverteret mala que
per peccatum incurrit, longius fleret quam ..., ne flendi
materiam haberet in futuro. Dicit ergo: Respice undique
o tu peccator et invenies dampna que per peccatum ex omni
parte incurristi. Si respicis sursum, invenies tibi
deum offensum et celum clausum. Si deorsum, infer-
num apertum; ad dexteram consorcium bonorum perditum. Si a
sinistris, consorcium demonum effectum; ante te mortem
durabilem, post te amiciciam eternam. Hec Jordanus.
Secundo plorare debemus exemplo petri dampna presencia
...bus tam anime quam corporis adeo quod sicut Gracianus
scribit de pe. dist. ij. c. principium. Oculos eius
... sub ... Erat igitur contractos pro crebris fletibus
ad hunc flet hic de alienis compaciens predicacionem illorum.
Et ... b. amb. cum audisset petrus alienum confessionem
adeo flevit ut illum secum flere compelleret. Et quidam
... ut legitur in vitas patrum cum vidisset ornatam mu-
lierem ... mulierem, fletus ... formose

nuithi opus deus, igitur michi, interrogatus de ca
fletus dicatur dne rco me monat, una de istis
inficere predicione in aia, alia de mea remissione
qr no adhibui totum studium placendi deo quemadmodum
habz ista sa ornando ad placendum carnalibus et diabolo
Tercio plorare debemus super acerbis eius penis,
hec et discipulis eius dicit in evang. plorabitis
et flebitis scilicet super mea passione et morte ut patitur,
Et nos hec debemus facere propter tria, primo quia ipse eius
sepe flevit in hoc mundo pro nobis ut nos ab eterna
morte et penis gehenne salvaret. Secundo quia ipse
propter iniquitates nostras passus est. Tercio quia fletus talis
propter nos accendit amorem et inducit devocionem
Unde Aristot. de somno et vigilia dicit, Omne animal habens
sanguinem habet cor. Carens autem sanguine caret corde
Et idem dicit quod omne animal habens sanguinem vivit et
vigilat et dormit, Sic spiritualiter omnis homo habens san-
guinem i. sanguis eius memoria habet talibus habet cor
fervidum in amore, Nam hoc probatur sanguis de-
currens ad cor accendit ipsum in amore sibi cum
e forte amor, Ideo si cor tuum repleatur et
obumbratur sanguine eius calido per compassionem

recordacione attenditur cor suum in dei amore. et
sic talis homo huius sanguinis [illegible] in suo corde no-
vatur ad bona opera, vigilat contra omnia vicia et dia-
bolica temptamenta et dormit dulciter quiescendo
in securitate conscientie et contemplacione divina. Ergo q[ui]
[illegible] sanguinis Christi memoria carere [illegible]
carat sanguine [illegible] spiritualibus [illegible] fere deus
[illegible] bonis spiritualibus [illegible]
semper dilatacione glorie celestis, unde psalmista: sitivit anima
mea ad deum fontem vivum, quando veniam et apparebo ante fa-
ciem dei. fuerunt michi lacrime mee panes die ac nocte. Sic
[illegible]. Et ad hec ponamus exempla na-
turalia [illegible] de mirabilibus mundi et
[illegible] dicunt quod cignus dum venit
circa [illegible]
ingerit [illegible] sentit se mori
[illegible] et letatur, sed homo dum [illegible]
[illegible] plorat. Sic homo [illegible] tamquam
moriens [illegible]
cignus albus, quia mundus a peccatis ingrediens [illegible]
venit in penitentia [illegible] si letatur in morte pro
retribucione celesti. Sed peccator [illegible] sic
[illegible] in morte plorare [illegible] quia dampnabitur [illegible]
convertere ad penitentiam [illegible] fac predicta et
vives

Circa secundum de electorum celesti leticia. Ex
quo Christus dixerat quod eorum tristicia vertetur in gaudium,
hec oritur de qualitate gaudii et leticie celestis,
an vero illa leticia vite future electorum dando
consistit in bonis carnalibus aut mundialibus in
vita ista desiderabilibus. Nam quia Christus in hoc
evangelio quando posuit declarare pariter cum
tristicia eorum vertetur in gaudium nullatenus explicuit,
posset credere aliquis quod vite future leticia con-
sisteret in carnalibus bonis et humanis possessionibus
et honorum ac filiorum et diviciarum etc. Sic quod
credunt saraceni et heretici, ut patet in alcho-
rano machumeti. Sic et iudei expectant
futuram resurrectionem ad vitam carnalem, et non le-
ticiam et felicitatem vite future credunt consistere
in bonorum maxima plenitudine gloriosa mundiali et
honore ac pace tranquillitate, ut notant hec
p. lij. [illegible] illa super 20. Ezech. hec hec quod fuit
[illegible] credunt in talibus spem ponentes, sed
quod [illegible] carnale ut mandatum erat in
[illegible] ita Christus dicit in hoc evang. satisfaciens

cum posito [illegible] exemplo predicto [illegible] de spiritualibus quam
exemplo dicitur [illegible] cor. q. d. bona
di[illegible] Lucam celeste [illegible] de visione glorie
[illegible] solum
[illegible] digni habebuntur
[illegible] Patri [illegible] neque nubent
seculo illo et resurrectione [illegible] ultra mori potest
neque ducent uxores [illegible] dei et sunt filii resurrectionis
equales enim angelis sunt [illegible] enim [illegible]
·2· actionis. Hec ibi. [illegible] : ·2· dictione carnali
·tas quattuor
Prima quod illa vita futura erit sanctissima sine omni affe-
Secunda quod erit longe angelica sine omni [illegible] simulata,
Tertia quod erit longe regia sine [illegible] corporali
[illegible]
Quarta quod erit deo plenissima sine omni amore
mundiali et sic patet quod de talibus bonis sine [illegible]
debetur bene
Prima veritas quod vita futura erit sanctissima
sine omni affectione carnali. [illegible] dicitur habitis quod
neque nubent neque nubentur. [illegible] quod possidet
quia deus voluit in futura vita fieri angelica
[illegible] in perpetuum [illegible] doctrina quod [illegible]
[illegible] est immortalitatis quam [illegible] ibidem
subdens: Neque enim ultra mori poterunt, quasi

di. ffm. aug. q(uest)io q(uod) ... vult mouiatur, opz q(uod)
vult ... ad sua ... q(uod) si vult ... moueret,
no ... ad ... Ter(ti)o et ocs
... no opz ... ... natu(ra)li, et
... p(ro)pter filios
p(ro)p(ter) ... nec ... ...
... Alia ro. q(uod) ... ... Eth. vita carnalis
... vita ... ... no ... vnde
... cu(m) bestiis ... ... de ... eth. q(uod) ...
illo statu q(uo)d bruta ... corruptibilia no erant, no
deceret fieri vita bestialem, vn(de) et ... q(uo)d ...
de facto ... ... sic ... ...
reprehendit, vt ... ep(isto)la ... ...
... matrimonium ... et adeo vt ... ...
... cohortans ... in matrimonio copularent. ...
sicut ... ... electorum, q(uo)d ...
iudicium no erat ... ...
erat de obligatione ... q(uo)d se mutuo ...
obligauerunt ... q(uod) statim ... morte dissoluit
vt ... de ... ... si ... ...
... ... sic ... no tenet ...
... ... mutuo ... ..., ...
q(uod) ... no erat ... affectio carnalis ...
q(uod) ... nec ad posteritatem ad filios ...
... ad ..., nec ad posteritatem ut filios ...

Secunda veritas quod vita hominis futura erit longe [illegible]:
sine cibo et somno, corporalibus [illegible]
dicitur ubi [illegible] equales enim angelis erunt [illegible]
talia requirunt, quia humana [illegible] ad [illegible]
Nam [illegible] dicitur de somno et [illegible]
[illegible] dormiunt [illegible] a bestiis, que [illegible]:
[illegible] non erit tunc [illegible] in futuro esset somnus, [illegible]
[illegible] mereret gloriam in [illegible] et etiam pena in dampnatis. Sic
et de [illegible]. [illegible] Numquam [illegible] fatigabuntur [illegible]
[illegible] labore vigilie [illegible] quia erit in corpore
impassibili, sicut enim angeli [illegible] vigilabunt
in laudando deum, nec fatigabuntur. Sic et [illegible] O
[illegible] mirabilis deus in sanctis, O homo lauda deum ut
laudaveris in celo. Tertia veritas quod vita futura
erit longe regalis et dignissima sine [illegible] subiec-
tione [illegible], [illegible] addit quod filii dei
erunt [illegible] felix et heredes, heredes quidem
dei coheredes autem christi, unde ipsi [illegible] in celo nulli
subierit nisi soli deo, [illegible] filii,
[illegible] gratiam, [illegible] creaturam.
[illegible] et [illegible] alteri, [illegible]
[illegible] breviter quod [illegible] in
[illegible] erit ordo dignitatis, quia [illegible] resurget et
[illegible] martir, apostolus ut apostolus, virgo ut virgo, vidua ut vi-
dua

et sic de aliis [illegible] aliud. Rex solo [illegible] certo deo vi-
[illegible] suo ordine et dignitate sua
[illegible] beatus nullus [illegible] nisi cum
deo [illegible]. Sed loquendo de demonibus et damnatis
[illegible] distin. [illegible] dicitur quod verius puniatur quod
[illegible] sua deo [illegible] demonibus, ut quod eos
[illegible] puniatur quibus [illegible] in vita ista peccando subi-
cerent, [illegible] vero peccatori [illegible] terribiles quod
[illegible] erit deo plenissima sine omni amore mun-
diali, [illegible] ubi dicitur ad deum, Tunc sunt filii re-
surrectionis, sicut beati, hec est gloria resurrectionis immor-
talis sine metu mortis, sine ulla labe corrupti-
onis, sine ullo terreni status actu, ut amore
eterna dei visione plena fruantur. Hec ille [illegible]
[illegible] nil bonum temporale [illegible]; [illegible] sua
[illegible] est quod [illegible] consistit in [illegible]
[illegible] amore et [illegible] summi boni et
primi [illegible] visiva et fruicione amoris, unde quod
non potest dissipare [illegible] ad aliquid bonum temporale
amando aliquid aliud preter deum, unde claret quod beatitudo
felicitas non est in voluptate carnali sicut [illegible]
[illegible] carnales, nec in deliciis nec in dignitati-
bus mundanis, sicut [illegible] in divitiis, nec in bono

[illegible]

et fama nominis, nec in divitiis aut honoribus tem-
poralibus, sed est apud amatores Christi in ipso deo qui est
de bonis, et ipse est omne bonum [illegible] et sic nostro
de bono, et ipse est deus [illegible] summum gaudium eorum ut pre-
[illegible] gaudeat, deus est summum gaudium eorum ut pre-

Circa tertium de excellentia gaudij

[illegible] advertendum breviter [illegible] dicimus excellen-
tiam [illegible] de gaudijs celestibus, [illegible]
quod proprie [illegible] gaudium celeste precellit impropor-
tionabiliter omnia gaudia huius vite. [illegible] quod illud
celeste gaudium est de visione creatoris omnium, unde
dicitur: iterum videbo vos, [illegible] visio eius dona [illegible]
[illegible] gaudium eius [illegible] est de creatura, sed gau-
dium celeste erit de visione et fruitione dei summi
quod in infinitum excedit omnia creata [illegible]
[illegible] et [illegible] illud solum est verum et solum gau-
dium quod non de creatura sed de creatore [illegible]
quod [illegible] possessorem [illegible] tollat a te [illegible] ipso omnibus
[illegible] nec [illegible] omnibus [illegible]
[illegible] de dulce amor, de decor [illegible] de possesso
quod delectari possit molestum est, o vita [illegible]
[illegible] felicissima [illegible]
[illegible] mea morte [illegible]
ad illud gaudium beatorum [illegible] illud gau-
dium

erit gaudium ... et perfectum ac in bono plenum,
erit eius in anima et corpore toto glorioso. Et ad hoc
tangendum dixit ... quod notat pluralitatem. Secundo
gaudium mundi est solum corporis gaudium et non anime
... Proverbiorum xiiii: Risus dolore miscebitur. Proverbiorum
... remorsum conscientie de peccato, et extrema gaudii
luctus occupat ... Io. xvi ... est quod illud gau-
dium erit interius ... dicit Gaudebit cor vestrum. Secundo
gaudium mundi exterius ... est, quia non gaudet de bo-
nis anime interioribus scilicet de amore dei et gratia ac
virtutibus, sed de exterioribus et obiectis sensuum, visis,
auditis, gustatis, et sic de aliis, et de peccatis que sunt
... Tertio quod illud gaudium celeste
est nostrum proprium, ut dicitur: gaudium vestrum. Sed gau-
dium mundi non est proprium nostrum, quia est de rebus mundi
que non sunt nostre, quas nec ... nobiscum possumus
... ut dicit Bernardus. Proinde eciam hoc dicit ...
et ... gaudium non est deficiens sed est ipsa
... sicut ... anima est ... gaude-
... Ultimum est quod
... de rebus ... est ...
gaudium illud celeste est perpetuum, ut dicitur ...
nemo tollet a vobis, sed gaudium mundi cito perit. Job
xx: ... et gaudium eius ... circa ...
Tercio quia

Nulla maior hominis insania, nulla maior hominis
stulticia quam pro delectatione momentanea perde-
re eterna et indicibilia gaudia, et se obli-
gare ad eterna tormenta. Cum quidam monachus
discipulus in promptuario quodam monasterii Ciste-
rciensis ordinis nondum professus temptabatur ut exiret
de ordine, apparuerunt autem eidem pater et mater eius qui
iam erant mortui et dissuadebant sibi exitum.
Respondit ille quod non posset asperitatem patrie in ordine
portare illo, mater ait: et quomodo vis portare penas
inferni. Vis experiri aliquid de eis, et ille: sic.
Et ecce factus est fumus porcorum [illegible] adeo quod vi-
deretur ei quod celum [illegible] et caput eius discinde-
retur in voluptatem et gemitum ve et ve clamo-
rem, et cum desiccarat cessavit. Et mater eius profer-
tur: dicit vis aliquid de gaudiis celi audire.
Et ille: sic. Et ecce cantus dulcissimus [illegible]
[illegible] dulcedine mirificam et super omnia mira-
retur. Tunc mater ait: si vis pervenire ad gau-
dia illa celestia et evadere tormenta inferni, per-
severes in proposito. Et sic disparuit, ille quoque perseve-
ravit [illegible] et adeptus est [illegible] ad [illegible]
[illegible] et [illegible] anni [illegible]

Z BIBLIOTEKI
SEMINARIUM
SANDOMIERSKIEGO

Bog oycza wszechmogącego i
mądrość syna jego, dar ducha
swiatego, s pomsczijanija
wszystkiego [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] kagi
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] tak wszystkiego amen

[illegible] sermone
[illegible] fidelis sacra
[illegible] papa
[illegible] statu
[illegible] cardinalibus
[illegible] episcopis et prelatis
[illegible] secularibus
[illegible] et religiosis
[illegible] pro [illegible]
[illegible] benefactoribus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] peccatoribus
[illegible] [illegible]
[illegible] benefactoribus vivis et [illegible]
[illegible] benefactoribus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et aliis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in bello [illegible]
[illegible] quod habet specialem [illegible]

163

// Lo ſtpcor: n[illegible] pctores / dev p

p̄o oſ leuẽ de q[illegible]ꝫ pdr

anagogice i. podobnie
literalice i. przykladnie
allegorice duchownie
moraliter i. cielesnie

BIBLIOTEKA
Wyższego Seminarium Duchownego
w SANDOMIERZU
C 404